

מבחר עלונים

תזריע מצודע שנת תש"פ

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:33	08:11	07:54	06:39	ירושלים
08:30	08:08	07:56	06:54	בני ברק
08:33	08:11	07:57	06:46	חיפה
08:30	08:08	07:56	06:55	אשדוד
08:32	08:10	07:55	06:38	בית שמש
08:31	08:09	07:55	06:56	קרית גת
08:33	08:11	07:55	06:49	נוף הגליל

כספסו ושירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א-ה. 19-10 רצון, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע

כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה

וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל

כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השק אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוץ הכינו את השק לתפילה

חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:

02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

המתנה המצליחה ביותר לכל בית יהודי! סט "מדות טיש" - מדות והליכות לאור הפרשה

גיליון מס' 403
שנה 7

פרשת תזריע-החודש, א' בניסן, ב' דראש חודש, תש"פ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, א) - חז"ל דרשו מכאן שכל היום כשור למילה, ורקז לזה שהתבות וביום השמיני ימול בשר, בגימטריה שכל היום יהיה כשור למול. (ריח"ח)

במסכת שבת דרשו חז"ל פסוק זה, ביום אפלו בשבת ומילה דוחה שבת. ורקז לזה בראשי התבות וביום השמיני שהם וביום השבת יחול יום מילה, שבת נדחת. (בן פורת יוסף)

עוד רמז לזה בתבת ימול, שהיא נוטריקון יום מנוקה וקדשה לעמך נתת, שהוא יום השבת שנדחה מפני המילה. (אוצר התורה)

מוצח ראשי תבות מילה זמנה ביום ח', בא לרמז שהמל את בנו כאלו הקריב קרבן על-גבי המזבח. (הרמ"ק)

רמז לסעדת ברית מילה יש בפסוק במלח תמלה, ראשי תבות ברית מילה ליום ח', תכין משתה ליום ח'. (ראשית בכורי)

זאת תהיה תורת המצרע (יד, ב) - במדרש נאמר כאן, הדיא הוא דכתיב מות וחיים ביד-לשון, והבאור הוא פי צרעת באה על לשון הרע והמצרע נחשב פמת, ועל-ידי הלשון יכול לבוא לחיים או לצרעת שהיא מות. ומה תקנתו? יעכב בתורה שהיא רפואת לשון הרע כפי שאמרו חז"ל במסכת ערכוב, ורקז לזה בתבת זאת שהיא נוטריקון זאת תרופת אדם, תהיה תורת, בתורה יתרפא. (שמחת האמא)

אמרו חז"ל במדרש, שדוד המלך בקש שהעוסק בתהלים יחשב כעוסק בגנעים ואהלות. ורקז לזה, שתבת זאת נוטריקון זכות אמירת תהלים, וזו תהיה תורת המצרע, כלמוד נגעים ואהלות. וכן ראשי התבות זאת תהיה תורת המצרע ביום שהרתו והובא אל הכהן, בגימטריה ספר תהילים. (אור תורה)

המצרע עם האותיות גימטריה גאות, לרמז שבשביל הגאות באים נגעים על האדם. ומה תקנתו? ישפיל עצמו, ותבת בזאת בגימטריה שפל שהיא הענוה והשפלות. (בני שלמה)

בפרשת מצרע יש תשיעים פסוקים ועם הכולל הוא כמספר אמן, וכמנין ראשי התבות עקב חסרון אמונה יצטרע אדם. (שערי צדק)

ספורים בפרשה

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, א)

רבי זלמן מולוצ'ין ערך פעם סעדת ברית לבנו, ולקראת סיומה פנה אליו אחד הסועדים והזכיר לו את המנהג, שבעל הברית פונה אל הסועדים ומבקש מהם שלא יקפידו עליו אם לא נהג עמם כפי כבודם הראוי. פנה רבי זלמן אל הנאספים ואמר: "אל נא יחר אפכם אם לא עלה בידך להכין לפניכם סעדה הראויה לפי כבודכם, שכן לא היתה לי שהות מספקת להתפונן אל הברית אלא רק שמונה ימים, שהרי נאמר בפרשת תזריע 'וביום השמיני ימול בשר ערלתו'. אולם ברצות השם אתקן את הדבר בשמחת נשואי צאצאי, שהרי אמרו חז"ל שנותנים לפלה שנים עשר חדשים, ותהיה לי אפוא שהות של שנה שלמה להכין סעדה ראויה..."

רבי שמשון אהרן פולנסקי, רבה של טפלין, היה מגדולי מורי ההוראה בירושלים, לאחר שעליה אליה והתעטר ברבנות שכונת בית ישראל הפעטירה. מנהג היה בקהלתו שבגולה, שבשבת הראשונה לאחר מני רב חדש, היה הקהל בלו מלנה את הרב בליל שבת בנגון מיוחד מבית הכנסת לביתו כדי לכבדו, והיו עומדים בשעה שהיה מקדש על היין ונפרדים ממנו לבתיהם לשלום. בשבת הראשונה למנויו של רבי שמשון אהרן, עמד כל הקהל בביתו לאחר שמזג את הכוס והתפונן להתחיל באמירת הקדוש, ולפתע נדחף יד אחד הבייתה ואמר: "אמי ילדה בן לפני זמן קצר, והיא שלחה אותי לשאל את הרב החדש, אימתי לקים את השלום זכר, האם בשבת זו או בשבת הבאה שלפני ברית המילה?" רבים בקהל הביטו זה על-זה במבוכה, שכן שאלה נדירה כזו מעולם לא הגיעה לאזנם, אולם לתמהונם השיב הרב ואמר על-אתר: "לך אמר לאמך, שאם יש בביתכם עגונות ויין, יעשו את השלום זכר הלילה, ולא ימתינו לשבת הבאה". לימים, ספר רבי שמשון אהרן את הדבר, ואמר: "בואו וראו איזו סיעתא דשמיא היתה לי בשעה שנשאלתי שאלה ראשונה מיד לאחר עלותי לכהן ברבנות, וכל הקהל עמד והמתין למוצא פי. שאלה זו לא מופיעה בשלחן ערוך בסמן רס"ה העוסק בענין השלום זכר, והנה באותו ערב שבת לפני ההכתרה, אמרתי בלבי שמכיון שחג הפסח ממשמש ובא, אשנן את כל הפרי מגדים' על הלכות פסח, ואהיה מוכן לשאלות שתבואנה בהלכות פסח. והנה שם בסמן תמ"ד, בדיני ערב פסח שחל בשבת, מובת הפרי מגדים' בזה הלשון, אם נולד בן זכר בליל שבת לאחר צאת הכוכבים, והקהל התפללו ערבית בלילה, יש לומר דקורין הזכר בליל זה, לא בליל שלפני המילה. והיה זה דבר פלא שהראוני מן-השמים".

ועץ ארז (יד, ד) - לפי שהנגעים באים על גסות הרוח (רש"י)

בימי נעוריו של רבי חיים מברסק, למד תורה אצל אביו בצוקתא עם חברו רבי זלמן סנדר כהנא שפירא, שלימים כהן ברבא של קרנימי. פעם פנה אליו אביו בבדיחות הדעת, ושאלו: "אמר נא לי בני, מי משניכם יודע טוב יותר ללמד? אתה, או חברך זלמן סנדר?" השיב רבי חיים תשובה מחדדת: "קשה לי לתת תשובה על שאלתך, שכן אם אמר שאני יודע יותר טוב מחברי, נמצאתי בעל גאון. ואם אמר שזלמן סנדר יודע טוב יותר ממני, אהיה בדאי". הגיב החבר ואמר: "ועכשו נמצאת גם זה וגם זה..."

היה היה

והיה בעור-בשרו לנגע צרעת

בעל פעמיו היה ר' שלום ראש הקהל, איש נכבד ונשוא פנים, שראך ברכה בעמלו בכל אשר שלח ידו. שנים ארבות התנהלו חייו על מירמנוחות. אין פרוץ ואין צנחה ואין יוצאת, אולם לפתע פתאום נפל עליו אסון כבד. בתחלה שמר ר' שלום בסוד את צרותו הגדולה, אולם קשה היה להצניע את הדבר ועד מהרה פרצה השמועה אל רחובה של-עיר, וככל הצטערו בצעריו. היתה זו נתיביתו של ר' שלום, שנדבקה לפתע פתאום בנגע הצרעת ויסוריה היו ללא נשוא. בעלה לא חסד בממון, דרש ברופאים ידועי-שם ובתת את רגליו במדינות שונות על-מנת למצא תרופה ומזור לאשתו, אולם לשווא עמל ויגע. הרופאים עמדו נבוכים אל מול המחלה המוזרה שפקדה את הנגידה, וידם קצרו מהושיע. בני העיר השתתפו בצערם של ראש הקהל ואשתו, שכן היו ידועים כבעלי צדקה ומכניסי אורחים, והתפללו לישועתם, אך היא בוששה לבוא. חזשים ארפים עברו, ונגע הצרעת לא עזב את הנגידה שהייתה רתוקה למטת חלה והתבישה מפני הבריית.

"מדוע לא תסעו אל הצדיק מפרמישלין?" פנה אחד מתושבי העיר אל ר' שלום, "הרי ידוע הוא בצדיק גדול הפועל ישועות מעל לדרך הטבע, ואולי יוכל להושיע אתכם מהצרה שנפלה עליכם". נאחו העשיר בעצה שקבל, והגם שלא היה רגיל לנסע לצדיקים ובפרט שהעיר פרמישלין היתה רחוקה מאד מעיר מגוריו, וכידו יטלטל את אשתו המתוספרת בדרך פה ארפה, החליט לצאת לדרך מבלי להביט על שום קשי. הכין ר' שלום כרכרה מרפדת פהלכה, רתומה לסוסים אפירים, והשנים יצאו לדרךם הארפה אל הצדיק מפרמישלין. לאחר שבועות ארפים, בהם התגברו סבלותיה של הנגידה בתלאות הדרך, הגיעו אל מחוז הפצם, ור' שלום פנה מיד אל ביתו של הצדיק. אך עמדו רגליו על סף ביתו של הצדיק רבי מאיר, ואשתו החולנית נכנסה אחריו בכוחותיה האחרונים, וכבר הדביקתם שאלת-תוכחתו של הרבי: "מדוע חללת את-השבת"? פניה של הנגידה חורו בפלג, והיא נזעקה ואמרה: "חס ושלום לחשוד בי שאני חללתי את השבת, והרי כל ימי אני נזהרת בכבודך של השבת ומעודי לא חללתיה". אך הרבי דבק בדבריו ואמר שוב: "מאיר אינו משקר, ואת אמנם כן חללת את-השבת"! ומיד לאחר מכן הוסיף ושאל: "מדוע תפרת בשבת-קדש"? לשמע דברים ברורים אלו, פרצה הנגידה בכי גדול מאין הפגנות, והודתה בפה מלא כי אמנם נכשלה בחלול שבת, ומעשה שהיה קד הנה, "פעם אחת, חזר בעלי מן היריד ערב שבת לפנות-ערב, ואני כבר הדלקתי אז את נרות השבת. הפתעתי מאד משובו, ולכן לא הכנתי לו מבעוד מועד תהנת נקה ומקבצת לכבוד השבת, ורק תהנת אחת היתה בבית שבית הצואר שלה היה קרוע. לא עמדתי בנפסיו, ותפרתי חיש מהר את הקרע שבבגד, מבלי שאף אחד ידע עליך". בכי תמרוורים בקשה האשה לקבל דרך תשובה על חטאה החמור, והיא קבלה על עצמה להתחזק בשמירת השבת, ולהוסיף לעצמה דברים וסגים בשמירת השבת, ולכבד אותה ביתר שאת.

או אז, לאחר שראה את השוכחה השלמה של הנגידה, פנה רבי מאיר אל משמשו וקרא: "אריה, לך וקרא אלי את יוסל החזן". זמן קצר לאחר מכן חזר המשמש ועמו אדם נוסף, שנכר היה עליו כי מתפרנס הוא פחזן. "יוסל, זה מכבר ספרת לי כי בתך עומדת להנשא ואין בידך פרוטה להוצאות הנשואין. שב נא כאן עם המשמש, וערף את החשוב המדק של כל ההוצאות הדרושות לך, מחוט ועד-שרוף נעל, ואל תפל דבר מכל הנצרך". התישב משמשו של הצדיק עם החזן והחלו להעלות על הדף את רשימת ההוצאות, ובתוך הדברים נכנס אברך אחד מלכוב שבא לחלות את פני הצדיק, מיד פשך אהו רבי מאיר, נענה ואמר: "הגו לאברך הזה לערף את החשבון, כי יודע הוא לחשב נכון את ההוצאות הדרושות". נטל האברך את הקלמוס לידו, ורשם על הדף באותיות גדולות: מאתים רבלי-קסף לנגייה ועוד מאה רבלי-קסף לבגדים, ורבי מאיר אמר מיד לר' שלום הנגידי: "תן לחזן זה שלש מאות רבלי-קסף, ולאשתך תעלה ארוכה לצרעתה". שלף ר' שלום את ארנקו מאמתחתו, אך לצערו לא מצא שם אלא מאתים רבליים. "אתן עכשו מאתים, ועוד מאה בהלואה ואתן לחזן לאחר-מכן", אמר העשיר, והצדיק הסכים לדבריו ושמוח לנכח נדיבותו הגדולה.

המתניתו ר' שלום ורעייתו למוצא פי הצדיק ולקבל את ברכתו להנצל מהצרעת, והנה פתח רבי מאיר בדברי אלישע הנביא שאמר לנגעמן שר-צבא מלך-ארם שהיה גבור חיל מצרע, והצטוה על-ידו "הלך ורחצת שבע-פעמים בירדן וישב בשרך לך וטהר", ואף לנגייה צוה הצדיק לטבל במי הנהר כדי לסלק מעליה את הצרעת שעלתה בה, אך הזהיר אותה שלא תביט בכשרה לאחר הרחיצה. למחרת, עשתה האשה בעצתו של הצדיק, ובעת שעלתה מן המים חשה כאילו עורה נשל מגופה ונפל המימה. מרב בהלה הביטה בידה, ולגדל צערה ראתה כי הצרעת נסתלקה מכל גופה חוץ מהיד בה הביטה. שוב באה הנגייה אל הצדיק בכי תמרוורים, והוא צוה שוב לקרא ליוסל החזן ושאלו: "מעות ההוצאות התנהגה עצמה יש לך?" וכשהשיב החזן בשלילה, צוה הצדיק לנגייה לתת לו עוד מאה רבליים, וצוה אותה לטבל שוב ולקשור את עיניה לבל תביט על-ידיה. כששרה הנגייה לעירה בריאה ושלמה, המתה כל העיר וכלם שוחחו על מעשה הנס הגדול בבחינת יצדקה תציל ממות שחרי המצרע נחשב פמות ועל-ידי הצדקה שנתנה שב ורפא לה.

מאורות

האמן רבי שאול שישקס מוילנא זצ"ל
ליום ההולנא, ראש חודש ניסן תכנ"ח

מגדולי העיר וילנא בתקופת הגר"א, ונאמר עליו ש"היה חשוב מאד ונדול בעיני הרב הגאון הקסיד רבנו אליהו מוילנא". סרב לטל על עצמו משנה רבנית וישב כלי-קמיו על התורה והעבודה. אביו-אביו רבי יהודה לוב, היה הדין רבי משה חר"ז (חתן ר' זלקינד) מוילנא, ומצד אמו היה מצאצאי רבי יהודה יודל מקוילא בעל "קול יהודה" ושאר גאוני ארץ. ספרו "שביל הישר" נחשב כספר יסוד על הרי"ף, והוא חבור גדול ומקיף על הש"ס עם לקוט ההלכות מדברי הראשונים והאחרונים. הספר נדפס רק לאחר פטירתו בידי נכד אחותו, ובשער הספר נאמר שהוא הגה בידי רבי זלמן מוולוז'ין. מרבי זלמן זה ינק הרבה מתורתו. ומספר פרעושים ויתושים הרבה, ושאלו: "יש בביתו פרעושים ויתושים הרבה, אולי תדע לתת לי איזה תרופה ומזור להם?" אמר לו רבי זלמן: "הרי יש תרופה בדיקה ומנסה מרופא נאמן, שהרי דרשו תזיל במודש את הפסוק 'ברצות ה' דרכי-איש גס-אוזניו ישלם אתו', אמר רבי ברכיה, אויביו לרבות מימי ביתו, כגון פרעושים, ויתושים וזבובים". סבל רב היה מנת חלקו בחייו, בני ביתו נפטרו על-פניו בהם בנו העליו רבי צבי הירש שהיה אב בחכמה ודרך בשנים ונפטר בטום הגיעו לגיל כ"ב שנה, אולם הוא קפא את נקמתו בלמוד התורה וקחבור ספרו הגדול. בפטירתו, נקבר ליד בנו זה סמוך לאהל הגר"א. על בן אחר, רבי אברהם שישקס מקריסק, נכתב שהיה חתן רבי אריה-ליב צינץ מפולוצק, ולא היה אלא חתן אשתו השניה.

יוסיף דעת

פרשת תזריע מסתיימת בתיבות "לטהרו או לטמאו", ותמוה מדוע אין הפרשה מסתיימת בטוב, וכן הפרשות מצורע וקדושים, והרי אמרו חז"ל שמסיימים בטוב "שכן מצונו בנביאים הראשונים שסיימו דבריהם בדברי שבח ותנחומים", וכך פסק הרמ"א בהלכות קריאת ספר תורה. וכבר נתנו סימן ית"ק, על הספרים ישעיה, תרי"ע, קינות (איכה), קהלת, שבספרים אלו חוזרים וכופלים פסוקי כזי לסיים בטוב. ויש שנהגו משום זה להמשיך לטמא אחר הפסוק "והסגירו הכהן שבעת ימים שנית", עד "וכבס בגדיו וטהר", יש שתלו בכך את ההבדל בחלק מהמסכתות במהדרות הראשונות, שבסופן נאמר סליק ולעתים נשלם או הדרן, שכאשר מסתיים בדבר שאינו טוב נכתב סליק כדי לטלק את העניין השלילי, וכאשר הסיום הוא בדבר טוב נאמר נשלם שהוא עניין שלמות מלשון שלום. ודוגמה לכך סוף מסכת פאה שמסתיימת בהדלקה בבית האבל ומובאת שם תיבת 'סליק', ויש אומרים, שמסיבה זו הפך רבי נתן את התיבות כסוף משניות ברכות, ואמר "הפרו תורתך משום עת לעשות לה", כדי שלא לסיים בתיבות "הפרו תורתך" הגם שהוא לטון הפסוק, כך הוא גם סיום מסכת יומא בירושלמי, שמסתיימת בסופו "זורקתי עליכם מים טהורים" כדי לסיים בטוב, וכן כתבו בעלי התוספות על סיום מסכת נדה שמסתיימת ב"כל השונה הלכות" מסיבה זו. גם רש"י מסיים את פירושו על מסכת בבא קמא בתיבות "למרעה טוב", והוסיף את תיבת 'טוב' כדי לסיים בדבר טוב. על חת"ם סופר מובא שנהג לסיים את דרשותיו בטוב, וכך נהגו רבים מגדולי מירשאל, יש שתירצו את סוף פרשתו בכך שלעתים יש מצווה לטהרו ולעתים לטמאו כמו שאמרו בתורת חכמים, ואין זה דרך נגאי. אחרים למרו כמך דרך מוסר, שכל דבר אפשר לעשותו לטוב או להיפך, וזהו לטהרו או לטמאו. אחרים פירשו שטומאת הבית או הבגד באה לאדם כדי לכפר עליו והקב"ה גובה חובתו של אדם בטובתו, ואין זה אפוא לשון שלילית אלא כפרה.

וארבעה אנשים היו מצרעים

עיר הקדש צפת של-מעלה בימיו של האריז"ל, היתה מלאה חכמים וסופרים, גאונים ומקבלים, ואף פשוטי-עם בהם רבים מגולי ספרד. אחד התושבים היה עשיר מכל, שהיה איש פשוט וירא שמים, אולם היה חשוף בגנים. רבות העתירו העשיר ואשתו להפקד בזרע שלי-קומא, ולאחר שנים ארוכות של תפלות ותעניות, נפלה בעיר הבשורה הטובה, כי בביתו נשמעה פעינתו של בן זכר. לא היה קוץ לשמחתו של האב המאשר, ובקרת קדש עלה אל ביתו של האריז"ל, וכבודו לשמש בסנדק לבנו שנולד למזל טוב. קבל האריז"ל החי את הכבוד, ואף נעתר לבקשתו להשתתף גם בסעדת המצוה שהעריך לאחר הגרית. אוהבים רבים היו לאותו עשיר, שהתפרסם בלבבו הטוב ובגודו הרחבה, אולם לצדם היה לו גם שונא משבע שגר בסמיכות מקום אליו, וזה מכבר רחש לשכנו שנאה עזה שנבעה מתוך קנאה וצרות-עין. עני ואביון היה האיש, ומדותיו משתנות ומגנות. הוא לא היה מסוגל לראות בהצלחתו של שכנו העשיר, ועיניו פמטט וצאו מחוריהו פשהיה מביט בביתו המרוח וכלי ביתו הנאים. כל העת התנחם צר-העין בכך שביתו של שכנו ריקן וקול צהלת תינוקות לא נשמע בו, אך באותו היום בו התבשר על שמחתו של העשיר, דמה האיש כי עולמו חרב עליו.

בלב מלא מרירות ושנאה כבושה, ישב האיש בביתו וטפס עצות ביצד להפר את שמחתו הגדולה של שכנו. השנאה העמקה העבירה אותו על-דעתו, עד שהגיע לשיא השפלות והחליט להפוך את השמחה הגדולה לאבל עמוק, שתקוף את העיר כלה. באין רואים, התגנב האיש אל ביתו של שכנו העשיר, כשבגודו קבוק רעל חריף, אותו יצק בחשאי אל סיר הדגים הגדול שעמד על הכירה בתוך הבית, ובו התבשלו דגים רבים לסעדת הגרית. אף אחד לא ראהו בכניסתו וביציאתו, והוא שב לביתו כשהוא מחכה את ידיו בהנאה וממתין לראות את האסון הגדול שעתיד להתרחש בסעדה.

והנה הגיע יום הגרית. אל ביתו המרוח של העשיר התכנסו ובאו נבדאי העיר, קהל קרובים וידידים, ואף מקומם של העניים לא נפקד מהבית. כלם, חוץ מאותו שכר רע-מעללים שעמד בביתו והשקיף מחלונו כדי לראות את מפלת שכנו יחד עם הנאספים החפים מפשע. מפיון שזריזים מקדימים למצות, התכונן העשיר לערוך את ברית המילה הששם בבקר, והנאספים כלם התאספו בשעה הנקובה, אלא שהעקר היה חסר מרה-ספר. נפקד מקומו של האריז"ל שהזמן לשמש בסנדק, והעשיר עמד כל העת בפתח הבית והשקיף החוצה לראות אם האריז"ל הקדוש קרב ובא. השעות נקפו בזו אחר זו, הנאספים המתינו עד בשר ורבים מהם שבו לבתיהם ולעסקיהם מחסר פנאי, ודמותו הנשגבה של האריז"ל עדין לא נראתה. השמש עברה זה מכבר את אמצע הירקיע והחלה לנטות מערבה, ורק לפנות ערב באשר נותר זמן קצר עד לשקיעת החמה. הגיע האריז"ל אל הבית והחל חיש מהר בעריכת ברית המילה. מעיניו לא נעלמה המיתתם של הנאספים על אחורו הגדול, ומיד לאחר הגרית פתח בדבריו: "הבה ואספר לכם מה ארע עמי ומדוע אחרתי עד כה. השכם בבקר בקשתי לצאת מביתי לכאן, אולם עם יציאתי זנק אלי כלב והחל לנבח. שאלתי אותו מי אתה ומה רצונך? והלה השיב וספר כי נשמה מגלגלת בו והיא מבקשת את תקוה. איזו נשמה אתה? שאלתי, ולפליאתי השיב הפלב, כי התגלגלה בו נשמתו של גיחזי משרת אלישע, שהצטרע לאחר ששקר לנביא שלא נטל מאומה מנעמן שרצבא מלך-ארם, ועליו ושלשת בניו הפונה בפסוק 'וארבעה אנשים היו מצרעים פתח השער'. מדוע התגלגלת בכלב? שאלתי את הנשמה, וגיחזי הזכיר לי את דברי חז"ל, שבשעה ששלח אותו אלישע להחיות את בן האשה השונמית, מסר לו את משענתו כדי להחיות בו את הילד, ומפיון שלא האמין בכחו של אלישע, הניח בדרכו את המשענת על-גבי כלב מת, והלה פקח את עיניו בבת-אחת ושבו לתחיה. לא ידעתי, המשיך גיחזי, שבכך בטלתי את כחו של המטה שאלישע נתן לי להחיות את הילד, והשתמשתי בסגולה שבו כדי להחיות את הכלב המת, ולכן נגזר עלי באותה שעה להתגלגל בכלב, ומאז ועד היום אין לי תקווה."

"נכמר לבי בקרבי", המשיך האריז"ל וספר לשומעיו המפתעים, "ואמרתי לגיחזי שאיני יודע תקון אחר בעבורו, אלא אם יסכים למסור את נפשו בעד הפלל". "הסכים גיחזי מיד לדברי, ושאל: בעד איזה פלל אמסר את נפשי? והשבתי לו שאין הבדל בעד מי יתמסר, העקר הוא שיקבל את תקונו בעד מסירות נפש, והוא השיב לי מיד כי מוכן ומזמן הוא לעשות את כל מה שאוהב לו". עוד האריז"ל עומד ומדבר, ולפתע התפרצה המשרתת של העשיר אל החדר, וקראה בהתרגשות: "זה עתה הוודנו את סיר הדגים מעל הכירה, ולהרדתנו קפץ לתוכה כלב חי ומרב רתחת הדגים מת ביוסורים, וכל הדגים יצאו מכלל שמוש". בבהלה הביטו כל הנאספים זה על-זה, מתוך הבנה כי כל מהלך הדברים נשגב מבינת אנוש ועניינים שמיימים לפנייהם. הודתם של הנאספים נברה שבועתים באשר נודע, כי הדגים שפסיר היו מרעלים בסם-מות, וכפשע היה בינם לבין מות ביוסורים אלו לא היה הפלב פוסל את הדגים מאכילה. התברר אפוא, כי גיחזי הקריב את עצמו למען הפלל ובכך זכתה נשמתו להגיע לתקונו לאחר יותר מאלפים שנה. כשד הסערה, נערכה חקירה וזרישה ועקבותיו של הישע התגלו. לאחר שהעמד לפני דיניה הגדולים של צפת, נשברה רוחו והוא התחרט מעמק-לב על מעשהו הנפשע. הטילו עליו הדינים סדר תשובה, ושבו ורפאו לו.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

שתי-צפרים חיות טהרות - הם שני משיחים, ונקרא צפור כי פן ותכנו נשמות העליונות כידוע, ועוד מצנינו שיתכנה הגואל לצפור וזה לך לשון הזהר בפרשת בלק ומהוא מקורא יסגא חד עופא וברבא עלאה דישלט בעלמא וזה תיחיה מלכותא וכו', עדי-פאן, ומצנינו שאמרו ז"ל, ששני משיחי ישראל הם משיח בן-אפרים ומשיח בן-יוד, ובתחלה יתגלה משיח בן-אפרים וימות, ואחר-כך יתגלה משיח בן-יוד, וכנגד שני אלו אמר ולקח למטה שתי-צפרים חיות טהרות, כל אלו הכנפים הם מעלות הקדשה כידוע ליודעי דעת. ואמרו ועץ ארז ושני תולעת ואוב, רמז לזכות שלשה אבות. עץ ארז הוא אברהם שהוא האדם הגדול בענקים, ושני תולעת - יעקב, על-דרך אומרו אל תיראי תולעת יעקב, ואוב הוא יצחק שהוא בחינת הגבורה, שצריך צרוף זכות שלשתן, ואמר ושהט פאר רמז להרגית משיח בן-אפרים כמאמרו ותברך אבי-גלית-הרש עלימים חיים, פרוש בשביל בפרת העם פדיון נפשו. וכנה אותם בלי-חרש על-דרך ויצר ה' את-האדם עפר מן-האדמה, שהוא כלי חרס, והכונה בזה לצד ששאר כללי חרם שעומד לשבירה לצד גרעון התורה המתחכמת למים חיים, על סבת מים חיים שאין בישאל תורה, ועל זה תשחט הצפור האחת גם באמצעות דבר זה ילכש ה' בגדי נקם הפך מדותיו הרחמים וישעה פלה לגויים המרעים, וממוצא דבר אתה יודע שאם יהיה בהם תורה לא ימות הצדיק, ותמצא שכתב האריז"ל שצריך לכוון בתפלה הקבועה להתפלל על זה הצדיק שלא ימות, פרוש כי באמצעות התפלה יתברך ויגדלו ויעמדו ויבטלו גזרת מות ממונו. ואמר את-הצפר החיה שהוא משיח בן-יוד יקח אותה הקב"ה ויצרף עמו זכות האבות וכו', ותגברו הרחמים.

דברי הימים

בט' בניסן תרס"ג, לאחר גילוי גופתו של נער נוצרי בסמוך לעיר קישינב, הוטלה האשמה על יהודי העיר והחלו פרעות קישינב הידועות שנמשכו שלושה ימים. 49 יהודים נהרגו, 92 נבצעו קשה, 500 נבצעו קל, ומעל ל-700 בתים ועסקים נבזזו ונהרסו. המשטרה נמדה מהצד ולא נקפו אצבע, ורק לאחר שלושה ימים השתיקו את המהומות. פוגרום שני אירע לאחר כשנתיים ובו נהרגו 19 יהודים ו-56 נבצעו. העולם היהודי היה כמרוקחה ותבעו להעמיד את הפורעים למשפט, אולם רק בודדים מן הפורעים הובאו למשפט ונידונו למאסר. רבים מיהודי רוסיה נמלטו כתוצאה מהפרעות לארץ-ישראל ואמריקה. ב' בניסן ב' תפ"ז, נפטרה מרים אחות משה ואהרן, בהיותה בת 127 שנה. היא נקברה בקדש, ויוסף בן מתתיהו מזהה את קברה ליד 'בטרה' שבדרום ירדן. י"א בניסן שנת ה' אלפים ל', הוא יום פטירתו של הרמב"ן, רבנו משה בר נחמן, שנולד בנירונה שבספרד ועלה לארץ ישראל בערוב ימיו בשנת ה'כ"ז. בירושלים לא מצא אלא שני צבעים יהודים, והוא החזיר עטרה ליושנה ואף בנה בית כנסת בירושלים העתיקה, אך יש המפקפקים על הזיהוי של בית הכנסת המפורסם כיום כבית הכנסת שלו. חלוקות הדעות היכן נקבר הרמב"ן, אם בכפר השילוח שבשפייל הר הזיתים, בחיפה או בחברון ליד מערת המכפלה. לפני כמה עשרות שנים התגלה חותמו של הרמב"ן בתל-פיסון שבעמק זבולון, ובה נכתב: "משה בר נחמן נ"ג (נוחו נפש) גירונדי חזק". ב"ג בניסן תרמ"ו, נדפס הכרך האחרון של ש"ס וילנא, והסתיימה ההדפסה שנמשכה כשש שנים. תיאור ההדפסה נכתב בקונטרס "אחרית דבר" בסוף נדה, שכתב 'שפ"ן הסופר ר' שמואל שרגא פיינגוון.

רמיו של ה"חפץ חיים", פרצה מחלוקת קשה בקהלת וילנא אודות משרת הרבנות בעיר הגדולה, וה"חפץ חיים" יצא חוצץ נגד אחד המעמדים שהיה ממקורסי הדת והיה חשש גדול מהשפעתו הגדולה להרס קהלת וילנא העתיקה. המשפילים ופזרקי העל הכו שוק על ירך מעמדותו הנחרצת של ה"חפץ חיים", ומקורו לפרסם מאמר בגנותו בעתון הנועד 'מומנט' שיצא לאור בורשה. במקור זה, הביע הכותב את פליאתו בלשון משתלחת ב"חפץ חיים", על כך שספרו עוסק בלו באסור לשון הרע וריבולות, והוא עצמו 'נכש' בדבר כאשר יצא להתקוף את המעמד שלא היתה רוח חקמים נוחה הימנו. כשהגיעו הדברים לידי ה"חפץ חיים" מהר לפרסם מכתב נגדי ובו כתב דברים פדורבונות, כדי להכות על ראשם של מקורסי הדת ולענות להם תשובה נצחה כאולתם, וכה כתב: "שמעתי, כי נדפס מאמר מכותב אחד שמתפלל עלי איד לא נזהרתי במכתב מחאתי בדבר הרבנות בילנא, באסור לשון הרע ומחלוקת והלבנת פנים, אשר הנני בעזרת השם עוסק בזה כל ימי חיי, ואשר גם עתה בודאי נזהרתי בזה. גם הוציא מזד משפט שקר ומעקל כי לא מדעתי נעשה זאת ובהשפעת אחרים עלי נעשה. על-כן הנני מודיע בזה בשער בת-רבים, שבמקום הריסת וחרבן הדת, נעשה כל זה הפלכה, כאשר בארתי במחאתי, מצוה רבה וחובה גדולה לעשות כל מה שביכולת לתקן הדבר, לגדוד גדר ולעמוד בפירץ, ואין בזה כל חשש אסור".

רבי אהרן מבלז, שמש כמותת ודגמה בטרה לשונו, אף שהיה ידוע כאיש שיחה, הפליאה זהירותו שלא להוציא מלה מגנה מפיו והשתמש תמיד בלשון נקייה. כשרצה לומר למשל, שהמים מלכלכים, אמר שהמים אינם נקיים וכדומה, וכאשר אחד הנוכחים היה מוציא בנזכחותו מלה שיכולה לשמש כפתיחת פה חלילה, היה מקפיד ודורש ממנו לחזור ולומר 'חס וחלילה'. זהיר היה ביותר משמיעת דברי לשון הרע וריבולות, ובשעה שהיה מנסים להשמיע באזניו אפלו אבק לשון הרע, היה מפסיק מיד את המספר ומשתוקו. יחד עם זאת, היה שוקל את דבוריו לפי ההלכה, ובמקום שראה צורך וחובה מצד הדיון, לא נרתע מלדבר סרה באנשים. בודרו היה רב מפרסם שהיה בקי בתורה ולהבדיל גם בחכמות חיצוניות, ומפני שהרבי החשיבו לאדם שלילי וחשש מהשפעתו, חזה בפני חסידיו את דעתו השלילית עליו כדי לגדוד גדר ולעמוד בפירץ.

חבורת אברכים נכנסה פעם אל ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ, בימים הסמוכים לחג הפסח, ושאלתם בפייהם: "איזו מדה טובה או הנהגה ישרה וקבלו עליהם לקראת חג הפסח הקרב ובא?" השיב להם הרבי ואמר: "הרי נגשים אנו לאכל בלילה זה את המצה, ולכן עלינו להכשיר את פינו מאבק לשון הרע וכדומה, כדי שנוכל להכניס לקרבנו את המצה הקדושה כראוי וכיאה".

רבי משה משינובה, בנו של ה"דברי יחזקאל" משינובה, היה מצין במדותיו התרומיות ובשמירת כבודו של כל אדם. בחג הפסח, בעת שהסב אל שלחנו וסביבו התאספו חסידיו ואנשי שלומו, ישבו עניים בקצה השלחן וטבלו את המצה בקערה שלפניהם. החל אחד המסבים לצעק: "חמץ, חמץ!" אך הרבי הגיב מיד בתמיהה: "וכי זה חמץ? לשון הרע וריבולות הם חמץ!"

באחת מערי ליטא, סימו לבנות בית-הכנסת חדש, ונותרו כמה לבנים שלא נעשה בהם שמוש. באו הגבאים לרבי ישראל סלנטר, ובקשו את עצתו מה לעשות עם הלבנים שנוותרו, והאם נותרה בהם קדשה לאחר שהקצו לבנין בית-הכנסת. אמר להם רבי ישראל: "אם לעצתי תשמעו, קחו את הלבנים וסתמו עמם את פתח עזרת הנשים, כדי שלא תבאנה הנשים אל בית-הכנסת ותכשלהן חלילה בדבורי לשון הרע וריבולות, ולדבר סרה על אחרים".

רבי יעקב עדס, מראשי ישיבת 'פרת יוסף', היה נזהר כל ימיו מדבורי לשון הרע. מחמת עדינות נפשו היה נמנע מלהעיר לאחרים שדברו בפניו, אף פניו היו משתנים ונזכמים כאשר נאמרו לפניו דברים שיש בהם אבק לשון הרע. מאידך, כששמע דברים שבחאו של אדם ובפרט תלמיד חכם, אורו פניו. פעם נכנס אליו אדם אחד והחל לשוחח עמו, ובתוך דבריו נכשל בדבור לשון הרע. הארימו פניו של רבי יעקב, עד שהמבקר נבהל למראהו, ושאל את בני הבית על פשר הדבר. ענו לו הללו, כי אביהם אינו מסגל לשמע דברי לשון הרע, והתקנה לכך להתחיל לספר שבחאו של תלמיד חכם ובכבוד התורה, וכך עשה, ופניו של רבי יעקב אורו מיד בבית-החל.

אל רבי שמאי גינזבורג בעל "אמרי שמאי", פנה פעם אדם אחד שעסק בהלכות לשון הרע, ושאלו אם יש אסור לדבר סרה בחפץ דומם. כתשובה, ספר לו רבי שמאי ספור שארע אצל רבו ה"אמרי אמת" מגור, שהשליחן שלו התעסק פעם במקצת, וכאשר אחד מגני הבית אמר שהשליחן אינו טוב, העיר הרבי ואמר: "על שליחן זה אכלנו ולמדנו, אין זה מן הרואי לומר עליו שאינו טוב, ומכאן למד רבי שמאי שעל כל דבר שמפיקים ממנו תועלת, אין לדבר בו סרה".

היצירה שמהירה בקוראיה מידות טובות
 חס וחס היותו של רב תוכן "שבת תיש"
מידות טיש
 מידות הליכות בראי פרשת השבוע • ב' כרכים

מחיר מינוד לרגל המוצא לאור
 לחשי: בכל עיית הספרים הנוברות
 לפרטים והזמנות מרכזות כחזור מויד: 02-5866777 • אי: 5866777@gmail.com

מטעים

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (ב.ב. א.)
 חז"ל דרשו במסכת שבת מהתנבות וביום השמיני שהמילה דוחה שבת, וזה מרמז באתנחתא שתחת תבת השמיני, שאפלו בשבת שהוא יום מנוחה באתנחתא, גם כן ימול בשר ערלתו. (תפוז חיים)
ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת (ב.ב. א.)
 התבות לבן או לבת בטעמי זרקא סגל שמענינים אותם בשמחה, כדי לרמוז לאדם שאף-על-פי שאמרו חז"ל אשרי מי שבניו זכרים, צריך להודות לה' גם על הפת הנולדת לו בחסדי שמים. (מלבוש לשבת)
 הטעמים זרקא סגל משמשים לשמחה וצער יחד, שמחה על הפלה אך גם צערה של היולדת, ועליה מביאה קרבן לכפרה על שבושתה. (מסני ציוני)
ואם-לא תמצא ידה די שוה (ב.ב. ח.)
 בטעמי מנח זרקא מנח סגל, שאף-על-פי שהאדם מתאזהר לבן, יחשיב את בתו לסגולה ואוצר חביב, וידה לה על כל הטובה שעשה עמו. (ברכת איש)
אדם כי ייהיה בעור-בשרו שאת (ב.ב. ב.)
 תבת אדם בטעם רביעי, כי יש ארבעה שמות, אדם, איש, אנוש, גבר, וכלם נכתבים בלשון רבים חוץ מהשם אדם שנכתב רק ביהודי, והוא במעלה הגבוהה מלשון אדמה לעלוו, ומי שבאים עליו נגעים הוא בדרגה גבוהה שמגלים לו מדיה-שמים את חטאו, והוא בדרגה הגבוהה מהארבעה. (מרי חיים)

מדגש

תופעה מענינת מופיעה בסוף פרשת תזריע, ואין לה אף ורע בתורה בלה. בפסוק האחרון בפרשה, יש ארבעה סמוכים ולהם המשנה סמוכים, התבות "הצמר או הפשתים או השתי או הערב" הם ארבעה סמוכים, והמשנה הסמוכים הם: "זאת תורת נגע-צערת בגד", ומצין זאת האבן-עזרא, ומוסיף על-כך שיש בדברי הימים המשנה סמוכים וכלם סמוכים אל השם שהוא סומך לכלי-הנפלים, בפסוק: "בגדו חיל מלאכת עבודת בית-האלוקים", וכלם נסמכים אל שם האלוקים שהוא סומך לכל הנפלים. וכן בפסוק שבישיעה "ושאר מספר-קשת בגדו בני-קדר", שגם בו יש המשנה סמוכים, ומכאן למדו באור תורה' שיש לידקדק בתבות "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" שבקריאת שמע, להסמיק את התבות שם-כבוד-מלכותו זו לזו, ולא יאמרו ברוך-שם יחד, שאין לו הבנה.

ממכה

מעשה בחבורה של בורים ועמי-ארצות בעיר אחת, שהחליטו ליסד לעצמם בית כנסת משלהם, והחליטו ביניהם שלא יתנו דריסת רגל בבית הכנסת לתלמידי חכמים ובני-תורה, כדי שלא יתגאו עליהם. כשהגיעה שבת-זכור, עמדו הנבאים נבוכים ולא ידעו איזו פרשה קוראים למפסיר, עד שקם אחד המתפללים ואמר גרב 'צענות' כי לפרשת זכור קוראים את פרשת 'אשה כי תזריע וילדה זכר', והחליף זכור בזכר... הודו לו המתפללים על עצתו הנבונה, אך לאחר התפלל נמנו עליו וגרשוהו מבית הכנסת, שכן למדן הוא ואין לו דריסת רגל אצלם...

על הפסוק "וראה הכהן את-הנגע", דרשו חז"ל ואמרו "כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, אף לא נגעי קרוביו". שכן אדם עשוי להבחין מהר בכל החסרונות של האילת, פרט לחסרונות עצמו. כי קשה לאדם למצא חסרון בעצמו או בקרובו, אף באיש זך קל בדבר מאד... (תולדות יעקב יוסף)

אגעדאנק

על פרשת השבוע

פרשת תזריע מצורע תש"פ

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריאה

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב, א)

ואין מראה מן העור, והטעם מורה על זה הפירוש. (שכן "פשטא" מראה על עצירה והפסק)

נגע צרעת כי תהיה באדם (יג, ט)

ואמר נגע צרעת כי תהיה באדם. להורות שדין אלו הנגעים הם באדם, והם בישראל שנקראו אדם, כדכתיב אדם אתם (יחזקאל לד, לא), ולהם צוה שיבואו אל הכהן ולא אל אדם אחר, או שיביאום בעל כרחם, וזהו והובא אל הכהן. אבל אם בא אדם אחר משאר אומות להראות נגעיו אל החכם או אל הנביא, מותר לראותו:

וזה תמצאהו רמזו בשלשה פסוקים הכתובים בתורה, שמתחילים בנו"ן ומסיימין בנו"ן. וזהו אחד מהם, 'נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן'. והב', 'נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ארץ כנען ואתנו אחוזת נחלתינו מעבר לירדן' (במדבר לב, לב), והשלישי, 'נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעו' (דברים יח, טו), והנה בפסוק הראשון הורה, שאם יקרה ויבא נגע צרעת באדם מישראל, שיביאוו אל הכהן ולא אל אדם אחר. אבל אם יקרה הנגע באיש אחר שלא מאומתינו, שיכול לבא לפני החכם או הנביא לטהרו או לטמאו:

וזה רמז על נעמן שר צבא מלך ארם שהיה מצורע, ובא לפני אלישע הנביא לרפאותו. ואלישע הנביא לא אמר לו לך אל הכהן, אלא רחץ וטהר. ומאין לו זה, וכן מאין לו שירחוץ בירדן ולא במקום אחר. אבל הכל רמזו באלו שני הפסוקים שהם נחנו נעבור חלוצים וגו', נביא מקרבך וגו'. ואלישע ראה בתחלה שאלו הפסוקים מתחילין בנו"ן כפופה ומסיימין בנו"ן פשוטה, ובהם ראה שעתיד איש אחד משאר אומות לבא לפניו להאסף מצרעתו, שיתחיל שמו בנו"ן כפופה ויסיים בנו"ן פשוטה, והוא נעמן שר צבא מלך ארם כמו שמתחילין ומסיימין אלו הפסוקים. וכן ראה שמו של נעמן בפסוק שני, שאומר נחנו נעבור חלוצים לפני ה' ארץ כנען. הרי כאן נעמן בד' תיבות ראשונים. וכן ראה שמו של אלישע בפסוק ג', שהוא נביא מקרבך. אל"ף מנביא, למ"ד מ-לך, יו"ד מ-ה', שי"ן ועי"ן מן תשמעו. וכן ראה מתוך פסוק שני, שיבא נעמן באנשים חלוצים לארץ כנען, דכתיב (מ"ב ה, ט-י) ויבא נעמן בסוסיו וברכבו ויעמוד פתח הבית לאלישע, הרי כאן נעמן ואלישע בזה הפסוק. והרי כאן סוסים ורכב, שזה רמז למה שאמר בפסוק השני נחנו נעבור חלוצים, שהוא כמו נעמן יעבור עם חלוצים ארץ כנען.

והיכן ראה אלישע לומר לנעמן הלוך ורחצת שבע פעמים בירדן, מסוף הפסוק שכתב בו מעבר לירדן, ובזאת הרמיזה אל"ש שירחוץ בירדן. ומאין לו שהנביא יכול לטהר זה האיש מצרעתו, הוציאו מן הפסוק הג' שכתוב בו נביא מקרבך, ששם רמז שם אלישע כמו שכתבתי. ורמז בו שזאת הטהרה עתידה להעשות ע"י נביא מקרבך מאחריך אליו תשמעו, כי הוא במקום כהן:

ולכן כשקרא מלך ישראל את בגדיו ואמר האלקים אני להמית ולהחיות (שם ז-ח), שנראה שהמצורע חשוב כמת. שלח לו אלישע למה קרעת את בגדיך. לפי שהוא היה יושב ודורש אלו הפסוקים, ובהם הוא צופה ומביט ענין נעמן, וידע בנבואה קריעת בגדי המלך. יבא נא אלי וידעת כי יש נביא בישראל, ושהתורה העידה על זה הענין. לכן ראוי שיבא וידע כי יש נביא בישראל, כמו שכתוב נביא מקרבך מאחריך, שזהו כמו נביא בישראל. ובאומריו אליו תשמעו, רמז שראוי לשמוע לדבריו בין לקולא בין לחומרא. ובכאן גלה שלא היה לו רפואה אחרת, אלא בדברים ובשמיעת דברי הנביא, וזהו אליו תשמעו:

ולכן כשקצף נעמן ואמר (שם יא-יג) הנה אמרתי אלי יצא ועמד וקרא בשם אלהיו והניף ידו אל המקום, כתבנית סמיכה לכּוּיַן בתפלתו. ואסף, כמו שהיה עושה הכהן, והסגיר הכהן את הנגע. ואם בשביל הרחיצה באתי, הלא טוב אמנה ופרפר וגו'. וידברו ויאמרו לו עבדיו,

י"ל ע"ד מוסר דאחז"ל אפי' עני המתפרנס מן הצדקה יעשה צדקה ע"ש פ"ק דגיטין ובזכות זה זוכה לפרנס אחרים משלו בלי ספק וידוע כי המקבל נקרא נקבה והמשפיע הוא הזכר וידוע ג"כ כי זריעה הוא הנתינת צדקה ע"ש זרעו לכם לצדקה, וזהו אשה כי תזריע פי' עני המקבל צדקה אשר יזריע ג"כ ויתן צדקה אזי יולד מזה שיהי' זכר שישפיע לאחרים. (חתם סופר)

זאת תורת היולדת לזכר או לנקבה (יב, ז)

פסוק זה מופיע באמצע הפרשה, לאחר קרבן יולדת ולפני קרבן יולדת עניה, שואלים המפרשים, לכאורה היה צריך לכתוב פסוק זה בסוף הפרשה, ולמה מופיע כאן?

ומתוך ככלי חמדה, עפ"י דברי הגמ' "כל הלומד תורת עולה כאילו הקריב עולה", וביולדת עניה, כשיוצאת על ידי אמירה, יכולה לומר תורת קרבן עשיר ולכן מופיע כאן הפסוק "זאת תורת היולדת" שהרי גם יולדת עניה שייכת בפסוקים אלו של קרבן עשיר, באם אין ביהמ"ק ויוצאת ידי חובתה באמירה.

בשם כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבעלזא ז"ל איתא שאמר ליישב הערה זו למה נאמרה זאת תורת היולדת אחרי יולדת עשירה, ולפני יולדת עני', לומר זאת תורת היולדת, מן הדין ומן המשפט ראוי שהיולדת תהי' עשירה, שלעמך ישראל יהי' פרנסה ברווח, וזהו מן הסתם. אבל אם יארע ולא תמצא ידה די שה, אז ישנו הפרשת של יולדת עניה.

(דף על הדף ע"מ שקלים)

וראהו הכהן וטמא אותו (יג, ג)

וברש"י "יאמר לו טמא אתה". כידוע שאין הנגע מטמא עד שלא יאמר עליו הכהן "טמא". ואפשר ליתן טעם בדבר שהרי הנגע בא על עון לשון הרע, האדם המדבר לשון הרע אינו שם על ליבו את משמעות וגודל חומרת הדיבור, ובזה רואה הוא כי אמירת הכהן היא היא המטמא אותו וזה יבין שגם מילותיו שלו הם שטמאווהו, ורואה בזה את כח הדיבור וידע להיזהר בזה.

וראה הכהן וגו' וטהר את הנגע כלו הפך לבן טהור הוא וביום הראות בו בשר חי יטמא, (יג, ג)

יאמר ע"ד מוסר כי המצורע הוא מושרש בחטאים אשר בחבורתו יזיק אנשים ללמוד ממעשיו כאשר יתבאר עוד ע"כ הרחיקו התורה מעל גבול ישראל וגרשו ממנו אל מחוץ למחנה, והנה אמנם הרשעים הגדולים המפורסמים ברשע לא יזיק כ"כ בחבורתם כי ישמרו מהם אנשים צדיקים וטובים ולא ימשכו אחריהם ואינם צריכים הרחקה כ"כ משא"כ אותם שאינם תוכם כברם מראים עצמם צדיקים והם רשעים גמורים עליהם אמרו חז"ל [יומא פ"ו ע"ב] מפרסמים החנפים מפני ח"ה והם צריכים הרחקה יתירה, וע"כ אמר פה הנגע אשר כלו הפך לבן וניכר ונודע רעתו בקהל הגם כי רע הוא לעצמו וע"כ קראו נגע מ"מ טהור הוא ואינו טמא לטמא אחרים ואינו צריך שילוח, אך וביום הראות בו בשר חי פי' ביום שיתחיל להראות עצמו כצדיק ואיש חי אז יטמא.

(חתם סופר)

ואם בהרת לבנה היא וגו' ועמוק אין מראה מן העור. (יג, ד)

פירש"י, לא ידעתי פירושו, כי קשה לו שהרי פירש בפסוק שלפניו "ומראה הנגע עמוק מעור בשרו", שכל מראה לבן עמוק הוא, כמראה חמה עמוקה מן הצל, ואיך אמר כאן שאין מראה עמוק מן העור?

והרב ר' מאיר מרוטנבורק פי', שכן פירוש הפסוק: ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמוק, כדרך כל דבר לבן, ועוד מוסיף הכתוב ואומר: "ואין מראה מן העור", תחלת דבר הוא, פי' שהוא עמוק מחמת הלבון

"זאת תהיה תורת המצורע" (יד, ב)

הדא הוא דכתיב 'מי האיש החפץ חיים' (תהלים לד) לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: 'זאת תהיה תורת המצורע' - תורת המוציא שם רע (ויק"ר טז, ב)

במדרש (שם) הובא המעשה המפורסם באותו רוכל שהיה מחזיר בעירות שהיו סמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר: מי רוצה לקנות סם חיים? והיו הבריות מקיפין אותו. רבי ינאי היה יושב בטרקלין שבביתו ועוסק בפשוטי המקרא וחוזר עליהן. שמע שמכריז "מי רוצה לקנות סם חיים", אמר לו: בוא עלה לכאן ומכור לי. אמר לו: לא אתה ושכמותך נצרכים לזה. הפציר בו רבי ינאי. הוציא לו ספר תהלים, הראה לו פסוק "מי האיש החפץ חיים", מה נאמר אחריו - "נצור לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב". אמר רבי ינאי: כל ימי הייתי קורא את הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו "מי האיש החפץ חיים".

ויש להבין, מה היה קשה לרבי ינאי בהסברו של הפסוק, שנפשט לו לאחר מפגשו עם אותו רוכל?

פרש מהרז"ו: לשון הפסוק קשה, מדוע הוא בא בלשון שאלה: "מי האיש החפץ חיים" לכאורה היה לו לומר בפשטות שהנוצר לשונו מרע - יחיה.

עד שבא אותו רוכל, סובב בערים ובכפרים והכריז בקול "מי רוצה סם חיים", ומכאן הביין ר' ינאי שדוד המלך בא להשמיענו שעל דבר זה שכולם נכשלים בו, יש להודיע בלשון הכרזה, וכאותו רוכל שהכריז בקול "מי רוצה סם חיים", כך אמר דוד: "מי האיש החפץ חיים".

ומדוע הלך אותו רוכל דוקא לעיר ציפורי ולעירות הסמוכות לה כדי למכור סחורה זו?

באר רבי יוסף מפוזנא (חתנו של ה"נודע ביהודה"), על פי דברי ה"זהר הקדוש שבאר על דרך הרמז את הפסוק "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" (שמות לה, ג), ש"אש" זו אש המחלוקת. יום שבת הוא יום שבו יש פנאי לאנשים לשבת ולשוחח על דא ועל הא, וממילא עלולים לבוא לידי ריב ומחלוקת. והנה בציפורי היה יום ארוך יותר משאר המקומות, כמובא בגמרא (שבת קיח ע"ב) "יהי חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בציפורי". העיר ציפורי שכנה בראש ההר, ומשום כך כניסת השבת היתה כמו בכל מקום, אך יציאת השבת היתה מאוחרת יותר כי שקיעת החמה נתאחררה, ונמצא שהשבת שם היתה ארוכה יותר. לכן בא לשם להזהירם באופן מיוחד על עוון לשון הרע ומחלוקת.

(ומתוק האור)

ועץ ארז. ושני תולעת ואזב.

אומר רש"י - ועץ ארז. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. ושני תולעת ואזב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזב.

אומר הספר פרדס יוסף - כאשר בן אדם משפיל את עצמו, ישנה סכנה שיבוא לידי גאווה בגלל ההשפלה.

ישנה הנהגה בעולם המוסר, של אנשים שנוהגים להשפיל עצמם עד לעפר, וממילא, לא תהיה לו שום סיבה להתגאות.

אותם אנשים היו עושים פעולות, כדי להשפיל את עצמם. לדוגמא, היו נכנסים למכולת ושואלים: "סליחה, אולי יש לכם במקרה 100 גר' מסמרים?", או שהיו נכנסים לבית מרקחת ושואלים: "סליחה, אולי במקרה יש לכם עוגה?"

אנשים היו חושבים אותם למשוגעים, וככה הם היו מכניסים להם לראש, שהם לא שווים כלום.

בן אדם שמגיע למקום כזה, שכולם מחשיבים עצמם לאפסים, יכל להתגאות ולומר לעצמו: "הבחור הזה אפס?! אני הרבה יותר אפס ממנו"

אם ככה, גם בענוה יש סיכון.

לכן, אם התורה היתה מצוה לקחת רק עץ ארץ ואזב, הנפילה היתה מלמעלה עד למטה - מעץ הארץ שהוא מרום ביותר, ועד לאזב שהוא המושפל ביותר.

באה התורה ונקטה ב'קו אמצע' ואמרה: "בין עץ הארז לאזב, תכניס שני תולעת".

כלפי מה אמורים הדברים?

אומרת המשנה (אבות א, א) - משה קבל תורה מסיני.

נשאלת השאלה - למה לא נאמר משה קבל תורה בסיני?

הפשט הוא, שמשה רבינו קיבל את תורת הענוה מהר סיני. כשראה משה, שמכל ההרים שרצו לקבל עליהם את התורה, בחר הקב"ה דוקא בהר סיני כי היה ההר הנמוך מכולם, שנאמר (תהילים סח, יז) למה תרצדון הרים גבניים ההר חמד אלהים לשבתו אף ה' ישכן לנצח.

דיבור ואמירה בדברים רבים טובים וניחומים להשיב חמתו. אבי דבר גדול דבר אליך הנביא. כלומר, אחר שאתה אב בחכמה ואיש גדול, כמו שכתוב עליו ונעמן היה איש גדול לפני אדוניו (שם א), לפי שראה אותו בעל עצה וחכמה ונשוא פנים לכל העם ואיש גבור חיל במלחמה, וזהו ובו נתן ה' תשועה לארם (שם). ולכן אמרו לו אבי דבר גדול הנביא דיבר אליך. כלומר, יש לך לראות בחכמתך מי דבר אלו הדברים שהוא נביא ה', ואם היה אומר לך דבר גדול הלא תעשה להשלים דברו. אף כי אמר לך רחץ וטהר, שהוא דבר קטן. ורמז באומרם ואף כי אמר אליך לומר, שאף אם היה אומר לו הנביא דבר גדול לאסוף אותו מצרעתו ולקרוא בשם ה' ולהניף ידו על המכה, ועל הכל היה אומר רחץ וטהר, היית עושה, כ"ש שלא אמר דבר אחר אלא רחץ וטהר. וכל זה תלוי באומרם אליו תשמעו, וכל זה רמוז באמרו נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן. ולהודיענו עומק התורה וסתריה, ולא דבר רק הוא אלא ממני וכלה במספר במשקל. וכמו שיש סודות גדולים בתורה, כן יש סודות גדולים בפרשיותיה, ובהתחלת הפסוקים ובסופם: (צרור המור)

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן

נפתח במילתא בדדיחותא של ה'ק'ן לדוד', פעם אחת נכנס לביתו ה'ויחי יוסף' מפאפא בשעה שהכין את הדרשה לשבת הגדול, [נתגדל בבית דודו כמה שנים בצעירותו] וראה שהוא מעיין בדרשה שאמר בשנה שעברה. ואמר לו שכיון שבעלי הבתים יש להם זכרון נפלא, לכן הוא מעיין במה שכבר דרש בשנה שעברה, שלא יחזור על דבריו.

וסיפר שפעם אחת היה הרב דורש דרשה בבית המדרש, ואשה אחת מעזרת נשים אמרה לחברתה, שהדרשה הזאת כתובה ב'צאינה וראינה', חברתה אית לה עד שהגיעו הדברים לאזני הרב, והחליט מאותו שבת ואילך שהוא בודק בצאינה וראינה שלא יאמר ח"ו איזה דבר בדרשתו מה שכבר כתוב שם. פעם אחת נכנס השמש לבית הרב לפני הדרשה, ומצא אותו מסתכל בצאינה וראינה, יצא השמש וסיפר לכל, שהוא תפס את הרב שבאמת הוא מעיין בצאינה וראינה לפני הדרשה...

ועתה נתחיל בעז"ה להכין נפשינו לקראת היום טוב הבא עלינו לטובה, כמ"ש בתפארת שלמה 'יכול מראש חודש' שבאמת אנו יכולים להתחיל להכנס לאור היום טוב מראש חודש ניסן. ולזאת נלמד מדברי רבי שלמה קלוגר לקשר את פרשת מצורע לשבת הגדול, וכמ"ש ה'ק'ן לדוד שבעלי הדרוש אין יודעים מה לדרוש כששבת הגדול חל ב'פ' מצורע... ואמר כיון שאנו צריכים אוצר גדול של שפע שנוכל להכניס את חג הפסח בהרחבה, זהו הקשר לפרשת מצורע ששלח לנו הקב"ה אוצר בקירות הבית ע"י נגעי הבתים, מכים בקיר ומוציאים אוצר, והרי כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליא, זהו שבת הגדול, שזה השבת ממשיך שפע גדול.

'זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן', והקשו המפרשים הרי עדיין הוא טמא ואינו נכנס לב' מחנות, מדוע כינה הכתוב את יום ביאתו אל הכהן 'כיום טהרתו', הרי אינו טהור עדיין, ואסור במעשר וכ"ש תרומה וקדשים. עוד הקשה רבי שלמה קלוגר שבהמשך לשון הכתובים מכנים את תהליך ההטהרות כרפואה, כדכתיב 'והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע', א"כ היה צריך לכתוב 'ביום רפואתו' ולא ביום טהרתו?

וביאר רבי שלמה קלוגר לאור מה שחידש לעיל ואח"כ מצא כדבריו בג' מקומות בזה"ק שבאמת יש בנגעים יסורים של אהבה, כמ"ש בגמ' ברכות כל מי שיש בו מד' מראות נגעים הללו, אינו אלא מזבח כפרה, בחי' כי את אשר יאהב ה' יוכיח'. ואין יבדוק האדם אם אלו הנגעים באים לטמאו או לקרבו, דבר זה תלוי אם נראו באלו הנגעים סימני טומאה. אם קיבלו באהבה לא יטמא בצרעת, אדרבה אזי הוא במדרגת 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח', ואם ח"ו על ה' יזעף לבו, אזי נתגלים בו סימני טומאה. וזה שכתוב 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת, והיה בעור בשרו לנגע צרעת', שהברירה בידו אם תהיה נגע צרעת בתוך השאת וספחת, שאם יקבל היסורים באהבה, לא יטמא, וגם לאחר שנטמא, כשיחזור בו ויתגבר לקבל היסורים באהבה, אזי יצמח בו שער שחור ויתרפא הנגע.

והנה אין נוכל לדעת אם זה האדם התרפא בשלימות או לא, סימן לדבר אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, או שהוא מצורע 'אשר לא תשיג ידו בטהרתו', היינו שעוד לא הכיר שהיסורים באו לו באהבה, כי בתחילה צעק על זה 'טמא טמא', וכאילו זועף לבו על היסורים, ואינו מקבל היסורים באהבה שהם מטהרים אותו. זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרת מחשבותיו וזעפת לבו על ה', כשמקבלם באהבה, אזי יראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע ויכול להביא קרבן עשיר. כי הכהן אינו מכיר בתחילה באיזה ענין נרפא, אם מחמת עצמו, או מחמת שהתפללו עליו קרוביו ואוהביו, הדבר תלוי אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, שזהו סימן שהוא משיג ידו בטהרת פנימיות נפשו.

אם הקב"ה כ"כ מחבב הרים נמוכים, למה לא ניתנה התורה בתוך בקעה!! למדנו מכאן יסוד, שהר צריך להיות. אם לא יהיה הר, לא יהיה כלום.

כלפי מה הדברים אמורים?

אמר האדמו"ר מקוצק - כל יהודי, צריך שיהיו לו בכיס שתי פתקאות. באחת יהיה כתוב "כי בצלם אלקים עשה את האדם" ובשניה "ואנכי עפר ואפר".

נשאלת השאלה - בשביל מה צריך את זה?

אם אומרים לבן אדם: "בוא תייסד שיעור תורה"

"אני לייסד שיעור!! אין לי כח לזה..."

"אולי תייסד גמ"ח???"

"לא נראה לי..."

אומרים לו: "תשמע, אתה יודע שנבראת בצלם אלקים!! אם ככה, יש לך כוחות לכך!!"

מצד שני, פוגעים ומשפילים אותך!! תוציא את הפתק השני - "ואנכי עפר ואפר". ממילא אם תבין שאתה עפר ואפר, לא תיפגע מאף אחד.

אמר האדמו"ר מקוצק - אבל ישנה בעיה אחת, שאנשים מחליפים את הפתקים.

כשאומרים לאדם להקים שיעורי תורה או להקים גמ"ח, אומר האדם: "ואנכי עפר ואפר... אני יכל להקים משהו?!", וכשפוגעים ומשפילים אותו,

הוא אומר: "אתה יודע על בני פגעת!! באלקים!!"

אם ככה, צריך האדם לדעת להוציא את הפתק המתאים, בזמן המתאים. מבקשים ממך לעשות פעולה מסוימת, אל תאמר "אין לי כח", שהרי

נבראת בצלם אלקים. כשפוגעים בך, תדע שאתה עפר ואפר!

(ברוך שאמר)

מאוצרות המגידים

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (י"ב, ג')

סמיכות הדברים של פרשת מילה, וכתבתם בתוך פרשת יצירת האדם, מלמדת אותנו בפשטות, כי במצוות המילה יש מעלה נוספת משאר מצוות מפני שבמצוות מילה נשלמת ונגמרה יצירתו של כל יהודי, ומקודם שנימול, עדיין לא הושלמה יצירתו הראויה.

ולכן בברכת המילה מסמיכים אנו את היצירה עם המילה ומברכים - "אשר קידש ידיד מבטן וחוק בשארו שם". כלומר: שקדושת היהודי מתחילה עם יצירתו בבטן, שכבר אז קודש והופרש להיקרא "ידיד" ומסתיימת בשעה ש"חוק בשארו שם", לסוף שמונה ימים בעת המילה.

זוהי גם ההרגשה הממלאת כל לב יהודי באשר לבו לב מרגיש, וכך חי עם ישראל לדורותיו בהרגשה מרוממת זו. הבה ונראה מעט על רוממות הנפש של עם ישראל.

סכינה חריפא של אם יהודי

מעשה נורא היה בעת הובלת היהודים לגיא ההריגה על ידי הצורר ימ"ש. קבוצה גדולה הלכו בבויץ, ביום חורף, קר וקשה, ובתוכם צעדה אשה במצעדת המוות, לעבר תאי הגזים, והמשרפות.

איש אחד שניצל סיפור אח"כ, כי באמצע הדרך לפתע החלה האשה לצעוק "סכין! סכין!..." למי יש סכין?!, וכולם סברו שרצונה לאבד עצמה לדעת, וכמוכן שלא חשו לצעקותיה וניסו להרגיעה ולהסביר לה שאסור להתאבד וכו' אבל היא בשלה "סכין! סכין!".

הארור ימ"ש שאל מה פשר הצעקות, והשיבו לו שאשה רוצה סכין בכדי להרוג את עצמה, הגיב בחיוך - טוב מאוד, והוציא סכין חד ונתן לה, וכשעיני כולם מביטים, ראינו לפתע איך שהיא שולפת מתוך חיקה תינוק, ובעוד הסכין בידה מיהרה למול אותו והשיבה את הסכין לאותו ארו.

ואז הסבירה שבדיוק היום הוא יום השמיני ללידתו, ורצתה שיישרף יחד עם כולם כשהוא נימול ולא ערל. ושלפיכך התנהגה בעורמה כזו בכדי שיתן לה סכין!! והדברים נוראים ומרטיטים על מה וכיצד חשב מוחם של האמהות היהודיות, רגעים ספורים לפני המוות שלה ושל בנה!!

מי כעמך ישראל

מעשה נוסף אשר גם הוא נורא הוד, וגם הוא על ה"אמא היהודית" של עם ישראל, שמעתי מיהודי שהגיע מרוסיה מהתקופות הקשות, בהם כל עשיית ברית מילה או אפי' השתתפות בברית מילה הייתה כרוכה בסכנה נוראה של גלות ועונשים קשים.

ומפני זה היו עושים בריתות רק בחשאיות גמורה, ולא היו מזמינים אלא קומץ של מנין יהודים חשאים שסמכו עליהם ועל שתיקתם, ואותו אדם, ששח לי את כל המעשה, היה מבין "הנאמנים" שהיו מוזמנים בסתר לבריתות.

פעם בא קצין אחד, מספר אותו יהודי, והזמין אותנו לברית שתערך למחרת, במקום פלוני בשעה פלונית, והדריך אותנו איך להיכנס למקום ההסתר.

ואכן נכנסנו ועברנו כמה חדרים עד בואנו אל מקום המסתור, שם הכין מראש בחגיגות, שולחנות מלאים כל טוב, והשמחה הייתה שלמה ללא חשש מכל הנעשה בחוץ.

והנה עם תום הברית מיד כשהושב הילד לאמו נשמעה זעקה, ולב כולנו יצא מפחד - האמא התעלפה!

בחרדת לב, המתינו כולם כמה רגעים עד שהצליחו לעורר את האמא, ואז אמרה שאפשר להירגע לא קרה כלום, ומה שהתעלפה היה משום שהתינוק כבר היה כעת בן שנה, ורק היום זכתה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, ובמשך כל השנה התגברה ונשכה שפתייה שלא לנשק את בנה הערל.

ותיכף לאחר הברית נתתי לו את הנשיקה הראשונה מאז שנולד, ומרוב התרגשות התעלפתי, וזה הכל - סיימה בפשטות. - מי כעמך ישראל!

וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה (י"ב, ג'-ד')

רבו הפירושים בפסוק זה, שבאים לבאר מדוע בתוך פרשת הלכות טומאה, מוסיפה התורה באמצע ומזכירה את עניין ה"מילה".

ניתן להוסיף בדרך דרש, בהקדם מה שאמרו חז"ל (סוכה נ"ב). שבעה שמוות יש לו ליצה"ר. הקב"ה קראו "רע" שנאמר "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" ואילו משה רבינו קראו "ערל".

ויש להבין מדוע שינה משה רבינו את שמו ל"ערל", שהוא פחות גרוע מ"רע", שכן ב"ערל" יש תקנה, וכן פחות גרוע משמות קשים אחרים שמנו שם חז"ל?

לאחר מתן תורה - נקרא היצה"ר ערל

אלא, שודאי באמת היצה"ר הינו קשה ו"רע" וכל שאר שמות ומרעין בישין... אולם כ"ז קודם מתן תורה. אבל משה רבינו שהוריד את התורה לבני, ובה נאמר "בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל:). שפירושו, שיש תיקון ורפואה לאותה מכה "רעה" הנקראת יצה"ר, ולפיכך משה רבינו קוראו רק "ערל" כלומר; כערל - שעדיין לא נימול, אך יש לו תקנה - במילה!

ע"י התורה המידות הרעות נהפכים למידות נאצלות

זאת ועוד, שכשם שבהסרת ערלת הבשר אינו רק מוריד את הערלה, אלא גם מוסיף מעלה והשתבחות, בכך שנקרא מהול, ומתקדש ע"י להיות "בן ברית" עם הקב"ה. כך גם בערלת הלב, שע"י עסק התורה ועמלה, אינו רק מסיר את התאוות - אלא אדרבא - הופכם להיות תאוות כשרות וישרות של "בן ברית" בעמל התורה!

שכן בלי תלמוד תורה, צריך האדם לדכא ולשבור את תאוותיו, אולם ע"י העמל בתורה האדם מתעלה ומתקן את מידותיו, עד שיכול להופכם להיות מידות טובות ונאצלות.

ומי שהגיע לידי כך, אינו צריך לדכא את יצר ההשתוקקות שגורם היצה"ר, רק יכול להופכם לטוב. שבמקום להשתוקק לחתיכת דג מלוח - ישתוקק לחתיכת תוס'... וכן בשאר המידות והתשוקקות.

וכעין מה שפירש המהרש"א בקידושין (שם) במה שאמרו: "כל זמן שהרטיה על מכתך, אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא".

ופירש המהרש"א שזה קאי כנגד התאוות של העוה"ז שהעוסק בתורה אינו חושש מהם.

ולפיכך בתוך פרשת טומאת בשר וטהרתו, ע"י שבעת נקיים וטבילה במי המקוה, רומזת לנו התורה שכך הוא לגבי טומאת הלב ג"כ. כי יש תקנה לערלת הלב וטומאת הנפש, במילת הלב במילת הנפש כיצד? וביום השמיני ימול! "משה" קראו ערל היינו כאמור, שניתן למולו בסכינא חריפא של עמל ויגיעת הלימוד!

ואשר זוהי סמיכות הפסוקים, שבין הלכות הטומאה להלכות "דם טוהר" נכתב בדין המילה - לרמוז לנו על מילת הלב, פלאי פלאים!!

לעומת זאת ומאידיך גיסא, יימשך הדרש של "ערלת הלב" בסמיכות הפסוקים לדיני הטהרה התלויים במקוה. שכן גם הטהרה שבעסק התורה דומה ונמשלת בדברים רבים לטהרת המקוה.

נמיכות הרוח

הנה נמשלה התורה למים, "כשם שאין המים מתכנסין אלא במקום אשבורן כך דברי תורה אינם נמצאים בגסי הרוח ולא באדם גבה לב"

רמב"ם פ"ג, ה"ט; מהת"ת) כי בכדי להיטהר צריך להנמיך להיכנס בתוך המים ולטבול. והיינו שבל נטעה לחשוב שניתן להנמיך ולטבול במימי הדעת (כלשונו הזהב של הרמב"ם סוף ה' מקואות) כאשר לב האדם מפרפר ומתנפח מכל אירה שנדמה לו שחברו אמר עליו... או מי שפניו נפוחים מגאוה בעת שנע בפנים נפוחות אל עבר המזרח... שטבעם של אלו לצוף על פני המים ולא לשקוע בתוכו...

כללו של דבר, לא בכרס גדולה ולא ע"י לבישת חלוקא דרבנן זוכים לכתר תורה, כי כתר תורה נמצא דווקא על הראש... ועל הראש הנמוך... וכך כותב הרמב"ם בהלכות ת"ת:

"מי שנשא לקיים מצוה זו כראוי ולהיות מוכתר בכתר תורה, לא יסיח דעתו לדברים האחרים ולא ישים על לבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחת" (פ"ג, ה"ו). ובהמשך "אין ד"ת מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהן ולא באלו שלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה" (ה"ב שם).

הנה למדנו שצריך שבעה נקיים ולעסוק בתורה יום ולילה וכהמשך דברי הרמב"ם יעו"ש. וכשם שאפילו שיערה אחת שיוצאת מן המים לא מועיל הטבילה. כך המסלסל בשערו ומכווץ את פניו להיראות נכבד, ואפי' בשערה אחת. כבר אין כאן טבילה!!...

ואפי' לאחר שזכה האדם וכולו טבל ונכנס במים - במימי הדעת - יתכן שעדיין אינו שייך למים, ואין טהרת לבו ראויה. וכדלהלן.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו, ושלושים יום ושלושת ימים תשב בדמי טהרה (י"ב, ג'ד')

לעיל נתבאר שאחר מתן תורה משה קראו ליצה"ר ערל, כי בראתי לו יצה"ר בראתי לו תורה תבלין. שע"י התורה אפשר למול את היצה"ר.

וע"י עמל התורה מהפכים את כל הרע לטוב, ואשר לכן נקרא היצה"ר ערל כי ע"י התורה הוא נימול.

ועד כמה צריך להיות שקוע אך ורק בלימוד התורה נלמד מכלב הים... ונקדים לבאר פירוש נפלא ששמעתי על מה שכתוב בפרק שירה, כלבים אומרים "בואו ונשתחוה ונכרעה" (תהלים צ"ה) מדוע אומרים הכלבים פסוק זה דווקא?

ויש לבאר ולפרש, בהקדם דקדוק נוסף. שהנה מלשון הפסוק שאומרים הכלבים "בואו ונשתחוה" נשמע, כי קוראים המה לאחרים להצטרף לשירתם. ולמי מכוונת קריאתם זו?

הנה אמרו חז"ל במשנה במסכת כלים (פ"ז, מ"ג) "כל שבים טהור, חוץ מכלב המים מפני שהוא בורח ליבשה". מדוע נשתנה דינו של כלב הים משאר כל חיות המים שהעושה מהם כלים אינם מקבלים טומאה, ורק מהכלב שבים, העושה כלים ממנו מקבלים טומאה, כאשר חיות היבשה? מפרש הר"ש והרא"ש בפירושו המשנה: "כל מה שיש ביבשה יש בים. וחית הים ובהמת הים אין אחד מהם בורח ליבשה כשרוצים לצודם. רק הכלב לבדו, הלכך הוי בכלל בהמות היבשה ואם עשה מהם כלים מקבלים טומאה" עכ"ל.

מעתה נתפרש היטב ונאמר: שכלב היבשה קורא לחברו - כלב הים להצטרף עמו יחד לכריעה ולשירה. שכן שכל חיות הים האחרות, אינם יכולים להצטרף לשירה יחד עם החיות שכמותם ביבשה, וארי היבשה אומר לבדו וארי שבים אומר לבד, כי מינים שונים המה.

אולם כלב הים מכיוון שבורח ליבשה, בשעה בשעה שרוצים לצודו הרי דינו נקבע משום כך, כחית היבשה. ומעתה מצטרף הוא אל כלב היבשה בצוותא, ושניהם אומרים כאחד - "באו ונשתחוה ונכרעה".

מדוע שירת הכלבים בפסוק "בואו ונשתחוה"

ואשר לכן אומרים הם דווקא בפסוק זה התואם לצירופם המיוחד, לפי שקודם לכן אומר הפסוק "אשר לו הים והוא עשהו, ויבשת ידיו יצרו" (תהלים צ"ה) והיינו הצירוף של עשיית הים והיבשה יחדיו, שלכלבים המצטרפים משני המקומות, להם נאה להלל ביחד ולהמשיך "באו ונשתחוה ונכרעה". וזה נפלא מאוד.

והנה, דברי תורה נמשלו למים. וטהרת האדם באה ג"כ על ידי טבילה במים.

ונמצא שיכול האדם להיות כל כולו במימי הדעת בים התלמוד יום ולילה כמו כלב הים שנמצא כולו במים, אולם אם ייצא לפעמים מהלימוד, כבר נחשב משום כך כמי שאינו שייך לים התלמוד, וככלב הים שנחשב ממין חיות הארץ - משום שבורח לפעמים ליבשה, ואינו שייך למיני חיות המים. ואם ירצה לומר 'פרק שירה' בבין הזמנים יחד עם עמי הארץ אנשי היבשה, יכול גם יכול הוא... אולם "בן תורה" שלם אינו נקרא, אא"כ אינו יוצא אף פעם מן הלימוד!!

הבורח מהתלמוד להינפש, פניו כפני הכלב

שיתכן והאדם כל חייו בתוך חיי הבית מדרש וכולו אכן במים, ואפילו שיערה אחת אינו בחוץ. אולם, בימי בין הזמנים אינו הולך אחרי מקומות הסמוכים ונראים לים התלמוד, רק בורח כמי שנרדף מים התלמוד, וצריך מרגוע לנפשו עמוק עמוק בהבלי העוה"ז, ולא שוקטת נפשו עד בואו למלון של עשרים כוכבים... ובורח עד ההרים המושלגים... בריצה מבוהלת כחץ מקשת - לתוככי העוה"ז.

או למקומות כאלו שאין בנמצא שם לא בהכנס לתפילה ולא ביהמ"ד ראוי לקביעת עיתים לת"ת לכל הפחות. אין זה נקרא לצאת ליבשה, רק לברוח ליבשה!!... שמתוך אופי יצירתו ניכר שקשור הוא בטבורו לארץ, ולחלוחית שמינה של העוה"ז הפשוט והמכוער, מקננת בלבו פנימה, ומוצאת לה פורקן בשעת מבחן.

וא"כ, אין איכות חייו בתורה בלבד! ואח"כ גם אם חוזר שוב ללמוד, אינו אלא ככלב המלקק מן הים...

הבורח מהתלמוד מוכיח שפניו אל החולין

שכן לצאת מהלימוד מעט בכדי לנוח ולנפש, ואח"כ לשוב ביתר שאת וביתר עוז, מותר ואפשר. אך לברוח מהלימוד... אין! ולא קיים! כל עוד נשמה באפו!!

ניתן להוסיף לקח ליסוד זה, ולבאר במשנה בהירות, עפ"י מה שאמרו בגמ' (זבחים נ"ו). והוא מן המשנה במסכת מעשר שני (פ"ג, מ"ח) לגבי קדושת הלשכות הבנויות במקדש.

לשכות הבנויות בתוך הקודש ופניהן אל החול אע"פ שהינם בתוך הקודש דינם כחול. זאת מכיוון שפיתחם פתוח אל החול. ולעומת זאת, לשכות אפי' אלו שבנויות בחול, אם פניהם אל עבר הקודש, דינם קודש. ואוכלים שם בשר קדשים כמו בתוך העזרה. ודין זה נפסק להלכה ברמב"ם (הל' בית הבחירה פ"ו, ה"ז וה"ח).

מאי משמע?

יש בעה"ב פשוט שמתייגע לפרנסתו וקובע עיתים לתורה, שאמנם אינו ת"ח, אבל בלבו בוערת אהבת התורה. תמיד ישבח את הת"ח, ורק יחפש להסתופף בצילם, ועל אהבה זו יגדל ויחנך את בניו וכשיגיע ימי בין הזמנים יקח את הילדים לראות איך נראה השיעור של ת"ח פלוני, ואיך מתייגעים בתורה גדולי הדור, יסוב עמם בירושלים או בשאר מקומות הקדושים בהיכלי הישיבות או עוד כהנה וכהנה.

הנה, זה האדם אינו ת"ח, אבל פניו ולבו אל הקודש! שאיפתו והנאתו היא מכל תוספת קודש! ועל כן דינו כקודש! ועל כן אלה אמרו בגמרא מאן דרחים רבנן הוו ל"י חתני רבנן (שבת כ"ג): כיון שכך מגדל את בניו, זוכה בבנין רבנן וחתני רבנן.

הנעים מים עד ים בעת המנוחה - דבר ה' לא ימצאו

אולם מאידך גיסא יתכן ח"ו ההיפך מי ש"בני בקודש" היינו שחובש יום יום את ספסלי ביהמ"ד בישיבות או בכוללים, אולם פניו אל החול!

ולמשל כשירצה ליתן פרס לילדיו יקח אותם לראות מטוסים בנמל התעופה... או כאמור לעיל שבבין הזמנים יסע לכל שבעת הימים והנהרות שבארץ ישראל... ואם "נעו מים עד ים ומצפון לדרום" - ויחד עם זאת - "ישוטטו לבקש דבר ה'" - בודאי - שלא ימצאו... ..

כי אמנם בנוי בקודש, אבל פניו ומסתרי לבו אל החולין. ואם הילדים רואים שהאבא הנכבד בוער בלבו להידמות לכולם, ולדקדק בלבושים המתחדשים או בכורסאות נאות וכדו', לבל יתמה מדוע לבסוף אינם ראוים לדבר עמם ב"קדשים ובטהרות" ואינם ברי אורין. לפי שדינם חול ואין אוכלים בהם קדשים!!...

ולפיכך כל חיי האדם, כל שאיפות האדם וכל שמחת האדם, ואפי' כל מנוחת האדם, הכל צריך להיות אך ורק בתורה ובכך יהיה בנוי בקודש פוניו אל הקודש שאז גם גגותיהן קודש (עיי"ש ברמב"ם), ועליו נאמר אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים שכולו טובל ושקוע וכל חיותו ממימי הדעת וטהרתו שלמה!

הבה ונשמע במה גדולי ישראל משתעשעים בעת מנוחתם...

גיצי התלמוד בל"ג בעומר

הגאון ר' יוסף שאול נטנזון זצ"ל בעל ה"שואל ומשיב", היה מתארח אצל בעה"ב אחד במקום מרגוע מעט לעת כשהיה נצרך למנוחה. פעם אחת נזדמן לר' יוסף שאול, לסור אל מקום הנופש ביום ל"ג בעומר, כשעמו היום גם כמה דיינים נוספים מקהילתו שבאו מן הסתם לסעוד ולתמכו.

בעל האכסניה שנכנס להגיש לפני הרבנים כיבוד ודבר מאכל, ניצל את העבודה שיום זה הוא יום ל"ג בעומר, יום ההילולא של ר' שמעון בר יוחאי, וביקש את שכרו תוך שהוא פונה לר' יוסף שאול ואומר, נו... תאמרו משהו לכבודו של ר' שמעון בר יוחאי!...

שעשועי ת"ח בעת מנוחתם

חייך ר' יוסף שאול, ואמר לסובבים, באו ונמלא את רצון בעה"ב. ופנה אל אחד מן הדיינים שישב עמו ואמר, תמנה בבקשה כמה פעמים מוזכר שמו של ר' שמעון בר יוחאי בכל התלמוד!!

תיכף ומיד, פתח אותו דיין והחל סופר ומונה בדפי הש"ס מברכות, שבת, עירובין וכן הלאה כשהוא מציין בכל מקום היכן מוזכר שמו של רשב"י, וסופרם אחת לאחת כשהדבר נעשה בע"פ כמובן מאליו.

הנה כבר אוחו אותו דיין אחרי כל סדר מועד, וממשיך לתוך סדר נשים, ור' יוסף שאול יושב כנגדו בשקט ובדומיה ושומע את המספר ההולך וגדל של הפעמים הרבות שהוזכר ר' שמעון בש"ס.

והנה כשאחז כבר עמוק בחצי השני של הש"ס התעשת ר' יוסף שאול לפתע ואמר: 'מספיק מספיק'... 'עד כאן'... כבר חיסרת שלושים ושלושה פעמים כמנין ל"ג שהוזכר ר"ש ושכחתם למנותו!...

והחל מונה את כל הל"ג מקומות שבהם שכח הדיין את ר"ש, - לשמחתו ולהנאתו של בעל האכסניה שקיבל את שכרו במיטב!...

הנה לנו כיצד נחים - בתוך התורה... ואם בדברים שכאלו מוצא האדם את נפשו לעת מנוחה, אין פלא שיודעים את הש"ס עד כדי כך על בוריו!...

תורתך שעשועי

כך גם זכיתי והכרתי בירושלים, כמה וכמה ת"ח שבעת מנוחתם, היו משתעשעים בפרפראות החכמה, והיו חודין חידות זה עם זה, במבואות התלמוד הלך ושוב.

ולא אשכח את המחזה איך שהגאון ר' שמואל מועד זצ"ל, ור' יעקב קצנבלויגן זצ"ל, ישבו להם לנוח מעט מהמקוה החם שהיה בשערי חסד, וחדו חידות, כמה פעמים מוזכר בש"ס נעל, וכמה פעמים מנעלים, או מנעול וכדו'.

והיה ממש תענוג לראות מה זו בקיאות בש"ס וכל אחד היה מונה היכן וכמה, אשרי עין ראתה כל אלו, ואוי לעין רואה את כל גגות המוניות עמוסות לעיפה, במזודות זו על גבי זו, ממתניות ודרוכות לנסיעות לשדה התעופה ולחופש...

(לב שלום)

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת וכו' והוא אל הכהן, וראה הכהן" מעשה באדם אחד שהיה יושב ודורש ואמר אין לך כל נימא ונימא שלא ברא לה הקב"ה גומא בפני עצמו כדי שלא תהא אחת מהן נהנית מחברתה א"ל אשתו ועכשיו אתה מבקש לצאת לתור פרנסתך תוב ובורייך קאים לך, שמע לה ויתב ליה וקם ליה בורייה" (מדרש רבה כאן).

כהן פלוני מרואי הנגעים בארץ ישראל התקשה בפרנסתו, עד שגמלה בלבו החלטה לעזוב את הבית לתקופה ממושכת לצאת לחו"ל, להביא טרף לביתו, לצורך פרנסה.

הכהן אמר לאשתו כך, כיון שבקרוב אני יוצא מהארץ בהסכמתך, והרי בני אדם רגילים לבוא אלי להראות נגעים, קשה לי לעזוב את הארץ ללא ממלא מקום. איך אפשר להשאיר בני אדם ללא מענה?! לכן בואי ואלמדך - כיצד לראות נגעים, תמלאי את מקומי.

הוא החל ללמד אותה.

מיד בשיעור הראשון, לגבי מראה השערות בתוך הנגע "והנה שער בנגע הפך לבן וכו'" הוא הקדים ואמר לה פרט יסודי: "אם ראית שער של אדם שיבש המעין שלו, תהא יודעת שהוא לקה. לפי שכל שער ושער ברא לו הקב"ה מעין בפני עצמו שיהא שותה ממנו, יבש המעין יבש השער". אם חלילה נראה בראשו של אדם או בכל מקום אחר בגוף, שערות שיבשו לגמרי, משמע שהוא לקה, כי התיבשו בגופו גומות של חיים, כי לכל שערה יש גומה בפני עצמה משם יונקת את חיותה, ואם יבש השער משמע שנסתם ויבש המעיין הרי הוכחה שהוא לקה.

שמעה אשתו את הדברים והבינה את משמעותם.

היא הזדעזעה. פתחה ואמרה לו: כמה שערות יש לאדם בגופו? אלפים ורבות. לכל אחת יש גומה פרטית עם יניקה בפני עצמה, אין אחת נוגעת בחברתה, לאלפי השערות בגופך יש מקור פרנסה אלפי מעינות! ולך עצמך הקב"ה לא יכול לתת פרנסה?! אמרה לו אשתו ומה אם כל שער ושער

הוא שמע להצהרתה, נשאר בארץ. והזדמנו לו מקורות פרנסה טובים. רבותי, הוא התחזק באמונה בזכות אשתו, ונותר לו זמן פנוי לעסוק בתורה ולהתחזק עוד יותר באמונה....

נזכרתי בסיפור. אולי יהיה בו תועלת לחיזוק. עשיר פלוני הגיע לחפץ חיים, באומרו: "כבוד הרב, ב"ה לא חסר לי כסף. וב"ה אינני זקן אבל גם אינני צעיר ויש לי ששה ילדים, החלטתי להכניס את אחת הישיבות כבן שביעי שלי... כלומר, באתי לכאן לערוך צואה - ובצואה אכתוב שיחלקו את רכושי הרב, לשבעה חלקים.

אבל יש לי תנאי, שלאחר מלאות ימי ושנותי החפץ חיים ילמד משניות לעילוי נשמתו".

אתם שומעים סיפור?

הגביה החפץ חיים את עיניו: ר' יהודי יש לי לשאול אותך שתי שאלות, כי דבריך לא מובנים לי. הנה למשל, יש לך שבע מאות רובל וששה ילדים. רצונך שכל ילד יקח מאה רובל וגם הישיבה מאה רובל, ניחא, רצון טוב מאד. אבל לא מובן לי מדוע אתה ממתין לאחר מותך, תעניק כבר עכשיו לישיבה מאה רובל. למה לך לקחת סיכון שאחרי הסתלקותך הילדים ישכרו עורך דין להוכיח שהם היורשים הבלעדיים, לא הישיבה!...

שאלה שניה - וכי אני הוא שזקוק ללמוד משניות לעילוי נשמתך ובשבילך, למה לא אתה! הרי אתה עדיין חי! ר' יהודי - למד בכוחותיך!... דברי החפץ חיים.

אדם רוצה להבטיח את עצמו על ידי אחרים, שיבטח את עצמו במאה אחוז על ידי עצמו... הוא עוסק בחיי עולם וא"כ למה שיקח סיכונים?.

רבותי, איך אמר פעם החפץ חיים, שם אין כלום. בשמים. אי אפשר להשיג אפילו דף גמרא בלוי וקרוע מאיזו שהיא גניזה. תחפש דף ללמוד בו - אין. אם תחפש שם בסך הכל סידור ישן להביט בתוכו לראות כמה מילים - אין. כי רק את הספרים שמביאים מכאן יש שם! ואתה עדיין חי! תלמד משניות בכחך" אמר לו החפץ חיים.

אומרים בשם רבי ישראל מסלנט שאמר לתלמידו: ישנם ארבעה חלקי שולחן ערוך. ויש גם חלק חמישי, והוא? לא להיות שוטה... רבותי, השטות הגדולה ביותר היא לאבד את החיים. לפעמים אדם מתעורר שלא לאבד את חייו ולבזבזם, אבל אח"כ הוא נרדם, ושב לשגרה.

אני אספר לכם. לקחו אותי פעם לדרשה במושב ליד רחובות כאשר נכנסנו עם הרכב במהירות לתוך המושבה בכביש המתפתל לתוך הכפר, חלפנו ליד קבוצת סוסים אוכלי עשבים בצדי הכביש, אחד הסוסים נבהל מהרכב החולף ומתוך הבהלה נעמד על רגליו האחוריות, מופת. ראיתם פעם סוס עומד כך? נו אפשר לחשוב, שהנה אינו סוס, הוא עומד על שתיים, אבל כאשר המכונית התרחקה הוא חזר לעמוד על רגליו כבתחילה. הוא שב להיות סוס... המופת התבטל. כך אדם מתבונן לנצל את החיים אבל ממחר לשכוח, ושב לחיי השיגרה.

לאחרונה ראינו ניסים (במלחמת המפרץ) התפילות היו כראוי, התשובה היתה נפלאה, התעוררנו יחד לנצל את זמננו בחיים, לקבוע יותר עיתים לתורה וכדומה, אבל עד שהמכונית עברה....

"יש לך עוד זמן, החיים עוד לפניך" אומר היצר לבחור או לאברך. וכך הוא נשאר עם החיים לפניך" עד שהם כבר אחריו, מסתיימים.

הגאון מוילנא אמר פעם כי על האדם לחשוב שלשה דברים: כאילו יש לו יום אחד לחיות, ולפניו דף גמרא אחד, והוא היהודי היחידי בעולם, כך יצליח.

כי אם אליהו הנביא יבוא ויאמר: אדוני הנני מודיע לך בזאת כי היום הוא היום האחרון בחייך עלי אדמות. וכי היית רץ לבנק להוציא כסף או לבית המדרש?.

היטלר ימ"ש רצה שישאר יהודי אחד בעולם - לזכר העם היהודי, רחמנא ליצלן. תחשבו, אדם זה היחיד, ביומו האחרון עלי אדמות, היה חושב לעצמו העולם עומד עלי! היהדות תלוי בי! קיום התורה תלוי ועומד עלי! כל רגע היה מנצל בכל עוז. וחז"ל אומרים: "לפיכך נברא האדם יחידי ללמדך שכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא" תהיה קצת בעל גאווה! האם ידוע לך שאתה אחראי על כל העולם?... אתה יחידי. ר' שלום שבדרון סיפר, כי רבי אליהו לאפיאן אמר לו לילה אחד "תביא לי סטנדר" כאשר הביא לו סטנדר נעמד ליד הסטנדר כמי שמבקש לומר לו ר' שלום, שיחת מוסר אישית, ואז קרא אליו הרב לאפיאן: "ר' שלום! ר' שלום! אילו היה לי את הזקן השחור שלך, אילו היה לי! אם היה לי זקן

שחור כמותך הייתי יודע מה לעשות עם החיים שלי". והשיחה הסתיימה... שיחת מוסר מרב לתלמיד. שיחה אבהית לטובתו של התלמיד.

לאדם, לא מספיק הכסף שיש לו, הוא רוצה עוד ועוד. וכאשר מבין שהכסף לא יכסה אותו בקברו, לפתע רוצה באמת לחלקו לצדקה, אבל רק אחרי מותו, כאשר הילדים כבר ידאגו שהישיבה תקבל כמה גרגירים ה' ירחם... "אתה חיי" אמר לו החפץ חיים, "ביכולתך לבטח את עצמך אל תהיה טיפש!".

נרבה בלימוד תורה ונתינת צדקה. אנו זרענו נתפוס את החיים.

(להגיד)

"ואם פרוח תפרח הצרעת" (יג, יב).

חז"ל אומרים (במדבר רבה ז, ה) שהצרעת באה על צרות עין "כשאדם צר עין ואינו משאיל את כליו הקב"ה משלח צרעת בביתו ומוציא כליו לחוץ, והבריות אומרים: פלוני שלא היה משאיל כליו ואומר שלא היו לו כלים, הרי שהיה לו כלים...".

כשבא השכן, נוקש על הדלת ומבקש מסור חשמלי - אומר לו צר העין: "אין לי... כשבאה שכנה לבקש סיר - אומרת אשתו: "אין לי... והנה, רק מגיעה הצרעת, וכבר מצוה הכהן להוציא את כל הכלים החוצה. לפתע רואים כולם את המסור החשמלי ואת הסיר שוכנים אחר כבוד בבית השכנים המסרבים להשאילו...".

לפעמים קורה שאדם עושה עולה מסוימת, והוא סבור שאף אחד לא רואה אותו... אולם לעיתים, הוא אינו יכול להתחמק ועליו להתמודד עם ההתנהגות הנלווה שלו עצמו, כפי שמספר המשל שלפנינו:

משל לאדם שהלך ביער ואיבד את דרכו. בעודו תועה בין עצי היער, הוא מבחין לפתע בקול גדול, ורגעים אחדים לאחר מכן מנצנץ רעיון במוחו. הוא קורא לקוף ואומר לו: "אתה יודע שיש בינינו איזשהו דמיון...".

"לא שמעתי על כך מעולם" - אומר הקוף - "אבל מה העניין?"

"הסתבכתי" - משיב לו האדם - "אולי תוכל להראות לי את הדרך החוצה?"

"אין בעיה" - ענה הקוף, והשנים החלו ללכת בסבך העצים.

לא חולף זמן רב ולפתע נשמעת שאגה אדירה של אריה, וכעבור רגעים אחדים הם מבחינים באריה אימתני רץ לכיוונם. האדם החויר כסיד, אולם הקוף לא אבד את עשתונותו. הוא עזר לאדם לטפס על העץ הקרוב שהיה שם ואמר לו: "אל דאגה, לכאן הוא לא יגיע..."

האריה העומד למטה התנפל על הגזע ואיים בקול מבשר רעות: "אני רעב, לא אזוז מפה עד שאחד מכם ירד..."

"אל תדאג" מניח הקוף יד על האיש הרועד מפחד - "הכל יהיה בסדר".

הזמן חלף באטיות מרגיזה, שעה ועוד שעה... הלילה ירד, והקוף פנה אל האדם: "כעת לילה, עלינו לערוך תורנות שינה, מי יהיה הראשון שישן?" "לך לישון" - אומר האדם - "אני אשאר לשמור, בין כה וכה לא אצליח להרדם מרוב פחד"..." והקוף נתלה בזנבו על אחד העצים ונרדם.

נותר לו האדם לבדו עם הארי שמתחתיו, מי יודע עד מתי אהיה תקוע כאן, כמו עלה לעץ? הרהר בתסכול.

לפתע עלתה בו מחשבה כלשהי: אני אדם, והוא, בסך הכל, קוף... האריה אמר שהוא רוצה אחד משנינו, אם כן - מי חשוב יותר? הוא עיבד לאט לאט את הרעיון, ואז נתן לקוף מכה חזקה והעיף אותו מהעץ... הקוף התעורר בבת אחת, וברגע האחרון נתפס באחד הענפים וניצל מלועו הפעור של האריה.

כעת לא ידע האדם היכן לקבור את עצמו מרוב בושה... מה יעשה? הוא לא העז להרים את עיניו אל הקוף, מצילו היקר, אשר הוא השיב לו רעה תחת טובה... בלית ברירה חבק את הענף שעליו ישב ונרדם.

שעות אחדות לאחר מכן, העיר אותו הקוף ואמר לו: "קום, האריה הלך..." הוא עזר לו לרדת למטה, והראה לו את הדרך לצאת מן היער ולהגיע לישוב בני אדם.

מתחיל האדם ללכת, וכעבור רגעים ספורים הוא חש בטפיחה על שכמו. הוא מסתובב לאטו, הקוף עומד שם ואומר לו: "עשה לי טובה, ידידי, כשאתה מגיע לשם, אל תספר לאף אחד שיש בינינו דמיון..."

כזהו האדם, מחד גיסא הוא נזר הבריאה ותפארתה, ומאידך גיסא - מידותיו הרעות עלולות להפוך אותו לגרוע ולפחות בין בעלי החיים.

(ומתוק האור)

"וטמא טמא יקרא" (יג, מה)

אומר השל"ה הקדוש: רמז למה שאמרו 'כל הפוסל במומו פוסל', שהמצורע הוא הטמא וקורא לחברו 'טמא'... (ממעיינות הנצח). "... וכן כל הפוסל את האחרים תמיד... ואומר עליהם שהן ממזרים, חוששים לו שמא ממזר הוא. ואם אמר עליהם שהן עבדים חוששין לו שמא עבד הוא. שכל הפוסל במומו הוא פוסל" (רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יט הלכה יז).

"אתה מוזמן למשפט ביום שלישי הקרוב!"

ההודעה הקצרה שנתלתה על דלת ביתו של החלבן, הסעירה את רוחו. הוא היה איש ישר, שהתנהג תמיד בנאמנות ובמוסריות. אף פעם לא רימה, שיקר או גנב.

הוא גם לא שתה לשוכרה בשעות הבוקר, דבר האסור על פי החוק בכפר. הוא לא ידע למה מזמינים אותו למשפט.

אבל האופה ידע. האופה היה רגיל לקנות חמאה וגבינה מהחלבן המקומי והשתמש בהם לאפיה. יום אחד עלה בו החשד שגושי החמאה שהחלבן מוכר לו שוקלים פחות מקילו, למרות שהחלבן מצהיר שכל גוש שוקל קילו בדיוק, לא פחות ולא יותר.

האופה החליט לבדוק את העניין, ובמשך תקופה הוא שקל בעקביות כל גוש של חמאה שקנה מהחלבן, והוא אכן גילה שגושי החמאה שוקלים פחות מקילו, לפעמים 900 גרם, לפעמים 950, ופעם אחת אפילו 800 הגרם היה נזעם. "מרמים אותי" הוא אמר לאשתו בכעס, "אני לא אשתוק על זה". הוא ניגש אל השופט המקומי והתלונן על מעשיו של החלבן. "חייבים להעמיד אותו לדין!" אמר האופה, "אי אפשר לאפשר לו לרמות את כל תושבי הכפר. אנשים סומכים עליו".

עוד באותו היום תלה שליה של בית המשפט המקומי הזמנה לדין על פתח ביתו של החלבן.

החלבן הגיע לבית המשפט רועד ונפחד. הוא מעולם לא ראה את בית המשפט, ומעולם לא דיבר עם השופט שהטיל אימה על כל תושבי הכפר. "אני מניח שיש לך משקל מדויק במחלבה?" פתח השופט את הדיון.

"לא, כבודו!" אמר החלבן, "אין לי משקל".

"אז איך בדיוק אתה שוקל את החמאה שאתה מוכר לאופה? האם אתה סתם כך מחליט שזה קילו?! הרעים השופט בקולו.

"חס וחלילה, אדוני השופט, אני איש ישר, לעולם לא עלה על דעתי לעשות דבר כזה. פשוט מאד, בניתי לעצמי מין משקלי מאזניים, כאלו שאתה צריך לשים משקולת בצד אחד כדי שתאזן את החמאה שבצד השני".

השופט הנהג בראשו בהבנה, והחלבן המשיך:

"בכל יום כשאני בא לשקול את החמאה עבור האופה אני מניח בצד השני של המשקולת כיכר לחם של קילו שאותה אני קונה בבוקר מהאופה, וכך אני יודע כמה חמאה עלי לתת לו כדי שיצא קילו בדיוק".

השופט חזר על דבריו של החלבן: "אתה בעצם אומר לנו שכמות החמאה שאתה נותן שווה למשקל הכיכר שהאופה נתן לך".

"בדיוק כבודו", אמר החלבן, לפני האופה חפו.

שומע אדם דרשה מרשימה וחודרת לבבות על הנזק העצום של רכילות ולשון הרע, ועל הצורך בהתעוררות ובשינוי הדרך, ומה תגובתו? כן הוא אומר, הם באמת צריכים לשנות את דרכם.

יושב יהודי ומעיין בספר מוסר על איסור גזל ועל ענפיו המרובים ואין הוא זקוק להמחשות ולהדגמות; הוא יודע בעצמו מיד שפלוגי הוא העובר על האיסור בצורה זו, ופלוגי בצורה האחרת, ולכל סעיף של האיסור יש לו מיד דוגמה חיה ומוחשית של מישהו שהוא מכיר אישית העובר בדיוק עברה זו. והוא מהרהר לעצמו: כמה חבל שהם אינם פה אתי לראות עד מה חמור מה שהם עושים, ועד כמה עליהם להזדרז ולחזור בתשובה... ומתחשק לך לזעוק לו לאותו אדם ולקרוא באוזניו: ומה אתך עצמך, יהודי יקר? איך אתה יודע מיד שהכוונה היא "להם" "לאחרים"? האם לא חשבת אף לרגע שאולי הכונה היא אליך? כן, כן, אליך ממש!

אכן, דרוש מאמץ מיוחד מצד הלומד להיות מעורב בלמודו, ולראות את עצמו מתיישב על ספסל הנאשמים או שוכב על שולחן הניתוחים ומהווה מושא ללימוד ולדיון העיוני. זה לא קל, ואף לא נעים. אך כך יוכל הלומד להשתנות ולהיות קרוב יותר לדרך הישר והטוב.

ומעשה שרגיל היה האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחא, לספרו בכל ערב יום הכיפורים, ועולה ממנו מוסר השכל גדול לעניינינו:

בעיר קראקוב (קראקא) השוכן על גדות הויסלה בדרומה של פולין, עמד בית כנסת שנקרא בית הכנסת של ר' אייזיק. על שם אחד התושבים שבנה את בית הכנסת כתרומה לאוצר גדול שנפל בחלקו.

פירש רש"י: "לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים, שמפטפטין תמיד בצפצוף קול".

על עוון לשון הרע אמרו חז"ל (ערכין טו, ב) "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מאי דכתיב: 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה?' אמר לו הקב"ה ללשון: כל אבריו של אדם זקופים ואתה מוטל, כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים, ולא עוד, אלא שהקפתי לך שתי חומות, אחת של עצם ואחת של בשר".

אשאל אתכם, מורי ורבותי: וכי שני השומרים הללו הם אכן גדרים, המקשים על האדם לדבר? אם אין שיניים קל יותר לדבר? אם עושים גדר של אבנים ושל ברזל – ניחא, אי אפשר להיכנס, אבל הגדרים האלו שהקב"ה ברא ללשון – איזו גדר הם?! אם מישוה יעשה גדר מנייר שהגנבים לא יכנסו – זו גדר?!

וודאי הכוונה ללמוד מוסר מאותו 'חומות', שאדם ילמד וישכיל ויתבונן – תראו כמה מוחבאת הלשון פנימה, כמה היא זקוקה לשמירה. כל עוד התינוק לא יודע לדבר – אינו צריך שיניים. ברגע שהוא מדבר – יש לו כבר שיניים. כל זאת, כדי שאדם יתבונן ויבין כמה שמירה צריכה הלשון.

יש לנו ב"ה את ספר "שמירת הלשון" – קילורין לעיניים. רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל אמר על החפץ חיים זצ"ל: כמה פשוטות ככה גדלות. כאשר פותחים את הספרים שלו מבינים כי לשון הרע וגסות הדיבור הם פשוט אש!

אחד הדברים שכתובים בחז"ל וה"חפץ חיים" מצטט זאת שוב ושוב הוא, שהמדבר לשון הרע, בתפילה ובלימוד שלו נכנסת רוח טומאה, והתפילה נמאסת, באותו פה שדיברת לשון הרע אתה לומד ומתפלל לריבונו של עולם?! א מויראדיגע זאך!

סיפרתי כמה פעמים את הסיפור ששמעתי בבארא פארק, טוב לספר אותו לאחרים, בפרט לילדים.

מלך גרמניה ערך ביקור ברוסיה. כמובן הגיע עם כל הפמליא.

ערכו סעודה גדולה לכבודו, ארוחת ערב גדולה. שר הטבחים הגיש מאכל, שאצלו קוראים לזה קישקע – מעי של בהמה. טוחנים כל מיני מטעמים ומכניסים בתוך הקישקע.

מלך גרמניה ראה מאכל חדש, טעם ממנו ומאוד מצא חן בעיניו.

הוא הורה לשר הטבחים שלו שהצטרף לפמליא: "תיפגש עם שר הטבחים של רוסיה, ותבקש ממנו את המתכון, כי אני רוצה שתלמד לעשות 'קישקע'".

אתם יודעים, אוכל למלך זה לא סתם, קצת ככה וקצת ככה. צריך לשמוע את ההוראות בדיוק מוחלט [ובפרט אצל הגרמנים...]. כך וכך בשר טחון, כך וכך קמח, פלפל, מלח, סוכר, וכמה פפריקה ושאר תבלינים. הפגישה נערכה והטבח הרוסי הדריך את עמיתו הגרמני ברשימה מפורטת, ממש על המילימטר.

נסעו בחזרה. מלך גרמניה מגיע לביתו. ויהי היום, הגיע מלך פלוני לביקור בגרמניה. הטבח הוציא תא הרשימה הטמונה באוצרותיו, ועשה כמו שלימדוהו ברוסיה, הכל בדיוק מוחלט – בשר, מלח, סוכר, פלפל, פלאי פלאים. הכניס את הכל בתוך הקישקע.

התבשיל היה מוכן, הגישו לסעודה הגדולה, החלו לטעום. המלך נטל את הסכין ואת המזלג, הכניס לפיו חתיכה מהמאכל, ואבוי! נהיה לו חושך בעיניים. טעם תפל, עם ריח נורא. לא ידעו אם זה רעל, או שלקחו את האוכל מהאשפה...

מיד הורידו הכל מהשולחן, ובינתיים הביאו לכל המסובים מים לשטוף את הפה מהגעול שנדבק בהם.

אחרי הסעודה רצה כמעט מלך גרמניה להרוג את שר הטבחים. הטבח התחנן: "אדוני המלך, אני יכול להישבע אלף שבועות, עשיתי בדיוק כמו ששר הטבחים ברוסיה לימד אותי, לא שיניתי דבר וחצי דבר. מה אני יכול לעשות שכך קרה?"

המלך הורה לו בזעם: "עכשיו אתה נוסע לרוסיה לברר מה היתה הבעיה והיכן הטעות".

הטבח שמח עד השמים, העיקר שלא הורגים אותו. יצא לדרך, הגיע לרוסיה. שם סיפר לשר הטבחים של הרוסי: "אוי מה שהיה לנו, עשיתי את הקישקע, והמסובים כמעט הקיאו, הרגישו שאוכלים זבל".

הטבח הרוסי ביקש ממנו: "תביא את הרשימה שלך". הגרמני הציג את הרשימה על פיה הכין את הקישקע – אחת, שתיים, שלוש, ארבע, הכל בסדר.

"רגע", נזכר הטבח הרוסי, "כאשר הבאת את המעי למטבח, מה עשיתי?"

ר' אייזיק עני מרוד היה, מטופל בבנים ובבנות. הבנות הגיעו לפרקן מצפות להינשא כדרך כל הארץ, אולם לרש אין כל להשתתף בצרכי נישואיהן. באחד הלילות חלם אייזיק חלום, שאוצר גודל טמון מתחת הגשר של עיר הבירה, חלום זה חזר ונשנה פעמים אחדות. ותתפעם רוחו, וגמר בדעתו לנסוע אל עיר הבירה, לחשוף את האוצר שנתגלה לו בחלומו. אמר ועשה; קיבץ בידו מעט כסף להוצאת הדרך, נטל צרורו ויצא לחשוף את האוצר.

בהגיעו אל עיר הבירה, לא התמהמה, ועשה ראשית דרכו הישר אל הגשר, לחפש אחר האוצר הנכסף. אך מה גדלה אכזבתו בהיווכחו לדעת שהגשר ענק ממדים הוא, מסלולי דרכים רבים חוצים בו, ותנועה רבה שוקקת בהם ללא הפסק. ברור היה שאין כל סיכוי לנסות לחפור תחת הגשר, מה עוד שזקיפי משמר שעמדו נוטרים את דרכי הגישה לארמון המלך, פוקחים עין על כל המתרחש מסביב.

מדוכךך ונבוך עמד ר' אייזיק תוהה במקומו מבלי שידע לשית עצות בנפשו. קשה היה לו להשלים את תוחלתו הנכזבת, ונשאר שומר את הגשר במשך היום, ורק עם רדת הלילה נוטש היה את משמרתו ללינת הלילה. באחד הימים בעודו עומד על הגשר, תוהה על החלום שחלם ופישרו, עבר שר הצבא על הגשר, והבחין בזר שעורר את חשדו, מפני התנהגותו המחשידה.

"מה לך יהודי כי תחפש כאן על הגשר הסמוך לארמון המלכות?" רעם קול שר הצבא. פחד מות תקף את ר' אייזיק. הוא בא לחפש אוצר שנגלה לו בחלומו, והנה עומד הוא ליפול בפח. בחשד של ריגול... כיצד ינסה לטהר עצמו, האם יאמנו דבריו? אומר לך את האמת... את כל האמת... פתח וגמגם נרעד ונפחד.

חלמתי חלום, אודות אוצר הטמון תחת הגשר... עני אני, וחשבתי לנסות את מזלי... זו כל האמת... גחך שר הצבא ואמר: "הו, איש חלומות אתה, יהודי?... כיצד זה תשית את לבך לדברי חלומות? הנה אספר לך, גם אני חלמתי, זה פעמיים, שאוצר גדול טמון אצל יהודי בעיר קראקוב תחת התנור אצל יהודי בשם... אייזיק... אייזיק... האם אשית לב לדברי חלומות?... צמרמורת תקפה את ר' אייזיק, בשומעו את שר הצבא נוקב בשמו ובכתובתו בעיר קראקוב, וכאשר שמע את דברי שר הצבא הפוקד עליו לבסוף לנטוש את חלומותיו ולחזור מיד לביתו, מיהר לעקור כל עוד רוחו בקרבו, עשה דרכו לביתו, כשדבריו של שר הצבא מנקרים במוחו.

ראשית פעולתו, בהגיעו לביתו היתה לחטט תחת התנור, תנור לבנים שרעוע היה מרוב יושן. ואמנם לאחר חיפוש מדוקדק גילה תחת התנור אוצר ממון גדול, שממנו הפריש סכום כסף לבנות בית כנסת בקראקוב, אשר עד היום נקרא על שמו "בית הכנסת של ר' אייזיק".

הלך מהסיפור נפלא, ונקדים תחילה את דברי הגאון רבי ישראל מסלנט זצ"ל האומר: "אין מוסר אלא מה שהאדם לומד על עצמו ולעצמו, במטרה לשנות את עצמו שינוי המעשה". אכן, יכול אדם ללמוד את כל "מסילת ישרים" בעיון רב, ולנתח בעמקות את חסרונותיהם של האחדים ואת דרכי תיקונם, ואילו הוא עצמו עומד מחוץ למסגרת עיונו, ובסיימו את חוק לימודו הריהו אותו אדם שהתחיל בו.

ודרשו רבותינו בעלי המוסר מהפסוק (ויקרא כה, יז) "לא תונו איש את עמיתו" – המילה את כידוע באה לרבות, ולענייננו באה היא לרבות את האדם עצמו; שיתכלל הוא על עצמו ולא ירמה את עצמו להטיל את הכשלונות אך על הזולת. הצרה היא, שהאדם לא תופס שכל המומים שמוצא הוא אצל חבריו נמצאים בו, על דרך שאמרו חז"ל (קידושין ע"ב) "הפוסל - במומו פוסל".

משום כך בא ר' שמחה בונים מפשיסחא, ורצה ללמד את חסידיו ואותנו, כי אדם ההולך לחפור מתחת ל"גשר" בעיר אחרת - בחפצו לחתור תחת הפגמים והמומים של הזולת, ואומר: פלוני נכשל במידה זו ואלמוני צריך לתקן מדה אחרת.

.. הרי שצריך הוא לדעת שכל הפוסל במומו פוסל. ואותם הפגמים שחשב כי נמצאים הם אצל חבריו... נמצאים בו עצמו וכפי שאמר הרבי מקוצק: "מטבע האדם להעריך את זולתו - לפי מידותיו הוא!" ובניסוחו של הגר"מ שלמה אלעמי: "הזוכר מומי בני אדם - הוא עצמו בעל המומים. והרואה מומי עצמו - לא יראה מומי זולתו".

אדם צריך לנפץ את ה"תנור" שבביתו - תאוותיו ומידותיו המגוננות שבקרבו, ורק אז יגלה את ה"מטמון" הנפלא - את זיו הודה והדרה, האצילות והקדושה של נפשו ונפש חבריו, ויזכה לבא ולהתייצב לפני בוראו טהור, זך ונקי!...

(בנועם שיח)

נתקלה הפרה בחפץ קשה ושברה את הרגל. אבא יודן ניגש לבדוק מה פגע בפרתו, ובעודו חופר באדמה התגלה לפניו מטמון.

ושבו עולה התמיהה: הלא יכול הקב"ה להעניק לו את אותו מטמון בלי לשבור את רגל פרתו! מה גם שפרה אשר רגלה נשברת, בליט ברירה הורגים אותה, כדי למנוע ממנה סבל. לשם מה צריך את כל זאת?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני...". אומר הקב"ה: אין בעיה, הצרות יפסקו, אך את המטמון לא תקבל. איך ראוי לו!

כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בנסיון אחר נסיון: בתחילה - לשהות מחוץ לבית שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד! אם באמצע התהליך אדם מתלונן ובא בטרוניות על רוע מזלו. די, נמאס לו! - אומר הקב"ה: אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע.

אם אדם עומד בכל הנסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמים באהבה ובהכנעה - בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו. איננו יכולים לברוח מן הנסיונות, כי לשם כך באנו לעולם הזה - לעמוד בנסיונות. מה שכן יכולים אנו לעשות, הוא לשנות את נקודת המבט שלנו, לבוא עם כלים אחרים לחיים. להחליט: ודאי שכל מעשי הקב"ה הם לטובתי, רק שאני אינני מבין זאת. אם כך נעשה - ודאי נגלה מטמונים על כל צעד ושעל.

כשאדם מאמין באמת, ורואה את הדברים הקשים בעין נכונה לפי השקפת התורה, כפי שהקב"ה רוצה שנראה את הדברים - בסופו של דבר הכל הופך להיות מטמון.

אברהם אבינו עמד בתשעה נסיונות קשים מנשוא, ולקראת הנסיון העשירי מבקש ממנו הקב"ה (בראשית כב, ב): "קח נא" אנה ממך עמוד גם בנסיון זה - ולאחר שעמד בו אומר לו הקב"ה: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה..." זוהי הסיבה לנגע שביקר בבית, כשאדם מבחין בנגע כזה, ועל אף שקשה לו עם כך הוא אינו מתלונן - הוא זוכה לאוצרות.

זוהי, אפוא, מטרתם של הנסיונות הבאים עלינו: לגלות את האוצרות, לתת לנו ולהעניק לנו בכפל כפליים!

שמעתי דבר נפלא: כשלוקחים תמונת 'גובלן' [תמונה העשויה מרקמת חוטים] ומביטים על צידה האחורי, שטחים נרחבים ממנה נראים חלקים, כמעט ללא קשרים, כי אלו השמים שצבעם כחול בלבד, אין שם גוון או שילוב כלשהו של צבעים. ובאמת, בצד הקדמי, זה החלק ה'משעמם' של התמונה. לא כאן מתגלה יפיה המיוחד. ישנם, לעומת זאת חלקים בתמונה שהחליפו חוט מידי כמה תפירות, והדבר גרם שהצד האחורי באותו אזור מלא קשרים, וחוטים רבים מסובכים אחד בשני - בוקה ומבולקת! אך כשהופכים את הגובלן רואים שדוקא בחלק זה מתגלה יופי מיוחד, מרהיב עין, פרטי פרטים המהווים את עיקרה של התמונה!

כאשר מביטים על החיים מנקודת מבט נכונה ואמיתית, מבינים שהחלקים הנראים יותר קשים ויותר מסובכים - דוקא הם החלקים היפים של החיים, נראה לנו שישנם 'קשרים' וקשיים, אך לאמיתו של דבר הקב"ה מכין לנו מטמון, ולואי ונהיה ראוים לזכות בו!

(להגיד)

בדרך הדרוש

בגמרא דשבת (דף ס"ח) וטמא טמא יקרא צריך להודיע לרבים צערו פי' רש"י הוא בעצמו ויש להקשות למה צריך בכאן להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים, וכדי לתרץ נקדים מה דאיתא בפירוש רש"י פרשת וירא אצל ישמעאל וישמע אלקים את קול הנער פי' רש"י מכאן שתפלת חולים יפה מתפלת אחרים עליו ואיתא בזה"ק מפני מה נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים והא"ש צריך להודיע צערו לרבים שיבקשו עליו רחמים בשלמא שאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו לאחרים שיתפללו עליו וק"ל (מדרש יונתן)

העמסוני הי' דורש כל אתין שבתורה כיון שהגיע לאת ד' אלקין תירא פירש וכו' עד שבא ר"ע ודרש את ד' אלקין תירא לרבות ת"ח ומוה מוכח דלא לכבוד עצמו הוא דורש והק"ל,

ובזה יובן המדרש לא מתו בני אהרן בשביל שלא נשאו נשים ושלא נהגו כבוד במשה רבן דעל שלא נשאו נשים לחוד יש להם תירוץ כקושיית המפורשים וא"ל כתירון המפורשים שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש הוא יש לימוד בל"ז שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש כר"ע שדרש את ד' אלקין תירא לרבות ת"ח וממילא לא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש אבל כיון שלא נהגו כבוד במשה רבן אין להם תירוץ למה לא נשאו נשים

וכ"ת כקושיית המפורשים י"ל כתרצום משום שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש וכ"ת הא יש לימוד בל"ז שלא יאמרו לכבוד עצמו הוא דורש מאת ד' אלקין תירא כר"ע לרבות ת"ח הא לא נהגו כבוד במשה רבן ודו"ק:

(מדרש יונתן)

"מה פירוש מה עשית? טחנתי בשר, טחנתי לחם, פפריקה, מלח וסוכר, ומלאתי את הכל בתוך המעי".

"אוי, וי!", קפץ הרוסי ממקומו, "אתה נורמלי?! הלא זה מעי של בהמה! את המעי צריכים לשטוף היטב, עם מים רותחים, ואחר כך להשרות במים עשירים וארבע שעות, שכל הטינופת תצא מהמעי והוא יתנקה. אחר כך שוב שוטפים, עד שבטוחים שהמעי נקי לחלוטין. רק אז אפשר להכניס את כל המצרכים... היכן השכל שלך?! - כעס עליו שר הטבחים הרוסי.

יכול אדם להטעין על עצמו את המצוות הטובות ביותר, אבל אם יכניס אותן בפה לא נקי, הוא מקלקל את הכל!

(יחי ראובן)

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן (רש"י)

לכל אדם - אומר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל נגזרה מנת היסורים שעליו לעבור בימי חייו.

אין אחד שנמלט מהם. יתכנו לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אך אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים. השאלה היא רק: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו, מה תגובתו, וגם כאן, הכל תלוי בנקודת המבט!

הנה כאן, בפרשת נגעי בתים: חז"ל מגלים לנו, שלפעמים חפץ הקב"ה לזכות אדם במטמון, ולשם כך מביא בקירות ביתו נגע צרעת. הוא מזעיק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: לפני שאגיע לביתך, עליך להוציא את כל רכושך מהבית, שלא יטמא במידה ויתברר שאכן צרעת הבתים היא זו. "אוי ואבוי" - חושב האיש - "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר - אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית. כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בליט ברירה, עוזב מיודעינו עם כל צאצאיו את ביתו, והולך להתאכסן אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד. הורסים את הבית ואז מתגלה המטמון שהטמינו בו האמוריים.

שואל הנאות דשא: אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת [כגון: זכיה בהגירת מפעל הפיס וכדומה]? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

כעין זה מצינו בירושלמי (הוריות ג' ד') מעשה באבא יודן שהיה עשיר גדול ויחד עם זאת נדיב ובעל צדקה גדול, עד שיום אחד הוא ירד מנכסיו. עד כדי כך, דגבאי הצדקה לא רצו לקבל ממנו כסף, וכשהסתובבו בעיר לאסוף תרומות דלגו על ביתו כדי שלא לביישו. אבל אבא יודן לא ויתר. הוא רדף אחריהם, וכשהשיגם אמר להם: "משביע אני אתכם שאתמרו לי עבור איזו מטרה אוספים אתם כספי צדקה!"

"אמרו לו: "לחתונת יתום ויתומה" בא אבא יודן הביתה ודן עם אשתו מה יוכלו לעזור בנידון. אמרה לו אשתו: "הלא נותרה לנו שדה אחת. לך תמכור חצי מהשדה ואת תמורתה תן לגבאי הצדקה". מכר, ונתן את הכסף לחכמים. למחרת יצא לחרוש את חצי השדה שנותר לו. באמצע החרושה

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב, א)

למעלה מן הענין כתיב להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיי הנאכלת ובין החיי אשר לא תאכל וכאמ"ל ל"י אשה כי תזריע וילדה זכר וקשה סמיכות הפרשיות

ולתריץ נקדים איתא במדרש למה מתו בני אהרן בשביל שלא נשאו נשים ובשביל שלא נהגו כבוד במשה רבן וקשה למה דוקא בשביל הני תרתי ולמה לא די באחד מהם אלא בשביל שלא נשאו נשים הי' להם תירוץ אבל בתרזויהו אין להם תירוץ והמפורשים הקשו למה צוה הקב"ה לישא אשה למה לא ברא אותו הקב"ה במעשה ידיו כאדם הראשון ותני משום דאיתא בגמרא כששמעו האומות אנכי ד' אלקין אמרו לכבוד עצמו הוא דורש כיון ששמעו כבד את אביך ואמך חזרו לדברים הראשונים

ואי הוי הקב"ה ברא את האדם במ"י איך יוכל לקיים קרא כבד את אביך וכו' לכן לא ברא אותו במעשה ידיו ולכן צוה הקב"ה לישא אשה אבל אם יש לימוד אחר שלא יוכלו האומות לומר לכבוד עצמו הוא דורש הדק"ל למה לא ברא הקב"ה את האדם במעשה ידיו דאיתא בפסחים (דף כ"ב) שמעון

טמא טמא יקרא

ליקוטים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

"אשה כי תזריע" (יב, ב)

למה נסמכה פרשת תזריע לפרשת שמיני?

משיב רבי ישראל סלנטר זצ"ל: סופה של פרשת שמיני עוסק במאכלות אסורות, ופרשת תזריע עוסקת בצרעת. על מה בא גגע הצרעת? על עוון לשון הרע.

בפרשיות הללו באה התורה ללמד אותנו את האסור והמותר להכניס ולהוציא מן הפה.

ולאחר שהתורה לימדה אותנו בסוף פרשת שמיני מה אסור ומה מותר להכניס אל הפה; מלמדת אותנו התורה בפרשת תזריע, מה מותר ומה אסור להוציא מן הפה. (ומתוק האור)

"וביום השמיני ימול" (יב, ג)

לכאורה היו צריכים לקיים מצוה

זו יותר מאוחר שאז התינוק יהיה חזק יותר, אלא שביום השמיני עדיין לא התחזק רגש האהבה והחיבה של ההורים כלפי הרך הנולד, משא"כ בגיל יותר מאוחר יש חשש לביטול המצוה מחמת חיבת ההורים לבנם. (הרמב"ם)

"וביום השמיני ימול"

בשר ערלתו" (יב, ג)

פירש הרה"ק מבעלזא זי"ע על לשון הפיוט שאומרים בברית מילה "מיום השמיני והלאה ירצה דמו", דכשהאב מל את בנו, על ידי זה הוברר הדבר למפרע שגם הוא בעצמו לא היה מעכב את אביו מלמולו, ממילא מיום השמיני והלאה ירצה "דמו", היינו דמו של אביו...

זה פירוש הפסוק כאן, הכתוב בא לרמז על האב, דביום השמיני ימול גם "בשר ערלתו", היינו של האב, מכיון שעתה נתברר הדבר שגם הוא מסתמא היה מרוצה כשאביו מל אותו... (טל השמים)

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

בגמרא (כתובות ח.) מבואר, שבסעודת ברית מילה, למרות השמחה שבקיום מצות המילה, אין לברך "שהשמחה במעונו" משום צער התינוק.

וקשה, הרי אדם שאביו נפטר והוריש לו ממון, ההלכה היא שמברך שתי ברכות: "דין האמת" על פטירת האב ו"הטוב והמטיב" על הממון שזכה בו, ואם

כן גם בברית מילה, למרות צערו של התינוק יש לברך גם ברכת "שהשמחה במעונו"?

ותירץ בספר "אוצר מרגליות" שההבדל הוא פשוט: כאשר האב מת, ישנו אדם אחד (היורש) שהוא גם מצטער וגם שמח - לכן באפשרותו לברך את שתי הברכות. אבל בברית מילה, יש שני אנשים שהאחד שמח (האב) והשני (התינוק) מצטער, במצב כזה לא יכול הרב לברך ברכה המבטאת שמחה כשמישהו אחר מצטער. (ומתוק האור)

"וביום השמיני ימול..." (יב, ג)

מדוע מספיקים שבעה ימים לקבוע שהילד בחזקת בריא, ומלים אותו ביום השמיני, ובפדיון הבן יש צורך לחכות שלושים יום?

כי על פי רוב אם הילד חי שבעה

ימים סימן שהוא בר קיימא ולא נפל, רק אצל מיעוט קטן אי אפשר עדיין לקבוע זאת לפני שלושים יום. ולכן במצוות מילה אזלינן בתר רובא, שרוב הילדים אחרי שבעה ימים בחזקת בריאים הם. אבל בפדיון הבן, שיש בו ענין ממוני, נתינת חמשת סלעים לכהן, צריכים לחכות שלושים יום, שאז הוא ודאי בר קיימא, ולא רק מחזקת רוב, כי אין הולכין בממון אחר הרוב. (מקור ברון)

"אדם כי יהיה בעור

בשרו" (יג, ב)

במדרש: כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו, אמר להם הקב"ה אלו לאומות העולם, אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח. צריך להבין כוונת המדרש.

ונראה לפרש על פי ביאורו של המגיד ממעזריטש על מה שאומרים "משוך חסדך ליודע"יך א-ל קנא ונוקם" וקשה הלא השם א-ל הוא שם של רחמים ולמה אומרים "א-ל קנא ונוקם". אלא שלפעמים כאשר המלך רוצה להעניש אדם פשוט, הוא מעלה אותו עד שיבין את גודל הפגם נגד המלך וזה עצמו הנקמה שלו, ועל זה מתפללים שאף אם חטאנו ח"ו, הנקמה תהיה על ידי ריבוי חסד ורחמים.

זהו ביאור המדרש "אלו לאומות העולם" שאותם צריך להעניש בנגעים, כי אחרת לא יכירו לעולם בגדולתו של הקב"ה ולא יבואו לידי חרטה, "אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח" על ידי רוב שפע תבואו לידי תשובה וחרטה. (ייטב לב)

"כבודו מלא עולם"

ה' זעזע את כל העולם, שום דבר לא כמו שאנו מכירים. זוהי תקופה של בלבול וחוסר בהירות, כל אחד מלא ברגשות צפים, רגשות של פחד וחרדה, רגשות של אי נעימות בבית, רגשות של חוסר שליטה...

בתקופה כזו, או שאתה מתקדם, או שאתה חלילה הולך לאחור!!! אין אפשרות להישאר באותו מצב כפי שהיית לפני המשבר!!

הזעזוע הוא כה עמוק, המצב הוא כל כך מטלטל, שלעולם לא נוכל לחזור למצב שבו היינו!! זה או לחזור אחורה - להיתפס לרגשות ולתחושת האבדון, לאבד את החשיבה הנורמלית, או להתקדם - למנוף את התקופה הזו, להחיות את הנפש שלנו, ולהגיע לאמונה חזקה הרבה יותר חזקה ומוחשית!!!

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

"טמא טמא יקרא" (יג, מה)

בגמרא (שבת סח) 'וטמא טמא יקרא' צריך להודיע לרבים צערו, פי' רש"י הוא בעצמו.

למה צריך בכאן להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים? כדי לתרץ נקדים מה דאיתא בפירוש רש"י פרשת וירא אצל ישמעאל 'וישמע אלקים את קול הנער' פי' רש"י מכאן שתפילת חולים יפה מתפילת אחרים עליו, ואיתא בזה"ק מפני מה

נקרא מצורע מוסגר מפני שמוסגר תפלתו בשמים, כעת מובן מדוע צריך להודיע צערו לרבים, כדי שיבקשו עליו רחמים, בשאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו, כי תפילתו יפה משל אחרים, אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו, לאחרים שיתפללו הם עליו. (מדרש יונתן)

"זאת תורת נגע"

צרעת" (יג, נט)

הקשה רבי שמשון רפאל הירש: שנינו "תינוק בן יום אחד מטמא בנגעים" (נדה מג:): והרי זו סתירה לטעם הידוע של נגעים, הבאים כעונש על עבירות שבין אדם לחבירו?

הוא מותיב והוא מפרק: כשם שצרעת בבגד האדם ובגופו משמשת לו אזהרה, כך גם הדבר בסוג הנוסף:

צרעתם של ילדיו החפים מפשע. אות אזהרה היא להורים, שעליהם לבחון דרכם והליכותיהם על מנת שיוכלו לשמש מופת לילדיהם במעשיהם כשיתבגרו.

ואין ספק כי נגע צרעת על מצחו של ילד, מהווה אזהרה אלקית מועילה הרבה יותר, מאשר פרח הנגע בהורים עצמם... (מזמעינות הנצח)

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או

בהרת" (יג, ב)

ה"בן איש חי" אומר שעונש הצרעת מגיע על עוון לשון הרע, או על גסות הרוח, אשר גם היא מתבטאת, בדרך כלל, על ידי הלשון. והנה, הלשון היא איבר, אשר אין בו עצמות וכל כולו אך ורק בשר. זוהי, אם כך, כוונת הכתוב: "אדם כי יהיה בעור בשרו" - מי שיש חטא בעור בשרו,

כלומר באיבר שיש בו רק עור ובשר, והוא הלשון, יגיע לכך שתהיה בו "שאת או ספחת או בהרת".

"והצרוע אשר בו

הנגע בגדיו יהיו

פרומים" (יג, מה)

לכאורה תיבות 'אשר בו הנגע' נראות כמיותרות. וי"ל ע"פ הגמרא (ברכות סא) יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו ויש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו, ואיתא (פסיקתא רבתי י"ז) אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה, לכן הקב"ה שולח קודם הנגעים קודם בבית ואם לא חזר בתשובה שולח בבגדיו ורק אח"כ אם לא חזר שולח בגופו. כל זה באדם שגופו חביב עליו מממונו אבל מי שממונו חביב עליו מגופו אז ג"כ מתנהג הקב"ה ברחמים ואינו שולח הנגע קודם בדבר החביב עליו אלא שולח

קודם בגופו שאינו חביב עליו מממונו ורק אח"כ שולח הנגע בממונו החביב עליו יותר מגופו.

זהו שאמר הכתוב "והצרוע אשר בו הנגע" היינו הנגע מתחיל בו ולא בממונו סימן שהגוף הוא אצלו הטפל וממונו הוא העיקר חביב עליו לכן ענשו הוא "בגדיו יהיו פרומים" לגלות חרפתו שעשה הממונו הטפל עיקר. (לב אריה)

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

הקשה הרבי מפיאסצנא, בספרו 'אש קודש', אם אכן המטרה היא למצוא את המטמוניות שבקירות הבית (כדברי חז"ל הידועים), מדוע לפני כן מטמאים את הבית שבעה ימים. ברגע שרואים נגע בבית, יהיה הדין שיש לנתץ את הכותל וימצאו את האוצר.

הוא מקדים שאין לנו השגה בטעמי מצוות התורה, אולם בדרך אפשר הוא מציע רעיון נפלא: כאשר יהודי לוקה בענייניו הגשמיים הוא מחזק את עצמו שהכל לטובתו. אולם כאשר על ידי שלקה הוא מתבטל מתורה ומתפילה ומעשיית רצון ה', הרי הוא נופל לעצב ואינו מקבל את הייסורים באהבה.

ליהודי כזה אומרת התורה: **גם כאשר הבית נטמא לשבעה ימים - סוגרים את התלמוד תורה ותינוקות של בית רבן אינם יכולים ללמוד, סוגרים את הישיבה ובחורי ישראל נודפים על צוואר, סוגרים את המקווה ולא ניתן לקיים מצות טהרה כיאות - עדיין רצון ה' זה ולטובה הוא עושה, גם כשאיננו מבינים.** בסוף, יימצא המטמון, אולם גם שבעת הימים שהבית טמא וביטול עבודת הקודש של היהודי - אף הם מאת הבורא יתברך.

(הדברים נכתבו על ידי הרבי מפיאסצנא בשנות הזעם בגטו. בימים בהם לא היה שייך לקיים את רוב ככל מצוות התורה: הנחת תפילין, שמירת שבת, הימנעות מנבלות וטרפות ועוד ועוד...)

אם על מצב נורא כזה כתב הרבי מפיאסצנא שיש טוב אלוקי גנוז בתוכו, על אחת כמה וכמה בימינו...

(במחשבה תחילה)

סיפורים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

אחרת? אמשול לך משל למה הדבר דומה: על איזה מלמד תינוקות שהיה עושה מלאכתו נאמנה אולם, שכרו היה זעום וכל ימיו היה עני ואביון. והנה פעם אחת התבטא המלמד: "אם היה לי כל אוצרותיו של רוטשילד הייתי עוד יותר עשיר ממנו": תלמידיו לא הבינו ושאלו: "למה כוונתך? המלמד השיב בחיך: "חישבו רגע!... למעשה אם יהיו לי את כל אוצרותיו של רוטשילד, אבל בנוסף יהיה לי גם את שכרי המועט שאני מקבל בתור מלמד". כן הוא הנמשל, גם במצוות ברית המילה: מצווה זו כה חשובה לאין ערוך עד כדי שאין ערך וחשיבות כלל לייחוסו של הנימול...

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת" (יג, ב)

"על דרך המוסר והתוכחה, הלא תראה שהם דברים בלתי טבעיים ואינם חולאים טבעיים בשום פנים, לפי שהבגדים והבתים הם חומר דומם" (הרמב"ם, הלכות נגעים). כלומר, הרמב"ם מבאר שמטרת הנגעים הם לזעזע את נשמות ישראל ולאותת לאדם: עצור התבונן! הקב"ה מדבר אליך בשפה אחרת!

מדרש זה מפנה את שימת לבנו אל ההדרגתיות של עונשי שמיים. לעולם אין העונש בא על האדם בחטף. אלא - מן הקל אל הכבד. בין עונש לעונש מעניקים לו די זמן לחשוב את חשבון מעשיו. זאת מלבד שבעת ימי התבוננות המוענקים לאדם שיחליט הכהן אם טמא הוא או טהור.

לא תמיד רואים אנו בחוש את סיבת הנגעים, אך לעיתים הקב"ה מגלה לנו טפח מה"עונש" אותו קיבל האדם. הא לנו סיפור נפלא שקרה בביתו של הגר"ח קנייבסקי שליט"א:

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

במדרש מובא, פעם אחת אמר קיסר רומי לרבי תנחומא: "אולי נתחבר כולנו רומאים ויהודים - לעם אחד?" "אין כל בעיה" - השיב רבי תנחומא. בעצם יש בעיה אחת קטנה - אבל אפשר לפתור אותה בקלות... אנחנו היהודים מהולים ואיננו יכולים להדמות לכם אם תמולו גם אתם ותהיו דומים לנו. הקיסר רתח מזעם ואמר: ניצחת!!! אבל כל המנצח את המלך בוויכוח משליכים אותו לגוב האריות.

תפשו עבדיו של הקיסר את רבי תנחומא והשליכו אותו לגוב האריות ובו אריות רעבים משחרים לטרף. והנה זה פלא! נשאר האריות במקומם רבוצים ולא נגעו בו לרעה.

יהודי רשע מומר היה שם ואמר למלך: בוודאי אין האריות רעבים משום כך אינם טורפים אותו. אם כך - אמר הקיסר - הבה נבדוק זאת, הכנס אתה לכלוב ונראה. לא הספיק הרשע להניד עפעף ועבדי הקיסר תפשו אותו והשליכוהו לגוב האריות. תוך כמה שניות, זינקו עליו האריות וטרפוהו. לעומתו רבי תנחומא יצא מארמון הקיסר בכבוד גדול.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

מובא על הרב מבריסק רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל: שפעם אחת התקיימה בבית שלו, ברית מילה לאחד מנכדיו. בסיומה של הברית ניגש המוהל אל הסבא - הרב ואמר: "נו... ברוך ה' שזכינו לקיים מצוות ברית מילה ועוד בבית הרב ואחד מצאצאיו". התפלא הרבי ותהה: "למה כוונתך?! האם אתה חושב שקיומה של ברית בביתי ולנכדי שונה היא מחשיבות ברית

"על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת (דברים כט, כג) או/וגם: - מה יישאר לנו מכל זה ?

כולנו מכירים את המעשייה אודות אותה עיירה שבה התגורר הלך בשם 'מוטק'ה נאר' - מוטק'ה הטיפש. ולמה נקרא שמו כך? כי כזה הוא היה!

המעשייה ממשיכה כאשר עמד אותו מוטק'ה להינשא, ובתקופה זו החלו לכנותו 'מוטק'ה חתן'. והנה, בימי השבע ברכות ראוהו למוטק'ה שבוכה תמרורים. שאלוהו: מוטק'ה! והרי זה זמן שמחה! ומדוע תבכה?? השיב להם: כעת כולם מכבדים אותי וקוראים לי מוטק'ה חתן, אבל מה יקרה מחר, כשיסתיימו ימי השמחה, הרי אז ישובו ויקראו לי 'מוטק'ה נאר'!!! ---

וכעת נשאל את עצמנו, הרי עוד זמן מה תיעצר המגפה, החנויות ייפתחו, הלימודים יתחדשו והחיים יחזרו איכשהו למסלולם...

ואנחנו, עם מה אנחנו נצא מהתקופה הזו? האם אנו עומדים לשנות משהו בחשיבה?? האם אנו יוצאים בהבנה שיש מישהו שמחליט ומנהל ויודע טוב יותר מאיתנו?? או ששוב נחזור לרדידות ולמניפולציות ומשחקי רגשות... כאמור, כעת, היא ההזדמנות, הזדמנות שלא תחזור, להתחבר לעצמנו ולבוראנו... להישאר בני מלכים ולא חלילה ככלב השב אל קיאנו.

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשיות תזריע מצורע

השונא, למחרת רואה העכבר תרנגול הודו אדום מלא אף ונרגז, ברח העכבר לאמו וסיפר לה, אמרה לו גם זה אינו השונא, אלא החתול הצנוע והשקט - ממנו היהר. והנמשל מובן מאליו. "היהרו מן הצבועים" (סוטה כב). (ארץ החיים)

"וטמא טמא יקרא" (יג, מה)

יש לומר שידוע שהצרעת באה על עסקי לשון הרע. גם איתא (קידושין ע). 'כל הפוסל במומו פוסל', וזהו הכוונה "וטמא" מי שהוא טמא, "טמא יקרא" יקרא לאחרים בשם זה אבל באמת שהוא בעצמו כך.

פעם שאלו את הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א על נדיב שחפץ לתת תרומה נכבדה לאחד משני ענינים: או לתת תרומה כדי לקנות אמבולנס, או לתת תרומה לחיזוק שמירת הלשון, לאיזה דבר עדיף לתת?

והשיב הגרא"ל, שאם יתנו לשמירת הלשון לא יצטרכו אמבולנס, כי בהכרח שיהיו פחות צרות בכלל ישראל, ולכן מציע שיתן לשמירת הלשון.

וסיפר אחד התלמידים: פעם דיברתי עם הרב שטיינמן אודות עסקן פלוני שעשה כמה עוולות ושאלתי מה לעשות עמו. חשב הרב שטיינמן זמן מה, ותוך כדי זה נזכרתי בעוד איזה ענין שעשה העסקן ההוא ורציתי לספרו.

אך הרב שטיינמן עצר אותי ואמר: אני החלטתי כבר מה לעשות עם העסקן הזה, ואני אומד בדעתי שגם מה שיש לך לספר כעת לא יוסיף לי בהערכה. ואם כן למה לי לשמוע עוד לשון הרע! (מתוך מאמר)

הכתוב בקהלת (ט, יב) אומר "כדגים שנאחזים במצודה רעה". מה היא מצודה רעה? וכי יש מצודה טובה? אומרים רבותינו: "מצודה רעה היא חכה".

מבאר הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל: יש כמה שיטות לתפוס דגים: שיטה אחת - הדייג פורס רשת בים ובתוכה אוכל. הדג רוצה לתפוס אותו ונתפס ברשת במצודה. הדרך השניה היא החכה. כל המצודה היא בסה"כ מסמר עקום. מניחים בקרס חתיכת לחם או דג קטן, הדג בא לתפוס את הפיתיון, ופיו נתפס. למעשה, הגוף של הדג נמצא בים. הוא לא תפוס! מה תפוס? הפה תפוס.

יש אנשים שרחמנא ליצלן היצר הרע תפס אותם מכף רגל ועד ראש, הוא החטיא אותם בעבירות חמורות. הם תפוסים בידי. אבל יש אנשים אחרים שהיצר לא תפס אותם בכל העבירות, כל הדג נמצא בים, רק הפה תפוס. כשהפה מלוכלך - אותו אדם נתפס בגלל פיו. (אמונה שלמה)

בני משפחה ידועה שאחת מאחיותיהם סובלת מבעיה רפואית קשה בכליות עד שהפסיקו לעבוד ונצרכה לטיפול דיאליזה קשים ומורכבים, החליטו להתגייס לעזרתה והחליטו לתרום לה כליה. האחים עשו בדיקת התאמה ונמצא כי ארבעה מתוכם מתאימים לתרום לאחות את הכליה החסרה. הארבעה סיכמו ביניהם להיכנס אל מעונו של מרן שר התורה ולעשות שם הגרלה מי מביניהם יזכה במצווה החשובה. האח הצעיר התלבט וחך בדעתו ואף נטה שלא להסכים לתרום אולם בכל אופן הסכים להיכנס עם שלושת אחיו לבית מרן ולערוך את ההגרלה. ביום רביעי, י"ח בכסלו תשע"ה, נכנסו האחים וקיימו את הגורל בביתו של הגר"ח ועל פי תוצאות ההגרלה עלה כי דווקא האח הצעיר זכה במצווה... האח החל לבכות וסיפר כי יש לו משפחה עם ילדים קטנים וכי הוא חושש לעבור את הניתוח. הוא הבהיר כי מלכתחילה לא היה בדעתו לתרום אולם עשה זאת רק לאחר ששוכנע וכעת הוא מבקש לחזור בו. הסובבים היו בטוחים שמרן יורה לערוך את ההגרלה שוב בין שלושת האחים הנותרים המסכימים מרצונם לתרום, אולם להפתעת כולם התעקש הגר"ח ואמר לאח הצעיר כי כיוון שיצא הוא בגורל ולא מישהו אחר עליו לתרום את כלייתו לאחותו החולה. "אתה לא תפסיד מכך וזה יהיה לך לבריאות!" - הורה מרן בנחרצות. האח ניסה לומר שוב שהוא מפחד וחושש אך מרן שב על דבריו ואמר לו: "אתה צריך לעבור את הניתוח וזה יהיה לך לבריאות!"... ביום ראשון, כ"ב כסלו, נערך הניתוח בבית-הרפואה "בלינסון" בפתח תקווה כאשר בחדר אחד נותח האח הצעיר, שמגופו הוצאה הכליה, ובחדר השני שהתה אחותו החולה ממתנה להשתלחה. לאחר הוצאת הכליה היו הרופאים המומים משום שגילו בגופו של האח הצעיר גידול קטן ממאיר מתחת לכליה, שכבר שלח גרורות לכיוון הלב ולדבריהם לא היו יכולים להבחין בו ללא קיום הניתוח. הרופאים הבהירו כי אם היו ממתנים עוד קצת זמן הרי שהגידול היה מתפשט לגמרי ללב וללא היה ניתן לטפל בו, רח"ל. כמובן שהכליה לא הייתה ברת השתלה, והשבוע חזרו האחים לקיים גורל נוסף כדי לדעת מי מהם יזכה להיות התורם, אולם הכל יצאו בהתפעלות איך בזכות קיום המצווה ובזכות התעקשותו של הגר"ח על קיום הגורל והברכה שהעניק בעקבות כך, ניצלו חייו של האח הצעיר.

הרי לנו דוגמא נפלאה, שכאשר הקב"ה מביא "צרה" על האדם, יקבל עליו דין שמיים באהבה, ותמיד יחדיר לתודעתו כל מאן דעביד רחמנא לטב עביד. הכל, ממש הכל, ל... טובה! (ברכת דוד)

"והצרו אשר בו הנגע" (יג, מה)

משל אמא עכבר שלחה את בנה לחפש מזון, ואמרה לו להישמר מן האויב הנורא, זחל העכבר והגיע לגל האשפה, והנה מופיע תרנגול גדול והוא מכה בכנפיו וצורח בקול, נבהל העכבר ואמר בלבו זהו השונא, משבא וסיפר דברים לאמו אמרה לו לא זהו

תורה למשפחה קייטן על האישור לשריתנוש בתמונה

גליין 410
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

הגאון השכיחה את כל מה שידעתי מעשה בבני סימוניא, שבאו אצל רבנו הקדוש, הוא רבי יהודה הנשיא, ובקשו ממנו "מנה לנו אדם שיהיה חכם וחזן, דיין ודרשן ובעל משנה, אדם שיהיג אותנו, יורה לנו את הדרך בה נלך ויסדיר את כל עניינינו". מינה עליהם חכם ושמו לוי בר סיסי, ובני סימוניא הסכימו למינוי, הם הביאו את החכם לעירם, שם התקינו בעבורו במה גבוהה, הושיבוהו עליה ופנו אליו בשאלות הלכתיות. ואולם, החכם כלל לא השיב להם, נראה היה, כי אינו יודע את התשובות, על כן אמרו בני העיר: "מסתבר כי אין הוא בקי בדינים, נשאל אותו אפוא דברי אגדה". שאלוהו, אך גם הפעם לא זכו לתשובה. כיון שכך שגרו משלחת אל רבנו הקדוש בטענה "איזה חכם שלחת לנו?" וזהו אין הוא יודע מאומה, על כל שאלה שהצגנו לו, לא ידע להשיב". קרא רבינו הקדוש ללוי בר סיסי והציג לפניו את כל השאלות ששאלו בני בעיר - הפעם השיב החכם את כל התשובות, כנדרש. אמר לו רבנו הקדוש: הנה יודע אתה את כל התשובות, מדוע לא ענית לבני סימוניא בעת שפנו אליך בשאלות? השיב: כשהגעתי לעירם הושיבו אותי על במה גבוהה, או אז נכנסה גאון ללבי וכל שידעתי נשתכח ממני. על כך אמר רבנו הקדוש: בני אם נבלת בהתנשא, כלומר, אם בתחילה השפלת, כיון שלא ידעת לענות על השאלות שנשאלת - הרי זה מפני שהתנשאת.

(ע"פ מדרש רבה בראשית)

פרשת השבוע

בביתו. התנצלו בני הבית בפני הגאון, וסיפרו לו כי רבי יוסף חיים הלך לטבול במקוה, ומיד יחזור. כי סוחר ישמעאלי שעמד בקשרי מסחר עם אחד מבניו, ביקר זה עתה בביתם, ומפני דרכי שלום הושיט לו מורנו את ידו בברכה נימוסית, ומיד לאחר מכן הלך לטבול במקוה. עם שובו של רבי יוסף חיים, שמח מאד לפגוש את רבי איסר זלמן בביתו, בתוך שיחתם שאל רבי איסר זלמן את רבי יוסף חיים על ענין טבילתו במקוה לאחר שנתן שלום לגוי. השיב רבי יוסף חיים: ידוע פסיקתם של חז"ל, לגבי גר שנתגייר: "מל ולא טבל, אינו גר, עד שימול ויטבול" (יבמות מ"ז ע"א). כלומר, שאפילו אם הגר מל עצמו לשם גרות אינו נעשה יהודי עד שיטבול, כי הטבילה היא המשלימה את תהליך הגרות. הרי הדבר קל- וחומר: אם הטבילה במקוה, בכוחה לעשות מגוי, יהודי, על אחת כמה וכמה, שהיא עושה מאדם שהוא כבר יהודי, יהודי יותר מעולה ומשופר, ומעלתו משובחת אחרי הטבילה מאשר לפני הטבילה.

איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע מסופר על הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, ששלח יהודי אחד אל המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א עם פתקא, והיה כתוב שם, "המוכ"ז מכף רגלו ועד ראשו אין בו מתום וצריך תיקון". הביט בו המגיד על כל גופו ואמר שאינו רואה בו שהוא בעל חטאים כמו שכתוב בפתקא. אבל אם הרה"ק מקארלין כתב הפתקא בודאי אמת הוא, רק ע"י הדרך שבא אלי היה לו תיקון קצת, כמו שכתוב "איש כי יהיה בו נגע צרעת וגו' והובא אל הכהן וגו' וראה הכהן והנה נרפא הנגע", כלומר, שע"י ביאת האיש אל הכהן וע"י טורח הדרך שבא אל הצדיק, כבר נרפא הנגע.

ורחץ את בשרו במים וטהר (י"ד - ט')

מסופר: הגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זיע"א ערך פעם ביקור גומלין אצל הגה"ק רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, ולא מצאו

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 7:54 ת"א: 7:56 ר"ת: 8:30

פרשת תזריע-מצורע

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:39 ת"א: 6:54

בהתעסקות עם האורחים? והוא בחיור לא היה מניח לאיש מהם או לאיש ממקורביו, לעשות את המצווה במקומו. שלמות בחדר, שלמות בנתינה.

מסופר: כאשר הסנדלר הביא לו נעליים חדשות, מפני שמנעליו של הרבי נקרעו, באותה שעה הבחין הרבי שאחד מעניינים שהתגורר בביתו נעליו קרועות, והביא את הנעלים ללא אומר ודברים לאותו ענין, כשהוא מומין מהסנדלר זוג נוסף. הסיפור חוזר על עצמו גם בזוג הנעלים הבא, ורבי ישעיה נזקק לשלם לסנדלר מספר רב של פעמים, עד שזכה לזוג נעליים חדש.

החסד של הרבי לא הפסיק לרגע והפך לדרך חיים מאירה של "חסד לפניו יהלך". גם לפני התקיעות בראש השנה, היה עומד וחותר עוגות ופורס אותם עבור הציבור. כששאלו אותו על כך, השיב: "הצדיקים הגדולים עוסקים כעת בכוונות, אבל אני יהודי פשוט מתעסק בעניין לשובע ולא לרוון!".

עבודה גדולה ויתרה, היה עובד רבי ישעיה זיע"א בסעודת מלווה מלכה, סעודה רביעית דדוד מלכא משיחא. אם בימי חול ובשבתות היו סמוכים רבים לשולחנו, הרי שבסעודה זו היו באים כפליים רבינו היה עורך סעודה זו מצאת השבת ועד השעות המאוחרות של הלילה, ושם הייתה מורגשת השראת שכינה כפשוטה.

מאריך היה בסעודה זו בדברי תורה, בפירושיה וסודותיה והאזון לא היתה שבעה מלשמוע. המוני החסידים והמקורבים שהיו סמוכים על שולחנו, בלעו בצמא את דבריו ושאו מהם דעת, חכמה ועידוד לכל ימות השבוע.

למרות כל זאת, היה רבינו דואג באופן אישי לכך שלאיש מהם לא יחסר מזון, שכולם יאכלו וישבעו ויסעדו את ליבם מסעודה זו. מסופר על סל החלות שהיה מונח למרגלותיו מתחת לשולחן, ממנו היה מוציא חלות ומחלק לכל המשתתפים – רבים ככל שיהיו. כל אחד שהגיע קיבל חלה, והכמות לא נגמרה מעולם. רבינו אף גילה פעם טפח מהתופעה המופלאה והסביר, כי את סל החלות הוא מניח דווקא מתחת לשולחן משום שאין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין. כך, מתחת לשולחן היה נחבא הפלא והמופת, המהלך העל טבעי לו זכה מעל לדרך הטבע. כה גדולה הייתה מעלת סעודה רביעית בעיניו, עד שביקש בצוואתו לחרוט על מצבתו את המילים הבאות: "לחם רב עבד לסעודת דוד המלך ע"ה הרבה זבח ונסכים".

ענוותנותו הייתה מופלגת ונדירה. את גדולתו בתורה הסתיר, ולא פעם היו שהרהרו אחריו בשל כך. כשהיה עורך את השולחן הטהור, לא היה אומר דברים משל עצמו, אלא היה מקריא מהספר "נועם אלימלך", כלשונו, ללא הוספת שום ביאור. גם ממשמשו ובני ביתו הסתיר את למדנותו, והללו סיפרו כי נאלצו להתחזות לישנים, כדי להבחין ברבי לומד בעמל מופלג אל תוך בדידות מזהרת של קרבת אלוקים והעמקה בתורה.

הרה"ק רבי ישעיה מקערעסטיר זיע"א (ליומא דהילולא)

הרה"ק רבי ישעיה שטיינר מקערעסטיר, נולד בשנת תרי"ב למשפחה פשוטה בעיירה הסמוכה לעיר ברדיוב שבסלובקיה. בהיותו בן שלוש התייתם מאביו, ואימו האלמנה הצדקנית שלחה אותו לעיר "ליסקא", אל הרב הקדוש רבי צבי הירש מליסקא זיע"א בעל הספה"ק "אך פרי תבואה".

רבנו גדל אצל רבו, שחיבבו כבנו, ובשלב מסוים מינהו למשמשו. כבר בבחרותו הוכר כצדיק נשגב. עד כמה גדולה חביבותו של רבי ישעיה בעיני רבו – ניתן ללמוד מהמעשה הבא. בטרם פטירתו, הכריז הרה"ק מליסקא, שקשה לו ללכת מן העולם, בטרם ראה את תלמידו חביבו מקים בית נאמן בישראל.

לאחר פטירת הרה"ק מליסקא ונישואי רבינו, החל הוא להנהיג את קהל החסידים של רבו, שהחלו לנהור אחריו. ר' ישעיה היה נוסע אל הרבה מצדיקי דורו, בהם הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא. הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א ועוד.

למרות ששמו הפך במהירות למפורסם בקרב יהדות הונגריה, נהג בענווה רבה, והיה חותם על ספריו, "הק' ישעי' בן מו"ה משה ז"ל שהי' משמש בקודש אצל הרב הצדיק מליסקא זיע"א".

רבינו נודע בלבו החם לעם ישראל ואת רוב שעותיו הקדיש לעזרה וסיוע לרבים הפונים אליו. עשירי הונגריה ששחרו לפתחו, תרמו סכומים הגונים עבורו, אך הוא לא לקח פרוטה אחת עבור עצמו, ואת כל הכסף העביר לעניים.

בפשטות מופלגת הנהיג רבי ישעיה בביתו "הכנסת אורחים" לכל העוברים באזור, ויהודי הונגריה שנהרו למקום, ידעו שאין הם צריכים לדאוג לאוכל ולנינה בהגיעם אל הרבי – הרבי מסדר הכול עבורם. רבי ישעיה עצמו, בענוותנותו הרבה, היה עומד ומגיש את האוכל עבור ההמונים, למרות שאלה הגיעו להיוועץ ולהתברך ממנו.

לא רק ענווה וחסד אחז בידיו, כי אם סבלנות ללא קץ. לא פעם הגיעו לביתו יהודים קשיי יום, ששמעה של הכנסת אורחים הגיעה לאוזניהם, והללו התנחלו בביתו כבני בית ממש. חלק מאותם יהודים, היו כאלה שנטרפה עליהם דעתם ל"ע, ורבי ישעיה התייחס אליהם בחביבותו הרגילה, שמע את צרותיהם וסיפוריהם ללא משוא פנים כלל וכלל.

טרחה מיוחדת וחיבה מיוחדת, היה מקדיש לאורחים עמלי תורה, אנשי דעת ועובדי ה' שהיו באים להסתופף בצילו. והוא ברחמיו היה דואג קודם כל שיאכלו וינחו מעמל הדרך, בטרם יבואו אל בית מדרשו לבקש תורה מפיו. רבים מאותם ברי דעת, היו זוקפים לא אחת את גבותיהם בפליאה, ואף מעיזים ושואלים אותו: הא כיצד, ילמדנו רבינו, האם זה לא ביטול הזמן לעשות זאת? מדוע שלא יעשו זאת המשרתים? מדוע הצדיק מכלה בכיכול את זמנו

צישל ונמשל

ואהבת את ה' אלקיך – בשמחה

יש שני סוגים של עובדי ה', אחד העובד לשם קבלת שכר, והשני העובד שלא על מנת לקבל שכר, הראשון יקבל את כל השכר המגיע לו, ואילו השני יקבל שכר גדול מאד הרבה יותר משכרו של הראשון, הן על המצוות שעשה והן על אהבתו ומסירותו לבורא יתברך שמו. השמחה שבו הוא עובד את ה', מגדילה את שכרו, והקב"ה מחשיב אותו לאחד מאוהביו.

משל למה הדבר דומה? למלך שנסע עם פמלייתו בדרך, לעת לילה הם פנו ללון באכסניה שניצבה על אם הדרך. בעל האכסניה שירת אותם כראוי, ובבוקר למחרת לפני צאתם לדרך, ביקש המלך שיגישו לו את חשבון ההוצאות, כאשר הוגש לו החשבון, שילם המלך לבעל האכסניה את הסכום במלואו.

המלך המשיך בדרכו ולעת ערב שוב פנו לאכסניה נוספת אשר היתה על אם הדרך, גם שם שירתו אותם כראוי, ובבוקר כששאל המלך מהו חשבון ההוצאות, ענה לו בעל האכסניה: לא שירתתי את מלכי על מנת לקבל פרס ותשלום, די לי בכך שהמלך שהה באכסניה שלי, אכל מלחמי וכיבד אותי בכבוד גדול בכך שהסכים לקבל את שירותי. על כך ענה לו המלך: מגיע לך שכר כפול ומכופל, הן על כל אשר עשית למעני, והן על כך שעבדת עבורי ללא מחשבה לקבל שכר, אלא מתוך אהבה רבה ומסירות. והמלך שילם לו תשלום כה גדול שהעשירו עושר רב, ובנוסף הבטיח לו המלך שהוא יזכור אותו לטובה וישאר ידו לנצח.

(פניני התורה)

הכנותיו של רבינו לשבת קודש החלו ביום חמישי, אז היה מחלק צדקה לעניי העיר והסביבה. כשבמקביל, הרבנית ע"ה מחלקת בשר וחלות לעניים הרבים. הרבי עצמו היה עומד על יד הסירים, מוסיף עצים לתנור ומלח בתבשילים. על שולחנו סעדו עניים רבים, כשהרבי עצמו עובר ביניהם פורס בפניהם את המנות הרבות ושומע את צרותיהם.

רבינו שכאמור כיבד כל יהודי, כיבד אף את גויי הסביבה, גם את הפחותים שבהם. לשאלת חתנו, מדוע הוא מקדים שלום לגויים, הסביר: "בשלמא יהודים הבאים בין הגויים לפרנסתם חשים את עול הגלות היטב, אך אני שיושב בטח על מקומי, היכן אני מרגיש זאת? על ידי שאני מקדים להם שלום, אני חש בחשיבותם וממילא מרגיש אני בעול הגלות".

סיפורי המופתים התגלגלו מתחת לשולחנו דבר יום ביומו. סיפורי מופת שעברו מפה לאוזן ידעו לספר על סיר של תבשיל שאינו מתרוקן אף פעם, על מזון שאין לו גבול ועל ישועות שהתחוללו בחדרו. הכל בכוח אותה צדקה, נתינה עד מסירות נפש של ממש. כאמור, בגלל ענוותנותו הרבה, לא הותיר אחריו ספרים או חידושי תורה, אך שמו התפרסם ביתר שאת בכל תפוצות ישראל גם לאחר פטירתו, בזכות מופת ההצלה ממכת העכברים, כשתמונתו תלויה בבתים במלונות ובמחסנים רבים עד ימינו אנו, כסגולה נגד עכברים.

בהמשך, הפכה התמונה עצמה של דמותו הק' לסגולה ושמירה מוכחת מנוכחות ומנוקי עכברים. המעשה שעבר מפה לאוזן ביהדות הונגריה, עסק במעשה שהיה אצל רבינו, עת הגיע לשולחנו יהודי במצוקה שסיפר על מכת עכברים הפוקדת את ביתו ומכלה את ממונו. הרה"ק מקרעסטיר העניק לו בחשאי את תמונת קדשו, הורה לו לתלות אותה בפנית ביתו, ומאז לא נראה באותו בית ולו קצה זנבו של עכבר. ומני אז, לאות ומופת נהיה הדבר, כאשר נגלה לעין כל כיצד המזויקים פחדו מפניו ויראו מתמונת קדשו אשר רב כוחה בשמי מעלה במצוות חסד, נתינה וצדקה.

ביום ג' באייר התרפ"ה נסתלקו המאורות הקדושים, ונשמתו של רבינו עלתה השמימה בסערה. טרם פטירתו, השיב לשאלת חתנו, "איך אתה מניח אותנו לאנחות?!". "מי שיבוא לביתי ייושע".

בשנים האחרונות נגאל הבית של רבינו על ידי בני משפחתו, ובמקום הוקמה הכנסת אורחים בנוסח הצדיק הפלאי ומחייה הנפשות. בצמוד, נרכש בית נוסף, עבור מקום לינה ליהודים הרבים, כשמקווה מהודרת הוקמה גם היא בסמוך.

צ"ן אדם לחברו

בהבל פיכם אתם הורגים אנשים מסופר: הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א נסע פעם לרבו המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א, ובעגלה בו נסע הצדיק, נסעו גם חבורת עגלונים מהמוון העם, ישבו הללו ודיברו בגנותם של יהודי העיר, ועל כל אחד מצאו חסרונות והרבו ברכילות ולשון הרע וכו', שמע את זה רבי אהרן, התערב בשיחתם והסב את נושא השיחה, והחל לשאול אותם ולהתעניין אצלם בענייני סוסים, החלו העגלונים משוחחים אתו בהתלהבות גדולה על סוסים וכדו', עד הגיעם למעזריטש.

כאשר נכנסה העגלה לעיר, הקיפו חסידים רבים את העגלה מכל צד וקיבלו את פני רבם הגדול מקארלין בכבוד הראוי. תמהו העגלונים למראה עיניהם ושאלו את רבי אהרן: אם רבי אתה, מדוע שוחחת עמנו כל הדרך על סוסים? השיב להם הצדיק: ראיתי שבהבל פיכם אתם הורגים אנשים, אמרתי, מוטב שתהרגו סוסים.

צדקה המשובצת ביהלום יקר מספרים: עני אחד בא פעם אל הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג זיע"א (יומא דהילולא ב' אייר) לבקש נדבה, ולצדיק לא היה כסף באותו זמן, נתן לו רבי שמעלקא את הטבעת של הרבנית. כשנודע הדבר לרבנית אמרה מה

עשית? הטבעת היתה משובצת ביהלום יקר, כששמע הרבי את דברי הרבנית שלח מיד שליח העירה לחפש את העני, וכשראתה הרבנית את השליח חזור, הלכה לקראתו ושאלה האם מצאת אותו, והאם החזיר לך את הטבעת? ענה לה השליח: לא, הרבי כלל לא אמר לי לקחת חזרה את הטבעת. הביטה הרבנית בשליח ואמרה מה אמר לך הרבי? ענה השליח הרבי אמר לי להגיד לעני שישגיח שלא ירמו אותו ושלא ימכור את הטבעת בזול, מפני שהטבעת משובצת ביהלום יקר.

סגולה לאהבת שמים היא

אהבת ישראל

מסופר: פעם הגיע רב גדול אל הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זיע"א ואמר לו: שמעתי על כבודו שנותן ליהודים סגולות, וסגולותיו מועילות, לכן אבקש ממנו לתת לי סגולה ליראת שמים, השיב לו הצדיק: ליראת שמים אין לי סגולה, אולם לאהבת שמים יש לי כן סגולה, אמר לו הרב: אדרבא, אהבת שמים היא מדרגה יותר גדולה מיראת שמים, יתן לי סגולה על זה. השיב לו הצדיק: סגולה גדולה לאהבת שמים היא אהבת ישראל, מי שיש בו אהבת ישראל אמיתית יכול לבוא בנקל לאהבת שמים.

הילולא דצדקיא

שבת קודש א' אייר הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעפסק ב"ר משה (תקמ"ח) הגה"ק רבי עקיבא יוסף שלעווינגער ב"ר יחיאל (תקפ"ב) יום ראשון ב' אייר הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג ב"ר צבי הירש (תקל"ח) יום שני ג' אייר הרה"ק רבי יהודה לייב פייטינר מקאלמיי (תלמיד הבעש"ט - תק"ה) הרה"ק רבי אריה לייב צונץ ב"ר משה (הגאון מפלאצק - תקצ"ג) הרה"ק רבי ישעי' מקרעסטיר ב"ר משה (תרפ"ה) יום שלישי ד' אייר הרה"ק רבי ליפא מסאמבור ב"ר יצחק אייוק מכפר ספרין (תקפ"א) יום רביעי ה' אייר הרה"ק רבי לייבוש ממעזריטש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה) הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייוק (ת"ר) הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא ב"ר שמואל צבי (אמרי יוסף - תרס"ט) יום חמישי ו' אייר הרה"ק רבי לייבוש ממעזריטש (תלמיד הבעש"ט - תקל"ה) הרה"ק רבי משה מסאמבור ב"ר יצחק אייוק (ת"ר) יום שישי ז' אייר הגה"ק רבי שלמה אפרים ב"ר אהרן (כלי יקר - שע"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רש"רס יוסף הירש"ל על המצוות.

עשרה ראשונים (ז')

א) יש מאנשי מעשה שנוהגים שאותו היום שאין הולכים להיות מעשרה ראשונים, מתענים. (עטרת זקנים, על שו"ע או"ח, סימן צ', סעיף י"ד)
ב) עדיף להיות בבית הכנסת שישמע שם ברכת כהנים, ולא יהיה שם מעשרה ראשונים, מאשר להיות בבית הכנסת שיהיה שם מעשרה ראשונים, ואין שם כהנים לברכת כהנים. (גם אני אודך תשובות הגאון "דברי בניהור" שליט"א)
ג) אותם הנהגים להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת זה, ואחר כך חוזרים והולכים להתפלל בבית הכנסת אחרת, שלא היו שם מעשרה ראשונים, טעות היא בידם, ולא תחשב למצוה כלל. (שער הכוונות, ענין בית הכנסת)

לע"נ

הרה"ק רבי ישעי' מקרעסטיר ב"ר משה זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל נלבע ג' אייר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

תזריע מצורע

העלון יוצא במהדורה מקוונת בלבד. מי שיכול להפיץ - יבורך!

"וַיִּצְוֶה אֱלֹהִים וַיִּלְחַק לְמִטְהָר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיֹּת טְהוֹרוֹת" (ד, טז).

מבאר רש"י: "לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו ציפורים, שמפוטפטין תמיד בצפצוף קול".

מקשה רבינו יוסף חיים זצוק"ל, בספרו "בן יהודע":

נאמר בעמוס (ד, ג): "כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו". וצריך להבין, מה הקשר בין תחילת הפסוק המדבר על כך שהקב"ה יוצר הרים ובורא רוח, לבין סיומו המתייחס לכח הדיבור של האדם?

והוא מיישב זאת באמצעות שאלה נוספת: מדוע ברא הקב"ה הרים בעולמו? וכי לא היה נוח יותר ליצור עולם מישורי, במקום כל העלויות והירידות המכבידות כל כך? אלא, שברור לכל בר דעת שההרים נועדו להגן מפני הרוחות, מאחר ואם לא היו הרים בעולם אי אפשר היה לקיים שום מקום ישוב, מפני הרוח ההורסת כל חלקה טובה, כפי שמתרחש מפעם לפעם ביבשת אמריקה, הסובלת מסופות הוריקן, המחריבות את בתיהם של מיליוני בני אדם שנאלצים לברוח כדי להגן על חייהם ולאחר מכן חלקם נותרים בחוסר כל.

ואם כך, הרי לנו קושיה נוספת - למה נבראה הרוח? הלא במקום לברוא רוחות, ואז ליצור הרים שיעצרו אותן, היה אפשר לא לברוא רוחות ולא הרים?

משיב על כך ה"בן איש חי", שהרוח נבראה כדי לומר לאדם: ראה מה אפשר לעשות עם רוח!... גם דיבורו של האדם הוא רק "רוח ממללא" - רוח היוצאת מפיו, אבל בכוחה להרוס את העולם כולו.

זהו "כי הנה יוצר הרים ובורא רוח", שהקב"ה יצר הרים מפני שהוא ברא את הרוח, וכל זה למה "ומגיד לאדם מה שיחו", הקב"ה מראה לאדם ע"י הרוח, מה בכוחו לחולל עם הפה ועם כח הדיבור שנתן בו.

(להתעדן באהבתך)

"כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ פְּנֵי אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לְאֶחָהּ וְנִתְתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם" (ד, לד).

מפרש רש"י (ע"פ המדרש רבה): "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהענין אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן".

לכאורה יש להתפלא: אם רצון הקב"ה לתת אוצרות לישראל, לא מצא דרך אחרת אלא רק על ידי נגעים?

אין זאת - **אמר הגאון רבי יחיאל מיכל עפשטיין זצ"ל, אב"ד נובהרדוק ובעל 'ערוך השולחן'** - אלא שהיה ענין מיוחד לתת לישראל את אוצרות האמוריים דווקא בדרך זו!

שהרי כך אמר דוד המלך בתהלים (קט, עא-עב): "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך. טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף", ולכאורה יש מקום לתמוה על דבריו: מילא אדם עשיר ומלא בכל טוב וזהב וכסף, והוא עוסק בתורה - יכול לומר 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף', וגאים הדברים למי שאומרם, אבל עני העוסק בתורה אינו יכול לומר כך, שהרי מנין יודע העני את טעם הזהב והכסף כדי שיכול לומר שטעם התורה עדיף בעיניו, ודוד הרי היה אז בימי עניו, שהרי מקדים ואומר 'טוב לי כי עוניתי', ואין אומר הוא 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף?' ודוחק לומר שכוונתו לאלפי זהב וכסף שהיו לו בתקופה קודמת.

אלא, יש לפרש בדרך דרש, שהרי שני סוגי נסיונות עומדים לפני האדם: נסיון העושר ונסיון העוני. שני נסיונות קשים הם, אך מביניהם קשה יותר נסיון העושר מנסיון העוני, שכן עושר מביא לידי כפירה, כפי שנאמר (משלי ל, ט): "פן אשבע וכחשתי ואמרת מי ה' ", וזו כוונת מה שאמרו חז"ל (הגיגה ט): "יאה עניותא לישראל - אין הכוונה כפשוטה, אלא שמבין שני סוגי הנסיונות, עדיף לישראל נסיון העוני ולא נסיון העושר, שעלול להביא לכפירה.

והנה, מצינו במסכת אבות (ד, ט): "כל המקיים את התורה מעוני - סופו לקימה בעושר", ואף כאן בודאי שאין לפרש כפשוטו, כלומר שזוהי הבטחה לעתיד גשמי טוב יותר, שהרי אנו רואים בעינינו כמה וכמה שקיימו את התורה מעוני ולא זכו לקיימה מעושר, אלא הכוונה למי שזכה לקיים את התורה מעוני, שזוהי הנסיון הקטן, יוכל לבטוח שגם בנסיון העושר יוכל לעמוד, אבל מי שלא קיים את התורה מעוני - קל וחומר שלא יוכל לקיימה מעושר, כי כאמור נסיון העושר קשה הוא מנסיון העוני.

וזו כוונת הפסוק כאן: "כי תבואו אל ארץ כנען" - שהם סוחרים ועשירים גדולים, של עושרם והונם מיועד עבורכם לאחוזת עולם, אך מכיוון שחשש הקב"ה שישראל לא יעמדו בנסיון הקשה של העושר, על כן לפני כן "ונתתי נגע צרעת", וכאשר תעמדו בנסיון היסורים, שהם יסורי עוני, אזי תוכלו לעמוד גם בנסיון העושר, ואז תהיה הארץ ל"ארץ אחוזתכם", שתישאר שלכם לעולם! (כמוצא שלל רב)

"דִּבֶּר אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה פִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר" (יב, ב).

מובא במדרש תנחומא (תזריע, סימן א): 'התינוק הזה, עד שלא יצא ממעי אמו, הקב"ה מצוה עליו: מזה אכול ומזה לא תאכל, וזה לכם הטמא. ומשהוא מקבל עליו במעי אמו את כל המצוות שבתורה, אחר כך נולד, שנאמר אשה כי תזריע וילדה זכר'.

ביאר הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל מבראדי, שהמדרש התקשה: מה ענין סמיכת פרשת "אשה כי תזריע" לסוף הפרשה הקודמת, פרשת שמיני, שם הוזהרו ישראל מאכילת שקצים ורמשים הטמאים? כדי ליישב זאת, כתב המדרש שהקב"ה מזהיר את הולד במעי אמו מה יאכל ומה לא יאכל, ואם מקבל עליו כל זה - נולד, אך אם אינו מקבל עליו עול קיום מצוות הללו - אינו נולד, אלא נעשה נפל.

ועדיין תמה רבי שלמה קלוגר: מאחר ומשביעים את התינוק במעי אמו שישמור את כל התורה, מדוע מזהירו הקב"ה בפרטות דוקא על איסור אכילת שקצים ורמשים יותר מכל התורה?

יישוב נאה אמר על כך הגאון רבי אלימלך אשכנזי זצ"ל, גאב"ד מעלבונן:

בירושלמי בברכות (פ"ט ה"ב) נאמר: 'אליהו שאל לרבי נהוריי: מפני מה ברא הקב"ה שקצים ורמשים בעולמו? אמר לו: לצורך נבראו. בשעה שהבריות חוטאין, הוא מביט בהן ואומר: מה אלו שאין בהן צורך הרי אני מקיימן, אלו שיש בהן צורך לא כל שכן, עכ"ל'.

והיינו, שהקב"ה מקיים בעולם את האדם החוטא, מחמת הקל וחומר משקצים ורמשים שמקיימם אף על פי שאין בהם צורך. ואולם, קל וחומר זה לא שייך אלא במי שנזהר שלא לאכול שקצים ורמשים, שכיון שאינו אוכלם מוכיח שאין להם צורך בעולם. אבל האוכל שקצים, הרי אצלו לא שייך אצלו הק"ו, שהרי 'לשיטתו' יש להם צורך בעולם - כדי לאוכלם!

ועל כן משביעים את התינוק במיוחד, עוד בטרם צאתו לאויר העולם, שלא יאכל שקצים ורמשים, כדי שתהיה לו זכות קיום בעולם, אף אם ישל בחטא!

לאור זאת, ביאר הגר"א אשכנזי להפליא את דברי המדרש (ויקרא רבה, פרשה יד, ב): 'אשה כי תזריע - הדא הוא דכתיב (איוב לו): 'אשה דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק'. ולכאורה מהו הקשר בין שני הפסוקים שהמדרש הסמיכם זה לזה?

אך לדברינו מובנת להפליא כוונת המדרש: כאשר הקב"ה בורא אדם - 'אשא דעי', להתבונן על מה שהוצרך ה' להזהיר אותו 'למרחוק' עוד טרם ביאתו לעולם על ידי איסור אכילת שקצים במיוחד, והוא כדי 'לפועלי אתן צדק' - שעל ידי זהירותו במצוה זו, יוכל הבורא יתברך להצדיק את פועלו, דהיינו: את האדם שה' ברא, וללמד עליו זכות שיוכל להתקיים הלאה בעולם, אף אם יעבור ח"ו על רצון ה'!
ודברי פי חכם חן! (אמרי שפר)

"זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה" (יב, ז).

יולדת צריכה להביא קורבנות לאחר שהיא נטהרת. התורה מפרטת: "ובמלאת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת... זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה". לאחר מכן ממשיכה התורה: "ואם לא תמצא ידה די שנה" - אם היא עניה, "ולקחה שתי תורים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת".

נשאלת השאלה - מדוע מסכמת התורה: "זאת תורת הילדת", לאחר שהיא מפרטת רק את קורבן הילדת העשירה? הרי גם הילדת העניה נכללת ב'זאת תורת הילדת'!

מכאן ראה - **אמר רבי שלמה קלוגר זצ"ל, שבדרך כלל כל יולדת מתעשרת, ובאפשרותה להביא אביא כבש!** חז"ל אמרו בגמרא בנדה (דף לא): "זכר - זה כר". כשנולד תינוק הוא מביא איתו את כיכר הלחם שלו, את העריסה, את המטרה... הכל מגיע עם הילד מלמעלה!

מה שהתורה מפרטת אח"כ - "ואם לא תמצא ידה", הוא מקרה רחוק ונדיר, ואינו נוגע למרבית הילדות.

על פסוקים אלו הקשה רבי לייבוש חריף זצ"ל קושיה נוספת: מדוע אומרת התורה: "ואם לא תמצא ידה די שנה", הלא לאשה אין משלה כלום, וכל רכושה הוא משל בעלה, אם כן צריך להיות כתוב: 'ואם לא תמצא ידו'.

הוא תירץ, ש'לא תמצא ידה' מתבטא בזה שהיא לא זכתה להינשא לבעל שיש לו ממון.

נמצא, איפוא, שיש להתפלל ולבקש גם על כך שתזכה הבת להינשא לבעל בן תורה, וגם שיהיה לו כדי מחסורו ושלא תיפול בגורלו של העני, שכן כגורל הבעל כן גורלה של אשתו.
(דורש ציון)

ר' משה? דקות ספורות קודם לכן הרהר בכך שתכף יצטרך לשבור את הצום, ואוכל אין בידו. הוא היה רעב מאוד אחרי שעות של עמידה על הרגליים ושכנוע של מוכר כשרוני, בגרון ניחר. כיוון שבטנו כבר אותה ותבנה את ריקנותה והוא עדיין לא היה מורגל בצומות, רצה להכין מזון לרגע שבו יהיה מותר לו לאכול, שלא יצטרך להמתין. ברגע של הפוגה מלחץ רוכשי הכרטיסים, הוא נטש את דוכנו למספר דקות ונכנס אל אחת מחנויות המזון הסמוכות לקנות חבילת ופלים חדשה או מאכל אחר.

באותה שנה אירע הפיצוץ מטרים מהדוכן! הדוכן שלידו ניצב, נוקב ברסיסי מתכת. אחד מהקונים שהמתין לו שם נפצע קשה בידו, ור' משה לא נפגע כלל!!! הרסיסים שהתפזרו ברדיוס רחב לא הגיעו אל תוך החנות שבתוכה שהה בשניה של הפיצוץ. בזכות חבילת הוופלים שנתן לאיש מסכן, הוא נאלץ לעזוב את המקום ולקנות לעצמו משהו חילופי לאכול. בזכות הצדקה והחסד, הוא נאלץ להימלט על נפשו. אבל השמחה על הנס הפרטי שלו התערבבה עם רגשותיו הקשים על נפגעי הפגיעה הקשה. הטראומה הקשה, המראות והנפגעים לא הניחו לו לחזור אל המקום במשך מספר חודשים.

בימי הקיץ התקיים בגני התערוכה יריד, ור' משה הציב במקום את דוכנו החדש שלו. אלפים רבים הלכו ובאו באותם ימי התערוכה, חלקם פקדו גם את דוכנו. באחד מאותם ימים עמוסים נגשה אל הדוכן שלו אישה בוכה בקול גדול, ואינה מצליחה להירגע. "מה קרה?", שאל משה מופתע. בקול קרוע ובבכי חסר מעצור היא התייפחה: "מה, אתה חייג אני גרה בדיוק מפעל הדוכן שלך שהיה ברחוב דיזינגוף. כאשר אירע הפיצוץ הנורא, ראיתי את הכול פרוש מתחתיי: הרגלים, פצועים ודם שפוך. הדוכן שלך היה ממש מטרים מהמקום, והייתי בטוחה שקרה לך הגרוע מכול, אפילו הכיסא שלך היה מוכתם בדם.

אחר כך לא חזרת למקום, וזה חיזק אצלי את הוודאות שנופעת באותה תופת נוראית. והנה פתאום הבחנתי בך שפשפפתי עיניים כלא מאמינה. אתה כאן חי וקיים!", בכתה בדמעות של שמחה.

משה ידע וגילה לחבריו את סודו. בעל הנס הכיר היטב בניסו, וידע להניח את האצבע על הדופק: צדקה תציל ממוות.

כישורי המכירה שלו הועברו ממכירת כרטיסי פיס, להשקעה בטוחה שאין בה הימור: איסוף כספים לטובת הישיבה הקדושה "נתיבות עולם" שאליה נקשר. תמונתו בכניסה ל"נתיבות עולם" לצד הקופות, נחרטה אצל רבים בלבבות.

אותה צדקה העניקה לר' משה ארבע עשרה שנות חיים נוספות. י"ד שנים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים! הוא הוסיף להתחזק והעפיל במעלות הסולם העולה בית קל. טיפס משלב לשלב, מנדבך לנדבך, עד לאותו ניתוח שהסתבר והוליך את האיש היקר לבית עולמו. (אמונה שלמה - שמות)

ורעב באופן מיוחד. פניו היו צבועים בחיורון צורם ומדאיג, ומצבו מעורר רחמים. הוא סימן לר' משה כי הוא רעב, וכאמור גוון פניו שהיה כלובן פני בר מין העיד כי דבריו כנים ואמיניים. בתחילה סבר משה להעניק לו סכום כסף שיקנה בזדירות מנת אוכל באחד הקוסקים הפזורים באזור, אבל האלמוני משך בכתפיו. בעיניים זועקות הוא הצביע על חבילת הוופלים, שבצבצה מכיסו של בעל הדוכן.

מהעניינים עלתה שוועה. ר' משה לא חשב הרבה ומסר לו את חבילת הוופלים ששכנו לבטח בכיס מעילו. מחשבה עבר בראשו: "הלא זה האוכל שהבאת אתך. מה תאכל אתה עוד מעט, כשיסתיים הצום?", ניסה היצר הרע לשכנע, למנוע. אך הוא דחה את המחשבה הרעה והסיט אותה בנחישות. מראהו של האלמוני לא הותיר מקום לספקות וללבטים. הוופלים עשו את דרכם אל בטנו של האלמוני בטרף בולמוסי. הצבע החל לחזור לפניו וגם משה חזר אל דוכנו, ממתין לקונים שטרם הגיעו.

אותו יום כאמור היה ערב פורים. התנועה הייתה רבה, עירנית, ועוברים ושבים מיהרו אל מרכז הקניות הגדול הממוקם בסמוך. "דיזינגוף סנטר" היה מקום הומה גם בסתם יום של חול. אבל באותו יום זה בלט שבעיניים. היה זה יום של שמש ועלילות. שערות בני נוער מחופשים נהרו אל המקום.

אך לפתע בבת אחת, השתנה הכול. מחבל מתאבד, חבר בארגון החמאס, נשא מטען חבלה גדול ורב עוצמה במשקל עשרים ק"ג, שהכיל מסמרים וחלקי מתכת שנועדו להגביר את התופת. לאחר הריגתו של "המהנדס" יחיא עייש, ימח שמו וזכרו, ביקש ארגון המוות להוציא לפועל פיגוע נקמה על הסרתו של רב המרחצים מרשימת המבוקשים החיים.

המחבל הוברח מעזה דרך מעבר קרני. משהגיע לתל אביב ניסה להיכנס אל מרכז הקניות ההומה. בגלל האבטחה בכניסה לקניון הוא נסוג והחליט לפוצץ את עצמו על אי תנועה במעבר חציה באמצע הרחוב בצומת ההומה של פינת הרחובות דיזינגוף - קינג ג'ורג'.

בתוך המולת הרחוב הוא הבין שאיש לא שם לבו אליו. כך המתין לרגע קריטי בו יצטברו ברחוב מספר גדול של עוברי אורח, רגע שלא איהר לבוא. השלווה הופרה על ב'בום' גדול, כשהמרחצח ביצע את תוכניתו השטנית והזדונית ופוצץ את עצמו יחד עם כל העומדים במעבר החציה.

האסון היה גדול. בבת אחת נגדעו חיים. שלושה עשר איש נהרגו, ה' יקום דמם. מאה עשרים וחמשה נפצעו, רובם באופן קשה, וכאלו שנפצעו רק קל יותר, היו מוטלים חסרי אונים על הכביש והמדרכות. הקולות העלזים פינו את מקומם לזעקות שבר שהתערבו ביללות הסירנות. אנשי עזרה ראשונה התערבו באנשי זק"א ובאנשי חסד של אמת. אזעקות רכבי הביטחון וההצלה רק הוסיפו למראה הנורא שהתרחש ולרקע הקשה.

את הסיפור הבא שמעתי מפיו של הרב משה סחייק שליט"א, שנתן קיום לדמותו של הגיבור במאמר שפירסם, ואני אישית הכרתי את האדם שעליו מסופר הסיפור - הרב משה לב זצ"ל, שנקלח מאתנו לפני כשלוש שנים, לאחר ניתוח שהסתבר, יהיו הדברים לעילוי נשמתו.

העוברים ושבים ברחוב דיזינגוף בתל אביב הכירו את הדוכן הקטן שמול הסנטר. מדי יום היה נפתח בשעות הבוקר, ולידו ניצב בחור חביבי וחייכן. טוב לבו של הגיבור, בתוספת חוש מכירה מופתח, גרמו לרבים להגיע לדוכן זה של מפעל הפיס. זה היה דוכן אחד מיני רבים, אך כל דוכן והסיפור שלו. מה אינו מכיר את הקונים העתיקים, בעלי האמונות התפלות שיש להם נוסח לכל מספר. והם לא יתייאשו לעולם. הם אף ישכנעו אותך כי הסיכוי יאיר להם פנים, דווקא בדוכן של פלוגי ועל ידי מוכר פלמוני.

גם למשה, המוכר החביב, היו קונים קבועים. **דבר לא היה מונע בעדם להגיע אליו בשעה קבועה ביום בשבוע.** גשם זולף או שמש קופחת לא יעצרו אותם בדרכם אל הדוכן "שלחם".

סיפורנו מתחיל עם בוקר, כאשר משה עמד לצאת דרכו אל הדוכן. בדרך כלל, הכין לעצמו את הסנדוויץ, אי אילו מיני מתיקה, ואת היתר היה משלים באחת החנויות שהיו בקרבת דוכנו. משום מה, הפעם בטרם יצא מהבית הגיעה אחותו ובידה חבילת וופלים. במילים כמו של אמא היא הפצירה בו שיקח אותם עמו: "זה משהו אישי שמבטא את הדאגה שלי ואת הערכה שלנו אליך".

באותם ימים ר' משה החל להתחזק ביהדותו ובשמירת המצוות. הוא הלך והתקדם בצעדים גדולים, ואותו יום תענית אסתר היה. הוא ידע שלא יאכל, ואין טעם לקחת את האוכל עמו. אבל האחות ביקשה, והיא באה במיוחד. כהרף נגע הביזקה בו מחשבה: "שיהיה לי במה לשבור את הצום." "תודה", אמר ולקח את חבילת הוופלים.

הוא תחב אותם לכיס מעילו ויצא לדרך. כפי שספרנו, לכל דוכן יש את הדמויות הקבועות השייכות אליו. גם למשה ידידו היו מלבד הקונים המתחלפים עוד כמה אנשים שנקשרו בו ובדוכנו. אחד מהם היה אדם ללא זהות ולא בית ומשפחה. הומלס, נטול קורת גג, שכל רכשוו הסתכם במזון מתפורר שאותו היו פורש בצדי דרכים, ומתגולגל עליו כשהוא נרעד בקור או סובל מהחום הכבד. בין משה והאלמוני נטוו ברבות הימים קשרים מיוחדים. מדי פעם היה מחוסר הבית פונה למשה ומבקש ממנו באלם קול דבר מה. במרבות המקרים, רק העיניים העצובות דיברו בשתיקה מתחננת. ר' משה, שכאמור היה טוב לב, היה משתדל לעזור לו ולמלאו את בקשותיו של האיש שאפילו לא ידע את שמו. בדרך כלל, היה מעביר לידי מספר שקלים, כדי שיוכל להחיות בהם את נפשו.

באותו יום בו עוסק סיפורנו, ניגש משה ללא תכנון מוקדם אל המזרן, ושם לב כי האלמוני נראה תשוש

פנינה לשבת בענייני הלכה ואגדה

מדוע האמורא רב היה חותם בצורת דג?

מובא בכמה דוכתי (גיטין לו, פז: ועוד) שהאמורא רב היה חותם את חתימת ידו בצורת דג. ויש להבין מה הסיבה לכך. הרשב"ם בבבא בתרא (קסא: כתב, "והמפרש טעם אמאי צייר כוורא... אינו אלא טועה, ושמא על שם מעשיהם, זה [רב] נהג לאכול דגים... וסימנא בעלמא היו עושים". והקשה בשו"ת ריב"ם [יוסף בן מאיר] שנייטוף זצ"ל, (תלמודו של רבי נתן אדלר זצ"ל, ח"מ סי' ט' ד"ה והנה), "דלא מסתבר שהאמורא רב שהיה נקרא 'רבינו שבבבל', ינקוט מאכל האהוב לו לסימן בידו בפרסום, הלא אפילו הוא נכבד רק קצת אינו ועשה כן, וכל רב החסיד הענינו וכו'". ותבא, אלא ודאי היה נוהג לאכול במשבת, וכן בחול, מטעם הכמוס עימו, ורמז בזה או לעינא פקיקא (של הקבה על עמי", כעין הדגים שפקוחות תמיד), או כדגים הנאחזים במצודה ושאר טעמים דומים המפורשים בספרי מפרשי האגדה. ובממרש"ל בחכמת שלמה (ביב"ש) כתב כע"ז, שרב היה נזהר ומדקדק באכילת דגים גדולים לכבוד שבת, כדאיתא בבבא בתרא (קיה: ע"כ. ועשה כן, בכדי לזכור ולייקר את השבת. ביאור נוסף כתבו בתוס' חכמי אנגליה "ע"י מכת" ע"י מכון - גיטין לו, וז"ל: "רב צייר כוורא, דכתיב (בראשית מה, טז) 'וידג לרוב', כמו רב'. ולכא' כוונתם לומר בדרך רמז, דכתיב 'וידגו לרב', חסר וא", ויש אם למסורת, וכאילו כתיב רב. אמנם, רב עצמו סובר 'יש אם למקרא' (כריתות ז:).

משולחנו של העורך

וביעב"ץ (גיטין לו), ביאר, ש'היה עושה זאת משום עין הרע'. והיינו, בדגים אין הרע הרע שולטת, כי הם מכוסים במים (ב"ב קיה: ועוד, וע"ש ב'תורת חיים' בביאור העינין). ולדברי היעב"ץ יש לעיין, מדוע דוקא רב עשה כן, ולא כל אמורא אחר? ונראה בס"ד לומר, שרב לשיטתו בגמ' ב"מ (קז: שם נחלקו אמוראים בביאור הפסוק "והסיר ה' ממך כל חולי", במה הפס' עוסק, רב סובר, שהפס' מדבר על עין הרע, כי רב נכנס לבית הקברות, עשה מה שעשה וראה שתשעים ותשע מהם מתו מחמת עין הרע, ואחד כדרך כל העולם (ע"ש ברש"י ובגליון). לפי זה מובן נפלא, שזו היתה דעת רב שחשש כ"כ מעין הרע, ולכן חתם בצורת דג.

נמצא בבידוד? זה הזמן ללמוד בבית!
ש"ס, טור שו"ע, רמב"ם וכו' - במחירים הזולים בארץ (לטיסם בלבד). מתחרה בכל הצעת מחיר. משלוחים לכל הארץ.
058-3267106

לעילוי נשמת דינאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנוור זצוק"ל, שושנה פורן בת טאוס, יעל בת רבקה, חנה יונה בת רומיה, פרובי נמכי בת עוסויגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל שושנה רוז בת שלום, דני בן מהרי.

לזיווג הגון רבקה בת דבורה

לרפואת איתמר שריה בן עדית, ראובן בן שרה, הראל עמיש"ד בן אורה אביגיל, נסים בן חיים, מוניה בת פרובי נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, אברהם בן מזל, בתושחי

העלון מוקדם להצלת בוד"ו יש בן אילה, רחמים בן מוניה, עידן וליך בני מרים, משפ' מנצור וכל התומכים והמסייעים בהפצה, יהודה בן מרגו, משפ' מאיר, אליהו בן אילה, אלעזר רפאל בן ברכה בכל העניינים

גליון

327

פרשת תזריע-מצורע תש"פ

בעניינים רבים ושונים בכוונה להכשילו, אך למרות הנסיונות החוזרים ונשנים לא הצליחו להוציא מפי ה'חפץ חיים' כל מילת גנאי, או אבק לשון הרע ורכילות על שום אדם! מילותיו היו נקיות ומבוררות בקפידה! לאחר שנכח רבה של נובהרדוק, כי ה'חפץ חיים' הינו דברן גדול ומעורה בדעת הבריות, ואף על פי כן שולט שליטה מעולה במוצא פיו, נעתר להעניק הסכמה על ספרו.

בשיחתו של הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, בפני תלמידיו בישיבת 'בית אריה', הוא חשף פעם סיפור מופלא המעיד על זהירותו הגדולה של ה'חפץ חיים' בעוון לשון הרע, לו היה עד בעצמו בשנות עלומיו. הסיפור השתמר בזכרונו של אחד השומעים, הרב הגאון רבי אליהו ויספיש שליט"א, והתפרסם בספר הנפלא 'מאיר עיני ישראל' (ח"ב), וכה סיפר: "באחד הימים בעת שלמדתי בבית הכנסת הגדול, בעיר מולדתי 'אורלא' הרוסית הסמוכה לביאליסטוק, נכנס לפתע ה'חפץ חיים' בכבודו ובעצמו, שהיה מסתובב באותן תקופות בעיירות ברחבי רוסיה לצורך מכירת ספריו על שמירת הלשון. בבית כנסת זה לוח ה'שוייתי' ה' לנגדי תמיד, של עמוד החזן היה מונח צמוד לנרות שדלקו, ולא היתה זכוכית שהבדילה בין הנרות לבין ה'שוייתי' - הכתוב על גבי קלף. הפוסקים אסרו לעשות כן, כי מחום האש עלולים להימחק השמות הקדושים הכתובים בקלף ולבוא לידי בזיון, וב'משנה ברורה' (סימן א"ס"ק ד) כתב ה'חפץ חיים' במפורש, כי יש למחות ביד העושים כן. כאשר ה'חפץ חיים' הבחין בזה, שאל את אחד האנשים שעמדו בקרבתו לפשר הדבר: 'מדוע אין זכוכית על לוח הקלף?'

הלה הצביע בידו על איש אחר שעמד סמוך, ואמר ל'חפץ חיים': 'הנה הוא גבאי בית הכנסת, ואינו רוצה לשים זכוכית!'

מיד זעק ה'חפץ חיים' בחרדה עצומה: 'לשון הרע! לשון הרע! וכי אני שאלתי מי לא שם את הזכוכית?', הלוא רק שאלתי מדוע אין זכוכית, ומיד נמלט מבית הכנסת כל עוד נפשו בו, כנראה כדי שלא יודע לו בהמשך מיהו הגבאי!...

רבי אריה תיאר בשיחתו: "לקול זעקותיו ולמראה הזדעזעותו של ה'חפץ חיים' הייתי בטוח כי נחש הכישו". והוסיף לומר: "המראה הזה כה השפיע עלי, אף יותר מכל ספרי המוסר שלמדתי בחיי. מאז נכנס בי פחד של ממש לדבר או לשמוע לשון הרע!..."

וְהָיָה בְּעוֹר בְּפִשְׁרוֹ לְנֹגַעַ צָרְעַת (יג, ב)

א"ר חגי אין הנגעים באין אלא על לשון הרע...
(דברים רבה, כי תצא, ח)

כידוע, יותר מכל, נקשר שמו של מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל עם ענין שמירת הלשון. נושא זה היה קרוב אל ליבו עד מאוד, ועבורו הקדיש את מיטב זמנו וכוחותיו. בשנת תרל"ג הוציא לראשונה את חיבורו המופלא 'חפץ חיים' בעילום שם, חיבור שגרם להדים נרחבים והתעוררות גדולה בכל מקום אליו בא. כל העדות והחוגים היו תמימי דעה באשר לנחיצות החיבור, והרבו לזרז את חשיבות העיסוק בו, ומאז צאתו התהווה מהפך של ממש בתודעת הציבור על גודל חומר עוון לשון הרע.

במכתבו של ה'חפץ חיים', מחודש אייר תרפ"ו, הוא מעיד על עצמו: "הנה בחסד השם יתברך הגעתי לגבורות, וכמעט כל ימי לא הסחתי דעתי מלהתבונן אודות חלק הדיבור בכללו... והוא כעין הפקר להרבה מההמונים וחושבים בדעתם כי זה רק מנהג טוב וישר להיזהר מזה, ובאתי לעורר גם לנבונים שבאומה שיש להם ידיעה בתורה, ומכל מקום לא השוו בדעתם איסור זה לאיסור מרק נבילה וטריפה, שיפעם לו ליבו על זה כמה חודשים".

אולם ה'חפץ חיים' לא היה רק בבחינת 'נאה דורש' אלא גם 'נאה מקיים'. פיו היה זך ונקי, קדוש וטהור. כפי שמעיד בנו הגאון רבי אריה ליב זצ"ל, בחיבורו 'דוגמא מדרכי אבי', כי בכל שבעים השנים שהכיר את אביו, מעולם, אבל מעולם, לא שמע מפיו אף לא מילת גנאי אחת, על שום אדם ובכל מצב שהיה!.

ידוע הסיפור, שכאשר פנה ה'חפץ חיים' אל הגאון רבי ברוך מרדכי ליפשיץ זצ"ל, רבה של נובהרדוק, לקבל הסכמה לחיבורו 'חפץ חיים', הוא אמנם הביע קורת רוח רבה מהספר, מעיונו ומהיקפו, ואף הסכים עם ה'חפץ חיים' על הנחיצות הגדולה להוציאו לאור, מכל מקום סירב להעניק הסכמה מיד, וביקש מ'החפץ חיים' שישתהה מעט בביתו. בזמן זה ביקש הרב ליפשיץ מאחד מבני הבית לפתוח עימו בשיחה, לתהות על קנקנו, לעמוד על טיבו ולבחון אם אכן הוא זהיר בתחום הדיבור, עליו הוא מעורר בחיבורו. השיחה התארכה שעות ארוכות, כמעט יום שלם, נשאו ונתנו עימו

בראדין יהודי ישיש מאוד, שכל שיניו שלימות ומתוקנות בלי פגעים, והסיבה לכך משום ששמר את פיו כל ימיו מלדבר דברים אסורים, וכיון ששמר בשלימות על הפה שהקדוש ברוך הוא נתן לו, הקדוש ברוך הוא שמר על פיו בשלימות...".

מעין זה, ישנה עדות מעניינת מפי הגאון הצדיק רבי יהודה סגל זצ"ל, ראש ישיבת מנצ'סטר. אשר כידוע זכה לשהות בהיכלו של ה'חפץ חיים' באחת השנים האחרונות, החל מיום הכיפורים ועד לאחר שמחת תורה. הוא נפעם להיווכח כי קולו של ה'חפץ חיים' נותר קול ערב ונעים כשל נער צעיר, למרות זקנותו המופלגת. לימים הסביר הרב סגל לפני שומעי לקחו, את פשר תופעה מעניינת זו; כל האנשים מתעבה קולם, כיון שהתלכלך פיהם בחטאי דיבור. מה שאין כן נער צעיר שעדיין לא הספיק לחטוא הרבה בפיו ובלשונו, קולו ערב ונעים. אך ה'חפץ חיים' שכל ימיו לא יצא מפיו דבר אסור, וכל ימיו קידש וטיהר את לשונו, קולו נותר ערב ונעים כשל נער צעיר לימים... [מתוך 'אוצרותיהם אמלא']

וְהִתְלַחֵץ וְאֵת הַנֶּתֶק לֹא יִלְחֹץ (לג, יג)

כתב רבינו אליעזר מגרמייזא: ג' ד'והתגלח' גדולה, רומזת ל'גמילות חסדים', לומר - גדולה גמילות חסדים ששקולה ככל התורה, שכן ג' דוהתגלח היא אמצע התורה בפסוקים (חומת אנך)

גדולי ישראל יודעים סוד זה, הם יודעים ומבינים עד כמה גמילות חסדים חשובה לפניו יתברך, אינם חסים על כוחם וזמנם ונותנים עצמם למען כל יחיד ויחיד מכלל ישראל.

סח הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כשהגרמנים כבשו את פולין מצד זה והרוסים מצד זה, 'נתבצר מקום בגיהנום...' בליטא החופשית שהוקמה בתווך, והמוני בני הישיבות מצאו מקלט בעיר וילנה. רציתי להיכנס אל הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל, ומקורבו הגאון רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי זצ"ל, ונקבע לי תור למחרת היום באחת עשרה בבוקר. כל הלילה לא ישנתי מרוב התרגשות, ושיננתי את סוגיות מסכת יבמות שיהיו שגורים על פי, שאם ישאלני לא אגמגם אלא אומר לו מיד: 'חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום', וכו' וכו'. הגעתי במועד, ומצאתי כשלושים איש ממתנינים לתורם, כל אחד וסאת צרותיו. לפתע נפתחה הדלת והרב מישקובסקי קרא לי להיכנס. התרגשותי גאתה. עמדתי לפני רבם של ישראל.

הייתי בטוח שהשאלה הראשונה תהיה: מה אתה לומד. השאלה השניה: מה חידשת, והשאלה השלישית: ומה עוד חידשת... במקום זה, שאל שלוש שאלות אחרות... לגמרי...

הראשונה: מתי קיבלת לאחרונה מכתב מההורים? ענית: "כבר חצי שנה שנותק הקשר". הם נשאלו בצד הרוסי, ואנחנו ברחנו לליטא מהצד הגרמני.

הרה"ג רבי יוסף זייבלד שליט"א, מחנך ותיק בת"ת תשב"ר בבני ברק, מספר כי בילדותו שמע מעין זה מפי הרב הצדיק רבי העניך טבולסקי זצ"ל, מאנשיו הקרובים של ה'חפץ חיים', שזכה להתלוות אליו רבות בעיקר במסעותיו לתפוצות. בערוב ימיו שימש רבי העניך כגבאי בית הכנסת 'הגר"א' בשכונת שערי חסד בירושלים, שם זכה רבי יוסף לשמוע מפיו זכרונות מה'חפץ חיים': פעם עורר ה'חפץ חיים' בפני באי בית מדרשו, כי יש להיזהר בשבת מלהשתמש בסידורים שנקרעו בו הדפים, כי בחיבור חצאי אותיות שבשני חלקי הדף יתכן ויש בזה משום 'כותב', על כל פנים לפי דעת חלק מהפוסקים. אחד הנוכחים הגיב כמשיח לפי תומו: "והלא בכל בתי הכנסיות ישנם כאלה סידורים שנקרעו בהם הדפים". אך עוד לפני שהספיק לסיים את המשפט, מיד תפס ה'חפץ חיים' את שתי התנוכים, אטם בהם את אוזניו, והוכיח את האיש על פניו: "מדוע תדבר סרה על כל בתי הכנסיות והמדרשות...".

אלו דוגמאות קלושות הממחישות לנו מעט מזהירותו העצומה של ה'חפץ חיים', מכל סרך ואבק לשון הרע.

אחד הרבנים הנודעים שפיארו את קהילות הקודש בגרמניה קודם המלחמה, אשר פעלו רבות לחיזוק ההלכה ומניעת ההתבוללות בכרם בית ישראל, היה הגאון רבי אהרן נויבירט זצ"ל. [אביו של הגאון רבי יהושע ישעיהו נויבירט זצ"ל, מראשי ישיבת 'חכמת שלמה' ובעל 'שמירת שבת כהלכתה']. במסגרת רבנותו ופעולותיו הכבירות, היה נוסע מידי פעם בפעם לראדין, ליטול עצה וברכה ממרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, אשר מקיתונו הדל והצנוע בקע אור תורה והוראה לכל תפוצות הגולה. באחד הביקורים קודם שנפרד ממנו לשוב לביתו בגרמניה, שאל את ה'חפץ חיים': "מידי שבת בשבת אני נושא דרשה קבועה בקהילתי, מה הרבי מורה לדבר בפניהם ולחזקם בשבת הקרובה?".

ה'חפץ חיים' כבר היה אז לעת זקנותו, במעלה גיל הגבורות, ושכב במיטתו חלוש, אך לשמע השאלה סימן באצבעו לרבי אהרן להתקרב אליו, וביקש ממנו לפתוח בידיו את פיו הקדוש. רבי אהרן היסס, צמרמורת אחזה בגופו, כיצד יהין לפתוח פה קדוש כשל ה'חפץ חיים'?. גם לא הבין למה ירמזון דבריו. אך ה'חפץ חיים' ציווה עליו פעם שניה ושלישית שיפתח את פיו. בלית ברירה נאלץ רבי אהרן למלא אחר הוראת ה'חפץ חיים' בחלחלה ובידים רפות. משנפתח הפה ראה למול עיניו פה שלם ומתוקן – כשל אדם צעיר, כששתי שורות שיניים צחורות ושלמות להפליא מעטרות את פיו משני צידיו, העליון והתחתון. "ספור את שיניי", ציוה ה'חפץ חיים', ורבי אהרן מילא אחר ציוויו מתוך אימה ויראה. רבי אהרן ספר ומצא שלושים ושתיים שיניים שלמות, מתוקנות ובריאות, שן אחת לא חסרה או פגומה!.

לאחר שסיים את המשימה הקשה, ליטף ה'חפץ חיים' את ידו בחום, ואמר לו בחיוך: "שאלת מה לדבר בפני בני קהילתך בשבת הקרובה, הנה תוכל לספר להם שמצאת

השאלה השניה: "האם יש לך שמיכה?". על מקום שינה לא שאלו לרבים לא היה. ישנו על ספסלי בית המדרש. אבל בלי שמיכה, עלולים היו לקפוא למוות. עניתי שיש לי, ונחה דעתו.

השאלה השלישית: "אפשר לראות את נעליך?" התביישתי, אבל לא היתה ברירה. הרמתי את המכנס המטולא, ונעלי נראו במלוא הדרך... בנובהרדוק היו אומרים על נעלי הבחורים: 'כולם אהובים כולם ברורים, וכולם פותחים את פיהם...!'

מיד נתן לי כסף לקנות זוג נעליים, ואמר: "כאן ביתך, הוא פתוח עבורך עשרים וארבע שעות ביממה!".

ואני, כששמעתי, במקום לשמוח, התחלתי לבכות... מהתרגשות. הרגשתי שלמישהו אכפת ממני - לא חקר אותי על צרותיהן וצרות צרותיהן של היבמות, אלא עניינו אותו צרותי וצרות צרותי שלי...

כאלה הם גדולי ישראל! **[מתוך 'והגדת-הגש"פ']**

סיפר הרה"ג ר' טוביה לוינשטיין בשם אחיו הרה"ג ר' יצחק: באחד השנים, בשעה 11 בבוקר נכנס אברך לבית מרן **הגרא"ל שטיינמן** זצ"ל, וביקש שרבנו יהיה סנדק בעוד שעה (!) לבנו בעיר אחרת. אמר לו ר' יצחק: 'א"א לקבוע מרגע לרגע וצריך להתכונן קודם'. בדיוק באותו רגע עבר שם רבנו ליד הדלת, ור' יצחק אמר לו בבדיחותא, 'האברך הזה רוצה שרבנו ילבש את הפראק ויסע לעירו להיות סנדק! רבנו הסתכל על האברך ואמר לו להכנס לחדרו, ושאלו מה הענין? הלה הסביר שאשתו קשה לה מהלידה ואמרה שהיא תירגע אם רבנו יהיה הסנדק ולכן ניסה היום אולי בכל אופן הוא יסכים להגיע, ואמר רבנו: 'א"כ אני נוסע'.

כשהגיעו לשם התברר שיש טעות בשעות, ורבנו צריך להישאר שם עוד שעה וחצי עד הברית... ניגש האברך להתנצל, ואמר לו אחד המשמשים שא"א כך לעכב את רבנו ושיגיד ליולדת שרבנו ניסה ורצה להיות סנדק וזה יספיק. רבנו שמע ואמר לאברך: 'תראה, הוא עסוק נורא, הוא חייב לחזור, אז הוא יחזור עם הנהג שלי, ואני אחכה פה שעה וחצי ותדאג לי רק בסוף למונית שתחזיר אותי הביתה...!'

וכמובן שלבסוף גם הם נשאר עמו, וכך נשאר שעה וחצי עד הברית לאברך שכלל לא הכירו מעולם. **[מתוך 'כאיל תערוג']**

צריכים לזכור שחסד לא חייב להיות בדווקא משהו גדול, אפילו לומר לאדם מילה טובה, שלום חייכני, מחמאה כנה, אמירה משבחת, התייחסות מכבדת, אפילו שבח סתמי המעיד על הערכה - כל זה הוא בכלל חסד. כדי לאפשר לנו הצצה לכוחה של מילה, מעניקה לנו הגמרא במסכת בבא בתרא חשבון מתמטי, שכשמתעמקים בו - הידיים רועדות מהתרגשות. הגמרא אומרת שהנותן צדקה לעני זוכה ב-6 ברכות, ואילו המפייסו - הנותן לו מילה טובה, זוכה ב-11

ברכות! ואם זוכה נותן הצדקה לתת גם מילה טובה - הרי הוא זוכה בכפל מבצעים: 6 ועוד 11 ברכות...

כי מילה טובה אחת - בכוחה להפוך עולמות, לשנות גורלות, להציל דורות. מילה טובה - עשויה להתברר כהצלת נפשות, כ-'נקודת המראה' לעתיד טוב בהרבה, כרגע מכונן באישיות של הזולת! ועל כך יעיד המעשה הבא:

שעת ערב שגרתית, בסתם יום של חול. בקצה הרחוב עומד יהודי נכבד בגיל העמידה, ולפתע הוא מבחין באדם צעיר שחולף לנגד עיניו.

"מוישה, חכה רגע!" - הוא קורא לעברו של הצעיר, שמשפשף את עיניו וקורא בהפתעה: "רב'ה שמואל?".

"כן כן", מחייך הרב'ה שמואל, מלמד תשב"ר מיתולוגי, שכבר עשרות שנים מכהן בתפקיד. מוישה זה עבר תחת ידיו, כמוהו כל אחיו, בני דודיו, שכניו וחבריו... למעלה מאלף ילדים כבר הספיק לחנך בידיו האהובות! עכשיו הוא עוצר את מוישה - שהיה תלמידו לפני כעשור ומחצה, ואומר לו "אני חייב להראות לך משהו, חייב!".

מוישה נעמד על עומדו, והרב'ה שמואל הוציא את ארנקו, ומתא פנימי משך החוצה פתקה קטנה, עליה התנוסס כתב יד ילדותי ועליז.

"מזהה את הכתב?" - הפנה הרב'ה שמואל את השאלה למוישה, שהשיב מיד: "כן, זה הכתב שלי, אבל זה ממזמן, שנים עברו מאז!".

"אכן כן", חייך הרב'ה שמואל, "זה פתק שאותו כתבת, כשהיית כבר ילד גדול, ואחריך הקטן למד אצלי. הוריק לא היו בבית באותו בוקר, ואחריך מסיבה כלשהיא איחר לבוא לכיתה. אתה - כאח בוגר, כתבת עבורו את פתק האיחור. אבל ניצלת את ההזדמנות והוספת עוד כמה מילים: 'לרב'ה שמואל היקר, שדואג לכל התלמידים ומשקיע בהם באהבה, ואנחנו אהבים אותו כל כך...!'

"זהו" - אמר הרב'ה שמואל - "אתה רואה? זה מה שכתבת, בעודך ילד. אבל המילים הללו, מקרב לב תמים וזך, מילים שמביעות הערכת אמת שאין דומה לה - נחקקו בלבי. עד כדי כך, שגם היום, עשור וחצי אחרי, אני מחזיק את הפתק בארנקי, ובכל רגע קשה בעבודה, כשאני חש שכוחותיי לא עומדים לי עוד - אני מוציא את הפתק הזה, ומתחזק בעזרתו!".

סיפור זה, שמקורו בעלון 'משמרת השלום', חושף עד כמה מילה טובה מעניקה כוחות לכל אדם ואדם, ואפילו מחמאה של ילד לאדם מבוגר ביכולתה לנסוך כוחות ולתת עוז ותעצומות... **[מתוך 'פניני פרשת השבוע']**

וּבְפֶתַח פִּי יִלְמָד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִרְפָּא (לג, יז)

אמר חזקיה, אין תפילתו של אדם נשמעת אלא אם כן
משים ליבו כבשר (כבשר שהוא רך ולא כאבן שהוא קשה - רש"י)...
אמר רבי זירא, בשר כתיב ביה 'ונרפא', אדם לא כתיב
ביה 'ונרפא' (סוטה ה).

על כוחה של תפילה מתוך שברון לב נלמד מהמעשה הבא
המסופר מפי בעל המעשה: כשעמדתי לחתן את בני
החמישי, הייתי במצוקה. כמקובל אצלנו, התחייבתי על
תשלום של חצי-חצי, כך עשיתי בארבעת הקודמים, וכך
נחתם בין ההורים בחוזה האירוסין הנוכחי. אלא שאין דומה
חתונת ילד ראשון לחתונת ילד חמישי. בראשון אוכלים
סכונות, בשני מגייסים הלוואות, בשלישי וברביעי מגלגלים
גמ"חים, ובחמישי לומדים להרים ידיים לשמים... כי אין שום
מוצא אחר. מי יכול לקנות חמשה חצאי דירות בתוך שש
שנים מכספי משכורת נורמלית? אף אחד לא! אע"פ שידוע
ששידוכי ילדים הם נס, בכל זאת לא תמיד זוכרים את
הנס... במיוחד כשהוא מתגלגל במראה טבעי - ה'שווער'
מלווה, חבר טוב מגייס הלוואה גדולה, הגיס פותח את
הפק"מ שלו, ולפעמים אפילו מרוויחים בכרטיס הגרלה...
כאילו הם דברים רגילים ונורמליים... עד שלומדים להתפלל
ולבקש, ושוב להתפלל ולבקש מהשותף השלישי, שיעשה
ניסים, כי אין לזה שם אחר. כל חתונה היא נס.

וכך הגעתי לחתונה כשכל נכסי משועבדים לחתונות
הקודמות, משכנתא על הבית שלי וחובות לבנק, הלוואות
מחברים, ערבות מהבוס, הכל נוסה ומוצה עד תום,
וההתחייבות שלי לחתונה עומדת בעינה. את הסכום הגדול
והעיקרי: חצי דירה של ממש - זה לא היה לי.

נוסף על כך, עמדה בפתח צרה נוספת: היה זה בעידן של
כלכלה מאד לא יציבה. באותם ימים, כאשר חיפשתי הלוואה
שתעזור לי להגיע לדירה הנכספת, הסתובבה שמועה,
שהלירה עומדת לעבור פחות שיקפיץ את מחירו של הדולר
פי שניים, דהיינו, אם נניח שכרגע שווה הדולר לירה אחת -
או טו טו הוא יהיה שווה שתי לירות. וכיון שמחיר דירה
נקבע בדולרים [כך היה בזמנו], ואני משתכר לירות - אצטרך
לשלם בלירות פי שניים. הווה אומר, לעבוד פי שניים,
בעבור אותו סכום... מובן מאליו, ש'בער' לי מאד לשלם על
הדירה עכשיו, במחירה הנוכחי, ולא פי שניים. דהיינו שאם
אצליח למצוא כסף עכשיו, אקנה דולרים במחירם כעת,
ואוכל לשלם על הדירה ביתר קלות. כל החישובים הללו
הסתובבו במוחי, ללא שום אפשרות לעשות משהו בפועל,
כי, למעשה, לא היו לי לא לירות ולא דולרים... 'מי שבידו
הלירות בידו גם הדולר', חשבתי לעצמי, 'לקב"ה אין זה
משנה הסכום או הצורה, אם הוא רוצה לתת לי - הוא ייתן
את מה שאני צריך, בכל צורה שאצטרך. אם כך, אין לי אלא
לבקש ממנו'. החלטתי שבמקום להתרוצץ בין מקומות
שבהם יאמרו לי 'אין', אלך ישירות אל כתובתו של הקב"ה,
ואבקש ממנו את מה שאני צריך. נסעתי אל הכותל המערבי,
ושם ישבתי להגיד את כל התהילים בדמעות שלישי.

שלוש שעות ישבתי שם, ובסיומם לחשתי תפילה אישית,
ויצאתי לכיוון התחנה. והנה עוצר אותי אדם מבוגר, ושאל,
אם אוכל להתפנות אליו לכמה דקות. כמובן עניתי בחיוב.

'יש לי סכום כסף גדול', פתח הזר ואמר, 'ואיני רוצה
להשאיר אותו לא בבית ולא בבנק, ולא אצל הילדים שלי, כי
איני רוצה שידעו באילו סכומים מדובר, ואיני רוצה שיריבו
אחרי ה'מאה ועשרים' שלי. חשבתי להפקיד אותו בידי איש
נאמן, שיקבל על עצמו להיוודע מתי אני הולך לבית עולמי,
ואז יחלק את הכסף לילדים שלי. הלכתי לכותל, וביקשתי
מה' שיאיר את עיני למי לתת את הכסף שהבאתי עימי,
וישבתי שעות לראות מי מגיע ואל מי אפנה. ראיתי אותך,
ומשום מה, מצאת חן בעיני. אני רואה את זה כסימן
משמים. האם תהיה מוכן לקחת ממני את הכסף, לשמור
אותו אצלך, ולהתעניין מידי פעם מה קורה איתי'.

פערתי את פי בתדהמה. זה נראה כסיפור שמישהו הזה
באמצע הלילה. אדם זר עוצר אותי, ורוצה לתת לי כסף
לתקופה לא ידועה, וסומך עלי, מישהו לא מוכר, שלא אקח
את הכסף לעצמי... חשתי כמו בסיפור מעשיה. מובן
שהסכמת. סיפרתי לזר את הסיפור שלי על מה ולמה באתי
להתפלל היום בכותל, והוא חיך באושר ואמר: 'ידעתי
שאתה הוא זה שאצלו אני צריך להפקיד את הכסף,
הרגשתי...!'. וכך, בו במקום, שולף האיש חבילת שטרות
גדולה, ואנחנו סופרים אותה בעודנו עומדים בפניה ברחבת
הכותל המערבי. היה שם סכום עתק, מעבר למה שהייתי
צריך באותו זמן, הוא רשם לי את שמו וכתובתו, וידא שאני
יודע את כל הפרטים, והלך. מרוב תדהמה, עבר עוד קצת
זמן עד שיכלתי לעקור את רגלי מהמקום. חזרתי אל הכותל
לתפילת הודיה, ומשם שמתו פעמי אל הבנק, הפקדתי את
הכסף לזכות הקבלן, והדירה נעשתה שלנו. כלומר, של הזוג
הצעיר. לאחר מכן מיד מיהרתי אל חלפן כספים להחליף
לדולרים את הסכום הנותר, שהיה, גם הוא, גדול. יומיים
אחר כך פוחתת הלירה, וכל דולר שהיה בידי הפך שווה פי
שניים (!) מערכו, בכסף ישראלי. בכסף הזה חיתנתי את
ילדי השישי... לאחר שחיתנו את כל ילדינו, אספתי את
הסכום הגדול פרוטה לפרוטה, וכשהיה כל סכום ההפקדה
בידי, תהיתי מה אעשה עכשיו. לא רציתי להשאיר סכום
גדול כל כך בביתי, ומצד שני - שליחותי, כמו שידעתי
מהבירורים שעשיתי כל חודש - לא הסתיימה, הזקן האריך
ימים ושנים ועדיין חי. החלטתי לצלצל אליו ולשאול בעצתו,
אולי, בכל זאת, הוא רוצה לעשות משהו אחר בכסף. אני
מתקשר, עונה לי בנו, ואומר בקול שלא הסתיר את הרעד,
כי אביו נפטר לפני שעתיים, ועוד מעט תצא הלווייתו...

באתי, כמובן, לחלוק לו חסד אחרון, זה היה המעט שיכולתי
לעשות אחרי החסד הגדול שהוא גמל עימי. בשבעה,
כשבאתי לנחם, סיפרתי לבניו המופתעים את דבר
ההפקדה, הם היו מופתעים מהסיפור לא פחות ממני.

[מתוך 'האמנתי ואדברה']

פניני עין חמד

יוזא אאור ז"י בית הכנסת לכונת "עין חמד" - מכללת ציון

תזריע-מצורע - עמד בנפיון- זכה למטמון

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם" (ויקרא יד, לד)

שואל ה'נאות דשא': אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמון, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמון, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני..." אומר הקב"ה: "אין בעיה, הצרות יפסקו- אך את המטמון לא תקבל. אינך ראוי לו!"

כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בניסיון אחר ניסיון. בתחילה לשהות מחוץ לביתו שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד.

אם באמצע התהליך האדם מתלונן ובא בטרוניה על רוע מזלו. די, נמאס לו! אומר הקב"ה: "אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע ולא תגלה את המטמון".

לעומת זאת, אם האדם עומד בכל הניסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמיים באהבה ובהכנעה- בסופו של דבר יזכה במטמון כשכר על צדקותו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

פרש רש"י הקדוש: "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן".

אומר הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל לכל אדם נגזרה מנת היסוריים שעליו לעבור בימי חייו, אין אחד שנמלט מהם. יש לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אבל אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים.

השאלה היא: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו? מה תגובתו?

כאן, בפרשת נגעי בתים, חז"ל מגלים לנו שלפעמים הקב"ה רוצה שאדם יזכה במטמון, ולכן מביא בקירות ביתו נגע צרעת. אותו אדם מזעיק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: "לפני שאגיע לביתך, עליך להוציא את כל רכושך מהבית, שלא יטמא במידה ויתברר שאכן צרעת הבתים היא זו".

"אוי ואבוי", חושב האיש, "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר- אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית, כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בלית ברירה, עוזב מיודענו וכל משפחתו את הבית, והולך לגור אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד, הורסים את הבית ואז מתגלה המטמון שהטמינו בו האמוריים.

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן ניזמה משה בן ניזמה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

זמני לכת

זמן	כניסת לכת	צאת לכת	דין חס
18:39	19:52	20:42	יום
18:57	19:50	20:39	ת"א
18:59	19:52	20:42	מיטה
18:58	19:50	20:39	כ"א

שואל ומשיב בהלכה - פת גויים - חלק ב'

האם על פת העשויה מקמח אורז או תירס שייכת תקנת חז"ל של פת גויים?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון מספרו 'הכשרות למעשה':
לא אסרו חכמים אלא פת העשויה מאחת מחמשת מיני דגן, שהיא פת חשובה ומביאה לקירוב הדעת. **מקורות:** שו"ע (שם ס"א).
ויש לציין, כי 'כוסמת' המוזכרת בחמשת מיני דגן בימינו אינה אלא מין קטניות. אולם 'כוסמין' היא אחת מחמשת מיני דגן. ולעניין פת, שמעורבת
בה קמח מחמשת מיני דגן עם קמח משאר מינים, הולכים בה אחר הרוב. כ"כ ה'פרי מגדים' (יו"ד סימן קי"ב מש"ז אות ב).

תשובה: !

ולכן, פת, שנאפתה מקמח אורז או תירס ושאר מיני קטניות, שאינם ממיני דגן, אין בה איסור משום פת גויים. [אולם פעמים
שיש בה משום בישולי גויים כדלקמן]. אף אם סוג וצורת פת כזו אינה עולה על שולחן מלכים, מכיוון שעשויה מאחת מחמשת
מיני דגן, יש בה איסור פת גויים. **מקורות:** 'פרי מגדים' (שם מש"ז אות ג), וכן מוכח מפשטות דברי השו"ע שלא הצריך בפת שתהיה עולה
על שולחן מלכים. וכ"כ בכ"פ החיים' (אות יט).

מקומות, שעושים מאפה מקמח אורז או מקמח תירס ושאר מיני קטניות, ומאפה זה חשוב שעולה על שולחן מלכים באותו
מקום, דינו כתבשיל ולא מועיל רק הדלקת האש לדעת בני ספרד. **מקורות:** שו"ת 'דברי דוד' ח"ד (חיו"ד סימן יב) ובספרו 'בין ישראל
לעמים' (פ"ג אות כז) כתב: "לכן לחם תירס הנמכר במקסיקו הנקרא 'טורטיה' יש בו דין בישולי גויים". אולם לדעת בני אשכנז מותר, מכיוון
שהשלת קיסם מועילה בבישול כדין פת. וכמ"ש בשו"ת 'משנה הלכות' (מהדו"ת ח"ב סימן טו) להקל.

וכן הדין במיני מאפה [שאינו בו קמח ממיני דגן], שכולו עשוי מביצים וקמח תפוחי אדמה או קורנפלור שברכתו 'שהכל' ולאחריו
בורא נפשות, אינו כדין פת אלא יש לחוש בו מדין בישולי גויים, וצריך, שהיהודי יניח את העוגות בתנור ולא די בהדלקה לדעת
בני ספרד. כמבואר לקמן בהלכות בישולי גויים. **מקורות:** שו"ת 'דברי דוד' ח"ג (יו"ד סימן טו), ובספרו 'בין ישראל לעמים' (פ"ו הי"ז).

שמירת הלשון

להלן סיפור, המעובד מתוך 'באר הפרשה' מדברי המשפיע הגאון הרב אברהם אלימלך בידרמן שליט"א, ויש בו כדי ללמדנו
שכאשר האדם סובל מבעיה כלשהי, יתכן מאוד שנגרמה לו בגלל מעשיו, ולכן אם ייטיב את מעשיו כמו בהתחלה, הבעיה
תעלם לחלוטין. סיפור הרה"ח ר' משה בנצלוביץ זצ"ל מזקני חסידי גור בדור האחרון, שהיה משמש כאיש ה'חברא קדישא'
בבית-החיים בבני ברק עד סוף ימיו. הוריו עלו לארץ ישראל כשעדיין היה בחור.

באותם הימים סבל ר' משה מכאבים עזים בשיניו. האדמו"ר הרה"ק רבי אברהם מרדכי אלטר מגור זצ"ל (ה'אמרי אמת' זיע"א)
ביקר בארץ. ר' משה רצה להזכיר את עצמו אצל הרבי אך מסיבה כלשהי ביקש מבנו של הרבי, הרה"צ רבי מאיר הי"ד (נרצח
בידי הנאצים ימ"ש בטרבלינקה יחד עם בני משפחתו), שיזכיר אותו לפני אביו.

אמר לו רבי מאיר, שיעמוד במקום פלוני, מכיוון שהרבי עתיד לעבור שם, וכאשר יעבור שם הרבי – יספר לו על כאביו, ואכן כך
היה. כאשר שמע הרבי על הבעיה אמר מיד: "אם כן, פוסקים מלדבר לשון הרע", כאומר לו, שאם מתייסר באחד מאברי הפה,
סימן שעליו להתחזק בשמירת הלשון.

ואכן, קיבל על עצמו מאז, שלא לדבר שום דברים אסורים ובאופן פלא נעלמו לו כל יסוריו. פעם נכשל בשמץ לשון הרע באמצע
הלילה, ומיד חזרו כאבי השיניים, והיו לו יסורים אלו לזיכרון שיפסיק לדבר דברים אסורים, כי אחרי שקיבל על עצמו לשמור
פיו ולשונו - הוטב לו - ועד שעלה השחר נעלמו הכאבים כלא היו, ועד שנות זקנה ושיבה היו שיניו לבנות כחלב וללא שום
פגם.

כחו של דבור

סיפר אחד מנכדי מרן הגאון רבינו חיים קניבסקי שליט"א: "לפני מספר שנים הגיע אברך עם שני ילדיו ב-ז' באדר למרן
שליט"א. הגדול נעשה בו ביום בן שלוש והשני נעשה בו ביום בן שנה, על מנת שרבינו יגזוז לגדול את שערותיו לחלאקה,
וסיפר:

'כשנולד הגדול ב-ז' באדר, שאלתי את רבינו, בהתחלה חשבתי לקרוא לתינוק בשם יעקב ישראל על שם מרן ה'הקהילות
יעקב' (הסטייפלר זיע"א), אך לאחר שנולד ב-ז' באדר ביום פטירתו של משה רבינו, חשבתי אולי כדאי לקרוא על שמו'. רבינו
השיב: 'תקרא לו יעקב ישראל, כפי שחשבת, והילד הבא שיוולד לך ב-ז' באדר- תקרא לו בשם משה', ואכן דברי רבינו
התקיימו במלואם, והילד הבא נולד בדיוק ב-ז' באדר כפי שאמר רבינו, וקראתי את שמו בישראל משה', ויהי לאות
ולפלא.

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי
שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'
נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084
כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

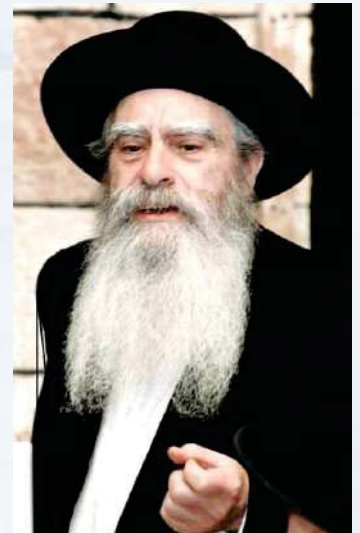
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי
בטל' 052-6329144
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – הצדיק הרב רפאל בנימין לוין זצ"ל

הצדיק הרב רפאל בנימין לוין זצ"ל- נולד ב-י"א כסליו ה'תרפ"ה (1924) בירושלים. למד בישיבת 'עץ חיים', והיה מקורב לראש הישיבה, הגאון הרב איסר זלמן מלצר. לאחר מכן למד בישיבת חברון, ומשם עבר לישיבת לומז'ה בפתח תקווה. לאחר נישואיו למד בישיבת מיר בירושלים. כאשר ייסד אביו את ישיבת 'בית אריה' התמנה רבינו כמנהל רוחני ושימש בתפקיד זה עד פטירתו. כמו כן שימש כדיין בבית הדין של הפרושים בירושלים, מייסודו של הגאון הרב שמואל סלנט זיע"א.

כבר בצעירותו היה יד ימינו של אביו וסייע בפעילויות החסד השונות. נהג להתלוות אל אביו בביקוריו התכופים בבתי חולים ובבתי סוהר, אצל אסירים, חולים ואלמנות. לאחר פטירת אביו המשיך במנהגו לבקר חולים ומוכי גורל. כל ראש שנה נהג לתקוע בשופר בבית החולים למצורעים בשכונת טלביה. במשך שנים רבות מסר את השיעור היומי בבית הכנסת 'זהרי חמה' בירושלים. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. נפטר ב- ו' באייר ה'תשס"ב (2002). חי כ-78 שנים. ציונו בבית הקברות סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הרב אריה לוין (המכונה 'אבי האסירים'). **אימו:** מרת ציפורה חנה (בת ר' דוד שפירא-רב בקוונא). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' אריה. ר' איסר זלמן מלצר. **אשתו:** מרת הענא ליבא אהובה (בת ר' חיים שרגא פייבל פרנק, רבה של שכונת 'מין משה'). **ילדיו:** אב לחמישה בנים וחמש בנות. ביניהם: ר' דוד, ר' יעקב. **מחתני:** הגאונים ר' יוסף קרויזר (בן ר' זונדל, מח"ס 'אור החמה'), ר' דוד יהודה בורשטיין (בן ר' שלמה, מייסד וראש ישיבת 'בית שמואל' בחדרה). **מספריו:** יתפארת רפאל- סיפורים והנהגות אודותיו.

הרשל"צ הרב המקובל מרדכי אליהו זצ"ל אמר בהספד שנשא עליו, שאי אפשר להעריך את כל גדולתו של רבינו, מרוב שהיה צדיק נסתר. והוסיף: "כשדיברתי עם אנשים שהכירוהו מקרוב, טענו שידע דברים מראש, ושידיעה זו התבררה רק בדיעבד, כששיחזרו את דבריו. כשנכדו התארס וסיפרו לו שהחתונה נקבעה לסוף חודש אב, רק חייך ואמר 'אלף-בית', ראשי תיבות של- בא אלול. נזכרו בזה רק כשלא הסתדר לערוך את החופה בסוף אב והיא נדחתה לתחילת אלול!"

עם הגיעה אליו אישה צעירה שחלתה במחלה ממארת ל"ע. רבינו אמר בכאב: "מה אנחנו יכולים לעשות שנקטפים מאיתנו אנשים צעירים". אבל אז הוסיף פסוק תמוה שקשור לשמחה. זמן קצר לאחר מכן נפטרה החולה, אבל אחותה הצעירה נישאה לאלמן. כעת היו דברי רבינו ברוכים לכל.

יפר הרב אפרים הולצברג, שזכה לשמש את רבינו, יום אחד נסעו אל מרן הגרי"ש אלישיב. הסביר לו ר' רפאל את מהות הנסיעה: "לאחותי (הרבנית אלישיב) יש שכנה אלמנה, שכבר זקנה מאוד ויש לה בן יתום שצריך לדאוג לו, הוא כבר בן חמישים אבל הוא לא בריא במאת האחוזים, והולכים אנחנו לפגוש את אותו הבן". כשהגיעו, הבן ראה את שניהם וצעק לעבר ר' אפרים: "אני רוצה שאתה תהיה הרב שלי, לא הוא!". אמר לו ר' אפרים: "לא כדאי לך, אני יהודי פשוט, אבל ר' רפאל – תראה איזה זקן יש לו... כל כך ארוך, כדאי לך, שהוא יהיה הרב שלך". וכך שכנע אותו. מה זה אומר, שהוא הרב שלו? היה מגיע לבקר אותו פעם בשבוע, לומד איתו קצת משניות ורואה אם הוא צריך משהו. לאחר שרבינו נפטר, ה'תיק' נפל על ר' אפרים.

"יום אחד הייתי צריך להיכנס לבית הכיסא וחשכו עיניי, תוהו ובוהו וחושך על פני תהום!". "תביא אקונומיקה", צעקתי, והתחלתי לשפשף את כל השירותים, ותוך כדי שאני על הברכיים אני שומע מאחורי את אותו יתום בוכה בכי תמרורים. אמרתי לו: "אני הוא זה שצריך לבכות, לא אתה! על מה הבכתי?". ענה הבן: "אתה עושה את זה רק פעם בחצי שנה, ר' רפאל עשה את זה כל שבוע!". (תפארת רפאל)

על זהירותו המופלגת של רבינו בענייני ממונות מסופר המעשה הבא: לאחר שהתמנה רבינו לרבה של שכונה בירושלים (שכונת רוחמה), היה שולח את בנו, ר' דוד, מדי חודש בחודשו עם מעטפה סגורה וביקש ממנו למסור אותה לאדם מכובד מתושבי השכונה. במשך שנים רבות לא ידע בנו מה טיבה של מעטפה זו. אולם לימים התגלה לו הסוד: לרבי רפאל נודע, כי אותו אדם טוען - מחמת חשבונות שונים - שהוא היה צריך להתמנות לרבה של השכונה, ולא רבי רפאל. על כן החליט רבינו בגודל חסידותו, להפריש סכום נכבד מהמשכורת שמקבל, לאדם זה, כדי להפיס את דעתו. וזאת למרות העובדה שבאותן שנים חיו הוא ומשפחתו בדוחק רב ובצמצום גדול.

פעם, בעת שמחת נישואי אחד מנכדיו, הופיע רבינו לחתונה ללא שטריימל לראשו. למרות שהיה רגיל בחתונות צאצאיו, בהן לבש חתן שטריימל, להופיע אף הוא לשמחה עם שטריימל. לפליאת אחד מנכדיו על כך, השיב לו, כי אחד הסבים בחתונה אינו חובש שטריימל, ולכן בא כמוהו עם מגבעת לראשו, שכן אם היה בא עם שטריימל, היה מרגיש הלה, שלא בנוח כאשר כל המחותנים חוץ ממנו, חובשים שטריימל לראשם...

לא פעם אמר רבינו בהשתאות לאנשים שהגיעו אליו לבקש ברכה: "אינני יודע למה אתם באים אלי. אבי היה אדם גדול, אבל הברכה שלי היא כברכתו של כל יהודי. נו, מילא, אם כבר הגעתם, תקבלו את ברכתו של יהודי פשוט ותתנו צדקה בחוץ ובעזרת ה' תבורכו". ורבים העידו כי ברכתיו התקיימו.

כשהיה הולך ברחוב היה נוהג להקדים שלום לכל אחד, קטן כגדול, בין אם הכיר אותו ובין אם לא הכיר אותו, בענוה יתירה, והכל מתוך כבוד הבריות ואהבת הבריות שפעעו בקרבו. כאשר היה יושב במקומו בבית הכנסת לפני התפילה, היה מתרומם מעט ממקומו עבור כל אחד ואחד ממתפללי בית הכנסת כשנכנס, כדי לכבדו. (תפארת רפאל)

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?
צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.
בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אתוּתִים מִן הַשָּׁמַיִם

עושה ויעשה לכל המעשים, ואם הוא הביא לנו זאת, כנראה, הוא רומז לנו משהו ודורש מאיתנו דבר מה'.

"ואז לאחר מחשבה קצרה אמרנו יחד: 'הרי מידה כנגד מידה לא בטלה מן העולם, ואם לבתנו יש בעיה בלשון, כנראה, משמיים רומזים לנו שיש לנו בעיה עם הלשון הרע שלנו, עם הדיבורים שלנו על הסובבים, כך שה' רוצה שנקשור את לשוננו ולא נדבר על אחרים רכילות ולשון הרע'.

"החלטנו כי עלינו להתחזק בשמירת הלשון ובשמירת האוזניים משמיעת לשון הרע וזכות זו תעמוד לרפואה שלימה לבתנו, בתפילה שתעבור את הניתוח בהצלחה ובקלות, ותהיה כאחד האדם".

"לאחר שבוע, הגענו אל רופא – מנתח העוסק במקרים מיוחדים שכאלה, כשאנו מרבים להתפלל להצלחת הניתוח ולרפואת הילדה הרכה".

"הרופא תפס את התינוקת ופתח את פיה. הוא הביט פנימה היטב למשך מספר רגעים ושתק ולא אמר דבר. 'האם קרה משהו?', ניסינו להבין, אך הרופא המומחה הביט שוב בפה של הבת למשך שניות ארוכות".

"לאחר שהגיע למסקנה אמר בקול: 'הילדה בריאה ושלימה. אין לה לשון קשורה, הלשון שלה רגילה לחלוטין, ואין צורך לעבור ניתוח'.

"זה לא יכול להיות דוקטור", פנינו אליו בתמיהה, "הרי בבית הרפואה בדקו היטב וקבעו חד-משמעית, כי הלשון קשורה ודבוקה, ואף הילדה לא הפסיקה לבכות והתקשתה לאכול במשך כמה ימים".

"הרופא פנה אלינו ואמר: 'בדקתי כעת את הלשון כמה וכמה פעמים, ואני יכול לומר לכם רק דבר אחד - הלשון שלה משוחררת ורגילה לחלוטין'.

"התרגשנו עד עמקי נשמתנו והודינו לה' על נִסְיוֹ ונפלאותיו אשר גמלנו, ורפא את הלשון של בתנו ללא התערבות חיצונית, בזכות שהבנו את המסר השמימי, כי הוא דורש מאיתנו להתחזק בשמירת הלשון והאוזניים".

"לא היה לנו ספק בדבר, שהרי מיד כשקיבלנו על עצמנו להתחזק בשמירת הלשון והשתדלנו לדחות אנשים שהתחילו לדבר עימנו לשון הרע- הישועה הגיעה".

"קרובי המשפחה ששמעו זאת התרגשו מאוד וביקשו מאיתנו לפרסם את הסיפור בעלון ואת המסר, כדי להדגיש, כי יש דין ויש דיין, ועל הכל בורא עולם בא בחשבון - ועלינו לעשות חשבון נפש – וכמובן, להיזהר מלדבר ומלקבל לשון הרע".

להלן מעשה מדהים, המעובד מתוך העלון הנפלא **טוב לחסות בה'** אותו סיפר אחד ממפיצי העלון באזור בני ברק: "היה זה בשלהי חודש אייר. בשעה טובה ומוצלחת התבשרנו בבית הרפואה, כי נולדה לנו בתנו השניה בחסדי ה' יתברך לעד ולעולמי עולמים".

"יום למחרת, אנחנו מבחינים כי התינוקת הרכה אינה מצליחה לאכול כפי שצריך, ולכן היא מרבה לבכות ומתחננת שוב ושוב לקבל את מזונה".

"לנו, ההורים, נגרם צער וקושי רב לראות את בתנו סובלת ומצטערת, ולכן פנינו מיד אל צוות הרופאים לקבלת ייעוץ ועזרה. האחות הראשית עזבה את מקומה, ניגשה אלינו ובדקה את התינוקת".

"לאחר סריקה קצרה, היא קראה בקול: 'הנה, הביטו וראו, היא נולדה עם לשון קשורה' חמורה בדרגה שלוש'. והיא הסבירה לנו את משמעות הדבר:

'לידת תינוק עם לשון קשורה, פירושה, שהתינוק נולד עם לשון המחוברת אל משטח הלסת התחתון, ולכן הוא אינו מצליח להזיז את הלשון לכל עבר כרצונו, מאחר ולשוננו דבוקה וקשורה ללסת, כך שהדבר מקשה עליו לבצע פעולות, שכל אדם רגיל עושה אותם בטבעיות. לדוגמא אכילה, דיבור וכד'.

(במאמר מוסגר כמה אנחנו צריכים להודות לה', שאנחנו מזיזים את הלשון בחופשיות ומצליחים לדבר ולאכול כרגיל, ולא מרגישים, שהלשון שלנו חסומה וקשורה וכן צריכים אנחנו להודות לבורא עולם על כל החסדים והטובות. אם יתבונן האדם יראה כי בורא העולם הרעיף עליו חסדיו ואנחנו יכולים ללכת, לרוץ, לאכול, לדבר וכיו"ב.

באחת הפעמים שהייתי בבית-הרפואה 'הדסה עין-כרם' בשבת סיפר רב בית-הרפואה על אישה שהגיעה לאשפוז, מכיוון שהלסת שלה 'נתפסה'. פעולה שאנחנו מבצעים אלפי פעמים ביום בחופשיות ובקלות בזמן הדיבור, האכילה וכו'. רק לאחר שלושה ימים הצליחו בבית-הרפואה לשחרר את הלסת, והיא שוחררה לביתה).

"היינו המומים וכאובים למשמע הבשורה, אך הודינו לה' שמלבד זאת נולדה הילדה בריאה ושלימה. 'אל חשש', ניסתה האחות הראשית להרגיע אותנו, 'ישנם תינוקות רבים, שנולדים עם לשון קשורה, אך על ידי ניתוח קל ב"ה הכל יסתדר'.

"הדבר לא עודד אותנו כלל, שהרי ניתוח באזור כזה לתינוקת רכה, אינו דבר פשוט כלל. ישבנו עם בני המשפחה וניסינו לחשוב, מדוע אירע לנו הדבר הזה".

"בוודאות, זה רק בגלל עין הרע", טען אחד מהיושבים בלהט, "אנשים מקנאים וזו עובדה!". אך אנחנו דחינו את דבריו, ומיד ואמרנו: 'הלא ה' הוא האלוקים אשר עשה,

<p>הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב נחום בן יקטוריה בצרי זצ"ל אביבה בת איירן ע"ה אברהם בן יונה ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה שרה אסתר בת זרה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל</p>	<p>הרב שבתי בן אסתיא אטון זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה עמרים בן דבורה ז"ל נעמי בת כותן ע"ה מרים בת בלה ע"ה דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרחיה ז"ל לטיף בן פרחיה ז"ל דניאל רפאל בן חגית ז"ל יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה</p>	<p>הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל שמואל בן רבקה ז"ל משה בן רוזה ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעמה בת גורג'יה ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל חוה בת יעקב צבי ע"ה יצחק יצקן בן רחל ז"ל ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה דוד יצחק בן פרחיה ז"ל גורג'יה בת נעמה ע"ה</p>	<p>הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקבין זצ"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל</p>	<p>לע"נ</p> <p>תוצב"ה</p>
--	--	--	--	---

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשיות "תזריע" - "מצורע"

"זאת תהיה תורת המצורע" [יד, ב]. כוחה של מילה טובה!

נאמר בזוהר הקדוש (פר' תזריע, מ"ו): כמה דעונשא דהאי בר-נש בגין מילה בישא (כמו שיש עונש לאדם בשביל דיבור רע, כגון לשון הרע). כך ענשיה בגין מילה טבא דקאתי לידיה ויכיל למללא ולא מליל (כך עונשו בשביל מילה טובה שבאה לידו לומר לזולתו ולא אמרה לו, כגון שבא לידו לשמח את חברו, לעודדו או לחזקו בדברים טובים, ומנע עצמו מלשמחו ולחזקו).

לפנינו סיפור מדהים שסופר על ידי הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א:
את המעשה המרגש הבא שמעתי מבעל המעשה, יהודי שומר תורה ומצוות מהעיר לונדון. וכה סיפר לי האיש כשדמעות בעיניו: בשעת לילה מאוחרת חזרתי מבית המדרש לכיוון ביתי. בעודי צועד באחת הסמטאות החשוכות, התקרב אלי ברנש צעיר, כשסכין מושחזת בידו, ולחש לעברי בקול מאיים ומקפא-דם: "או כסף, או חיים...!" [כלומר, האיש איים שאם לא אתן לו את כספי, יהרוג אותי].

למרות שהסכין החדה כבר היתה קרובה לצווארי, לא איבדתי עשתונות. תוך כדי שהוצאתי את הארנק, התבוננתי בעיניו של הגנב הגוי, ואמרתי לו בלבביות: "תראה, אני רואה בך תכונות חיוביות מאוד, אתה נראה לי אדם טוב ונימוסי, ואפילו אינטליגנטי מאוד; אני מיד נותן לך את הכסף, רק אולי תאמר לי בבקשה, לשם מה אדם מקסים שכמוך צריך את הכסף שלי?... הגנב נראה מופתע מעצם השאלה. פניו כבר איבדו מעט את קשיחותו, והוא השיב באי-נעימות מסויימת: "אני צריך לשתות עם חבריי בבית מרוזח...".

הגשתי לו את השטר היחיד שהיה אצלי - שטר של מאה לירות-שטרלינג. הגנב נטל את השטר והלך לדרכו, ואני הודיתי ושיבחתי לבוראי שפדה אותי ממוות לחיים...

למחרת בבוקר, הגעתי לבית הכנסת לתפילת שחרית, וכבר מבחוץ הבחנתי בהתרחשות מוזרה בבית הכנסת; אדם לא מוכר עובר בין הספסלים, וסוקר היטב את כל המתפללים, נראה היה שהוא מחפש אחר מישהו. נכנסתי לבית הכנסת, והוא מיד קרא לעברי: "הו, אותך חיפשתי...!"

הברנש התקרב וכשזיהיתי אותו, ליבי החסיר פעימה; המדובר היה בלא אחר מאשר - - - השודד 'היקר' מאמש! נתקפתי בחרדה. חשבתי בליבי, הנה עכשיו יבוא וינסה לאיים עלי שוב...

הוא התקרב אלי, ונראה היה שהנה הוא עומד לשלוף את הסכין... הגנב שלף את היד מהכיס, אך למרבה התדהמה, לא החזיק בידו סכין, אלא שטר של חמישים ליש"ט... הוא מנופף בידו בשטר, ומגיש אותו לעברי...

"מה זה?" שאלתי, והוא השיב: "זה העודף... שתינו רק בחמישים ליש"ט, והחלטתי להחזיר לך את העודף..."

עמדתי מסומר למקומי. רק אתמול בלילה הוא איים על חיי ושדד את כספי, ועכשיו הוא בא להחזיר לי עודף...

הצעיר הבחין בתמיהה הפרושה על פניי, והמשיך: "אתה בוודאי מתפלל, ממתני גנב מחזיר עודף... ובכן, ברצוני להסביר לך את פשר התעלומה" (וכדאי להחזיר היטב אל נבכי-לבנו את דבריו הבאים של אותו גוי):

"כיום אני בן עשרים-ושמונה, ודע לך, שמהיום שנולדתי, לא קרה לי מה שקרה לי אתמול בלילה...".

ניתן היה להבחין בניצוצות של דמעות בעיניו של הגנב, והוא המשיך: "מעולם, אבל מעולם, לא היה אדם שאמר לי מילה טובה, לא אבא, לא אמא, לא המורים ביסודי ולא בתיכון, ולא אף אדם בעולם. אפילו לא מילה אחת של מחמאה או קומפלימנט. כל חיי ספגתי רק גערות וביזיונות..."

האדם הראשון עלי-אדמות שאמר לי מילה טובה, היית אתה! ממש חיממת לי את הלב, עד כדי כך שלא הצלחתי להירדם כל הלילה... המילים החמות שלך, שהרגשתי שנאמרו בכנות רבה, צפו ועלו במוחי ללא הרף,

וגרמו לי להתרגשות מרובה... אמרתי לעצמי שאני חייב לחפש אותך, ולהשיב לך את העודף..."

עד כאן הסיפור המופלא, ומוסר ההשכל עבורנו הוא עצום - כוחה של מילה טובה עד היכן הוא מגיע! אם זה מה שמחמאה אחת יכולה לפעול על ליבו של גוי, ועוד גוי כזה שהוא שודד מסוכן ואלים, איזה ערך יש למחמאה אחת שלנו שנעניק לילדים, לחניכים, לעקרת הבית, לשכנים, ולכל היהודים הסובבים אותנו?... באמצעות מילה טובה אפשר להשפיע, לפתוח את הלבבות, לחנך את ילדינו, לעודד, לרומם, להעצימם, וגם לקרב יהודים תועים לאביהם שבשמים (אחת שאלתי).

"כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזתה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתם" [יד, לד].

אודך כי עניתני ותהי לי לישועה!

המושג "רכוש נטוש" מוכר יפה לרבים מבני דור תש"ח, תושבי ירושלים וחיפה, יפו ורמלה, חרדת אלוקים נפלה על הערבים באותה מלחמה והם נטשו את בתיהם. יהודים זכו בהם. אך לא היתה זו הפעם הראשונה בה נפלה חרדת אלוקים על הגויים תושבי הארץ. והיהודים - שהארץ הזו שייכת להם, כמו שכתוב ברש"י הראשון שבחומש - זכו ברכושם.

בבוא ישראל לארץ מורשתם העידה רחב (יהושע ב, ט): "נפלה אימתכם עלינו, וכי נמוגו כל יושבי הארץ מפניכם. כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים, ואשר עשיתם לפני מלכי האמורי אשר

בעבר הירדן, לסיחון ולעוג אשר החרמתם אותם, ונשמע וימס לבבנו, ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם. כי ה' אלוהיכם הוא אלוהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת!"

והנוחלים את הארץ, זכו ברכוש רב: "ערים גדולות וטובות אשר לא בנית, ובתים מלאים כל טוב אשר לא מילאת, ובורות חצובים אשר לא חצבת, כרמים וזיתים אשר לא נטעת, ואכלת ושבעת" (דברים ה, יא). הבה נתאר לעצמנו אדם, בן דור המדבר, לאחר עשרות שנות נדודים. לא שהיה חסר לו משהו – הן אכל מן ושתה מי-באר, התגורר בחסות ענני כבוד והלך לאור עמוד אש – אבל בכל זאת, תמיד חלם על בית משלו, אחוזה משפחתית קטנה.

הגיע היום, והוא זכה בה. מושלמת, וילה כפרית נהדרת, בנויה אבני גזית לתלפיות, עם סלון ענק ומטבח רחב ידיים, חדרים גדולים ומרפסות מקורות בדליות גפנים וצל תאנים. מה צריך יותר? בלב מתרוגן הולך האיש לישון. קם בבוקר – והנה זוועה. על הקיר, ממול, הופיע כתם אדמדם... נגעתי בתים.

אין ברירה, הולכים להזעיק את הכהן, לראות את הנגע. הכהן מצווה לפנות את כל הבית. מגייסים את הילדים, את השכנים, מתחילים להוציא הכל החוצה. כלי מטבח, סירים, מחבתות, צלחות, כוסות. ספות, כסאות, שולחנות, מיטות, הכל. בעל הבית חש, שעולמו חרב עליו. הנווה השקט עליו חלם, גז כחלום.

הכהן מגיע מסתכל, ומאשר: יש להסגיר את הבית שבעה ימים. נקל להבין אלו שבעה ימים עוברים על בעל הבית. שבעה ימים של תפילות ותחנונים. ריבונו של עולם, עשה שהנגע יעלם כאשר בא. הוא רץ אל הצדיקים לבקש ברכה, נודר לצדקה, צם ושב בתשובה.

כעבור שבעה ימים שב הכהן – אשר יגור בא: הנגע פשה! הלב מפרפר, אבל אין זה סוף פסוק, עוד יש תקווה. מוציאים את האבנים הנגועות, עוקרים אותן, שמים אחרות תחתיהן. מסירים את כל הטיח, טחים את הבית מחדש. יש ציאנס, יש סיכוי חדש.

ולמחרת, שב הנגע ומופיע. שלום לך בית, שלום לך חלום. גזר הדין נחרץ: יש לנתוח את הבית, עד היסוד. כמה עצב, כמה דמעות, והיכן יתגוררו, איפה יהיו, איפה יאחסנו את כל התכולה? עצוב, עצוב נורא. נותצים את הבית בגרזנים ובאתים, והנה נשמע צליל מתכתי חד. ברזל פגע בברזל. משהו כתום מנצנץ מבין שברי האבנים.

ניגשים לראות, אוצר של מטבעות זהב, שהאמוריים החביאו בצאתם למלחמה האחרונה. מטבעות זהב, יהלומים ומרגליות, פנינים ואבני חן, הון תועפות שלא יסולא בפז. חיוך מאיר את הפנים, חיוך של אושר.

תארו לכם, אומר בעל הבית באושר ועיניו נוצצות, איזה מזל שנתצו את הבית. איזה מזל שלא הסכימו בשמים לתחינות, לבקשות, לצום ולתפילות: שהחליטו על אף הכל להביא להריסת הבית, לגילוי של האוצר! להעשיר את בעליו עושר רב, ממנו יבנה בית נאה פי כמה, וירכוש עבדים ושדות לרוב!

כל זה מתואר בפרשת מצורע, ואי אפשר שלא לחשוב על מצבינו, על ימינו ותקופתנו. זו תקופה של מאורעות רודפים, מסחררים, תמוהים, אף כואבים. כואבים מאד, אבל רק עיוור לא יראה שמהשמים מובילים כאן מהלך, ואיש אינו יודע מהו, לאן יוביל. כה הרבה מבוכה ותהיה. ותקווה כה עמוקה, תפילה כה זכה: אנא, ריבונו של עולם, שיהא גם זה לטובה, שיהא זה מהלך למציאת אוצר!!! ואכן בכל קושי בכל ניסיון ישנו אוצר חבוי, שהרי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, אם נזכה נראה...

מעשה היה בחכם אחד שיצא עם תלמידיו לעבר עיר אחרת, בדרך עברו בסביבה כפרית, הם התאכסנו בבית ישן, עני והרוס שעמד בסביבה מוזנחת. בבית התגוררו זוג הורים ושלושת ילדיהם, כולם יחפים ולבושים בבגדים קרועים ומלוכלכים. החכם התקרב לאב המשפחה ושאל אותו: "בסביבה זו אין מקורות עבודה וגם לא מרכזי מסחר, כיצד אתה ומשפחתך מצליחים להתפרנס?"

האיש ענה לו בשקט: "יש לנו פרה קטנה. היא מניבה כמה ליטר חלב בכל יום. חלק מהתוצר אנו מחליפים עבור מזונות מסוימים בעיר הסמוכה, בחלק השני אנו מכינים יוגורט וגבינה לעצמנו וכך שורדים".

החכם הודה לו על המידע, הסתכל סביבו מספר רגעים, בירך את המשפחה לשלום ויצא. כשיצאו החוצה, התפלל החכם להשי"ת שהפרה תמות, ואכן לא עברו כמה רגעים, והפרה נפלה לתהום ומתה...

כעבור מספר שנים, החליט אחד התלמידים לראות מה התרחש בעקבות תפילתו של רבו, איך הם הצליחו לשרוד ולהתקיים במשך השנים. ככל שהתקרב למקום ראה שהסביבה השתנתה, העצים פרחו, הבית יפה ונקי, והילדים שחקו בחצר מטופחת. הצעיר הרגיש עצוב. הוא היה בטוח שהמשפחה הענייה נאלצה למכור את ביתה כדי לשרוד.

הוא החיש את עצדיו כדי להגיע אל הבית ולברר אולי דייריו יוכלו לעזור לו למצוא את המשפחה ההיא. כשהגיע לבית התקבל על ידי איש מאוד אדיב. הצעיר שאל על המשפחה שהתגוררה בבית לפני מספר שנים. ענו לו שהמשפחה ממשיכה להתגורר במקום. הוא לא הצליח להבין מה התרחש, הסתכל על הילדים והכיר אותם, הם נראו יותר גדולים ובריאים, אבל הם היו ללא ספק אותם ילדים שביקר אצלם עם רבו מספר שנים קודם.

הוא שיבח את מה שראה ושאל את האיש, שהתגלה כבעליה של הפרה הקטנה: "כיצד הצלחת לשפר את המקום ולשנות את חייך?". האיש השיב לו בהתלהבות: הייתה לנו פרה קטנה שנפלה לתהום ומתה, מאותו רגע היינו חייבים לעשות דברים אחרים ולפתח מיומנויות חדשות שקודם לא ידענו שאנו מסוגלים להן, ככה הצלחנו להגיע להישגים שהינך רואה..."

לכל אחד מאתנו יש 'פרה' קטנה, שמגבילה ועושה אותנו תלוי בה, הפרה הזו אינה מאפשרת לו לפתח את כישוריו ויכולתיו. אנו מסתפקים במה ש'הפרה' הקטנה מייצרת, וכך מנציחים מצב של קטנות ובינוניות, שאינו מאפשר לנו להסיר את הכיסוי מעינינו ולראות ולהגשים את יכולתנו האדירה. כדאי לחשוב, מהי 'הפרה' הקטנה שלך? כיצד להתפלל שהיא תיפול לתהום? ובמקומה תגלה את האוצר החבוי בך... ואם אתה זוכה שמהשמים דוחפים את הפרה שלך מעל התהום, הם באים בזה לדחוף אותך להתקדם בחיים ולהצליח במחוזות אחרים... כיוצא בזה, לפעמים, נתקל האדם באיזשהו קושי מכביד ומטריד. הבוס גוער בו, החבר נפגע או מתעלם והשכן מתנהג בחוסר הגינות מוחלט. בכל קושי כזה ריבונו העולמים אומר לו: "התעורר, יש עניין שאני רוצה שתלמד, יש עניין שאני רוצה שתתקן".

אם נפנים רעיון זה, נוכל להצליח בחיים, אך אם לא, הקדוש ברוך הוא ימשיך לעורר אותנו בכל מיני אופנים, בכל מיני רמות קושי הגורמות לסבל רב. בסופו של עניין, מוכרח האדם להתעורר, ולתקן את הדרוש, אם כן, מדוע עליו להמשיך ולסבול סבל מיותר, שניתן למנועו בתיקון המיידי של הפגם?! (נצוצות).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשזור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשזור ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מרים מוריס מוריסה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ אליהו בן כשזור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לדיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ שמעון שי בן שולמית ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

פרשת תזריע מצרע

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

מפני מה הסמיכו מילה לבני ירושלים

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב א)

כתב רבי חיים ויטל: "מול" - ראשי תבות: "מי משען ומבטח לצדיקים", ללמדך שכל יהודי שנמול נקרא צדיק".

הוסיף ובאר רבי יחנן סג"ל וואזנר מרבני מונטריאול: רמז זה מלמדנו כי מצות המילה היא אף בגדר 'משען ומבטח' הפסיעי להגיע למדרגת 'צדיק'. ואולם אל לו לאדם להסתפק בה, שהלא על כף אנו מברכים את ה' הנמול: "כשם שנכנס לברית פן יכנס לתורה... ולמעשים טובים" - שלא יסתפק בכניסתו לברית, אלא יצאל את המושען שקבל ממנה זה כדי לעלות ולהתעלות בתורה ובמעשים טובים.

רבי חנוך דב פאדונו ראב"ד לונדון הוסיף ובאר על פי דברי רבי חיים ויטל את הסבה שנסמכה ברכת 'משען ומבטח לצדיקים' הרומוזת לברית המילה לברכת 'בונה ירושלים'; שהרי בזכות ברית מילה זוכים לירשת הארץ ולבנין ירושלים (רש"י בראשית א).

פרי עץ חיים: שער העמידה כ: תמי הלוי ח"ב סי' די; נחמת דב' עמ' רפ

ברפת המילה - על כל חיובי האב לבנו

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב א)

"תנו רבנן הפל אומר: 'אשר קדשנו במצותיו וצונו על המילה'. אבי הבן אומר: 'אשר קדשנו במצותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו'. העומדים אומרים: 'כשם שנכנס לברית פן יכנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים'..." (שבת קלז א).

תמה ההנהגות מיימנות: הלא כלל הוא בדינו שבכל מצוה המתקיימת באמצעות שליח, השליח הוא שמברך על המצוה. ומדוע במצות מילה תקנו ברכה בפני עצמה גם למשלח - אבי הבן?

באר ה'אבודרהם': ברכת 'להכניסו' לא נתקנה רק בעבור מצות המילה, אלא היא ברכה כללית על כל חיובי האב כלפי בנו ממצות המילה ואילך, כגון: לפדותו - אם בכור הוא, ללמדו תורה, להשיאו לאשה וכיוצא באלו.

ה'לבוש' מבאר כי על פי זאת מובן מדוע עונים הקהל על ברכה זו בברכה משלהם: "כשם שנכנס לברית פן יכנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים", כלומר, שזכה האב לקיים את המצוות שעתה ברך על קיומן.

רבי עקיבא איגר הטעים את הדברים על פי דברי בעל 'עוללות אפרים' (ע"ב) כי הסרת ערלת הבשר מהתינוק מסירה ממנו גם את 'ערלת הלב'. ועל ידי כך מקשרת נפשו, ולבו נפתח להבין את התורה ולהשפיל בלמוזה ובקיום מצוותיה. על כן ראוי לברך בשעת המילה על

ענית אמן עדיפה מהשתתפות בברית מילה

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב א)

ישאל רבה של רמת אלהן רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

הנהוג לומר בקביעות ברכות השחר עם חבריו, באופן שכל מתפלל אומר את הברכה בתורו והיתר עונים אחריו אמן, ובו בזמן מתקיימת ברית מילה באותו בית מדרש; האם עדיף שימשיך ויענה אמן עם חבריו, או שפא מוטב שיפרש וילך להשתתף במעמד הברית, שהוא מייצע מעמד גדול ואף אליהו מלאך הברית משתתף בו?

והשיב: יש להעדיף להשאר בחבורת עוני האמן אחר ברכות השחר מאשר להשתתף בברית, וישתי סבות לכך: א. העונה אמן מקיים מצוה בפעל. בעוד שבברית בעל הברית מקיים מצוה גדולה, אולם המשתתף אינו מקיים מצוה. ב. אף כי אכן מגיע אליהו הנביא לברית, אולם מעגית אמן נבראים כל העת מלאכים חדשים. וכפי שמעיד המזן הדיע: 'אמן' בגימטריה מלאך.

יו' העמידים וחסידים קצב מו עמ' צו

מאימתי זוכה התינוק לחיי העולם הבא

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב א)

הגמרא במסכת סנהדרין (ק יב ד) דנה: 'מטן [שנפטרו] מאימתי בא לעולם הבא? רב נחמן בר יצחק אמר: משעה שנמול... תנא משום רבי מאיר: משעה שיאמר אמן'. מבאר המהר"ל: הכל מודים שכדי לזכות לחיי עולם הבא צריך התינוק להיות מקשר לבנורא יתברך. אף נחלקו בזהו החבור: לדעת רב נחמן, די בהסרת הערלה החוצצת בין היהודי לבנורא כדי שיזכה לחיי העולם הבא, אולם רבי מאיר סובר כי כדי לזכות לחיי העולם הבא, צריך להיות חבור של אמונה בה'. ובהתינוק עונה אמן, מצטרף הוא בך לכלל עדת המאמינים ונעשה בן העולם הבא.

לענין הלכה: המנוחת מאור' פסק כרב נחמן, ואולם ה'לבוש' (סי' יב) פסק כרבי מאיר. וכן פסק הרמ"א (או"ח ס"ד ז): 'וילמד בניו הקטנים שייענו אמן, כי מיד שהתינוק עונה אמן, יש לו חלק לעולם הבא'.

קלבו' סי' יב: 'מנוחת מאור' [לר"י אלקנה] ח"ד פרק גדול גיט; מהר"ל חידושי אגדות סנהדרין ק"ב

כל הענינים הרוחניים שהבן זוכה להם בעתיד מכחה. 'נהגות מיימנות' מילה ג ג; אבודרהם הלכות מילה וברכותיה; 'לבוש' יו"ד רס; אה; שר' רעק"א קמא מב

תפלה בעת בכי התינוק

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב א)

כתב רבי אליהו גוטמכר מגריידיץ: בשעה שהתינוק בוכה מצער המילה עולה קולו לשמים, ואף משטין או מקטרר אינו יכול למע ממנו מלעלות. לפיכך עת זו היא הזדמנות יחודית לכל אדם להתפלל ולבקש את בקשותיו, שכן בקשתו תעלה יחד עם בכי התינוק. לעצתו זו שאותה הגדיר כ"עצה נפלאה" הביא הגר"א גוטמכר רמז מלשון הפסוק בתהלים (ו ט-י) המתחיל למצות המילה [כפי שמעידה פתיחתו של הפרק שבו כתוב פסוק זה - "למנצח בנגינות על השמינית מזמור לדוד"]:"שמע ה' קול בכי" - רמז לכי התינוק בברית, שפאשר השומע אותו מצטרף אליו בתפלה, אזי "שמע ה' תחנתי ה' תפילתי יקח". על כן כתב שיש לומר מזמור זה בעת הברית.

הוסיף ואמר הסבא קדישא רבי שמואל אליעזר אלפנדיר זימן המילה הוא "עת רצון שיזכר התפלה יותר מכל הזמנים...", ולפיכך לאחר ברכת: "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו" מברכים הנוכחים את הנמול: "כשם שנכנס לברית פן יכנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים", מה שלא מגיבו ביתר ברכות המצוות.

כאן המקום להזכיר את שפסק הגר"ש' אויערבך לגבי ברית הנערכת בשבת, שכוין שאסור לבקש צרכיו בשבת יש להרהר את הבקשה בלב.

נהגות הגר"א גוטמכר לש"ס שבת קל; אה; שרית' הסבא קדישא ח"ב סי' י; 'מחצת רבנו' עמ' קט; 'הליכות שלמה' תפלה פ"ז הערה 13

מילה אמתית - ליהודים בלבד

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב א)

כידוע, לא לכל מצוה אנו מקדימים 'ברכת המצוות'. כמה כללים נאמרו בדרך, ואחד מהם הובא בשו"ת 'בנימין זאב' (סי' סט): ברכת המצוות נאמרת רק לפני מצוות שהן יחודיות לרע: שראל ולא לפני מצוות המתקיימות לעתים גם על ידי גוים. לפי שגסח הברכה: "אשר קדשנו במצותיו וצונו" אינו מתאים למצוות שאף הגוים מקיימים אותן.

אלא שלפי כלל זה קשה: מפני מה מברכים אנו ברכת המצוות על המילה, הלא אף הישמעאלים מקיימים אותה, ובמה התקדשנו בה יותר מהם?

באר רבי הלל ליכטנשטיין מקולומיא:

את המרוץ לקטיה זו כבר רמזו חכמים, בכך שלא פרטו את ברכות המילה אלא לאחר דברי המשינה (שבת קלז א): "מל ולא פרע... כאלו לא מל"; הישמעאלים אינם מקפידים על הפריעה, ומשום כך אינם נחשבים כנמולים, ובצדק אנו מברכים על המילה: "אשר קדשנו במצותיו וצונו".

רבות דברו גדולי ישראל על סגלתה המיוחדת של אמירת ברכת 'אשר יצר' בכונה, לרפואה שלמה ולבריאות איתנה.

עת צרה היא ליעקב. יהודים רבים זקוקים לרפואה. בכל יום ימים שומעים אנו על כאלו שהגיעו למעגל חולי ישראל. הבה נקבל על עצמנו להקפיד לברך ברכת 'אשר יצר' בקול ובכונה, ואף להקפיד שתשלם בעניית אמן. ויהי רצון שבכך נזכה שיתבטלו כל גזרות קשות מעלינו, אמן ואמן.

וכך אמר פעם הגר"ש פינקוס בענין זה: "נגש אלי יהודי ואמר שבספרים הקדושים כתוב שאמירת ברכת 'אשר יצר' בכונה, זו סגלה לרפואה. באותו רגע היתה לי מין תחושה, זה מה שאאתה בא לספר לי? הרי זה כמו שיבא אדם ויספר שגלה תגלית מרעיושה: לשתות מים זו סגלה לא להיות צמא..." (תפארת שמשון בראשית עמ' ט).

בספר 'סדר היום' (פנות הברכות) כתב שסגלת הברכה מועילה אף לבריאי שישאר בכריאותו 'ולא יחלה כל ימיו ולא יצטרך לרופא' ולא לרפואתו.

תענה אמונים

פנינים ובאורים לכרבת המזון

כרבת המזון - בקשות 'הרחמן' (י)

סיים בקשות 'הרחמן' בבקשה על הגאלה

לקראת סיום בקשות 'הרחמן', סדרו לנו בקשה מיוחדת ומרגשת, היא בקשתו הנצחית של כל יהודי במהלך הדורות: 'הרחמן הוא יזכנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא'.

את הסבה שתקנו לבקש זאת בסיום כרבת המזון באר הרוקח (הל סגדה של) על פי לשון הפסוק בתהלים (קלב טו-י): "צידה בך אברך אביניתי אשביע לחם... שם אצמיח קרן לך ערכתי נר לחם", ומכאן שהזמן שבו מברכים על הלחם הוא הראוי ביותר לבקש בו על צמיחת קרן וזו והחשת הגאלה השלמה בביאת משיח יצדקנו במהרה בימינו.

צפייה אמיתית - תנאי לגאלה

כאמור, בבקשה זו אנו מבטאים את משאלת לבו הנצחית של כל יהודי באשר הוא - הצפייה לגאלה השלמה. כהמחשה לדבר ספר 'החפץ חיים' כי כאשר התפנה פס הרבנות בעיר בריסק, שלחו בני קהלת בריסק משלחת נכבדה לרבי יוסף דב בעל 'בית הלוי' שכהן אז כרבה של קובנא כדי שיואלץ בטובו לטול את גור תפארת רבנות קהלתם על ראשו. בענותו היתרה סרב ה'בית הלוי' נחרצות לטל את הכתר בטענה כי אינו ראוי לכהן.

כאשר קמעט ונואשו חברי המשלחת מנסינות השכנוע, קם אחד מזוגי בריסק, מפשוטי העם, אשר היה נציג קהלת העגלוניס במשלחת, וקרא בהתרגשות שבטאה תמימות כנה: 'רבי, הכיצד תמנעו מלקבל את בקשתנו?! הלא ארבעים אלף יהודי העיר עומדים ומצפים לכהן! משמעת אלה ה'בית הלוי' התרגש ואמר: 'אם ארבעים אלף יהודים עומדים ומצפים לי, אי אפשר שלא אלך', ומיד קם ונסע עמו.

אמר 'החפץ חיים': 'אם אלפי יהודים היו מצפים בכוזאמות ותמימות למשיח, אין ספק שהוא היה מגיע. ואם אינו מגיע עדן, אולי הוא כי איננו מצפים מספיק לביאתו' (הגשפ' תפואת שמש).

ואכן, ראויים הדברים למי שאמרם, וכפי שהעידו על מן 'החפץ חיים' כי הכין לעצמו תיק שבו בנהי שבת - צדקו והכל יעלו לירושלים (הצדדים רבי שלמה עמי לא).

ויקרבנו לימות המשיח

גורסת האבודרהם ל'הרחמן' זה היא: 'הרחמן הוא יזכנו ויחיינו ויקרבנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא' (אלה רבה קפ א).

ואולם כתב רבי צבי הירש מווינקלסקי שאין לגרס 'ויקרבנו', כיון ששם זה מתייחס גם לחיי העולם הבא והמזכים בהמשך, נראה פאולו האדם מיהל לבוא לעולם הבא בקרוב חלילה, והרי אמרו: "אל תפתח פה לשטן" (שרת צבי תפארת סי אב).

ואולם כבר כתב הרמב"ן (שער הגמול מהד' שיעור עמי טו) בנוגע ל'הרחמן' זה: 'ושגור כפי הדורות לומר, ב'ו' בבקשה, בין סוף כרבת המזון ובכל תפלות: 'הרחמן יזכנו ויקרבנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא'; מקדימים ימות המשיח, ואין דעתם לבקש שתקרב להם המיתה והיו בעולם הנשמות". כלומר: לכהן אנו מקדימים לבקש על 'ימות המשיח', שמכך נשתמע שבקשת חיי העולם הבא כנתינתו לעולם הבא שיהיה לאחר ימות המשיח.

הוכחה נוספת לדברי הרמב"ן הביא מהרי"מ מינץ בהפסדו על רבנו משה איסרלש - הרמ"א: עצם העבדה שגסח 'הרחמן' זה נתקן בלשון רבים מעיד כי אין אנו מבקשים על חיי העולם הבא הפרטיים הנתינים לכל אחד ואחד בעולם הנשמות לאחר אריכות ימים. שהלא אין הכל שוים בשכר זה, וכל אחד זוכה לו לפי מעשיו. ומה טעם לכלל את הרבים עמו בבקשה זו. אלא ודאי כנתינתו לבקש דב'רבי הרמב"ן על חיי העולם הבא שיהיה לאחר ימות המשיח' (דרשות מהרי"מ מינץ הדרוש השישי מהד' תשנ"ז עמי קיז).

'יזכנו ולא ינחילנו'

המקבל רבי שלמה אלישיב בעל 'הלשם' עמד על כך, שאם נכתובם בלשון 'יזכנו, ולא ינחילנו' הנאמר ביום טוב, שבו אנו מבקשים: "הוא ינחילנו יום שכלו טוב". טעם הדבר הוא, משום ש'ינחילנו' משמעותו כ'ישיבה שאינה נתנת בזכות המקבל אלא בזכות הנותן, ואלו 'יזכנו' משמעותו בזכות עצמו. ובכך יש לפרש, שבתחלה אנו מבקשים לזכות לגאלה מצד ההכחשה שהכחשה לאבותינו ועתה אנו מוסיפים ומבקשים שגהיה ראויים לכהן גם בזכות עצמנו (הגשפ' נגלות הלשם).

מחבלי משיח יצלו לרוחה

רבי אהרן תאומים הוסיף פרש שאנו מבקשים: "הוא יזכנו לימות המשיח", ולא לביאת המשיח. לפי שדברי ביאת המשיח יעברו על ישראל ימים קשים המכונים "חבלי משיח", שאותם אנו מכנים פאן "ימות המשיח" ומבקשים אנו שזכנו להחזיק באמונתנו בימים אלו, וזכות זאת היא שתעמד לנו להגיע לחיי העולם הבא לעת ביאת משיח יצדקנו (הגשפ' יוליא ודבון). על כך אף אנו מבקשים בתפלת שמונה עשרה: 'ותחזינה יענינו בשופך לציון ברחמים', ש'ימות המשיח' הקודמים לביאתו, יעברו עלינו ברחמים ולא בצער ובקשי (פנים פות שמוח).

ואמנם, יש מגדולי ישראל שנהגו לומר: 'הרחמן הוא יזכנו לביאת המשיח', והטעמו מנהגם באומרם שהנגו עתה כבר לימות המשיח' הקודמים בתקופת הראי' הקדושה, ומעתה אין אנו מצפים אלא לביאתו (תולדות קול ארה"א עמי פט וכו' נהג הפנתא אקער' מווינקלסקי, דרכי חיים ושלום' אות ט).

מעשה אמונים

ספור שבועי על אמן ותפלה

הכבי ששנה את התמונה

שעמדה לערוך ברית מילה באותם ימים להשתתפות פתבי העתון בשעת קיום המצוה.

למחרת בבוקר נערכה הברית. העתונאים הופיעו זמן רב לפני השעה המיועדת. עוד טרם החלה הברית הבחנתי שהעתונאים עוקבים בדריכות אחרי כל תנועה שלי. ממשטרים החוזרים והמקדמים וכך היה כפי התכנון מראש טרם בואם, ובלבי נשאתי תפלה כי אזכה להיות שליח טוב בעבור כלל ישראל.

הברית עמדה להתחיל. כמנהגי פתחתי באמירת התפלה הנודעת למולה, ולפתע פרצתי בכי סוער ובלתי נשלט, חשתי כי נעשה לי עול. אחד מהעתונאים נזעק לעברי בבהלה: 'קרה משהו! הוא התענן בדאגה'.

הרגעתי אותו והסברתי לו: 'דאגה, אני אדם מבוגר. כל ימי השתדלתי לקדם שם שמים, אפילו בימי השואה שבהם עלה לי הדבר במסירות נפש. עתה, לעת זקנה הזדמן לפני נסיון קשה, ואני מתפלה לפני ה' שאעמד בו בהצלחה לבל יתחלל שם שמים על ידי חלילה דוקא בשנותי המאחרות'.

משום מה, דברי שנאמרו בספונטניות, מבלי שהתכוונתי לכך מראש, הסעירו את לבם של קבוצת העתונאים הנכרים. כמה מהם טפחו על כתפי ואמרו לי כי אני יכול להרגע. שכן כבר עתה הם ראו כי מרבית השענוט שהשמעו כנגד המצוה אין נכונות, בראותם את הסטרליטיות המדקדקת שעליה אני מקפיד טרם קיום הברית, אשר לאחת כמעט ואין סכוי לפניעה בבריות ה' הלד'.

דבריהם הרגיעו מעט את רוחי הסוערת. התחלתי בעריכת הברית כאשר העתונאים עוקבים בדריכות אחר מעשני. ממשמתי הם מחאו לי פנים והחמיאו לי כי מעולם לא ראו אמנות שכזו אשר כלה נעשית על פי כללי הרפואה בהירות הנדרשת. וכי מעתה ברור להם כי אכן אין ממש בטענות שהעלו כנגד קיום המצוה כתקנה, ואין זו אלא אנטישמיות בהתגלמותה.

כמה ימים לאחר מכן התפרסמה כתבה בארץ שלושה עמודים מעל גבי הינו יורק טיימס, שבה פריש העתונאים כפריט ובאריכות את התרשמותם החיובית מהאופן שבה מקפידה המסרת היהודית על עריכת ברית המילה בהירות הגדולה ביותר, באופן שמייעט עד למינימום את צער התינוק ושליל יגרם ממנו כל נזק לבריאותו.

הכתבה היתה כה מצלחת עד שהיו שטענו כי היא הזמנה וממנה על ידי דבר שפאמור לא היה לו כל שחר. בתחלה היה מדובר כי היא תמסך בעמוד השער, אולם ארוע דרסטי שהתרחש באותו היום גרם לה להדחק לעמודים הפנימיים, אבל המסר שהשבע ממנה חלחל ויתכן מאד שטרם לבסוף לבטול החק'.

כאמור, רבי אברהם יצחק נפטר בחדש האחרון בשנה טובה ובשל טוב לאחר שנודע מגוי קורונה. היות שלא זכה להותיר אחריו צאצאים, מתבקש הצבור ללמד ולהתפלל לעלו נשמתו הטהורה של רבי אברהם בן רבי יום טוב יצ'ל'.

מפי אחד מידידי

בחדש האחרון נפטר בארצות הברית ביום ההלכה הצ'א לחיי, מוהלה הנודע, תומך התורה ולומדיה רבי אברהם הכהן קאהן יצ'ל' הרב קאהן נפטר כתוצאה מגוי קורונה המשתולל בעולם בימים אלו.

רבי אברהם הכהן יצ'ל' נודע הן כפוסטד הקרו הנודעת על שמו קרו אברהם הכהן שהצמיחה בין שורותיה רבים מגדולי התורה וההלכה בדורנו, והן כמוהלה ממחה אשר מל רבבות תינוקות במשך עשרות שנים בכל רחבי העולם, ועד לשבוע האחרון לחייו עוד עסק במקלאכת קודש זו.

רבי אברהם, כאחד מזקני המוהלים בדורנו, ראה שליחות קודש להשמיע את קולה של ההלכה הצרופה במצוה זו לפני גורמים שונים מבית ומחוץ שבקשו לשנות את המסורת ולפגע במצוות המילה אשר נשמרה בידינו בצורתה מדורי דורות:

בערב ימי ספר רבי אברהם יצ'ל':

"היה זה בשיאם של ימי הפאבך בגורת המילה שרפחה על יהדות ארצות הברית. באותם ימים בקשתם לפרסם בעתון הנודע הינו יורק טיימס מודעה גדולה שתבהיר קבל עם ועולם כי אין כל אמת בשטענות שהעלו כנגד קיום מצות המילה וכי מדובר באנטישמיות לשמה שאינה מתבססת על המציאות כלל'.

כאשר בריתי על אודות המחיר שיהיה עלי לשלם על מודעה שכזו, נרתעתי. מדבר היה על מחיר של עשרות אלפי דולרים לעמוד'.

היות שבמהלך השנים כבר זכיתי ללמד לא אחת כי כאשר מבקשים לעשות על שמים - הפייסתא ושמאי מבטחת, על כן לא התאשתי והמתנתי לראות כיצד יתפתח הדבר. ואכן, למרבה ההפתעה, כמה ימים לאחר מכן פנו אלי עורכי העתון ובימתי וביקשו ממני להתראן ולהביא את דברי היגדות החרדית בטענתו והסוער. הם אף בקשו את רשותי להתלוות אלי לכהן מהבריות שאני עורך כדי לראות מקרוב את מהלך הענינים'.

היתה זו מתנה משמים בעבורי. לכאורה הייתי אמור להענות להצעה ולקבלה בשיי ימים פתוחות. הפרסום בקמה כה מכבדת ומפרסמת יכול היה לתרם רבות למאבק ולהשפיע רבות על הצלחתו. אלא שלמעשה היתה הדילמה גדולה ביותר; אף אחד לא היה מוכן להבטיח לי שדברי יבאו כבודתם ללא כל שנוי, ושהאפע שהם יבאו בפתחה לא יגרם יותר נזק מתועלת, וכך באתי לתקן ונמצאתי מקלוקל, חלילה'.

כמו בכל צעד בחיי, עלה רבי אברהם למעונם של גדולי הדור כדי להנציץ קמם בשאלה הרת גורל זו. התשובה שהיא קבל היתה שפני שהגורה כבר נגזרה והחק נגד המילה חוקק, מסתבר שלא יגרם נזק נוסף כתוצאה ממאיון שפנה. הגרוע כבר נעשה'.

מאידו, אם הדברים יבאו בפתחה באופן הנכון, יתכן שהדבר ישפיע לטוב על דעת הקהל בארצות הברית בנוגע למצות ברית המילה, ואולי אף ישפיע על החלטת בית המשפט בתיבועה שהגשה באותו זמן לשם בטול החק הנורא'.

"משקבלתי את אשורם של גדולי ישראל", המשיך וספר רבי אברהם, "מהרתי לחיי לעורכי העתון ולהשיב להם תשובה חיובית. קבלתי את אשורה של משפחה

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו. (אגרת הרמב"ן)

העגלה מטלטלת והסוסים צועדים בינות עצים מוריקים. לפתע קורא אחד החסידים: "הביטו! הגענו למקום ישוב!" העגלה עצרה, והכל ירדו מן הכרפדה וגלו עצמם נצבים בלבם של כפר קטן. בפתחו של הבית הסמוך היתה קבועה מזוזה, והחסידים מהרו לנקש על הדלת. "שלום עליכם, ר' יהודי!" פנה רבי שמחה בונים אל בעל הבית, "האם נוכל לנוח קמעא בביתך, ואף לאכל מעט?"

"לכבוד רב הוא לי" השיב האיש בשמחה. "אולם בקשה קטנה לנו אליך", הוסיף רבי שמחה בונים בשם חבריו, "מעדיפים אנו לאכל מאכלי חלב בלבד".

"צר לי", ענה בעל הבית באדיבות, "אולם אין בביתי כלל מאכלי חלב, אשמח להגיש לכם בשר משבח!"

מפנין שפה, החלו החסידים להמטיר על בעל הבית שאלות רבות:

"מי שחט את הבהמה?"

"האם המלחה כדוין?"

"האם לא התעוררה כל שאלה במהלך הכנת הבשר?"

מאחורי התנור נשמע קול חזק: "חסידים!" הפל הפנו את ראשם אל עבר הדובר. היה זה אדם זקן הלבוש בלויי סחבות.

"חסידים!" הוסיף האיש וקרא, "רואה אני שהנכם מקפידים מאד על כל דבר הנכנס אל פיכם, בודקים אותו וחוקרים בשאלות רבות. אך אמרו לי, האם מקפידים אתם כל כך גם על כל דבר היוצא מפיכם? האם גם על כך שואלים אתם וחוקרים היטב האם מתר לדבר דבר זה או לאו?"

*

"כעת מבין אני", אמר רבי שמחה בונים לחבריו, "מה היתה מטרתה של הנסיעה שאליה שלח אותי הרבי. רצה הוא שאשמע מלים אלו, היוצאות מפי הזקן, ואכניס אותן עמק אל לבי".

(ספורי צדיקים)

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יב, ג)

מעשה בצדיק רבי פנחס מקוריץ, שנקלע בדרך לעירה זסלב, ופגש שם את חזן העירה, שהיה בדרך לביתה של יולדת. "הלילה הוא ליל השמורים שלפני ברית המילה, והולך אני לקרא קריאת שמע באזני הרה הנוולד" - שח החזן באזני הרבי.

"ומפני מה נוהגים לקרא קריאת שמע באזני התינוק?" - שאל רבי פנחס. תשובתו של החזן גרמה לרבי פנחס הנאה מרבה, וכה אמר:

"דרשו חז"ל במשנה (ברכות ב, ב): 'למה קדמה פרשת 'שמע' לפרשת 'והיה אם שמוע'? כדי שיקבל עליו על מלכות שמים תחלה, ואחר כך יקבל עליו על מצוות'. והנה תינוק זה, צריך לקבל עליו מחר על מצוות, בהפנסו לביתו של אברהם אבינו. אך כיצד יעשה זאת, והרי עדין לא קבל עליו על מלכות שמים? לכן אנו המנהג אנו נוהגים, לקרא לפני הברית באזני התינוק את קריאת שמע, ובזה גורמים לנשמתו לקבל עליה על מלכות שמים, עוד לפני קבלת על מצות המילה".

(אוצר חיים)

"והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים" (יג, ב)

מה הטעם לכה שהמצרע נטהר דוקא אצל הכהן?

נגע הצרעת בא בעקבות לשון הרע. כאשר אדם מספר לשון הרע, הוא גורם לריב ולפרוד לכבות, ועל פן טהרתו היא - לבוא אל הכהן. על אהרן הכהן נאמר שהיה "אוהב שלום ורודף שלום" (פרקי אבות א יב). כאשר יבוא בעל הלשון הרע אל הכהן, הוא ירפאו, וילמד אותו כיצד להרבות שלום ולהמעיט במחלוקת.

(פלי יקר)

"זאת תהיה תורת המצרע" (יד, ב)

אמר רבי פדת: ברית פרוטה לקדוש ברוך הוא בעולם, שכל מי שמספר לשון הרע ילקה בצרעת. מנין? שנאמר: "זאת תהיה תורת המצרע" - המוציא שם רע.

"בואו עמי!" קרא רבי שמחה בונים אל עבר כמה חסידים, "עלו לעגלה ונצא אל הדרך!"

"לאן אנו נוסעים?" שאלו החסידים בתמיהה, "אינני יודע", השיב רבי שמחה בונים, "רבינו הגדול, היהודי הקדוש מפשרסחא, צוה עלי לצאת לדרך, ואת זאת אני עושה בלי שאלות!"

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

ר ישעילה מקרעסטיר

< יום שני ג' באייר (תרפ"ה)

ר ישעילה מקרעסטיר התייתם מאביו בקטנותו, וכבר ביהותו בן 12 לקחה אותו אמו האלמנה אל הצדיק רבי צבי הרש מליסקא - שיהיה לו לאב ומורה דרך רוחני. עד מהרה התחבב הנער היתום על הצדיק, הוא קרבו אליו ומינהו למשמשו, וכה זכה ישעילה הנער ללמד ממנו תורה והנהגות קדושות.

הוא ראה כיצד מקיים רבי צבי הרש צדקה בכל מאדו, וגם הוא הרבה בצדקה ובחסד.

ראו אנשי ליסקא, כי המשמש הצעיר עוסק הרבה בצדקה, והעניקו לו מכספם. הם ידעו, שישעילה ישמש בכסף זה לצדקה ולמעשים טובים.

ומעשה היה באחד מיהודי ליסקא שפנה אל ישעילה בבקשה שילנה לו סכום כסף גדול. ישעילה לא הכירו ולא ידע מה טיבו, אך בכל אופן נעתר לבקשתו ובמאור פנים ובשמחה הלנה לו את מלוא הסכום.

עברו שבועות אחדים, ועדין לא השיב היהודי את הכסף.

לרבי צבי הרש, נודע הדבר.

באחד הימים קרא הצדיק לישעילה, וצנה עליו ללכת עם שני חסידים נוספים, לגבות מאותו יהודי את החוב.

חשש ישעילה: "אולי אין ללזה כסף. הוא יתביש כשנבוא אליו, ולא יוכל להשיב את הסכום."

לזה ישעילה סכום כסף גדול, ובחשאי, מבלי שיראהו איש, מהר ללונה, ומסר לו את הכסף.

"רבי יהודי, - לחש לתוך אזנו - עוד מעט אבוא אליך עם שני חסידים, בפקדת הרבי, לגבות את החוב. תוכל למסר לי כסף זה בשעה שנבוא."

צנוע וענו היה ישעילה. הוא הצליח להסתיר גדלותו מעיני אנשי ליסקא. רק רבי צבי הרש ידע את גדלותו ואת צדקתו של המשמש שלו.

גדלותו של ישעילה בתורה היתה עצומה. כל רצונו היה לעבד את השם ולהיטיב עם הבריות. לעצמו לא היה זקוק לדבר, אך לאחרים דאג ככל יכולתו. בכספו היה קונה בגדים ונעלים ליתומים עניים, ומשלם למלמדים שילמדו אותם תורה, ומחלק צדקה ביד נדיבה.

גם כשנשא אשה, המשיך רבי ישעילה לחיות בפשטות. הוא ואשתו הצדקת הרבו במעשי צדקה וחסד. פעמים רבות נתנו כל אשר להם לעניים ולנצרכים, והם עצמם נותרו רעבים.

לאחר פטירת רבו, עבר רבי ישעילה להתגורר בקרעסטיר.

ומעשה היה בבקר אחד, עת יצא ר ישעילה לתפלת שחרית ופתאם הבחין הוא בתושב העירה, איציקל הסבל, חומק מבעד לשער החצר, כשהוא נושא על שכמו חבילת עצים להסקה.

הרבי שתק, הוא לא קרא לגנב ולא הוכיח אותו, על שנטל מחצרו עצים ללא בקשת רשות.

מיד לאחר התפלה שלח רבי ישעילה לקרא לחוטב העצים.

"חטב נא לי פמות נכבדה של עצים להסקה", בקש ממנו הרבי.

"מוזר הדבר, - התפלא חוטב העצים - רק בשבוע שעבר הבאתי לרבי עצים רבים, הנחתי אותם בחצר הבית שלו. לשם מה זקוק הרבי לעצים נוספים?"

לא אמר חוטב העצים לרבי דבר, ומהר למלא בקשתו.

שעה קצרה לאחר מכן הגיע חוטב העצים אל רבי ישעילה. "רבי, העצים מוכנים בעגלתי, היכן להניח אותם?"

"מהר והבא את העצים לביתו של איציקל הסבל, - זרז הרבי את חוטב העצים - ילדים קטנים לו, ואין לו במה לחמם את הבית."

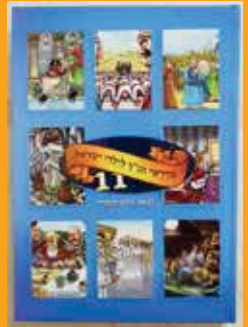
הושלמה הסדרה!

מדרשי הנ"ך לילדי ישראל

כרך 11 על דניאל עזרא ונחמיה

לנילאי 7 ומעלה | 11 כרכים

מתחילת יהושע עד סוף מלכים ב' ודניאל עזרא ונחמיה. עכשיו בחנויות הספרים ובמספר הנ"ל

נאה דורש

פנינים על פרשת שבוע מספרי הרב יעקב פוזן

סמיכות פּרשנתנו לפרשה הקודמת

אשה כי תזריע וילדה זכר (ב, 2)

הפרשה הקודמת מסתיימת בפסוק: "להבדיל בין השמא ובין השור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל", ומיד אחרי כן פותחת פרשנתנו במלים "וידבר ה' אל משה... אשה כי תזריע וילדה זכר".

את ענין סמיכות שתי הפרשיות מפרש הגאון מוילנא כך: שנינו במשנה (יומא פב ע"א): "עברה שהריחה - מאכילין אותה עד שתשוב נפשה". אשה מעברת שהריחה ביום הכפורים מאכל והתאנתה לאכלו, מנסים לחוש לה באזן שהיום יום הכפורים. אם התישבה דעתה, מוטב, ואם לא, נותנים לה לטעם מן המאכל. הגמרא שם מביאה על כך שני מעשים:

האחד - "ההיא עברה דארחא" - היתה מעברת אחת שהריחה תבשיל והתעוררה תאות העבר אליו ביום הכפורים. "אתו לקמיה דרבי" - באו לפני רבי ושאלוהו מה לעשות בנדון. "אמר להו [רבי]: זילו לחושו לה דיומא דכפונרי הוא" - לכו לחשו באזנה שיום הכפורים הוא היום, ואולי תוכל האשה להתאפק ולא לאכל. "לחשו לה, ואילחישא" - לחשו באזנה והיא קבלה את הלחישא ופסק העבר מתאותו.

"קרי עליה [קרא רבי על העבר את הפסוק (ירמיהו א, ה)]: 'בטרם אצרה בטרם ידעתיה ובטרם תצא מרחם הקדשתיה'". ואכו, "נפק מינה [יצא ממנה] רבי יוחנן".

המעשה השני - "ההיא עברה דארחא" - אשה מעברת אחת הריחה תבשיל והתעוררה תאות העבר אליו ביום הכפורים. "אתו לקמיה דרבי חנינא" - באו לפני רבי חנינא ושאלוהו מה לעשות בנדון. "אמר להו: לחושו לה" - לחשו באזנה שיום הכפורים הוא היום, "ולא אילחישא" - ולא קבלה את הלחישא ולא פסקה התאווה.

"קרי עליה [קרא רבי חנינא על העבר את הפסוק (תהלים נח, ד)]: 'ורו רשעים מרחם' - הרשעים נעשו זרים והתנכרו לאביהם שבשמים עוד בהיותם עברים ברחם אמם, וכן נכר שעבר זה רשע הוא, שגרם לאמו לאכל ביום הכפורים. ואכו, "נפק מיניה שבתאי אוצר פירי" - יצא ממנה שבתאי שהיה מקיע את שער הפרות על ידי שהיה אוצרם [כשהיו יוצאים פרות חדשים לשוק, היה קונה את כל הסחורה ומניחה במחסן. יוצר מחסור מלאכותי בשוק שגורם לעלית מחירים], ובברייתא (בבא בתרא ז ע"ב) שנינו שאין אוצרים פרות וכל דבר הנצרך לחיי נפש בארץ ישראל, מפני שגורמים בכך להפקעת שערים.

אם כן למדים אנו, שאשה הנוהרת בימי עבודה להתנהג בקדושה ובטהרה, לשמר על עצמה שלא לאכל מאכלים בזמנים שלא צריך לאכל, זוכה שיצא ממנה בן צדיק.

זהו שנאמר בסוף הפרשה הקודמת: "ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל". "חיה" זו היולדת, כמו שאמרה תורה בפרשת שמות (א, ט), שהמילדות העבריות אמרו על היולדות העבריות "כי חיות הנה".

מדוע נקראת היולדת חיה? מפני שמביאה חיים לעולם [בזהר הקדוש כתוב, שאין קץ למעלתה של היולדת בגן עדן. וראיתי פעם באחד מספרי המוסר שכתב: אלו היינו יודעים את גדל מעלת היולדת, היינו עומדים בתור לבקש ממנה ברכה, כי היא מביאה חיים לעולם. כמה נחת רוח היא עושה לקב"ה!].

אומרת התורה: יש "חיה" - יולדת - שהיא "נאכלת", אוכלת בזמן שלא ראוי לה לאכל, הינו ביום הכפורים, ויש "חיה אשר לא תאכל" (תאכל), ומי שלא תאכל - תזכה לבן צדיק. לכן מיד אחרי כן נאמר: "אשה כי תזריע וילדה זכר" - בזכות שנוהרה לא לאכל כשראוי לא לאכל, זכתה לבן זכר.

(רבי בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

טעמו של ענש הבדידות

בדד ישב מחוץ למחנה מושבו (וי, 20)

אמרו חז"ל (ערכין טו ע"ב): "מה נשתנה מצרע, שאמרה תורה בדד ישב מחוץ למחנה מושבו? הוא הבדיל בין איש לאשתו, בין איש לרעהו, לפיכך אמרה התורה: בדד ישב".

והוסיף על כך רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו אזנים לתורה, ובאר את טעמו של ענש הבדידות:

המספר לשון הרע שונא את הבדירות. נדמה לו שראובן מקפח פרנסתו, ושמעון לא נהג בו כבוד, ולפיכך הוא מרבה לספר בגנותו של ראובן בפני שמעון, ובגנותו של שמעון בפני ראובן. ומשנאת הפרט הוא עובר לשנאת הכלל, ונדמה לו שכל העולם כולו לא נברא אלא בשבילו, וכל באי עולם גוזלים וחומסים את השיף אך ורק לו, ולפיכך היה רוצה שכל בני האדם ימותו במגפה רעה, ו"נשגב" הוא לבדו ביום ההוא. וזו, אגב, היתה מחשבתו של קין בשעה שהרג את הבל, ואכו, הוא לקח בצרעת (בר כ"ב).

האמת היא כי ברנש כזה היה ראוי למות במגפה לפני ה', כשם שמתו מוציאי דבת הארץ, אלא ששמן השמים רחמו עליו והחליפו את ענשו בצרעת, שהיא קשה כמות (נדרים סד ע"ב), וכדי לרפאותו ממחלת הנפש שלו, אמרה התורה: "בדד ישב, מחוץ למחנה מושבו", כלומר בקשת האיש הזה תתקבל, והוא יטעם טעם של בדידות גמורה, ואז בודאי יתגעגע אל חברת האנשים שמהם פרש, ויקבל על עצמו לרצות את חבריו ולשוב ולהיות כמותם.

ישיבתו של הצרוע בדד מחוץ למחנה, מבדל אפלו משאר הסמאים, תלמד אותו לאהב כל אדם ולחלק עמו אפלו את פרוסת לחמו. שכן כאשר הוא צועק: "טמא, טמא" להודיע צערו לרבים, כדי שיבקשו עליו רחמים, הלא ישים אל לבו, שהוא פונה עתה אל אותם ה"רבים" שהרבה לגנותם ולכנותם בשם רעים וחטאים, ואלו עתה הוא מצפה שתקבל תפלתם עליו. כל זה יביא לכך שישים אל לבו ושב ורפא לו.

אחר פסירת האדם קל להכיר במעלותיו

בגמרא (נדרים סד ע"ב) אמרו: "ארבעה חשובין כמת: עני ומצרע וסוקא ומי שאין לו בנים". יש להבין, מהי התכונה היחודית של המת ומה חשיבותו, שבגינה מדמים אליו את ארבעת

האנשים הללו.

ידוע שאסור לשון הרע כרוך בשבעה עשר לאוין. והזהר הקדוש מוסיף ומביא, שלשון הרע שקול כנגד ג' עברות החמורות.

למרות כל זאת, ישנו אדם שמתר לדבר עליו לשון הרע מדאורייתא ומדרבנן, והוא: מי שכבר נפטר מן העולם. אמנם יש חרם הקדמונים שלא לדבר לשון הרע על המתים, אבל מעקר הדיו הדבר מתר.

עתה הבה נשאל את עצמנו ונתבונן, האם הזדמן לנו אי פעם לשמע אדם המדבר לשון הרע על מת. במחשבה קצרה נגיע למסקנה שכמעט מעולם לא שמענו אדם המדבר רעות על מי שנפטר מן העולם.

הרי לנו כי המת הוא אישיות חשובה מאד, שהרי אף לא אחד מדבר עליו לשון הרע!

לכאורה זהו דבר פלא, שהרי לדבר לשון הרע על אדם חי - זהו אסור חמור, ובכל אפן אנשים רבים נכשלים בכך, ואלו בלשון הרע על המת, שמעקר הדיו אין בכך אסור, אנשים אינם נכשלים כלל!

התשובה היא פשוטה: כאשר ישנה תחרות, קשה לנו לראות את מעלותיו של הזולת, וממילא יש לנו נטייה לדבר עליו לשון הרע. אבל לאחר שאדם הסתלק מן העולם, הוא כבר יצא מהמשחק ואינו מתחרה עמנו, וממילא אין לנו כל חפץ לדבר עליו רעות.

פעמים רבות אנו מרימים יד פועט ושואלים אותו: "איזה יום היום?" "יום שלישי!" "איזה גאון!"

"ואיזו פרשה ראשונה בתורה?" "בראשית!" "ממש צדיק אמתיו!" אבל האם אנו מסגלים לומר משפטים כעין אלו לאחד מחברינו? חס וחלילה! בסוף הוא עוד עלול לחשב שאנו מתכוננים בריצינות... לילד פועט אנו מוכנים להחמיא עד בלי גבול, כי הוא אינו מתחרה עמנו, ולכן אנו גומרים עליו את ההלל. אבל לאדם השנה לנו בדרגתו, איננו מוכנים לומר כל שבח מיתה מחששנו שמא יחשב כי הוא עולה עלינו במעלתו.

לכן אמרו חז"ל כי "ארבעה חשובין כמת - עני ומצרע וסווא ומי שאין לו בנים". זאת כיון שאדם שאין לו כסף, אין לו בריאות, ואין לו ילדים, משול למת שאינו מתחרה עמנו, וממילא מוכנים אנו להחמיא לו ללא גבול.

פעמים רבות נשמע בבית האבל המשפט הבא: "אמנם הכרתי את הנפטר, שמעתי עליו דברים, אבל לא ידעתי שהוא היה בדרגות כה גבוהות!" וזאת מפני שכל עוד הוא היה בין החיים לא יכלנו להפיר במעלותיו, כיון שהרגשנו כי אם נכיר בכך שהוא בעל דרגה, משמעות הדבר שהוא עולה עלינו בחשיבותו. אבל לאחר שאותו אדם כבר איננו בין החיים ואינו מתחרה עמנו עוד, אנו יכולים לראות ולהבחין במעלותיו.

לכן מדגישים חז"ל כי תלמידי רבי עקיבא מתו "מפני שלא נהגו כבוד זה בזה", ללמדנו כי כל עוד האדם בין החיים, חבריו מתקשים להפיר במעלתו. אבל לאחר פטירתו, כאשר כל המעכבים מסתלקים, זוכים לראות את תכונותיו היחודיות.

בזאת עלינו להתחזק, לראות במעלת חברינו כבר עתה, בעודם בין החיים. משימה זו אינה קלה, אך אם לכל הפחות נהיה מודעים ליצר המונע מאתנו לראות במעלת הזולת, נוכל לנסות להתגבר עליו ולהשתדל לקיים את מצות "ואהבת לרעך כמוך" בשלמות!

(רבי שלמה לוינשטין שליטי"א - מתוך האור ויקרא, דורש טוב ספירת העמר)

ספירת האמר

תלמידי רבי עקיבא נפטרו בעונן שלא נהגו כבוד זה בזה [על פי דרגתם הגבוהה]. ראוי אם כן להתחזק בימים אלו

בנושא של בין אדם לחברו.

חשוב ביותר לעבד על "ספירת האמר" - לספר ולמד את האמר - את הדבור היוצא מפינו.

אחד הנסיונות הגדולים שיש היום ליהודי שומר תורה ומצוות, הוא נסיון השמירה על הפה. כאשר יהודים 'שומרי מסרת' שנוסעים לטיול בשוויץ או באיטליה, מתמודדים מול נסיון - האם להכנס למסעדה לא כשרה, כי הם ממש רעבים, וההצד במסעדה מפתה מאד, או לא להכנס? הם מתלבטים, האם לעלות על הרכבת התחתית בשבת, או לא לעלות?

לנו, ברוך ה', אין שום התלבשות כזו. לא אקבל שום שכר אם לא אכנס למסעדה טרפה, גם אם אני רעב מאד. אין לי שום נסיון בזה. לאף אחד מאתנו גם אין נסיון האם לעבר על ספק ספיקא של חלול שבת.

לעמת זאת, לשמר על הפה - זהו כבר נסיון גדול. אנחנו מארגנים לעצמנו התרים ממקומים מאד, ומנסים לרמות את עצמנו כאילו הדבר מתר...

אנחנו בזים בלבנו לעוברי עברה. קשה לנו להבין איך הם נוהגים בסכלות כזאת. לא אכפת להם לאבד חיי נצח? לא אכפת להם לזרז אוצרות אינסופיים של חיי עולם, בשביל איזשהו תענוג מפקפק ורגעי? רחמנות עליהם, על אותם אנשים המבעירים לעצמם את אש הגיהנם הלוהטת והשורפת...

בואו נעצה ונתבונן בעצמנו ובמעשינו - כדי שלא נאבד חיי נצח, בגלל כמה מלים של דבור אסור. שלא נבעיר לעצמנו - על ידי איזשהו ספור עסיסי, אך בלתי ראוי - את אש הגיהנם הלוהטת. כידוע, יש סוגים שונים של שמאה - שמאת שרץ, שמאת נבלה, שמאת עבודה זרה, שמאת מת ועוד. אחת השמאות החמורות היא שמאת צרעת.

כאשר שואלים את הכהן על נגע מסים, האם הוא טמא בטמאת צרעת, אין זו שאלה הנובעת מחסר ידיעה. גם אם האדם שהתגלה אצלו הנגע הנו תלמיד חכם עצום, צריך הוא לפנות אל הכהן, והכהן צריך לראות ולקבע. כפי תשובתו של הכהן - כך יהיה. בהתאם לאמירה של הכהן הופך האדם לטמא או נשאר בטהרתו. נגע הצרעת בא על אדם שזהם את פיו ודבר בגנות הזולת. בער לו לספר איזושהי ידיעה עסיסית, והוא לא עצר את עצמו. נראה היה לו, שלא נורא אם יגיד כמה מלים של גנות, סך הכל אלו רק דבורים...

הצרעת מראה לאדם עד כמה חמור העוון של דבורים אסורים. הדבור - הוא שמחולל את השמאה. האדם דבר רק מספר מלים, וכבר לקה במחלה נוראה, שביושה גדולה לצדה, ונקבעה מחלתו על ידי דבורו של הכהן.

רבי שמעון בר יוחאי כתב בספר הזהר הקדוש: "מאן דאית ביה לישנא בישא, צלותא לא עלית קמיה דקדשא בריה דהא איתערא ליה רוח מסאבא", ותרגומו: מי שיש בו לשון הרע, התפלות שלו אינן עולות לפני ה' יתברך. ולמה? כי יש בו רוח רעה.

לא יעלה על הדעת להפנות תפלות ובקשות אל הקדוש ברוך הוא בכלי מלכה, בפה מזוהם בלשון הרע ודבורים אסורים.

כל אחד מאתנו מבקש חיים ובריאות, פרנסה ונחת, ועוד בקשות רבות, פרטיות וכלליות... אנחנו זקוקים לרחמי המרבים של הקדוש ברוך הוא תמיד, בכל רגע ורגע. ומה נעשה אם - מחמת דבורי לשון הרע - תחסם הדרך בפני תפלותינו, ולא תשמענה בקשותינו? איך יראו חיינו בלא קשר עם אבינו שבשמים?!

(רבי משה פרידמן שליטי"א - דורש טוב ספירת העמר)

אַלְדָּנוֹת

לְשִׁמְנוֹ עֶבֶת

פְּרֻשֶׁת תַּזְרִיעַ - מִצְוָה

כ"ז, ע"ד א"ח

עצה רק לומר האמת, ענה ואמר: האשה הזאת שאלה ממני ספיו, וחשבתי שהיא רוצה להרוג עצמה, ואמרתי לה, שאין צורך פי ממילא ישליכו אותנו אל הכבשן. אמר הגסטפו: אתה משקר, לא זאת אמרת! ענה לו הרבי: הן תוכל לשאול את האשה ותאמר לה. הוא פנה מיד אל האשה ושאלה בגסות: מה אמר לך הכלב הזה. האשה ענתה לו, שבקשה ממנו ספיו. המרצח הבין שרוצה לחבול בעצמה והוציא את ספינו ונתן לה.

האשה הניחה את ילדה על הארץ, ולתמהון הרב והנאצי ברכה בקול: 'ברוך אתה ה' וכו' בשם ומלכות, אשר קדשנו וכו' על המילה'. וחתכה את ערלת בנה. ואחר כך ענתה בקול: רבונו של עולם! נתת לי ילד כשר ואני מחזירה לך ילד כשר. הרוצח שאל: מה זאת. אמרה לו האשה: ילדי הוא היום בן שמונה ימים! ובעוד זמן תרצחו אותו וחפצתי לקיים בו מצות מילה כמו שמצוה עלינו בתורתנו. הרבי ראה את הרוצח מזדעזע בגופו הטמא ופונה הצדה למחות דמעה מעיניו הטמאות, ואחר כך לקח את ספינו והלך משם. אחרי כמה שעות האשה וילדה עם עוד אלפים הוצאו לבית השרפה.

והיה הרה"ק מבלאזוב רגיל לספר מעשה איום זה בסנדקאות בברית מילה, להראות לדעת את עצם גבורת הנפש של אשה יהודית לקיים מצוה זו למראה אש הכבשן שהיא מוכנת לה ('שו"ת המאור' ח"ב עמוד קפ).

השתוקקות האם לקיים מצות מילה

פרשת תזריע, נפתחת בפסוקים (ויקרא יב א-ד): 'וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים וגו'. וביום השמיני ימול בשר ערלתו. ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה'. והנה יש להתבונן בסדר הכתובים

מסירות נפשה של אם למילת בנה וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב, ג).

בהיות הרה"ק רבי ישראל שפירא מבלאזוב זיע"א במחנה ההשמדה ר"ל ביאנווא, היתה מלאכתו לנסר עצים. והיו הרשעים מחלקים את המלאכה לכל שנים שהאחד גויץ והשני גבה, למען הכביד את העבודה ככל האפשרי, והרי הפרש גדול יש בין אם שני אנשים שוים מושכים את המשור זה אליו וזה אליו, מאשר אם הגבוה מושך בזעת אפו למעלה והגויץ למטה. שתפו של הרה"ק לנסירה היה ממילא אדם גויץ, ועבד הרבי בזעת אפו למשך המשור אליו למעלה.

יום אחד היתה הגזרה לשרף חיים למאות אלפים ילדים מגטאות שונות, החל מבני יומן ועד בני ד' שבועות. המחזה היה מזעזע ומבהיל. הרבי ראה בעיניו את האכזריות הנוראה של המרצחים, איך השליכו קפות קפות של ילדים אל הכבשן, מגבבים זה על זה כקש וכגבא ממש. הזעקות והקולות שבקעו שחקים עוררו רק צחוקם המשקף של המרצחים ימ"ש.

פתאום פנתה אשה אחת אל הרבי ובקשה ממנו ספיו. פנה הרבי לעברה וראה אשה צעירה שעל ידיה חבילה ובה ילד קטן. הרבי לא הרהיב להפסיק בעבודתו מחמת הנאצים המשגיחים, אבל במשכו המשור למעלה ודוחפו למטה, אמר כבינו לבין עצמו: את רוצה לעשות מעשה בעצמך? כי סבור היה שרוצה להמית עצמה ואת ילדה לדעת! אני אומר לך, שיש בורא הרואה הכל והוא יכול לעזור ברגע האחרון, ואם ח"ו נגזרה גזרה הרי הגזרה היא עלי ועליו ועוד על הרבה להשרף בכבשן האש, ועלינו לקבל הכל באהבה ולא לחבול ח"ו בעצמנו.

הגסטפו השומר ששמע את הרבי מדבר אחרו בערפו וצעק עליו בגסות: יהודי כלב, מה דברת? ראה הרבי שהוא ביד רוצח והכיר שאין

הָאָמוּרִים כָּאֵן: הָרִי הַפְּרָשָׁה פּוֹתַחַת בְּדִינֵי טַמְאָת יוֹלְדֵת: 'אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וְטַמְאָה שְׁבַעַת יָמִים', וְאַחֵר כִּן הַמְּשִׁיב בְּפִרְטֵי דִינֵי טַמְאָתָהּ: 'וְשִׁלְשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע', וּבֵין שְׁנֵי הַפְּתוּבִים הִלְלוּ הָעוֹסְקִים בְּעֵינֵן אֶחָד, נִכְתַּב הַצּוּוִי 'וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עֶרְלָתוֹ', וְהַדְּבָר צָרִיךְ בְּאוֹר, מִפְּנֵי מַה לֹּא הִשְׁלִים הַכְּתוּב אֶת כָּל דִּינֵי הַיְלָדָת וְקִרְבָּנוֹתֶיהָ, וְאַחֵר כֵּן הִיָּה לוֹ לְהוֹסִיף מִצּוֹת מִלָּה, וּמִפְּנֵי מַה נִּכְנַס צּוּוִי זֶה מִמֶּשׁ בְּאִמְצַע הַדְּבוּר הָעוֹסֵק בְּטַמְאָת יוֹלְדָת, אָף שֶׁלְכַאוּרָה אֵין לוֹ שְׂיִכּוֹת לְדִינִים אֱלוֹ כֻּלָּל. וּכְבָר עָמַד עַל שְׂאֵלָה זוֹ רַבְּנֵי הָאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוּשׁ זִיע"א, וּבֵין אֲרִיכוֹת דְּבָרָיו הַנִּפְלְאִים כְּתוּב לֵאמֹר: וְנִרְאָה לְתַת טַעַם לְסְמִיכַת 'וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי' עִם מַה שֶׁלְּפָנָיו, שֶׁבָּא לְתַת טַעַם לְעַכְבַּת הַמִּילָה עַד יוֹם הַשְּׁמִינִי וְלֹא צִוָּה לְמוֹל בְּיוֹמוֹ כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ בְּמִקְנַת כֶּסֶף (שְׁבַת קְלָה), לְזֶה כְּתוּב אַחֵר אוֹמְרוֹ 'וְטַמְאָה שְׁבַעַת יָמִים וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי' וְגו', לוֹמֵר כִּי לְטַעַם זֶה הוּא שֶׁעַכְבַּ הַמִּילָה וְהוּא עַל דְּרָךְ אוֹמְרֵם ז"ל (נְדָה לֹא): כִּדִּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה כָּל הָעוֹלָם שְׂמַחִים וְאָבִיו וְאִמּוֹ עֲצִיבִים. וְרז"ל אָמְרוֹ (דב"ר ו א) וְזֶה לְשׁוֹנָם: לְמַה הַתִּינוּק נִמּוֹל לְשִׁמּוֹנָה, שֶׁקְנָה ה' רַחֲמִים עָלָיו עַד שְׂיִהְיָה בּוֹ כַח, וְכִשֶּׁם שֶׁרַחֲמָיו עַל הָאָדָם כִּן רַחֲמָיו עַל הַבְּהֵמָה, שֶׁנֶּאֱמַר (וּיקרא כב כז) 'וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהִלְאָה יִרְצָה' עכ"ל. וְצָרִיךְ לְדַעַת מִי גָּלָה סוּד זֶה כִּי בְּשִׁמְנָה יָמִים יִהְיָה בּוֹ כַח לֹא פְחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. וְנִרְאָה כִּי כַח הָאָמוּר בְּדְבָרֵיהֶם הוּא מַה שֶׁאָמַר בְּזִהָר (תִּזְרִיעַ מִד. אִמּוֹר צֹא): שֶׁהוּא כִּדִּי שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו שְׁבַת וְתִגְיַעְהוּ נִפְשׁ הַחַיּוֹנִית הַנִּשְׁפָּעֶת בְּעוֹלָם בְּיוֹם הַשְּׁבַת כִּידוּעַ וְאִזּוּ יִהְיָה בּוֹ קִיָּמָא, וְהוּא שֶׁאָמְרוֹ ז"ל כַח הַחַיּוֹנִי, וְתִמְצָא שֶׁאָמְרוֹ ז"ל (זוהר ח"ג קעו:) שֶׁקוֹדֵם שֶׁבָּא שְׁבַת הִיָּה הָעוֹלָם רוֹפֵף וְרוֹעֵד כִּיּוֹן שֶׁבָּא שְׁבַת נִתְחַזַּק וְנַח ע"כ. וְהוּא מַה

שֶׁאָמְרוֹ כִּדִּי שְׂיִהְיָה בּוֹ כַח. וְעִי"ש עוֹד. וְהִנְרָאָה לְתַרְץ קִשְׂיָא זוֹ עִם מַה שֶׁמְצִינֵנוּ בְּזִהָר הַקְּדוּשׁ (ח"ג מב:) בְּבִאוֹר הַפְּסוּק 'אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר', וּז"ל: מַהוּ 'כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה', אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֶתְתָּא מִן יוֹמָא דְאֶתְעַבְרַת עַד יוֹמָא דְיוֹלְדַת לִית לָהּ בְּפוּמָא אֱלָא יִלְדוּ דִּילָהּ אִי לְהוּי דְכָר וְעַל דָּא 'אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר'. [מַהוּ 'כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה', אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִשָּׁה מִיּוֹם שֶׁהִזְרִיעָה וְנִתְעַבְרָה עַד יוֹם שְׂיִוְלָדָת, אֵין דְּבוּר בְּפִיָּה אֱלָא הוּלָד שְׁלָהּ אִם יִהְיָ זָכָר. וְעַל כֵּן אוֹמֵר הַפְּתוּב 'אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר', שֶׁתְּכַף מִשְׁנַתְעַבְרָה אֵין לָהּ אֱלָא אִם יִהְיָ זָכָר]. ע"כ.

הִנֵּה הַשְּׁתוּקוֹת זֹו שֶׁל הָאִשָּׁה לְבָן זָכָר, אֵינָה אֱלָא בְּשִׁבִיל שְׂהִיא רוֹצָה לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוֹת בְּרִית מִלָּה, וּמַעַתָּה מְבַאֵר, כִּי לְפִיכָךְ מִיד כְּשֶׁהַזְכִּירָה תּוֹרָה 'אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר', שְׁבוּזָה נִרְמַז עֵינָן הַשְּׁתוּקוֹתָהּ שֶׁל הָאִשָּׁה לְקַיֵּם בְּבִנָּה מִצְוֹת מִלָּה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר בְּזוּה"ק, תְּכַף הַשְּׁלִימָה וְאִמְרָה 'וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בָּשָׂר עֶרְלָתוֹ'.

וּבְדָבָר הַשְּׁתוּקוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵל מִצְוֹת מִלָּה עוֹד בְּהִיּוֹת הָעֶבֶר בְּמַעֲיָ אִמּוֹ, בְּאֵר הַרְה"ק מְאוּז'רוב זִיע"א אֶת לְשׁוֹן הַפִּיט [בְּזִמְרָה 'יוֹם לִיבְשָׁה' לְרַבִּי יְהוּדָה הַלּוּוִי]: 'הַבָּאִים עִמָּךְ בְּבְרִית חוֹתְמָךְ וּמִבְּטָן לְשִׁמְךָ הֵמָּה נְמוּלִים', וְלְכַאוּרָה יֵשׁ לְדַקְדַּק הֲלֹא אֵין נְמוּלִים מִבְּטָן מִמֶּשׁ אֱלָא רַק אַחֵר שְׁמִנָּה יָמִים, אִמְנָם לְהָאָמוּר מְבַאֵר כִּי כּוֹנֵת הַדְּבָרִים לְגַדֵּל הַצִּפְיָה וְהַשְּׁתוּקוֹת לְמִצְוֹת מִלָּה, שֶׁיִּשְׁנָה כְּבָר מִבְּטָן, לְפִי שֶׁעוֹד בְּהִיּוֹת הָעֶבֶר בְּבָטָן אִמּוֹ מִיְחֻלִּים אָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁיִּזְכּוּ לְבָן זָכָר וְיַעֲלֶה בְּיָדָם לְקַיֵּם מִצְוֹת מִלָּה כִּהְלַכְתָּהּ, וְעַל שֵׁם רְצוֹן וְחֶשֶׁק אֱלוֹ נֶאֱמַר 'וּמִבְּטָן לְשִׁמְךָ הֵמָּה נְמוּלִים'.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שו"ת קה"ק

חידון אֵלְצָנוֹת - נושא פרסים איזו אָרֶץ מְזַכֶּרֶת בְּפִרְשָׁה זוֹ (פּר' מְצַרְעֵ)?

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור
מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני
למספר פקס: 077-470-26-81
או למייל: magdenot@gmail.com
נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת משפטים:

ש. איזו אבן יקרה מזכרת בפרשה זו?
ת. כתוב שהספיר היה למרגלות ה' בהר
סיני (שמות כד, י).

שמות הזוכים בסידור מתיבתא מנחה מעריב
בהוצאת "עוז והדר":
פרשת משפטים:
ה' שלום מנדל מנתניה.

למענינו מים

ידיעות נפלאות בפַרשת השבוע * פַרשת תזריע-מצרע

המוציא שם רע מעיד רע על עצמו

פְרשיות תזריע-מצרע מלמדות אותנו את דיני המצרע. וידועים מאד דברי חז"ל, שהמילה "מצרע" היא נוטריקון "מוציא-רע", ועונשו של המוציא שם רע הוא להיות מצרע. ונפתח בצטוט של מספר מאמרי חז"ל בענין זה, המובאים בילקוט שמעוני (תהלים קא, תתנה):

"אמר רב יוחנן משום רב יוסי בן זמרא: כל המספר לשון הרע נגעים באין עליו, שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית..."

"אמר רבי שמעון בן לוי: מאי דכתיב זאת תהיה תורת המצרע זאת היא תורתו של מוציא שם רע."

"אמר רב חסדא אמר מר עוקבא: כל המספר לשון הרע ראוי לסקלו באבן..."

"אמר רב חסדא אמר מר עוקבא: כל המספר לשון הרע, אמר הקדוש ברוך הוא, אין אני והוא יכולין לדור בעולם..."

לצפורי, והיה מכריז ואומר: מי רוצה לקנות סם חיים? שמע אותו רב ינאי אשר היה בתוך הבית, קרא אליו ואמר לו: עלה לכאן ומכור לי. ענה לו הרוכל: אתה אינך זקוק לזה, לא אתה ולא אלו שקמותך.

הפציר בו רב ינאי. עלה אליו הרוכל, הוציא לו ספר תהלים והראה לו את הפסוקים: "מי האיש החפץ חיים... נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב".

נענה רב ינאי ואמר: אכן, אף שלמה המלך מכריז ואומר, "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו". ובכל זאת, למרות שהדברים פשוטים, הנה כל ימי הייתי קורא את הפסוק הזה ולא הייתי יודע עד כמה הוא כפשוטו, עד שבא רוכל זה והודיעני.

ומסים המדרש: "לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: זאת תהיה תורת המצרע - תורת המוציא שם רע".

* * * * *

פשר המעשה של הרוכל ורב ינאי

חז"ל במדרש מספרים לנו מעשה שהיה (ויקרא רבה טז, ב): מעשה ברוכל אחד שהיה מסובב בעירות שהיו סמוכות

ומעירים הדרשנים: מה התחדש אצל רב ינאי בעקבות מעשהו של אותו רוכל? וכי אדם גדול זה צריך היה חזק באמונתו לנכונות הפסוק? אלא, הם מבארים, רב ינאי פרש כל ימיו את הפתוב פענין

3/3 גימ' /

כֵּלָיִי שֶׁל שׂכָר וְעֵנֶשׁ. וְאֶכֶן כַּלְנוּ יוֹדְעִים הַיָּטִב כִּי כָל עֲבָרָה מְבִיאָה לְעֵנֶשׁ, וְכָל מְצֻנָה מְבִיאָה לַשֹּׁכֵר.

אוּלַּם אוֹתוֹ רוֹכֵל לְמַד אֶת רַב יְנָאִי, כִּי מְצֻנָה זוֹ שֶׁל שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן הִיא עֲצָמָה סֵם הַחַיִּים מִמֶּשׁ. אִין זֶה עֵינֵי שֶׁל שׂכָר וְעֵנֶשׁ בְּלִבָּד, הַמְחַשְׁבִּים עִם הָאָדָם עַל מַעֲשָׂיו וּבְהִתְאַם לְמַצָּב הַזְכִּיּוֹת וְהַחֻבּוֹת שְׁלוֹ - אֲלֵא חִק טַבַּע מִמֶּשׁ שֶׁקִּבַּע הַשֵּׁם בְּעוֹלָמְנוּ.

מִמֶּשׁ כְּפִי שָׁאָדָם שָׁאִינוּ נוֹשֵׂם, אוֹ אָדָם הַשׁוֹתֶה רַעַל, שֶׁהוּא מֵאֲבָד אֶת חַיָּיו - כָּף בְּדַיּוּק מִי שֶׁמִּדְבַּר רַע עַל רַעְהוּ הַרְיֵהוּ מְדִיק וּמְרַעֵל אֶת גּוּפּוֹ !

יֵשׁ לְצַיֵּן כִּי אַף הַבְּדֵלִים מַעֲשִׂים נִשְׁנוּ כָּאֵן, כְּגוֹן הַבְּנֵה שְׁדַבּוּר רַע עַל הַחֶבֶר עָלוּל לַהֲדִיק גַּם לְמִי שֶׁעוֹשֶׂה זֹאת בְּשׂוֹגֵג, וְאֶפִּילוֹ בְּאוֹנֵס. פְּגִיעָה בְּזוּלַת מְשׁוּלָה לְאֵשׁ שׁוֹרְפָתָה, וְהִיא עֲלוּלָה לְפַגֵּעַ גַּם בְּאָדָם שֶׁהִצִּית אֹתָהּ שְׁלֵא בְּמַתְכַּפֵּן !

”נוח” לו לַאֲדָם לְפֹל לַתּוֹךְ בְּבִשּׁוֹן הָאֵשׁ

צָאוּ וְרָאוּ עַד כַּמָּה נְזָהְרוּ גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא לְפַגֵּעַ בְּאִישׁ, עַד שֶׁנֶּאֱמָר בְּנִמְרָא (בְּרֻכּוֹת מַג.ב): ”וְאָמַר רַב זֹוְטָרָא בִּר טוֹבֵיָהּ אָמַר רַב, וְאָמַרִי לֵה אָמַר רַב חֲנָא בִּר בִּיזְנָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲסִידָא, וְאָמַרִי לֵה אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי: נוח לו לַאֲדָם שֶׁיִּפֹּל עַצְמוֹ לַתּוֹךְ כְּבִשּׁוֹן הָאֵשׁ וְאֵל לְבִין פְּנֵי חֲבָרוֹ בְּרַבִּים” - - -

וְגַם עַל כָּף הַטְּעִימוֹ הַדְּרָשָׁנִים, כִּי לֹא נֶאֱמָר בְּלִשׁוֹן צְוִי, וְאֵף לֹא בְּלִשׁוֹן מְצֻנָה אוֹ עֲבָרָה, אֲלֵא ”נוח לו לַאֲדָם”. כְּלוּמַר: עֲדִיף לוֹ לַאֲדָם לְסַבֵּל מְשׁוּרְפַת גּוּפּוֹ בְּאֵשׁ גְּשֵׁמִית, מֵאֲשֶׁר לְשׂוֹף וְלַהֲרוֹס אֶת נִפְשׁוֹ בְּאֵשׁ הַנּוֹרָאָה שֶׁל פְּגִיעָה בְּרַעְהוּ.

** ** *

עַל פִּי הַדְּבָרִים, נוֹכַח לְהִכִּין לַעֲמֹק אֶת הַקֶּשֶׁר בֵּין הַדְּבַר הַרַע לְבִין הַתּוֹצֵאָה = הַצְּרַעַת.

הַמוֹצֵיא שֵׁם רַע עַל רַעְהוּ ”זוֹכָה” לְצְרַעַת לֹא רַק כְּעֵנֶשׁ הַבָּא עָלָיו מְחַמֵּת חֲטָאוֹ, אֲלֵא שְׁעֵצֵם הַדְּבַר הַרַע הוּא עַצְמוֹ הַיּוֹצֵר אֶת הַנִּזֵּק וְהַרְקָבוֹן הַנּוֹרָא, הַמְתַּבְּטֵא בְּצְרַעַת הַמְתַּפְּשֵׁט עַל פְּנֵי גּוּפוֹ וּמַעֲדֶה עַל מַצָּבוֹ הַקִּשָּׁה !

הַמַּאֲשִׁים אֶת רַעְהוּ מַעֲיָד עַל ... עַצְמוֹ!

וְכָאֵן הַמְקוֹם לְהוֹסִיף יְסוֹד נִפְלָא הַמְתַּבְּאָר בְּסִפְרֵי הַחֲסִידוֹת. עַל הַפְּתוּב בְּפִרְשָׁתָנוּ (יג. מה) ”וְטַמָּא טַמָּא יְקָרָא” בְּאֵרוֹ בְּסִפְרֵי הַחֲסִידוֹת, כִּי כְּאֲשֶׁר אָדָם מְכַנֶּה אֶת רַעְהוֹ בְּתֵאֵר ”טַמָּא”, הַרְיֵהוּ מַעֲיָד עַל עַצְמוֹ כִּי אֵף הוּא טַמָּא !

הָאָדָם הַטַּמָּא, הוּא הוּא זֶה שֶׁהוֹלֵךְ וְצוֹעֵק לְזוּלַת ”טַמָּא” ! וּבִאֲתָה מְדָה: הַמוֹצֵיא דְּבוּרִים רַעִים עַל חֲבָרוֹ, הַרְיֵהוּ נוֹתֵן דְּרוֹר לְרַע הַפְּנִימִי לַהֲשַׁתְּלַט עָלָיו, וְכִשְׁהָרוּע הַזֶּה יוֹצֵא מִן הַכַּח אֶל הַפֶּעַל וּמְתַבְּטֵא בְּאֵפֶן מַעֲשִׂי, אוֹ אֲז לּוֹקֶה הוּא בְּגּוּפוֹ. וְכַמוֹכֵן שָׁאִין הַדְּבָרִים אָמוּרִים בְּמִי שֶׁמַּתְכַּפֵּן לְשֵׁם שְׁמִים, לְפָרְסֵם אֶת מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל רֶשָׁעִים וְחוֹטְאִים, וְלַהֲצִיל יְהוּדִים תְּמִימִים מִרַשָּׁתָם. אֲדַרְבֵּה, מְצֻנָה גְדוּלָה הִיא זֹו וְאִין קַץ לְשִׁכְרֵן שֶׁל מְזוֹפֵי הַרְבִּים.

כָּל הַדְּבָרִים אָמוּרִים רַק בְּאֵפֶן שָׁאִין צְרָף בְּהַכְרֵזָה זֹו וְנִתֵּן לַהֲשִׁיג אֶת הַתּוֹעֵלַת בְּדְרָף אַחֲרַת, אוֹ בְּאֵפֶן שֶׁיֵּשׁ מְקוֹם לְלַמֵּד זְכוּת עַל אוֹתוֹ חוֹטָא, וְכַדּוּמָה.

וּמַעֲשִׂים רַבִּים שְׁנוּיִם בְּסִפְרֵי תוֹלְדוּתֵיהֶם שֶׁל גְּדוּלֵי וְצַדִּיקֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצֵד לְמְדוֹ זְכוּת עַל כָּל יְהוּדִי בְּכָל לַבָּס וּנְפִשָּׁם, וְסִרְבוּ לְקַבֵּל לְשׁוֹן הַרַע עַל שׁוּם אָדָם.

וְעוֹד אָמַרְו גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם אָדָם רוֹאֶה חֲטָא וּפְגָם בְּחֲבָרוֹ, סִימֵן הוּא כִּי מְשִׁימִים רוֹצִים לְעוֹרְרוֹ שֶׁהוּא עַצְמוֹ פְּגוּם בְּאוֹתוֹ הַפְּגָם, וּמְשׁוּם כְּף מְרָאִים לוֹ אֶת נִגְעֵי חֲבָרוֹ, שְׁהָרִי ”כָּל יִשְׂרָאֵל עֲרֻבִין זֶה בְּזֶה”. (דְּבָרִים בְּנֶסַח זֶה מוּבָאִים

בְּסִפְרֵים בְּשִׁמְם שֶׁל גְּדוּלֵי וְצַדִּיקֵי עוֹלָם, כְּגוֹן בְּשֵׁם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ וְצ״ל, וְכֵן בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מוֹיִלְנָא וְצ״ל).

עַל כֵּן אוֹתָם גְּדוּלִים וְצַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, לֹא הִצְלִיחוּ לְרְאוֹת גְּנוּתוֹ שֶׁל יְהוּדִי, כִּיּוֹן שְׂבָהָם עֲצָמָם לֹא נִמְצָאָה אֶפִּילוֹ פְּגִמָה דִּקְהָה מִן הַדְּקָה שֶׁל אוֹתוֹ עוֹוֵן. (זֹאת כְּמוֹכֵן לְמַעַט מְקָרִים שְׂרָצוֹן הַשֵּׁם הוּא שִׁיטְמוֹ לֵב לַכָּף).

וְסַפּוּרִים רַבִּים מִסִּפְרִים, עַל צַדִּיקֵי עוֹלָם שֶׁכְּאֲשֶׁר רָאוּ יְהוּדִי עוֹבֵר עֲבָרָה כְּלִשְׁחִי - הַתְּמוֹטְטוֹ וְהַתְּעַלְפוֹ, הֵן מִהֲצַעֵר עַל כְּשָׁלוֹנוֹ שֶׁל יְהוּדִי, וְהֵן מִהַרְמוֹ שְׂרָאוּ בְּכּוֹף שָׂאָף הֵם נְגוּעִים חִלְיָה בְּאוֹתוֹ עוֹוֵן, שְׂכַן אִם הִיוּ נְקִיִּים מִמֶּנּוּ כִּלִּיל לֹא הִיוּ מְסוּבָּבִים מְשִׁמִּים שְׂהֵם יִחְזוּ בְּעֵינֵיהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹוֵן.

הַמַּצְבִּיעַ עַל רַעְהוּ - מְצַבִּיעַ גַּם עַל עַצְמוֹ ...

וּמֵאַחַד מְדַרְשֵׁי דְּוָרְנֵו שְׁמַעְנֵו אֶת הַרְעִיוֹן הַנֶּחְמָד הַבָּא: כְּאֲשֶׁר אָדָם מְצַבִּיעַ בְּאֲצַבַּע מַאֲשִׂימָה אֶל רַעְהוּ, וּמַאֲשִׁים אוֹתוֹ בְּחוּמְרָה בְּדָבַר מַה - הָבָה וְנִשִּׂים לֵב כִּי בְּעוֹד הָאֲצַבַּע הַמַּאֲשִׂימָה מוּפְנִית לְעֵבֶר רַעְהוּ, הִנֵּה בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדַיּוּק מְתַקַּפְלוֹת שְׁלוֹשֶׁת הָאֲצַבָּעוֹת הָאַחֲרוֹת וּמְצַבִּיעוֹת לְעֵבֶר עַצְמוֹ !

תְּנוּחָה זֹו קְרוּיָה ”תְּנוּעַת הָאֲקָדַח”, שְׂכַן הִיד נְדַמִּית לְאֲקָדַח שְׁאוֹתוֹ מִפְּנֵה הַמַּאֲשִׁים לְעֵבֶר הַמוֹאֲשָׁם.

וְהִנֵּה, בְּעוֹד הַ”אֲצַבַּע” מַאֲשִׂימָה אֶת הַזוּלַת (וְלַעֲתִים גַּם הַ”אֲגוּדָל” מְצַטְרַפַּת אֲלֵיהֶן), הָרִי הַ”אַמָּה”, הַ”קְמִיצָה”, וְהַ”זַּרְת” מוּפְנוֹת בְּחֻזְרָה לְעֵבֶר הַמַּאֲשִׁים - - -

כְּלוּמַר: הָאֲשַׁמַּת הַזוּלַת הִיא לְפַעֲמִים רַצוֹן לְהַעֲבִיר אֶת הַמְחִדֵּל שֶׁל הַמַּאֲשִׁים אֲלָיו, וּלְנַסּוֹת לַהֲסִיט אֶת תְּשׁוּמַת הַלֵּב שֶׁל כָּל מִהַמַּעֲשִׂים שְׁלוֹ עַצְמוֹ... הָאֲצַבָּעוֹת הַמְתַּקַּפְלוֹת מְסַפְרוֹת בְּחִשָּׁאִי אֶת הָאֲמָתָה...
כְּאֲשֶׁר אָדָם צוֹעֵק עַל רַעְהוּ, אוֹ עַל בֶּן זוּגוֹ, כִּי הוּא כֶּעֶסְן, גְּאוֹתָן, עַצְלוֹ, בְּלִתי מַתְחַשֵּׁב, בּוֹדְנֵן, חָסֵר אַחֲרִיתוֹ, וְכַדּוּמָה - הִנֵּה בְּאוֹתוֹ רַגְעַיִשׁ כְּכֹף הוֹדָאָה שֶׁקֵּטָה כִּי אֵף הוּא עַצְמוֹ סוּבָל מְאוֹתָן הַתְּכוּנוֹת, אֲלֵא שְׁנַח לוֹ ”לְהַפִּיל” אוֹתָן עַל הַשָּׁנִי. אָדָם הַצּוֹעֵק עָלֶיךָ, חִלְיָה, כִּי אַתָּה שֶׁקָּרַן וְרַמְאִי - אֶפְשָׁר שֶׁהוּא מְכִיר אֶת הַעֲנִיֵן מְהַפְרוֹת אִישִׁית...
אָדָם הַצּוֹרֵחַ עָלֶיךָ, חִלְיָה, שֶׁאַתָּה נוֹכַח וְבוֹגֵד - יִתְכַּן מְאֹד שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַה לְהַסְתִּיר... כְּדִאי לְבַדּוּק...
אָכֵן: ”וְטַמָּא - טַמָּא יְקָרָא”.

וְכַאֲמוֹר, אִין הַפְּנוּנָה לְשִׁלְל אֲמִירַת בְּקָרַת, לַעֲתִים נוֹקְבֵת. אֲלֵא שֶׁהַבְּקָרַת צְרִיקָה לְהֵאֱמֹר מַתּוֹף אֲהָבָה וְהַעֲרָכָה לַאֲדָם שְׁמוּכִיחִים אוֹתוֹ, וְאֵז הִיא גַּם מְתַקַּפְלַת עַל לְבוֹ.

וְאֵף בְּמִקְרָים שִׁישׁ צָרַף לְהַעֲמִיד אֶת הַדְּבָרִים בְּחוּמְרָה גְדוּלָה, עֲדִיף לְדָבַר עַל גּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֵׂה, וְלֹא עַל גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם. רַק אֲנָשִׁים מַעֲשִׂים מְאֹד הֵם בְּכַחְיִנַּת ”עֵרֹב רַב”, אוֹ בְּכַחְיִנַּת ”עַמְלִק”. כָּל הַשְּׂאָר הֵם יְהוּדִים אֲמֻלְלִים, לַעֲתִים תִּינוּקוֹת שְׁנַשְׁבוּ, שְׁכַנְפְּשָׁם דוֹלַק הַנִּיצוּץ הַיְהוּדִי וּמִמֶּתִּין שֶׁיֵּלְבוּ אוֹתוֹ.

עַצְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ בְּחַיִּי לְמִי שְׁאוּהַב לְדַבֵּר ...
וְנַסִּים עֵינֵי זֶה בְּדְבָרָיו הַנִּפְלָאִים שֶׁל רַבְּנוּ בְּחַיִּי, הַמַּצִּיעַ עֲצָה טוֹבָה וּנְפִלְאָה לְ”דְּבָרָנִים” הָאוֹהֲבִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה. זֹוּ לְשׁוֹנוֹ הַזֶּהָב:

”וְהוּא שְׁאֵמַר מוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן וְאוֹהֲבֵיָה יֵאכַל פְּרִיָה, יֵאמַר, מֵאַחַר שִׁישׁ מוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן, מִי שְׁאוּהַב לְשׁוֹן וְהוּא הַחֲפִץ לְדַבֵּר תְּמִיד, יִשְׁתַּדֵּל לְהַרְבּוֹת אֲלָיו שְׂכָר וְיַדְבֵּר בְּעֵינַי חֲקִמָה וְתוֹכַחוֹת חַיִּים וְהָאֲמָת וְהַשְּׁלוֹם, וְיֵאכַל פְּרִי הַלְשׁוֹן וְיִהְיֶה שְׂכָרוֹ רַב, כִּי חַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן, וְכַאֲשֶׁר הוּא רַגִּיל לְדַבֵּר יוֹתֵר מְשָׂאָר בְּנֵי אָדָם - כֵּן יִרְבֶּה שְׂכָרוֹ”.

עַצְתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ בְּחַיִּי לְמִי שְׁאוּהַב לְדַבֵּר ...
וְנַסִּים עֵינֵי זֶה בְּדְבָרָיו הַנִּפְלָאִים שֶׁל רַבְּנוּ בְּחַיִּי, הַמַּצִּיעַ עֲצָה טוֹבָה וּנְפִלְאָה לְ”דְּבָרָנִים” הָאוֹהֲבִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה. זֹוּ לְשׁוֹנוֹ הַזֶּהָב:

”וְהוּא שְׁאֵמַר מוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן וְאוֹהֲבֵיָה יֵאכַל פְּרִיָה, יֵאמַר, מֵאַחַר שִׁישׁ מוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן, מִי שְׁאוּהַב לְשׁוֹן וְהוּא הַחֲפִץ לְדַבֵּר תְּמִיד, יִשְׁתַּדֵּל לְהַרְבּוֹת אֲלָיו שְׂכָר וְיַדְבֵּר בְּעֵינַי חֲקִמָה וְתוֹכַחוֹת חַיִּים וְהָאֲמָת וְהַשְּׁלוֹם, וְיֵאכַל פְּרִי הַלְשׁוֹן וְיִהְיֶה שְׂכָרוֹ רַב, כִּי חַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן, וְכַאֲשֶׁר הוּא רַגִּיל לְדַבֵּר יוֹתֵר מְשָׂאָר בְּנֵי אָדָם - כֵּן יִרְבֶּה שְׂכָרוֹ”.

עַלֹז זֶה נִתְרַם לְהַצִּיל עִם יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נִגְעַת וּמַחֲלָה אֲכִיזִר

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 18:56

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 19:55

ר"ת: 20:29

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 451 25.4.2020 - א' אייר תש"פ

וְהוּא הוֹשִׁיעַ לָנוּ יְיָ יִשְׂרָאֵל וְיִבְרָא בָנוּ

פְּרִשְׁת - תּוֹרִיעַ - מְצַרְעַ

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על איתותים משמים

וְשַׁלַּח אֶת הַצֶּפֶר הַחִיָּה (יד,ז)

בא אלי אברך בבהלה, וסיפר על תופעה המתרחשת בביתו מזה כמה ימים, הגורמת לחרדה לו ולבני ביתו, והם אינם מוצאים לה פתרון. "ציפור גדולה נכנסת אלינו לסלון הבית", הוא מספר, "וכשאנחנו מסלקים אותה, היא יוצאת, אבל בתוך דקה-שתיים חוזרת שנית. שוב אנחנו מגרשים אותה, ושוב היא חוזרת. כך יום, יומיים ושלושה ימים, ויותר. "הציפור עצמה אינה מפחידה אותנו", אומר האברך, "אבל יש לנו הרגשה שהיא נשלחה מן שמיא לרמוז לנו דבר-מה, ואין אנו יודעים ולו קצה-חוט מה הוא הרמז והסימן שהיא מביאה עימה בכנפיה.

"בשלב מסוים", הוא ממשיך, "חשבנו שאולי כדאי להרוג אותה, וכך להתפטר ממנה, ומן המתח שהיא גורמת לנו בבית". כששמעתי את הדברים הללו יוצאים מפני האברך, אמרתי לו: "הרי אתה עצמך אומר שיש לך הרגשה שהציפור נשלחה מן השמים, ואם כן כיצד הנך מעלה בדעתך פתרון שכזה של הריגת הציפור? וכי אם תהרגנה, תתפטר ממנה ומהרמזים שהיא מביאה עימה?".

משל למה הדבר דומה, לאדם הנוסע ברכבו, ולפתע נדלקת נורה אדומה בלוח המחוונים שלו. כיון שרק לפני שבוע-שבועיים רכש את הרכב, הוא עדין אינו בקי בכל סימני הנורות, ואינו יודע אל-נכון מה הוא הפריט במכונית העומד לפני קלקול, ושבעטיו נדלקת המנורה. הוא ממשיך לנסוע, אבל הנורה כבית ונדלקת שוב ושוב, וביתר תכיפות, מה שאומר שהתקלה מחמירה והולכת.

"ואם כן מה עלי לעשות?" - שאל האברך, כשענן של דאגה מכסה את פניו. אם אתה חושב שאני הכתובת לדברים אלה, הינך טועה", השבתי לו, "אבל הדבר מרגיז את הנהג, ומפריע לו לנהוג בשלווה. עכשיו נעצור רגע ונחשוב: וכי אם הנהג ייקח פטיש וישבור את הנורה, ויסלקנה מן העולם, תיפטר הבעיה שהתעוררה ברכב? הרי ללא ספק המצב רק ילך ויחמיר, המנוע עלול להתחמם, עד שהמכונית תיתקע לגמרי ולא תמשיך יותר בנסיעה, וגם נוסעי הרכב יכנסו לסכנה-רבתי!

אם כל מציאותה של נורה זו היא כדי להתריע מפני תקלה כלשהי במכוננית, הרי הפתרון האחד-והיחיד העומד בפני הנהג, הוא להעמיד את הרכב בצידי הדרך, ולבדוק את המערכות. ואם הוא עצמו אינו יודע לעשות זאת, עליו להזעיק איש מקצוע, או לחילופין לקרוא לרכב גרר, שיגרור את הרכב אל המוסך, ושם יבדקו את התקלה. "גם במקרה שלך", אמרתי לאברך, "הרי עושה רושם שהציפור נשלחה מן שמיא כדי להצביע על 'תקלה' כלשהי בביתכם, ואם כן בודאי שהריגתה של הציפור לא תסייע בידך במאומה".

יכולני לצטט בפניך את דבריו של יונתן בן עוזיאל לקמן (פסוק נ"ג) ויתכן שתמצא שם את הפתרון לתופעה של הציפור החודרת לביתך: "יונתן בן עוזיאל מתקשה: מדוע מצווה התורה בענין המצורע לשלח את הציפור השניה, ולא לשוחטה, כפי שעושים לציפור הראשונה?"

ומסביר, שכיון שהמצורע נענש בגין לשון-הרע שדיבר, שילוחה של הציפור השניה נועד להזכיר לו את חטאו, שאם ישוב וידבר לשון הרע, תחזור אליו הציפור שנית, ותזכיר לו את הטראומה הגדולה שהיתה מנת-חלקו בתקופת היותו מצורע.

לכשיזכר האדם בכך, יש סיכוי רב שישפר את דרכיו ויפסיק לדבר לשון הרע. הציפור החיה משמשת, אפוא, לתזכורת, שאם ישוב וידבר לשון הרע, היא תחזור לביתו ותזכיר לו את הדבר". האברך שמע את הדברים, ולאחר שעשה חשבון נפש, הסכים שאכן מדברים בביתו לשון הרע, וקיבל על עצמו להתחזק בדבר. והציפור לא באה יותר. (מתוך 'ברכי נפשי' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל על מה ששווה יותר מכל הסיגופים

אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת או סִפְחַת (יג,ב)
הנגעים האמורים כאן, היו באים על לשון הרע, כמבואר בגמרא (ערכין טו ע"ב) פעם אחת הגיע לארץ ישראל המשגיח של ישיבת לייקווד, רבי נתן וכטפויגל זצ"ל, והוא רצה להיכנס לרבי'ה רבי שלום זצ"ל. התלוויתי אליו, וכשהגענו, רבי שלום היה חלש מאד, והיה לו קשה לקבל אנשים, אבל הידידות שהיתה לו עם רבי נתן זצ"ל היתה מוראדיג!

כשראה רבי שלום את רבי נתן, אזור כח לקבל את פניו, אך כיון שהדיבור היה קשה עליו, אמר לו רבי נתן: "אני אזכיר לכם את השמוע'ס שאמרתם כשהייתם בלייקווד, עם הניגון שלכם", ופתח ואמר כך: הגר"א כותב באגרת: "ועד יום מותו צריך האדם להתיישר, ולא בתעניות וסיגופים, אלא ברסן פיו וברסן תאוותיו, וזה שווה יותר מכל התעניות והסיגופים שבעולם!". "וזו היא התשובה!" אם אתה רוצה לדעת מה זה "תשובה" – תשובה היא רסן פיו ורסן תאוותיו. ודבר זה "שווה יותר מכל התעניות והסיגופים שבעולם", שווה אף יותר מאלף גלגולי שלג...

הגר"א ממשיד: "וכל רגע ורגע שהאדם חוסם פיו – זוכה בשבילו לאור הגנוז, שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער, ובזה יכופר לו כל עוון, וניצול משאל תחתיות". אם לאדם 'בוער' לומר משהו... עומד לו כבר על קצה הלשון... והוא חוסם את פיו – הוא זוכה לאור הגנוז, לאור כזה שאפילו המלאכים לא זוכים לו! הוא זוכה לכפרת עוונות ומציל עצמו משאל.

אחר כך המשיך רבי נתן: "הוספתם להביא קטע נוסף מדברי הגר"א: 'אבל העיקר לזכות לעולם הבא – בשמירת פיו, וזה יותר מכל התורה!'. תשמעו דיבורים: "זה יותר מכל התורה!" מסיים הגר"א את האגרת: "כי הפה הוא קודש קודשים!", אי! אי! אי! "כי הפה הוא קודש קודשים!".

אלא שנשאלת השאלה: איך אומר הגר"א על רסן הפה "זה הוא התשובה", והלא יש לנו את כל הלכות תשובה של הרמב"ם, יש לנו את כל השערי תשובה של רבינו יונה, וכדי לכפר על מעשה עבירה צריכים לקיים את כל חלקי התשובה: חרטה, וידוי וקבלה לעתיד? התשובה לכך היא, שבוודאי יש צורך בכל התהליכים האלו, שכתבו הרמב"ם ורבינו יונה, אולם כדי לזכות לכך שהתשובה תתקבל – זה על ידי ריסון הפה והתאוות!

שמעתי מעשה נפלא מרבי משה שמואל שפירא זצ"ל, והסיפור 'מתלבש' כמין חומר לענייננו: יהודי מפטרבורג, בשם גינזבורג, עשיר מופלג, צדיק וירא שמים, היה קונה בכל שנה את 'פתיחת ההיכל' של 'כל נדרי'. היתה לו על כך 'חזקה' במשך שנים רבות. גם אם מישהו היה מנסה להתמודד איתו, ולהעלות את המחיר, היה הוא מעלה עוד יותר, ולבסוף – זוכה.

והנה היה שם עשיר נוסף, א' גרויסער עם הארץ, שבמשך כל השנה לא היו רואים אותו, כמעט, בבית הכנסת. יום כיפור אחד הוא החליט שאם גינזבורג קונה כל שנה בכל מחיר את פתיחת ההיכל של 'כל נדרי', השנה הוא לא יתן לו, הוא יקנה זאת בכל מחיר! ואכן בהתמודדות שביניהם העלה העשיר השני את המחיר לגובה כזה שגינזבורג לא יכול היה לעמוד בו, ולבסוף זכה! "זכה לו, זכה לו" ... "מי שברך... בבקשה, בכבוד", קרא הגבאי, "כבודו מכובד בפתיחת ההיכל".

והוא? עם הארץ שאין כדוגמתו... לא יודע מה זו 'פתיחת היכל'... שואל את העוזר שלו, אך גם הוא לא יודע... והגבאי קורא לעברו: "נו! נו! בכבוד! כל הקהל מחכים לכם!" בלית ברירה הוא שואל את הגבאי: "מה זו פתיחת ההיכל?" – "פשוט מאד, פתיחת ההיכל" – דבר עברית, לא טורקית! – "תעלה במדרגות, פתח את ארון הקודש, תוציא את ספר התורה ותתן אותו לשליח הציבור" ... הוא ניגש ועשה 'פתיחת ההיכל'.

בסיום התפילה, כשחזר לביתו, שאל אותו עוזרו: "תמהני על כבודו! השקעת סכום אדיר, עד שנצחת את גינזבורג על 'פתיחת ההיכל'. איך יכול אדם פיקח שכמוך, סוחר ממולח, להשקיע סכום כה גבוה על דבר שלא ידעת בכלל מהו?"

נענה העשיר ואמר לו: "אכן, באמת לא ידעתי מהו, אבל דבר אחד כן ידעתי: אם גינזבורג מתמודד עליו – סימן מובהק הוא שהעסק משתלם וכדאי להשקיע בו! אם לגינזבורג זה טוב גם בשבילי זה טוב!"

וגם בנדון דידן, רבותי! אם הגאון אומר על ריסון הפה שזה נחשב ל'תשובה', זה מספיק גם לנו! אם עברו זה 'תשובה' – גם לנו זה 'תשובה'. אם לגאון זה טוב – גם לנו זה טוב!

ה' יהיה בעזרנו, שנזכה באמת לקיים את הפסוק (תהילים לד, ג): "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב, נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה", ונזכה לשוב בתשובה שלימה. (מתוך הספר 'יחי ראובן')

כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לְאֶחְזָה וְנִתְתִּי נֹגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֶחְזָתְכֶם (יד, לד)
 כתב רש"י "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של
 זהב בקירות בתיהם כל מ' שנה שהיו בני ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן".
 ויעוין בספר "אמרי אברהם" (להגר"א אנגלרד זצ"ל) שהביא את דברי האדמו"ר מבאבוב זצ"ל,
 דהנה לכאורה תמוה, דהיפלא מה' לגלות את האוצרות על ידי דרכים אחרים, על ידי נביא
 הרואה, או ברוח הקודש וכדומה. ולמה עשה ה' בדרך כזו שיטמא כל הבית, וכל הבא אל
 האוהל יטמא וכו' וכו'. כל מיני טרדות וצרות בכדי למצוא את האוצרות הללו.
 ואמר לבאר: כי הקב"ה רוצה בעמו, להודיע להם דרכיו הנפלאים אשר נסתרו מעיני בשר
 שאפילו אם יראה אדם דבר הנראה בעיניו כרעה גדולה, וכדוגמת "נגעי צרעת" הבאים עליו
 ועל ביתו, ידע ויאמין שבודאי טובה תצמח לו מכל הרע הבא עליו. "דכל מה דעביד רחמנא
 לטב עביד" ואזי זוכים להפוך הכל לטוב וחסד. ולכן רצה הקב"ה כשישראל יזכו להיכנס
 לארץ ישראל, יפקחו עיניהם ויראו חסדי ה' הטמונים בתוך נגעי בני אדם, אשר לכאורה
 "כנגע נראה לי", אכן מידת הרחמים והחסד טמונה בזה שיגלה האדם אוצרות ביתו.

כִּי תִבְאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן (יד, לד)

סיפר הרב מרדכי אליהו זיע"א (מתוך העלון 'עטרת מרדכי'): בצעירותי, ממש בטרם התמנית
 לדיין, הוצרכת להיפגש עם ראש הממשלה דאז, דוד בן-גוריון, שכיהן בימים ההם גם כשר
 דתות ולכן היה צריך לאשר את המינוי שלי כדיין. התפתחה בינינו שיחה שבה הוא שאל
 אותי לדעתי על כישלוננו ב"עסק הביש" במצרים. שאלתי אותו אם הוא רוצה לשמוע מה
 שכולם אומרים לו, או לשמוע את האמת, גם אם היא לא נעימה. הוא כמובן אמר שהוא
 רוצה לשמוע את האמת. אמרתי לו שכאשר הוקמה המדינה, היו רבים שאמרו כי זו הצלחה
 של בן-גוריון. פלא גדול של הצלחה גדולה. אבל האמת היא שזו הצלחה של עם ישראל.
 אלוקים נשבע לאבות וקיים את שבועתו דרך הבנים. הם קיבלו כוח לעשות חיל. ממש כמו
 שכתוב בפסוק. איך אלוקים יסביר את זה לעמו? הוא מביא את "עסק הביש". פתאום כולם
 רואים שכאשר בן-גוריון מתמודד באופן אישי, הוא עלול להיכשל על ימין ועל שמאל. אם
 כן, הם מבינים שההצלחה שהייתה במלחמת העצמאות ומבצע סיני היא של הקב"ה שנתן
 לנו כוח לעשות חיל. איך קיבל בן-גוריון את הדברים? אני לא יודע. הוא רק נראה מאוד
 מהורהר אחרי הדברים הללו. אבל מזכירו דאז יצחק נבון היה מאוד נסער. לא היה מקובל
 בימים ההם לומר ביקורת כנגד "הזקן". הוא היה בדרגה אחת מעל כולם. כשיצאנו הוא אמר
 לי את דעתו הנחרצת על הטעות שעשיתי. לדעתו הפסדתי במילים שלי את הסיכוי להיות
 דיין בישראל. גם הוא טעה. אינני יודע מה היו השיחות שבינו לבין בן-גוריון אחרי שיצאתי
 משם. אבל התוצאה הייתה הפוכה ממוחשבתו של יצחק נבון, שלימים היה נשיא המדינה.
 בן-גוריון חתם מיד על המינוי לדיינות. כנראה שהמילים הללו חדרו אל לבו.

תּוֹרֵיעַ מִצְרָע

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 576 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", בנושאות מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 463 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל כ"ו ניסן תש"פ

תּוֹרֵיעַ - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. דיני טהרת היולדת, קרבנה, ומצות מילת הבן ביום השמיני (יב, א-ח).
- ב. דיני טומאת צרעת:
 - א. דיני טומאה בעור הבשר (יג, ט-ז).
 - ב. דיני צרעת על מקום שחין, או מכות אש שנתרפאו (יג, יח-כ).
 - ג. צרעת הבאה בראש ובזקן, ונתקים (יג, כט-לט).
 - ד. דיני המצורע (יג, מה-מו).
 - ה. צרעת הבגד (יג, מז-נט).

מִצְרָע - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. סדר טהרת המצורע מחוץ למחנה.
- ב. גילוח שערות כל גופו של המצורע וטהרת גופו ביום השביעי.
- ג. הבאת קרבנות המצורע (עשיר, דל ועני) ביום השמיני (יד, א-לב).
- ד. דיני צרעת הבית - נגעי בתים (יד, לג-נז).
- ה. דיני טומאת הזב והזבה טהרתם וקרבנותיהם (טו, א-לג).

"כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לְאֶחְזָה וְנִתְתִּי נֶגַע צִרְעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֶחְזָתְכֶם" (מצורע יד, לד)

וברש"י: בְּשׁוֹרָה הֵיא הֵאם שֶהַנְּגָעִים בָּאִים עֲלֵיהֶם, לְפִי שֶהַטְּמִינָה אֲמֹרִיִּים מִטְּמוּנוֹת שֶל זֶהב בְּקִירוֹת בְּתֵיהֶם, כֹּל 40 שָׁנָה שֶהֵיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר וְע"י הִנְגַע נֹתֵן הַבַּיִת וּמוֹצֵאן. וְקִשָּׁה: בְּשִׁבִיל מָה הֵיוּ זְקוּקִים לְבִשׁוּרָה? וְעוֹד: הֵרִי כֹל עֲנִיִּין הִנְגָעִים בָּא בְּשִׁבִיל לְשׁוֹן הֵרַע וְאִם כֵּן הֵם רְאוּיִים לְעוֹנֵשׁ וְלֹא לְבִשׁוּרָה?

תִּירֵץ ה'פְּנִים יְפוֹת' עַל הַשְּׂאֵלָה הָרֵאשׁוֹנָה: שֶהוּצְרָכוּ לְבִשׁוּרָה מִשׁוּם ש'חֲצָרוּ שֶל אָדָם קוֹנָה לוֹ שֶלֹא מִדַּעְתּוֹ רַק דְּבָרִים שְׂרִיגִילִים לְמִצְוָה, אֲבָל דְּבָרִים שֶאִינֵם רְגִילִים לְמִצְוָה וְלֹא עֵלָה עַל דַּעַת הַבְּעֵלִים לְקִנּוּתָם אִינוֹ זֹכֶה (כַּמְבוֹאֵר בְּתוֹסֵפוֹת ב"מ כו. ד. ה: 'דְּשִׁתִּיד'). לְכֵן הוּצְרָכוּ לְבִשׁוּרָה מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶע"י הַבִּשׁוּרָה יִתְכוּוֹנוּ לְזָכוֹת וּלְקִנּוּת.

ב'דְּרָשׁ מִשָּׁה' שֶל רַבִּי מִשָּׁה פִּינְשֵׁטִין מֵתְרַץ אֶת הַשְּׂאֵלָה הַשְּׁנִיָּה: שֶאִם הָאָדָם הֵיָה צָדִיק בְּמַעֲשָׁיו הֵיָה רְאוּי שִׁתְּגַלֶּה לוֹ הַמִּטְמוֹן שֶהוּבֹטַח לֵהֶם שֶיִּכְנַס לְאֶרֶץ לֹא שׁוֹם צַעַר. מָה שֶאִיִּין כֵּן, הָאָדָם הַחוּטָא נִתְגַלֶּה לוֹ הַמִּטְמוֹן ע"י בּוֹשָׁה וְהַפְּסֵד, כְּדִי שֶיִּפְשַׁף בְּמַעֲשָׁיו.

זֶהוּ שֶאֱמָרוּ חֲכָמִים (נְדָרִים סד) "מִצְוֵה חָשׁוּב כְּמַת". מִכּוּיִן שֶהוּצִיָּאוּהוּ אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֵה וְאִין לוֹ שֶיִּחַ וְשִׁיג עִם הַבְּרִיּוֹת, הֵרִי חִיּוֹ אִינֵם חִיִּים, לְכֵן נֹאמַר: "אוֹ חֲבֵרוֹתָ אוֹ מִיתוֹתָ" (תְּעִנִּית כג).

פְּרָשִׁיּוֹת תּוֹרֵיעַ וּמִצְוֵה עוֹסְקוֹת בְּנִגְעִים בְּבֵית וּבָאָדָם, וּבִטְהַרְתָּן. כְּתוּב בְּפְרָשָׁה: "זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְרָע", וְאִמְרוּ חֲז"ל "תּוֹרַת הַמִּצְרָע" - תּוֹרַת הַמוֹצִיא שֵׁם רַע, שֶהַנְּגָעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן הָרַע.

אוֹמֵר הַרַמְב"ם (בְּהַלְכוֹת טוֹמְאוֹת צַרְעַת טז, ז): "הַצַּרְעַת אִינוֹ מִמְנַהְגוֹ שֶל עוֹלָם, אֲלֵא אוֹת וּפְלֹא הֵיָה בְּיִשְׂרָאֵל כְּדִי לְהַזְהִירָם מִלְּשׁוֹן הָרַע. בְּתַחֲלִיל מִשְׁתַּנּוֹת קִירוֹת בֵּיתוֹ, אִם חֲזַר בּוֹ - יִטְהַר הַבַּיִת. אִם עִמַּד בְּרַשְׁעוֹ עַד שֶהוֹתֵץ הַבַּיִת, מִשְׁתַּנִּים כְּלֵי הָעוֹר שֶבְבֵיתוֹ. אִם חֲזַר בּוֹ - יִטְהַרוּ. וְאִם עִמַּד בְּרַשְׁעוֹ, מִשְׁתַּנָּה עוֹרוֹ וְיִצְטָרַע וְיִהְיֶה מוּבָדֵל וּמְפֹרָסֵם לְבָדוֹ, עַד שֶלֹא יִתְעַסֵּק בְּשִׁיחַת הַרְשָׁעִים שֶהוּא הַלִּיצְנוֹת וּלְשׁוֹן הָרַע".

חֲטָא לְשׁוֹן הָרַע הוּא כֹה חֲמוּר, שֶלֹא זֶה בְּלִבְד שֶאֱסוּר לְדַבֵּר בְּגִנּוּתוֹ שֶל הַזּוֹלָת, אֲלֵא חֲכָמֵינוּ הַזְהִירוּ גַם שֶלֹא לְדַבֵּר בְּשִׁבְחוֹ שֶל הַזּוֹלָת, כִּי "מֵתוּךְ שִׁבְחוּ אֶתְּךָ בָּא לִידֵי גִנּוּתוֹ". אוֹמֵר רַבִּי צְדוּק הַכֹּהֵן מְלוּבְלִין (קוּמֵץ הַמְּנַחֵה), הַמְּדַרְשִׁים וְסַפְרֵי הַמוֹסָר מְרַחֲבִים אֶת הַדִּיבּוּר עַל חוֹמֵר הַחֲטָא שֶל לְשׁוֹן הָרַע, שֶלֹא זֶה בְּלִבְד שֶחֲטָא זֶה נִמְנָה בְּשׁוּרָה אַחַת עִם הָעֵבְרִיּוֹת הַחֲמוּרוֹת: עֲבוּדָה זָרָה, גִּילּוֹי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים - אֲלֵא שֶהַמְּדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע גַם מְטַמֵּא אֶת פִּיו וְאִפְּלוֹ דְבָרֵי תּוֹרָה וְתַפִּילָה שִׁיּוֹצֵאִים מֵאוֹתוֹ פֶּה נְטֻמָּאִים וְנוֹפְלִים לִידֵי כּוֹחוֹת הַטּוֹמְאָה, ר"ל.

וּלְפִיכֵךְ אִמְרַ דּוּד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים לֵד - יד, טו): "נִצּוֹר לְשׁוֹן מֵרַע וּשְׁפִתֶיךָ מִדְּבַר מְרֵמָה, סוּר מֵרַע וְעֵשֶׂה טוֹב" - אִין עֵרֶךְ לְעִשְׂיַת הַטוֹב אֲלֵא אִם כֵּן שׁוֹמְרִים עַל הַפֶּה מִלְּשׁוֹן הָרַע, שֶאִילּוּלֹא כֵךְ אִין הַטוֹב גִּמְעַל לְעוֹלָם לְמַקּוּמוֹ הַנּוֹכָן. אֲבָל אִם הַמִּצְוֵה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה וְנִטְהַר מִחֲטָאוֹ, אֲזִי בָאִים עַל תִּיקוּנָם כֹּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שֶלְמַד עַד כֹּה, וְרַק עֵתָה הֵם נֹזְקִים לְזָכוֹת. וְכְתוּב בְּסַפֵּר 'אוֹר לְחַיִּים', זֶהוּ שֶאֱמַר הַכְּתוּב: "זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְוֵה" - הַתּוֹרָה הַנִּלְמַדָּת עַל יַדֵּי הַמִּצְוֵה מִתְקַבְּלָת רַק "בְּיוֹם טְהַרְתּוֹ" - שֶאֲזֵז הֵיָה בָּאָה עַל תִּיקוּנָה, וְאִילוֹ עַד לְטְהַרָה אִין לֵה כֹל עֵרֶךְ.

לְפִיכֵךְ אִמְרוּ חֲכָמֵינוּ עַל בַּעַל לְשׁוֹן הָרַע: "מָה תִּקְנָתוֹ? יַעֲסוּק בְּתוֹרָה וְיִתְרַפָּא" - רַק עֵתָה "בְּיוֹם טְהַרְתּוֹ" עֲשׂוֹי לִימוּד הַתּוֹרָה לְהַבִּיא לוֹ רְפוּאָה, וְאִילוֹ לְפָנֵי כֵן, בְּטֵרֵם נִטְהַר וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אִין זֶה מוֹעִיל לוֹ וְלֹא כְּלוּם...

וְנֹאמַר ב'חֻבַּת הַלְּבָבוֹת', כִּי בְשַׁעָה שֶאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע עַל חֲבֵרוֹ נוֹטְלִים הֵימְנוֹ אֶת מִצְוֹתָיו וְזוֹקְפִין אוֹתָן לְזָכוֹת שֶל הָאָדָם הַמְּדוּבָר; וּמֵאִידֵךְ מַעֲבִירִים אֶת חֲטָאוֹ שֶל זֶה לְבַעַל הַלְּשׁוֹן הָרַע.

לְפִיכֵךְ אִמְרַ הַכְּתוּב: "זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְוֵה בְּיוֹם טְהַרְתּוֹ" - רַק הַחַל מִיּוֹם זֶה, בּוֹ הוּא מִיטְהַר וְחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, נִשְׂאֵרַת הַתּוֹרָה שֶהוּא לּוֹמֵד בְּרַשְׁוֹתוֹ וְהֵיָה שִׁיכַת לוֹ. אֲבָל עַד כֹּה נֹזְקָה כֹּל תּוֹרַתוֹ לְזָכוֹתוֹ שֶל הָאָדָם שֶעֲלִיו דִּבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, וְלֹא הִיתָה שְׁלוֹ...

לְפִי דְבָרֵי "חֻבַּת הַלְּבָבוֹת" דְּלַעִיל מִסְתַּבְּרַת הֵיטֵב הַכוּוֹנָה שְׁבַמְאֵר חֲכָמֵינוּ: "כֹּל הַמַּעֲבִיר עַל מִידוֹתָיו מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ כֹּל פְּשַׁעִיו" - כְּלוּמַר, אָדָם שֶמְדַּבְּרִים עֲלָיו לְשׁוֹן הָרַע וְאֶף עַל פִּי כֵן הוּא מַעֲבִיר עַל מִידוֹתָיו וּמְבַלֵּיג, מַעֲבִירִים מִמֶּנּוּ אֶת כֹּל פְּשַׁעִיו וְזוֹקְפִים אוֹתָם לְחֻבּוֹתוֹ שֶל בַּעַל הַלְּשׁוֹן הָרַע.

זאת תהיה תורת המצרע... (מצורע יד, ב)

כתוב בגמרא (ערכין טו:): "זאת תהיה תורת המצורע זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע".

ואומר המדרש (ילקוט שמעוני רמז תקנח-תקנט): זה שאמר הכתוב: "מִוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן" - עסק אדם בתורה בלשונו - זכה לחיים, שהתורה "עץ חיים היא למחזיקים בה", והיא רפואתו של לשון הרע - שנאמר: "מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים". ואם עסק אדם בלשון הרע - מתחייב בנפשו למוות, שקשה לשון הרע משפיקות דמים. שכל מי שהורג אינו הורג אלא נפש אחד, ומספר לשון הרע הורג שלשה: האומר, והמקבלו, והנאמר עליו.

תניא: אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן פְּרָטָא בּוֹא וּרְאֵה כִּמְהָ גְדוֹל כַּחוֹ שֶׁל לְשׁוֹן הָרַע, מִמְרַגְלִים. וְמֵה מְרַגְלִים שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רַע עַל עֲצִים וְאֲבָנִים כְּךָ, מוֹצִיא שֵׁם רַע עַל חֲבֵרוֹ עַל אַחַת כִּמְהָ וְכִמְהָ. דְּכִתְיִב: "וַיִּמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דְבַת הָאֶרֶץ רָעָה" - עַל דְּבַת הָאֶרֶץ שֶׁהוֹצִיאוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשֵּׁם רַבִּי יוֹסִי בֶן זִמְרָא: מַאי דְּכִתְיִב: "מֵה יִתֵּן לָךְ וְמֵה יוֹסִיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה", אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלְשׁוֹן: כָּל אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם זְקוּפִין, וְאַתָּה מְטִיל. כָּל אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם מִבְּחוּץ, וְאַתָּה מִבְּפָנִים. וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהִקְפַּתִּי לָךְ שְׂתֵי חוֹמוֹת, אֶחָד שֶׁל עֵצִים וְאֶחָד שֶׁל בָּשָׂר, "מֵה יִתֵּן לָךְ וְמֵה יוֹסִיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה".

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשֵּׁם רַבִּי יוֹסִי בֶּן זִמְרָא: כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע נִגְעִים בָּאִין עָלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר: "מִלְשֹׁנִי בִּסְתֵר רָעָהוּ אוֹתוֹ אֲצַמִּית", וְכִתְיִב הֵתֵם: "לְצַמִּיתָ", וּמִתְרַגְּמִין: "לְחַלּוּטִים". אָמַר רַב חֲסֵדָא אָמַר מִר עוֹקְבָא: כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע רְאוּי לְסַקְלוּ בְּאֶבֶן, כְּתִיב הֵכָא: "אוֹתוֹ אֲצַמִּית", וְכִתְיִב הֵתֵם: "צַמְתּוּ בְּבוֹר חַיִּי וַיְדוּ אֶבֶן בִּי".

אָמַר רַב חֲסֵדָא אָמַר מִר עוֹקְבָא: כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר בְּעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: "מִלְשֹׁנִי בִּסְתֵר וְגו' גְּבַה עֵינַיִם וּרְחַב לִבָּב אוֹתוֹ לֹא אוֹכֵל" - אֵל תִּקְרֵי "אוֹתוֹ לֹא אוֹכֵל" אֶלָּא אֵתוֹ לֹא אוֹכֵל.

אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: מַאי דְּכִתְיִב: "אִם יִשָּׁךְ הַנְּחָשׁ בְּלוֹא לַחֵשׁ וְאִין יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְשׁוֹן" - לְעֵתִיד לְבֹא מִתְקַבְּצוֹת כָּל הַחַיּוֹת וּבָאוֹת אֶצֶל הַנְּחָשׁ, וְאוֹמְרוֹת לוֹ: אַרְי דוֹרֵס וְאוֹכֵל, זָאב טוֹרֵף וְאוֹכֵל, אֵתָה מֵה הַנָּאָה יֵשׁ לָךְ, אָמַר לָהֶן: "מֵה יִתְרוֹן לְבַעַל הַלְשׁוֹן".

אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע מְגַדִּיל עֲוֹנוֹת עַד לְשָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: "שֵׁתוּ בְשָׁמַיִם פִּיהֶם וְלִשְׁוֹנָם תִּהְלֹךְ בְּאֶרֶץ". רַבִּי אַחָא בַר חֲנִינָא אָמַר: סֵפֶר לְשׁוֹן הָרַע אֵין לוֹ תִּקְנָה, שֶׁכִּבֵּר כְּרֵתוֹ דּוֹד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: "יִכְרַת ה' כָּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מִדְּבַרֵת גְּדוֹלוֹת". אֶלָּא מַאי תִּקְנָתוֹ שְׁלֹא יְבֹא לִידֵי לְשׁוֹן הָרַע, אִם תִּלְמִיד חָכֵם הוּא יַעֲסֵק בְּתוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים" - וְאֵין "לְשׁוֹן" אֶלָּא לְשׁוֹן הָרַע, שֶׁנֶּאֱמַר: "חֵץ שְׁחוּט לְשׁוֹנָם", וְאֵין "עֵץ חַיִּים" - אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ". וְאִם עִם הָאֶרֶץ הוּא יִשְׁפִּיל דַּעְתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְסָלַף בָּהּ שֶׁבַר בְּרוּחַ".

אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר חֲנִינָא: מַאי דְּכִתְיִב: "מִוֹת וְחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן" - וְכִי יֵשׁ יָד לְלְשׁוֹן, אֶלָּא לּוֹמֵר לָךְ: מֵה יָד מְמִית אֶף לְשׁוֹן מְמִית. אֵי מֵה יָד אֵין מְמִית אֶלָּא בְּסִמּוּף לוֹ אֶף לְשׁוֹן אֵינוֹ מְמִית אֶלָּא בְּסִמּוּף לוֹ, תִּלְמוּד לּוֹמֵר: "חֵץ שְׁחוּט לְשׁוֹנָם". אֵי מֵה חֵץ עַד אֲרַבְעִים וְחֲמֵשִׁים אִמָּה אֶף לְשׁוֹן עַד אֲרַבְעִים וְחֲמֵשִׁים אִמָּה, תִּלְמוּד לּוֹמֵר: "שֵׁתוּ בְשָׁמַיִם פִּיהֶם". וְכִי מֵאָחַר דְּכִתְיִב "שֵׁתוּ בְשָׁמַיִם פִּיהֶם", "חֵץ שְׁחוּט" לְמָה לִי, הֵא קָא מְשַׁמַּע לָן דְּקָטִיל כְּחָץ (שהלשון הורגת כמו חץ).

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (תזריע יב, ג)

עעמים נפלאים למילה ביום השמיני

נאמר בחז"ל על מה שצוותה התורה למול את התינוק ביום השמיני, ולא מיד כשנולד. במדרש איתא: משום שמצות מילה יש לקיים מתוך שמחה, כפי שכתוב (תהלים קיט, קסב): "שֵׁשׁ אֲנֹכִי עַל אֲמֶרְתְּךָ", ורק ביום השמיני, אחר טהרת האם, יכולים אביו ואמו להיות שמחים.

טעם נוסף שנימול לשמונה ימים: כקרבן שנשחט לשמונה, כדאיתא ב"מושב זקנים" שהמילה "זכר" בא"ת-ב"ש יוצא 'עגל', מה עגל שמונה ימים תחת אמו וביום השמיני קרב (שמות כב, כט), כך זכר - "וביום השמיני ימול".

וכדברים האלה כתב "רבינו בחיי" (פרשת לך לך יז, יג): "מצות מילה היא כעניין קרבן, וכשם שדם הקרבן לכפרה על המזבח, כך דם המילה מכפר, וע"כ מצוותה ביום השמיני, כי הקרבן לא יכשר עד יום ח', וכשם שכתוב בקרבן (שמות כט, א): "ואכלו אותם אשר כופר בהם", שאכילת הקרבן לכפרה, כך ישראל עושים סעודה ביום המילה, ועוד גדול כוחה יותר מהקרבן, שהקרבן בממונו והמילה בגופו, וע"כ חשוב לו לעקדה ולזבח כאלו עקד את עצמו.

ומקור לדבריהם מובאים בזוהר הקדוש (לך לך צה): מי שמל בנו לשם מצוה, נחשב זה לפני ה' כאילו בנה מזבח והקריב כל הקרבנות עליו, וקרבן זה יקר לפני הקב"ה יותר מכל הקרבנות.

וב"פירושים ופסקים לרבינו אביגדור צרפתי" מבעלי התוספות (פר' שמות לו) כתב שבשכר שסייע החול למשה רבינו להטמין המצרי שהרג, זכה שישמחו בו (בעפר) הערלה בברית מילה. עוד כתב שם, שנותנים בחול קצת מלח, לקיים מה שנאמר (לעיל ב, ג): "על כל קרבן תקריב מלח".

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (תזריע יב, ג)

הנה אבי הבן, כשמכניס את בנו לברית המילה מברך "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו". והדבר מפליא היכן מצינו שתיקרא המצוה על שם מקיימה הראשון, ולמה נתקנה ברכה זו על שם אברהם אבינו? יתר על כן, הרי הרמב"ם בפירוש המשניות (חולין פ"ז, מ"ו) אומר: "אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו מל עצמו, אלא מפני שהקב"ה ציוה אותנו ע"י משה רבינו שנמול כמו שמל אברהם אבינו". וא"כ מדוע מברכים להכניסו בבריתו של אברהם אבינו? אלא, כשם שאברהם אבינו קיימה תוך כדי צפייה כל שמונת הימים ליום המילה, לפיכך אנו מברכים: "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו" שהוא נטע בנו השתוקקות ורצון לעשות המצוה כתיקונה.

האר"י בגלגול קודם היה מוהל, והרג תינוק

כתב רבינו חיים ויטאל (ח"ו אות ח), שרבו האר"י פירט על עצמו כל גלגוליו הקודמים, ואמר לו האר"י שבאחד הגלגולים היה גלגולו של איש ששמו רבי יהושע סוריאנו זצ"ל, שהיה אדם עשיר וזקן ובעל צדקה, ומשכים ומעריב בבתי כנסיות ובתי מדרשות, והוא היה גלגולו של איש אחד ששמו רבי שאול טרישטי זצ"ל, שהיה מוהל, ומתחילה לא היה בקי באומנות זו, ומל ילד אחד, ומת מחמת המילה, והיה זה שוגג הקרוב למזיד. והוסיף האר"י: "עתה בגלגול זה אני נזהר מאוד ומתרחק לא להיות לא מוהל ולא שוחט, ואינני יכול להסתכל כשמוהלין או כששוחטין".

וכ"כ ה"חתם סופר" (שבת עט:): "כתבו תלמידי האר"י שהיה נזהר מלהרוג בריה בעולם, כי בגלגול ראשון היה מוהל והרג תינוק, ותשובתו להיות נזהר מהריגת בריה בעולם".

[אוצר פלאות התורה]

זאת תהיה תורת המצרע..." (מצורע יד, ב)

אומר המדרש (ויקרא רבה טז, א): "זאת תהיה תורת המצרע, המוציא שם רע". ועוד כתוב (שם ב): "אמר רבי ינאי אף שלמה מִכְרִיז וְאוֹמֵר (משלי כא, כג): שִׁמְרֵנוּ פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְרֵ מִצְרוֹת נַפְשׁוֹ".

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רבה של רמת אלחנן, בספרו 'חשוקי חמד': מעשה שהיה ברבנית צדקנית שנסעה באוטובוס, ומאחוריה ישבו שתי בנות סמינר. השתיים דיברו לשון הרע על אחת מחברותיהן שהתארסה בליל אמש, וכל אחת סיפרה לחברתה סיפורי גנאי על הכלה, כמה היא קשה וטיפוסית. מסקנת דבריהן היתה שצריך לרחם על החתן האומלל שהתארס עימה, שאינו ידע אלו חיים קשים מצפים לו עם אשה רעה שכזאת.

והנה, לפתע הסתובבה הרבנית ההיא אל שתי הבנות, ואמרה להן: "אני מודה לכן על הדברים ששמעתי מכן זה עתה". הבנות הופתעו, ולא ידעו אל מה רומזים דבריה.

אך הרבנית המשיכה וסיפרה להן: "החתן שהתארס עם אותה הבחורה עליה דברתם כעת, הוא לא אחר מאשר בני, ולכן אני צריכה להודות לשתיכן על הדיווח המדויק שמסרתן לי. כעת אני הולכת לביתי. אספר לבני את כל הדברים שיצאו מפיו, ואשכנע אותו לעזוב את השידוך במהירות האפשרית". מיותר לציין שהשתיים נבהלו מאוד, לאחר שהבינו לפתע את גודל הנזק שגרמו לבחורה בדבריהן, ובשלהן עלולים כעת להתפרק קשרי האירוסין והחתן יחפוץ לעזוב את השידוך. כשענייהן ראו ולא זר את ההשפעה המיידית שהיתה ללשון הרע ששוחחו, הן הבינו שהגזימו בדבריהן, ופנו אל הרבנית ואמרו לה: "אל תקחי את דיבורנו כל כך ברצינות... רוב הדברים היו גוזמאות ממש, ובאמת הכלה היא בחורה מאוד מאוד טובה". אולם הרבנית עמדה על דעתה שדווקא השיחה הקודמת, שדברו כמסיחות לפי תומן, נשמעת אמיתית וכנה יותר מההתנצלות הנוכחית, ולכן היא עדיין סבורה שבכדי להציל את בנה עליה לשכנע אותו לעזוב את השידוך. הבנות פרצו בבכי, ולא ידעו את נפשן מרוב צער וחרדה. אז עמדה הרבנית ואמרה להן: "דעו לכן בנות יקרות! אומר לכם את האמת, אני לא אמו של החתן ואפילו לא יודעת מיהו, רק רציתי שתלמדו ותפנימו מה לשון הרע מסוגל לגרום...!"

כאשר תהיה לאדם הכרה ברורה, כי "מוות וחיים ביד הלשון" כפשוטו, וכפי שכתב ה'חפץ חיים' בתחילת ספרו (חלק הלאיון) כי המספר לשון הרע "הרי זה מחרב את עולם", וכל דיבור עלול להביא נזק מידי אל-חזור ולעמוד לו בעוכרו, הרי הוא ישתדל ביותר לא להיכשל בלשונו.

לסיום ממליצים לנו חז"ל (במדרש שם ה): "אמר רבי יהושע בן לוי מלך בְּסֵלַע וּמִשְׁתַּקָּא בְּשִׁתִּים, דְּתַנְנָן שְׁמַעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר כָּל יְמֵי גְדֻלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא מִצְאֵתִי לְגוֹף טוֹב מִשְׁתִּיקָה".

הבעל שם טוב הקד' היה אומר: אם חשקה נפשך לבזות מישהו - בזה את עצמך. ואם חשקה נפשך להלל מישהו - מוטב כי תהלל את השם יתברך...

ב'הוספות לכתר שם טוב' כתוב: השומע דבר לא-טוב על יהודי - גם אם אינו מכירו - צריך להצטער צער רב, שהרי כך או כך, המצב מִצְעָר.

אם אמת הדבר, שמספרים על פלוני, הלוא הוא, שרוי במצב לא טוב. ואם אינו אמת - הלא המספר, שרוי במצב לא טוב.

"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הפה"ן" (מצורע יד, ב)

סיפר מן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זיע"א: מעשה בכהן שהיה רואה מראות נגעים של הצרעת, והיה פוסק ומכריע בזה לטהר או לטמא, והיה הכהן הזה חי בעניות גדולה מאוד לימים החליט הכהן בליבו לצאת לחוץ לארץ ולנסות את מזלו בפרנסה שם, הרי משנה מקום משנה מזל, חשב... הסכימה אשתו לכן, אלא שטענה ואמרה: "ומי יפסוק לאנשים בענייני הצרעת"? הרגיע הכהן את אשתו ואמר: "אל דאגה, אני אלמד אותך את כל רזי הדבר, ואת בעצמך תוכלי להכריע בעניינים אלו..."

ישב הכהן והחל ללמד את אשתו את כל סימני הצרעת, ובתוך דבריו הסביר לה שאין שתי שערות יכולות לגדול במקום אחד ממש. משום שלכל שיערה ושערה יש גומה אחת, מעין אחד שממנו היא צומחת, ומשם היא יונקת את כוחה. לשמע דבריו, אמרה לו אשתו בלשון של תוכחה: "ישמעו אוזניך מה שפיק מדברי! ומה השערות אשר הן לאלפים ורבבות, הקב"ה מזמין לכל שיערה ושערה את פרנסתה ומקור חיותה, אם כן קל וחומר לאדם עצמו שהוא נזר הבריאה, שבודאי הקב"ה יזמן לו את פרנסתו במקומו ולא יצטרך לנדוד לחוץ לארץ בעבור זה".

שמע האיש לקול תוכחתה של אשתו, וביטל את נסיעתו. ומכאן מוסר גדול לאדם, שיהיה בוטח בהקב"ה שהוא נותן חיים ומזון לכל בריותיו, והוא זן ומפרנס בטובו לכל אחד ואחד, ורק צריך לפנות אליו ולבקש מאיתו יתברך, שנאמר: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת".

"ובא אשר לו הפית והגיד לפה"ן לאמר פנגע נראה לי בפית" (יד, לה)

רגיל היה מן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זיע"א לצטט דברי חז"ל: כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, ופשט הדברים הם, שאין הכהן יכול לראות הנגעים של עצמו ולפסוק לעצמו טמא או טהור (אלא רק לפסוק לאחרים).

ובדרך רמז אמרו: כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, דהיינו שאדם רואה רע, רק במעשיהם של אחרים אבל על עצמו רואה רק טוב, וכמו שאמרו "הגמל אינו רואה את הדבשת של עצמו אלא רק את של חברו", ורבי לוי יצחק מברדיטשוב רגיל היה לומר - הנה הקב"ה ברא לאדם שתי עיניים, האחת - שיראה את המעלות של חברו, והשניה - שיראה בה את החסרונות של עצמו ויתקן אותם, אך הבריות משתמשים בהן בצורה הפוכה, באחת - רואים את חסרונות הזולת, ובשניה - רואים רק את המעלות של עצמם. [מאור ישראל דרושים]

"שאת או ספחת או בהרת..." (יג, ב)

שלושה דברים עיקריים שבגללם באה הצרעת. גאוה, צרות עין ולשון הרע. גאוה ראינו אצל נעמן שר צבא ארם, צרות עין אצל גיחזי ולשון הרע ראינו אצל מרים. שלושה דברים אלו רמוזים לפי ה'כלי יקר' במילים: שְׂאֵת, סְפַחַת וּבִהְרָת. המילה "שְׂאֵת" מרמזת על התנשאות הגאוותן, המילה "סְפַחַת" מרמזת על זה הרוצה לספח לעצמו דברים - צר עין, והמילה "בִּהְרָת" מרמזת על המלבין פני חברו ע"י דברי לשון הרע שלו - מלבין מלשון 'בהרת'.

”והסגירו...” (תזריע יג, ה)

התחפושת העיקה עליו, אך בתוכה חש מוגן. איש לא יעלה על דעתו כי יהודי הוא. לבוש כמוסלמי נטמע ברחובות העיר קירואן, האסורה לכניסה ליהודים.

ראשוני היהודים התיישבו בקירואן שבתוניסיה עם הקמתה, וייסדו כבר בשנת דת"ז (646) את אחת הקהילות היהודיות העתיקות. ואולם ברבות השנים סגרה העיר, הנחשבת מקודשת למוסלמים, את שעריה בפני כל מי שאינו מוסלמי. היהודים גורשו ממנה, וגם מדרך כף רגלו של יהודי בעיר נחשב עבירה חמורה ביותר.

אדמת העיר וסביבותיה הייתה פוריה, והניבה יבולי תבואה איכותיים. מוסלמי אחד, תושב העיר, עסק לפרנסתו במסחר בתבואה. הוא היה קונה תבואה ממגדלי החיטה בקירואן ומוכרה ללקוחותיו. ברבות השנים מצא שותף יהודי, תושב העיר תוניס. השותפות הייתה מוצלחת. הערבי קנה סחורה, היהודי מכר, העסקים לבלבו והרווחים האמירו.

אבל התעשרותו של השותף היהודי הייתה לצנינים בעיני הערבי. הוא רקם מזימה שפלה שנועדה להפיל את שותפו לפח יקוש.

בחיוך מעושה על פניו פנה אל שותפו היהודי והודה לו על סיומה של עסקה מוצלחת. הוא אף העניק לו בונוס שמן, לאות הוקרה על חריצותו והצלחתו. ואז אמר: ”יש לי רעיון! בוא ניקח את כל הכסף שהרווחנו ונשקיע אותו בכמות סיטונאית של תבואה. נרוויח הון רב! אבל לצורך זה תצטרך לבוא עמי אל הסוחרים בקירואן.”

”כיצד אעשה זאת?! תמה היהודי, והלוא הכניסה לקירואן אסורה ליהודים, ומי שעובר על החוק - דינו מוות!” הערבי ביטל את חששו בהינף יד. ”מה אתה מפחד? נזף בו. ”אתן לך תלבושת מוסלמית, ואיש לא יגלה את זהותך.” דברי השכנוע עשו את שלהם, עד שהיהודי התפתה ונכנס עם הערבי לקירואן.

תחושות הפחד שאפפו אותו עם כניסתו לשערי העיר נמוגו לאחר שוטטות קצרה ברחובותיה. הוא חש בטוח למדי. ביום שישי בבוקר בא עם שותפו אל שוק התבואה ההומה, והשניים קנו כמויות תבואה גדולות. היהודי התמים שמח וחשב שעוד מעט יסיים את הליך הקנייה וייצא לשוב לביתו לקראת השבת.

לפתע פנה אליו הערבי וביקשו להשיג לכמה רגעים על הסחורה, עד שישגיג מקום אחסון ראוי. עמד היהודי והמתין, ואילו הגוי פנה לרחוב הסמוך והחל לצעוק: ”יהודי טמא נכנס לעיר הקודש קירואן! עצרו אותו!” בתוך רגעים מספר הוקף היהודי אספסוף משולהב, שהתגודד סביבו וביקש לעשות בו שפטים. בתוך כך נודע הדבר לקאדי, וזה שלח שוטרים והם תפסו את היהודי והשליכוהו לכלא.

שבור ורצוץ ישב היהודי בתאו, בוכה על מר גורלו. הוא הבין היטב כי סופו קרב. במהרה התעשת והחל באמירת תהילים נרגשת ממעמקי ליבו, זועק את הפסוקים ומתחנן לרחמי שמים ולישועה. בליל שבת חיטט באמתחתו, ומצא שם כמה פיתות. הוא קידש על הלחם, בצע את הפיתה ואמר: ”זה כנגד יצחק אבינו”. למחרת, בסעודת השחרית, אכל ואמר: ”זה כנגד אברהם אבינו”, ואת הפיתה של הסעודה השלישית הקדיש ליעקב אבינו. מעט לחם שמר לסעודת מלווה מלכה, אכל ואמר: ”זה כנגד דוד המלך” והתפלל שבזכותו ובזכות האבות יצילנו הקב"ה מצרתו.

לאחר שבירך ברכת המזון, נפל מבטו על הדלת הכבדה. מה זה? הוא התקרב מעט כדי לוודא שאין הוא הוזה. אכן, הדלת אינה נעולה. פתחה כדי סדק, ואז אזר אומץ והציץ

החוצה. הוא ראה את הסוהר ישן, ונחירותיו מנסרות את הדממה. בצעדים שקטים חמק מתא המעצר. הוא יצא במהירות מהעיר השרויה בעלטה והחל לרוץ. כל הלילה רץ, כמעט בלי הפסקה, עד שהגיע לעירו ונכנס לביתו, עייף ותשוש. הוא ידע כי הסכנה לא חלפה. שותפו יסגיר את כתובתו. מה עושים? הוא החליט לפנות אל רבי ישועה בסיס, רבה של תוניס. לרבי ישועה היו קשרים טובים עם המלך מחמוד באשה ביי, שהיה אדם הגון וחיבב את היהודים, והוא הלך אליו וסיפר את אשר קרה. המלך הורה כי היהודי יסתתר בביתו ולא ייצא ממנו, עד שיורה לו לעשות כן. באותה שעה כבר שיגר הקאדי של קירואן רץ אל המלך, כדי שיאשרר את גזר דין המוות שנגזר על היהודי. המלך בחן את הבקשה והגיב בכעס מעושה: ”חוצפה שכזאת! הביאו לכאן את העבריין”.

מה רבה היתה תדהמתו של הקאדי כשגילה כי תאו של היהודי ריק. ”ודאי שיחד אותך היהודי!” קצף על הסוהר. זה נשבע בכל היקר לו כי נפלה עליו תרדמה ולא ראה את בריחת היהודי. הסבריו לא הועילו, והוא נכלא במקום היהודי שנמלט.

בצר להם באו הקאדי ואנשיו אל המלך והודו כי היהודי נעלם. ”לאן נעלם?” כעס המלך. פניו של הקאדי נפלו והוא נשבע שאין לו מושג, שכן היהודי נעלם בדרך פלאית. המלך עשה עצמו שוקע בהרהורים ואז הכריז: ”הרי זה אות וסימן כי רצונו של אלוקים שהיהודים יורשו להיכנס לקירואן”. ומאותו יום בוטל איסור הכניסה של יהודים לקירואן. המלך ציווה כי כל רכושו של השותף הנוכל יינתן ליהודי, פיצוי על עוגמת הנפש שנגרמה לו.

[’חכמי ישראל בג’רבא ובתוניס’]

בברכת התורה

רינה

”לאדם מערכי לב ומה מענה לשון” [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: האובה (דייץ) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה

זיווג הגון - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: הדס-הודיה בת פאולה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית
אורסל בת גלית ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית
פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: לילך בת מרגלית
מרים קוק בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה
שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה: גלית בת רות
אברהם בן אנט: פיבי בת חביבה בן חמו
אריאל בן אביגיל: נורית בת רחל
רחל בת נארה: רות בת לינה

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל
יובל בן שלומית
רחל בת חיה
עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מאוצרות הפרשה

אשה כי תזריע וילדה זכר (יב, ב)

שואל ה"משך חכמה", בפסוק זה התורה מתייחסת אל הנולד בלשון זכר ונקבה "אשה כי תזריע וילדה זכר וכן לקמן (פסוק ה) "ואם נקבה תלד", לעומת זאת בפסוק ו' שינתה התורה בלשונה ומתייחסת לנולד בלשון בן ובת "ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת" מדוע שינתה התורה מזכר לנקבה לבן ולבן? ומתרץ, הדין הוא כל שלא עברו שלושים יום באדם, הרי זה בחזקת נפל. לכן, כאן במלאות ימי טהרה, שלושים ושלושה ימים בזכר ושישים ושישה ימים בנקבה, שכבר יצא מספק נפל, הרי זה "בן ובת", אבל בשעת הלידה נקראים רק "זכר ונקבה", שעדיין הם בחזקת ספק נפל, ונפל אינו בן, כמו שכתוב במסכת נזיר (י"ב:).

רבי שלום שבדרון בספרו "לב שלום" מתרץ, התורה הקדימה וכתבה "ובמלאות ימי טהרה", לרמז לנו שהיא הנותנת, כל עוד האדם לא חי בקדושה ובטהרה, והוא חי כבהמה, הרי הוא ג"כ מוליד כבהמה, ובבהמה הרי אין שום ענין להזכיר בן ובת, שאצלם אין משמעות לכך, אלא זכר ונקבה. אבל "ובמלאות ימי טהרה", כאשר אדם מנהיג אורח חייו בקדושה וטהרה, אז התורה מעידה עליו, שלא רק זכר ונקבה הולידו, שהרי גם בהמה מעמידה וולדות, אלא הזכר נקרא "בן" והנקבה "בת". (מדשן ביתן)

וביום השמיני ימול (יב, ג)

בספר "מקור ברוך" שואל, מדוע מספיקים שבעה ימים לקבוע שהילד בחזקת בריא ומלים אותו ביום השמיני, ובפדיון הבן יש צורך לחכות שלושים יום? ומתרץ, על פי רוב, אם הילד חי שבעת ימים, סימן שהוא בר קיימא ולא נפל, רק אצל מיעוט קטן אי אפשר לקבוע זאת לפני שלושים יום. ולכן, במצוות מילה הולכים אחרי הרוב, שרוב הילדים אחרי שבעה ימים בחזקת בריאים הם, אבל בפדיון הבן שיש בו ספק מומן, נתינת חמישה סלעים לכהן, צריכים לחכות שלושים יום, שאז הוא וודאי בר קיימא ולא רק בחזקת רוב, כי לא הולכים בממון אחר הרוב. (שם)

שם. נפסק להלכה שבשעה שבכרכת המזון של ברית מילה לא אומרים "שהשמחה במעונו", שהרי לתינוק נגרם כאב בשעת הברית. לעומת זאת, מי שנפלה לו ירושה במות אביו, חייב בברכת שהחינו. נשאלת השאלה, כלום אין הבן הירוש שרוי בצער, מדוע יברך שהחינו למרות שיש כאן צער? מתרץ בספר "אוצר מרגליות", אדם מסוגל שיפעלו בו בעת ובעונה אחת גם רגש הצער העמוק והכנה על מות אביו, וגם רגש של סיפוק ושמחה על הירושה שנפלה בחלקו, ואין רגש אחד פוגע בשני. במה דברים אמורים, ברגשות של אותו אדם, אבל כשהצער הוא של הרך הנימול והשמחה היא של האבא, כאן אי אפשר לומר שהשמחה במעונו. (שם)

ובמלאות ימי טהרה לבן או לבת ובן יונה או תור לחטאת (יב, ז)
שואל ה"משך חכמה", מדוע יולדת עשירה מביאה קרבן לחטאת דווקא עוף ולא כבש? ומתרץ, כל הסיבה שמביאה בכלל קרבן חטאת, אומרת הגמ', כי בשעה שמצטמרת בלידתה נשבעת שלא תשוב אל בעלה, לכן מביאה דווקא יונה, כי זו נשארה נאמנה לבן זוגה ואינה עוזבת אותו לעולם. (שם)

זאת תהיה צורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן (ב, ט)
היה זה לעת זקנותו של החפץ חיים זצ"ל. הוא שכב במיטתו תשוש וחסר כוחות, ואל החדר נכנס אחד מתלמידיו. בתום דברי שלום וברכה – ביקש החפץ חיים מהתלמיד כי יפתח את פיו ויביט פנימה... התלמיד התפלא. הוא ידע שהוא ביחסים קרובים עם רבו, אך אין זה נעים... מצד שני – רבו מבקש ממנו משהו, ואיך יסרב? הוא היסס בתחילה, אך כשהחפץ חיים הפציר בו בשנית ובשלישית – נענה לאתגר ופתח את פיו של הגאון. 'הבט נא וראה את שיניי' – ביקש החפץ חיים, והתלמיד הגדהם החל מתבונן בהן. 'עכשיו ספור אותן בבקשה' – המשיך החפץ חיים, מטיל הלם ומבוכה של ממש על התלמיד שאינו יודע את נפשו לנוכח המשימה המוזרה... '32 שיניים!' – קבע התלמיד לאחר הספירה, 'כולם בריאות, שלמות, תקינות ופעילות. באמת נדיר!' – ציין התלמיד בהתפעלות, וכאן ראוי לציין כי מדובר בתקופה שלפני קרוב למאה שנים כשרפואת השיניים עוד לא היתה מפותחת כהיום, ובמקרים רבים – אנשים מבוגרים נותרו כמעט ללא שיניים בכלל, והחפץ חיים כבר היה בן למעלה מתשעים! ואז חיך אליו החפץ חיים והגיב: 'אני שמרתי על הפה שהבורא נתן לי. אז הוא שמר על הפה שלי!'

כי אכן, מתברר ששמירת הפה מלשון הרע, לא רק שהיא מועילה לאורך ימים, לא רק שהיא מטיבה אתא איכות החיים, זו גם סגולה לחיך בריא ומלא, בעל 32 שיניים שלמות ותקינות. הבה נוותר על דיבורי הלשון הרע, הבה נשמור את הפה, הבה נוודא כי עד זקנה ושיבה ילווה אותנו חיך צחור שיניים! (פניני פרשת השבוע)

שם. סיפר מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זיע"א: מעשה ככהן שהיה רואה מראות נגעים של הצרעת, והיה פוסק ומכריע בזה לטהר או לטמא, והיה הכהן הזה חי בעניות גדולה מאוד לימים החליט הכהן בליבו לצאת לחוץ לארץ ולנסות את מזלו בפרנסה שם, הרי משנה מקום משנה מזל, חשב... הסכימה אשתו לכך, אלא שטענה ואמרה: 'ומי יפסוק לאנשים בענייני הצרעת?' הרגיע הכהן את אשתו ואמר: 'אל דאגה, אני אלמד אותך את כל רזי הדבר, ואת בעצמך תוכלי להכריע בעניינים אלו...' ישב הכהן והחל ללמד את אשתו את כל סימני הצרעת, ובתוך דבריו הסביר לה שאין שתי שערות יכולות לגדול במקום אחד ממש. משום שלכל שערה ושערה יש גומה אחת, מעין אחד שממנו היא צומחת, ומשם היא יונקת את כוחה. לשמע דבריו, אמרה לו אשתו בלשון של תוכחה: 'ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר! ומה השערות אשר הן לאלפים ורבבות, הקב"ה מזמין לכל שערה ושערה את פרנסתה ומקור חיותה, אם כן קל וחומר לאדם עצמו שהוא נור הבריאה, שבודאי הקב"ה יזמן לו את פרנסתו במקומו ולא יצטרך לגדוד לחוץ לאתר בעבור זה.'

שמע האיש לקול תוכחה של אשתו, וביטל את נסיעתו. ומכאן מוסר גדול לאדם, שיהיה בוטח בהקב"ה שהוא נותן חיים ומזון לכל בריוותיו, והוא זן ומפרנס בטובו לכל אחד ואחד, ורק צריך לפנות אליו ולבקש מאיתו יתברך, שנאמר: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". (ברייתא יקצרו)

"ביום השמיני ימול בשר ערלתו" - מסירות נפש לברית מילה - סיפור מרגש

המספר שבע הינו ייחודי בעולמה של תורת ישראל, הן בתורת הנגלה והן בתורת הנסתר. שבעה עולמות, שבעת ימי הבריאה, השנה השביעית, היובל, ספירת העומר, חג השבועות, "שבעת ימים מצות תאכלו", ו"בסוכות תשבו שבעת ימים" וכיוצא בהם. אך יש שלושה יוצאים מן הכלל שמתרחשים דווקא ביום השמיני. המשכן נחנך ביום השמיני, לאחר שבעת ימי המילואים, כפי שמעידה התורה: "ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולזקני ישראל". שבוע אחרי כן אנחנו קוראים בפ' תזריע: "ביום השמיני ימול בשר ערלתו". המילה היא השלמת בריאת אדם בישראל, הסרת הערלה מביאה את התיקון הסופי ליצירת הוולד, כפי שמסביר החינוך: "ורצה להיות ההשלמה ע"י האדם, ולא בראו שלם מבטן, לרמוז אליו כי כאשר תושלם צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולותיו" - הקב"ה השאיר בידינו את מצוות הברית כדי להשלים את היצירה, ויהיה בכך גורם משפיע על עיצוב הנפש וחינוך האדם להסיר ערלת הלב, כמסיר ערלת הבשר.

קדושת התורה משלימה את החוט המשולש של היום השמיני, החורג מגדרי הטבע. כי מתי מסיימים אצלנו את התורה ופותחים מחזור חדש בלימודה? הווי אומר בשמיני עצרת. בארץ ישראל היום השמיני לסוכות ושמחת תורה כרוכים יחדיו. זה "חוט המשולש לא במהרה ינתק", המשכן האדם והתורה הינם מעל ומעבר למגבלה של זמן, ותוקפם לא יפוג לעולם. ברית המילה נשמרת ע"י העם היהודי במסירות נפש, כדי לקיים את הברית שכרת ה' עם אברהם אבינו. רבי ישראל שפירא זצ"ל האדמו"ר מבלוז'וב. העיד על מעשה נורא שראה במחנה הריכוז ברגן בלזן. באחד הימים פרצה אשה במדי אסירה לצרף הגברים, כשהיא אוחזת בידה צרור כל שהוא עטוף בלויים. 'תנו לי סכין! אני צריכה סכין!' זעקה, וכל אחד מהנוכחים הבין כי היא מבקשת לקפד את פתיל חייה במו ידה. כולם הפנו מבטיהם לצד, או השפילו עיניהם לקרקע, אך האישה הצעירה לא פסקה מלזעוק זעקות שבר: 'אני מתחננת בפניכם שמישהו מכס ייתן לי סכין... בצרף שלי לאף אחת אין סכין... למשמע הזעקות התפרץ פנימה קצין גסטפו, כשמגלבו מכה על ימין ועל שמאל ואקדחו שלוף לעבר הזועקת. האישה פנתה אליו ביידיש גרמנית: 'גיב מיר איין מסר'- 'תן לי סכין'. הגרמני היה בטוח גם הוא שהיא מבקשת לסיים את חייה, משום שאינה יכולה לשאת את סבלות המחנה, ואכן הגיש לה אולר שהיה עימו. כשאחזה את האולר פתחה את צרור הסמרטוטים שהחזיקה, ולהפתעת כולם התגלה בתוכה תינוק חבו. לפני שהספיק אי מי לומר משהו, היא מלה אותו בו במקום לעיני כולם. האדמו"ר מבלוז'וב סיפר, כי בקול שקט אך בוטח הרימה ידה השמימה ואמרה: 'ירבונו של עולם, אתה נתת לי תינוק שלם, ואני מחזירה לך יהודי שלם'. אלה היו מילותיה האחרונות, שכן היא נורתה בו במקום עם תינוקה בידה, בידי אותו קצין גסטאפו.

סיפור נוסף מספר הסופר אלי ויזל שהיה ניצול השואה הגיע לברית המועצות כשמסך הברזל עדיין הפריד בין היהודים שם לעולם כולו. הוא קרה להם 'הודי הדממה'. פגש פעם יהודי שהיה נוהג למול את ילדי ישראל לבקשות ההורים, תוך סיכון עצמי כי הדבר היה אסור על פי החוק. הוא ידע כי בכל שעה יש לו לצפות למאסר ולהגליה לסיביר, אם לא גרוע מזה, אם היה נתפס. כדי להיות מוכן להגליה היו שני צורות קבועים מתחת למיטתו - האחד הכיל טלית, סידור ותפילין ובצרור השני- כלי המילה. לילה אחד העירו אותו דפיקות חזקות, שלא השאירו בידו ספק כי עיסוקו נחשף ושעתו הגיעה. ואכן בדלת ניצב קצין בכיר במדי הצבא האדום, שאמר לו: 'קח איתך את כלי העבודה שלך ובוא אחרי'. המוהל נטל את שני הצורות שמתחת למיטתו שהיו מוכנים בדיוק לשעה כזו, אך למרבה ההפתעה, במקום להובילו למשאית אסירים הוא הוכנס לרכב פרטי שאותו קצין נוהג בו בעצמו. הם נסעו צפונה ממוסקבה למעלה משלש שעות והגיעו לכפר קטן לאחר שהאיר השחר, שם עצר הקצין ואמר למוהל: 'בוא אחריי'. בבית כפרי המתינה להם אשה עם תינוק והקצין אמר: 'זה התינוק שלי'. 'ים עיברי (-אני יהודי), אני יודע במה אתה עוסק, אני רוצה שתמול אותו עכשיו'. 'לא אמרתי לך את שמי, כי אני לא רוצה שתוכל אי פעם להסגיר אותי', המשיך ואמר, 'מפקדי לא יודעים את זהותי האמיתית, וכשידעתי כי יהיה לי בן - דאגתי שאשתי תלד פה בכפר נידח הרחק ממוסקבה, כדי שאוכל למול אותו בבוא היום באין רואה'. כאן אזר המוהל אומץ ושאל אותו: 'אבל מדוע? הרי את כל יתר המצוות אינך מקיים, למה דווקא במצוה זו אתה מסתכן כל כך?' והקצין השיב: 'את החותם שהטביע בי אבי כשאני הייתי בן שמונה ימים אני רוצה להטביע בבני אחריי. זה המעט שאני חייב לזכר אבא ולכבוד המורשת היהודית שאליה נולדתי. חותמת זו תאמר לבני כל חייו כי הוא בן לעם היהודי' (הגר"מ לאו) (האמנתי ואדברה).

פינת ההלכה

צירוף מרפסות

שאלה: במקום מגורי יש מנין שמתאסף במרפסות הצד האחורי של הבנין, ויש מנין נוסף בצד אחר שבו מתאספים השכנים שבבנין מולנו מעבר לכביש. האם ניתן להצטרף למנין עם השכנים שמעבר לכביש?
תשובה: מבואר בסי' נ"ה ס"ד שניתן להצטרף למנין ע"י שרואים אלו את אלו, ומבואר במשנ"ב שיש דעות בזה בפוסקים, אך כשא"א באופן אחר ניתן לסמוך על הכרעת השו"ע. ומקור דין זה נובע מהלכות זימון בסי' קצ"ה, לפיכך כתב הפמ"ג בסי' נ"ה שכאשר רשות הרבים מפסיקה אינם מצטרפים כמבואר בהל' זימון, ושם במשנ"ב הביא בשם הט"ז שאף שביל היחיד מפסיק, לפיכך יש להצטרף עם אותם שבצד האחורי, שאין ביניהם רחוב מפסיק. ויש להבחין בין צירוף לעשרה, שבזה רחוב או שביל מפסיקים, לבין אופן שכבר יש עשרה והוא מתפלל עמהם מעבר לכביש, שבזה יתכן שמצטרף, ועכ"פ יכול לענות קדיש וקדושה אם אין פח אשפה שמפסיק ביניהם. אמנם גם באופן זה יעדיף להתפלל עם המצטרפים בלי הפסק, כיון שבזה נחשב תפלה בצבור, וכשיש הפסק יש פוסקים שאינו נחשב תפלה בצבור. אך כשאין לו מנין רק מעבר לכביש, יתפלל עמהם, וגם אם אינו חשוב תפלה בצבור יש מעלה שמתפלל בשעה שהצבור מתפללים ועונה קדיש וקדושה. וראיתי בבנין אחר שיש שביל מפסיק ביניהם לבנין שני ומשמש למעבר מרחוב אחד לשני, ושמו שם מחסום בהסכמת השכנים שבשעת התפלות לא יעברו בשביל, כדי לצרף את שני הבניינים.

(הרה"ק רבי מרדכי הלוי שורצבוורד שליט"א מורה הוראה נאות שמחה - מודיעין עילית)

חידה שבועית

מה אף פעם לא אכלת אלא תמיד צוניס לוף?

תשובה לחידה פר"ש: 1. משה ואהרן 2. נדב ואביהו 3. איתמר ואלעזר 4. מישאל ואלצפן. תשובה לחידה השבועית: צלחת סכו"ם. שם הווכח: יחזקאל אלחנני נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת קרובלסקי להולדת הבן משפחת בן יוסף להולדת הבן משפחת הרפו להולדת הבת משפחת זיק - פקטר להולדת הבת הנכדה
 בני הדד: משפחת בוק להולדת הנכד משפחות איצקוביץ - פריד - כץ להולדת הבת נכדה הננינה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

מבוכה **רמי גרינברג**, ראש העיר **היחידה לחינוך חרדי** ו**תרבות מורשת ישראל** **פתח תקוה**. קצב של עיר, לב של מושבה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הרס ע"ה
בתי ר' יעקב הלוי הי"ד

המאור שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיודעים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דוב בן ר' מאיר ז"ל

תזריע-מצורע

מסורת אבות

פרשה ופירושה

ביאורים, מוסר והנהגות הגלמים מפרקי אבות (פרק ב)

לקט פירושים על פרשת השבוע

וְהִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאִי אֶתָּה בֹּא לְיַד עֲבָרָה, דַּע מַה לְמַעַלָּה מִקֶּדֶךָ, עֵין רוּחָה וְאֵין שׁוּמְעָתָה, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפְרָה נִתְּבָיִן: מספרים על אדמו"ר אחד שהיסיב לשולחן עם חסידיו ולפתע שאלם: האם אתם מאמינים בבורא עולם. ענו כולם פה אחד, איזו שאלה היא זו?! ואמרו "שמע ישראל". אמר להם האדמו"ר, תדעו שאני איני כן; שאלוהו בתמהון, היתכן?! איך זה אפשרי שהרבי לא יאמין ח"ו השיב להם הרבי בשאלה, האם אתם מאמינים שדבר זה שאנו מסובים על ידו זהו שולחן? אמרו: הלא רואים שזהו שולחן, וכי לזה יקרא אמונה. המשיך ואמר, וכי הננו זקוקים להאמין שיש ה' בעולם, הלא רואים זאת בחוש בעינינו שיש מנהיג לבידה!!.. (נוטרי אמר)

אֲשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָּה זָכָר : למה נסמכה פרשת "תזריע" שרוב רובה עניני נגעים ומצורעים ופרשת "שמיני" שרוב רובה עניני מאכלות אסורות? אומר רבי ישראל מסלנט משום שהנגעים באים בעיקר על עון לשון הרע, צא וראה: בעוד שרוב בני אדם נזהרים באכילת מאכלות אסורות ובודקים שלא יבלעו חלילה תולעת קטנה, הרי מאידך: אין נזהרים בכבודו של הוולת ואיש את רעהו חיים בלעו במלתעות הלשון הרע לפיכך הסמיכה התורה: שכשם שאתם נזהרים במאכלות אסורות כך גם תזהרו בלשון אסורה. ועל זה המליצו את הפסוק בתהלים "ואנכי תולעת ולא איש" אמר דוד המלך ע"ה תחשבו שאני תולעת ואז לא תבלעוני חי. (לבוש יסף)

וְלֹא הִקְפָּדֵן מְלֻמָּד: אמר פעם רבי אליהו לאפיאן זצ"ל בזה הלשון: אני חושב שתיקנתי את המידה של "קפדנות", אבל אינו כן, כי הסיבה שאין אני בא לידי קפיא הוא כי כל אחד מכבד אותי, אבל אילו באתי לידי נסיון אפשר שהמידה היתה מתעוררת אצלי. למה הדבר דומה לנגב שלא מצא זמן או מקום מתאים לנגוב, כלום נאמר שתיקן המידה של חמדת הממון?! אח"כ הוסיף כי מידת הקפדנות אפשר לעמוד עליו איך אדם נוהג עם בני ביתו, כי שם הוא הבעלים וחושב כי כולם חייבים לקיים פקודתו, ושם אפשר לברוק מידה זו היטב. (לב אליהו ח"א)

וְרֹאֵהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ: לשם מה צריך הכהן לראותו ולטמאו, וכי בלי זה לא יהיה האדם טמא? ברם המספר לשון הרע בדרך כלל חש הוא כי לא נעשתה שום רעה על ידי דבורו מאחר שלא הזיק לאיש לא בגופו ולא בממונו כי אם רוח בעלמא הוציא מפיו. לפיכך הקפידה התורה שטומאתו של המצורע יעשה רק אחר שיאמר הכהן כי טמא הוא, למרות שכולם רואים שנתפרא הנגע (משנה נגעים פ"ג) כמו כן טהרתו תעשה רק לאחר שיאמר הכהן כי טהור הוא (כדלהלן פסוק ו') ובכך ילמד המצורע את גודל החשיבות של הדיבור שיש בכוחו להטיב וחלילה להרוס. (אהל יעקב)

רְבִי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, הָיָה זֶהִיד בְּקִרְיַת שֶׁמֶץ וּבִתְפִלָּה וְכך אמר האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל: ברצוני לעורר על מה שהונג לי, שאפילו בבתי כנסיות שלנו ישנם כאלו המפטפטים בשעת התפילה ואינם יודעים מחומר העוון שהוא עוון פלילי, ולא מוכיחים אותם על זה, אם משום שקבעו מקומם בקיר המורה ולא יאה להעיר להם, או משום שחוששים שמא לא יתרמו בעין יפה כל כך לקופת בית הכנסת, ולברך מחומר העוון שהפליגו בזה (שהארכתי מזה בתשובה). גורמים הם שאחרים ילמדו ממעשיהם, ותמה אני איך אפשר לשוחח בשעה שהציבור אומרים הודו לה' קראו בשמו, ואומרים ברכו את ה' וכדו', וכל הקהל עומד ומדבר לפני המלך והם משיחים בהבלים בשאט נפש, הלא הקטרוג על זה הוא עצום. (בחדשות החיים)

וְהִצְרֹעַ אֲשֶׁר בו הִנֵּנּוּ בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֵאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ וְעַל שִׁפְסֵם יֵעָשֶׂה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: מעשה שדרש רבי אלחנן וסרמן הי"ד בבית הכנסת בברנוביץ, ותקף את הפורקי עול וגרוהיהם, כדרכו במלים בושות וחריפות ביותר. ניגש אליו אחר-כך בחור מתלמידיו (הלא הוא הר"ז פליטניק, לימים רב בבירמינגם - אנגליה), והקשה, הלא מצינו בגמרא (פסחים ג. א) "לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עיקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר מן הבהמה אשר איננה טהורה". השיבו רבי אלחנן בקושיה משלו, ומדוע התורה עצמה נקטה לשון מגונה וכתבה "טמא טמא יקרא". אלא כבר מבואר בדברי "בעל המאור" בפסחים, שכל מקום שצריך להזהיר את ישראל ולהפרישם מן הטומאות אין זה לשון מגונה, אדרבה, כך היא דרכה של תורה. שהרי אין דין הוראת ההלכה כדין סיפור דברים בעלמא, ולפיכך אין צורך לברור לשון נקייה. מה גם בעת שנמצאים הרבה המטהרים את השרץ, אז בודאי החובה להכריז בריש גלי כי התורה טימאתו. לכן כשיש להבדיל הטמא מן המחנה צייתה תורה "וטמא טמא יקרא", דוקא בלשון ברור ונחרץ שכזה. (פנינים משולחן גבחה)

וְכִשְׂאֵתָה מִתְפַּלֵּל, אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קָבֵעַ, אֵלֶּיךָ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לְפָנֵי הַמָּקוֹם: סיפר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: שאלתי פעם את מורי חמי מרן רבי יוסף שלום אלישיב, זצ"ל מה הפירוש בדברי השולחן ערוך (אורח, סימן צ"ח סעיף ג) האומר "יתפלל דרך תחנונים כרש", וכי? ובמשנה ברורה (סעיף קטן ט"ו) אומר שאם האדם יתפלל מפני החיוב לצאת ידי חובתו, אינו נכון, ומאוד צריך לזהר בזה, וכי. מה זה תחנונים, והיכן צריך הדבר לבוא לידי ביטוי? - שאלתי את מורי חמי. והשיב לי, שאחד הביטויים לכך הוא הניגון בקול תחנונים, דהיינו להוציא את מילות התפילה מן הפה בקול מתחנן, כעני המתדפק על הפתח ומבקש נדבה, שכל - כולו תחנונים. כי כאשר האדם מתחנן, ומוציא את המילים מפיו בקול תחנונים, הוא מוכיח להשי"ת את תלותו המוחלטת בו, ושהוא נסמך רק עליו, ואז קיים סיכויו הרבה יותר גדול שתפילתו תהא נשמעת. וזה מה שאנו אומרים "שמע קול תחנונינו, את הקול המתחנן שהשמענו לפניך בתפילה. (עלינו לשבח)

וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הִנֵּנּוּ וְהִשְׁלִיכוּ אֹתָנָן אֶל מַחוּץ לְעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא: כתוב במסכת נגעים: מכאן אמרו "אוי לרשע ואוי לשכנו" שאם כותל מפסיק בין שני בתים, ונראה נגע בכותל לצד בית זה, בעל הבית השני הסמוך לו צריך להיטפל עמו, דכתיב "וחלצו את האבנים" לשון רבים. כתב מהר"ם האגו: הקב"ה בגודל חסדו, לא דן את האדם לפי מעשיו בלבד, אלא קודם שיגמור דינו דן תחילה גם בצער שיגיע לבניו ולבני ביתו, האם ראויים הם לכך או לא. ואם מצאם ראויים לכך, דן את בני המשפחה הרחוקים יותר האם ראויים לצער זה. ואחר כך דן את שכניו, ואח"כ את כל בני עירו. ואח"כ את כל העולם כולו, האם מגיע להם לסבול צער כתוצאה מגור דינו בבית דין של מעלה, ואם אכן בניו, בני משפחתו, שכניו, בני עירו והעולם ראויים לכך, אזי גזור בית דין של מעלה על אדם זה ליענשוהו כוננת חו"ל, "אוי לרשע ואוי לשכנו", מזה שהשכן גם משתתף בצער של הרשע, ראייה מוכחת שגם הוא רואי לצער זה, דאילו לא היה ראוי, שכנו הרשע לא היה נענש. (עני שמואל)

רְבִי טַרְפוֹן אוֹמֵר, הַיּוֹם קָצַר וְהַמְּלֹאכָה מְרַבָּה, וְהַפּוֹעֲלִים עֲצִלִּים, וְהַשֹּׁכֵר הִרְבָּה, וְבַעַל הַבַּיִת דוֹחֵק: רצה מקודם לעורר את האדם, שלא יקשה, מדוע באמת לא משלם השי"ת השכר מיד בעולם הזה ועל זה, תירץ, היום קצר, היינו עולם הזה כלה כמו רגע, והמלאכה מרובה, היינו מלאכת הקודש מרובה, והתורה והמצות עושים רושם גדול בעולם העליון, לכך אין אפשרות לשלם עבור דברים נעלים אלו, בעולם עובר זה ועל ידי זה, הפועלים עצלים, בראותם צדיק ורע לו, ובאמת הוא לטובת האדם שיקבל שכרו בעולם הבא, לכן בעל הבית דוחק, כלומר לכן חיים הצדיקים הרבה פעמים בדחוקת בעולם הזה. (בגרי משי)

וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפָנֵי אֶת הַבַּיִת בְּטָרִם יִבֹּא הַכֹּהֵן לְרֹאשׁוֹת אֶת הַנֵּנֶעַ בְּטָרִם יִבּוּא הַכֹּהֵן וְלֹא יִבּוּא הַכֹּהֵן קוֹדֵם לָכֵן, וְכֵן לָמָּה? כִּדִּי שְׂבִינְתִּים יִהְיֶה זְמַן תְּשׁוּבָה וְתַפִּילָה לְבַעֲלִים, וְזִמְנָה תַפִּילָה לְכֹהֵן. (ספרות)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רב, שהמשפחה שלו גדלה במשך השנים בס"ד, פנה להנהלת הקהילה בבקשה להעלות לו את המשכורת. בישיבת הנהלת הקהילה, ציטט ראש הקהילה את דברי ה"חתם סופר" (שו"ת חלק חו"מ סי' קס"ד) שכותב שם "שלבד מחויבת הקהילה להוסיף על שכרו, כדי שתהיה לו פרנסה ברווח, אפילו אם אינו רוצה, מחויב הוא לקבל". כל חברי הנהלת הקהילה הסכימו, פרט לזקן עם הארץ אחד שאמר: "רבותי, עם הרב שלנו עשינו מקח טעות. בחרנו בו כרב משום שאמרו עליו שהוא בקי בכל התורה כולה, ואילו עד עכשיו עדיין הוא יושב ולומד כל היום וכל הלילה." (אוצר מרגליות)

"ענין של טעם"

טעם שאנו מברכים על כל דבר בלשון "בורא" או "עושה" בלשון הווה ולא ברא או עשה דמשמע לשעבר, ע"ד שאמר הרבי מסטרעליסק ז"ע מי שמאמין שהבורא ית' ברא שהמים יכבו אש אין זו אמונה שלימה, רק החיוב לידע ולהאמין שבכל עת ורגע נותן הקב"ה כח השגחתו בכל מיני מים הנמצאים בעולם שיהיה להם כח הטבע לכבות האש ובלא זה לא היו המים מכבים האש אף שהם מים, וזה שמברכים בלשון הווה שתמיד בורא ועושה ומקיים כל מעשי שמים וארץ אף שכל המעשים נבראו ונגמרו בששת ימי בראשית עם כל זה בכל עת ורגע הוא בורא אותם ומחיה אותם לקיימם בסוד "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית" (שפתי אמת להרב מברעזאן זצ"ל) (טעמי המנהגים)

"מפי כתבם"

ונהייתי מאוד כששמעתי שהנהיגו בבית מדרש שלנו בווייליאמסבורג כמו שהיה נהוג בקלויזנבורג ובעוד מקומות שסידרו שולחנות מיוחדים עבור הילדים שיתפללו שמה ועומד עליהם אדם שמשגיח עליהם שיתפללו ולא ידלגו וירעישו בבית הכנסת, ואמרו לי שכל הרואה זאת יש לו קורת רוח מזה וזה ממש כבוד שמים, והאמת היא כי זה הוא חלק מהחינוך שיש להקנות לילדים מקטנות ואילך, שידעו שבית הכנסת הוא מקום קדוש שמתפללים בו להקב"ה ולא מקום של הוללות, חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה. (פשוט כ"ב, ח) שילמדו לדעת כי יש להזהר בקדושת בית המדרש, וברוכים יהיו העוסקים בזה ותחזקנה ידיהם להגביר פעלים יותר, שבעונותינו הרבים רואים כי הצרות מתגברות בדור הזה, ואף אחד לא עולה על דעתו שגם מדברים כאלו יכול כל זאת להגרם חלילה, ועל זה אמרו (אבות ב"א) והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות. (הארמ"ר מקלויזנבורג זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן מאכל שאם נתבשל בשבת, מותר לאוכלו במוצאי שבת, ואם מאכל כזה התבשל במוצאי שבת, אסור לאוכלו?

תשובה: בישול גוי אסור. ואם בישל גוי בשביל חולה בשבת מותר לבריא לאוכלו במוצאי שבת, ואין בו משום בישולי גויים, ואם הגוי יבשל מאכל כזה במוצאי שבת, אסור לאוכלו, כדן מאכל שנתבשל על ידי גוי (דברי חכמים וחידושים)

והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אפרו ה: סיפר הרב מיכאל גרינולד שליט"א, מי שלקח על עצמו להפיץ וללמד על איסור דיבורים בטלים בבית המדרש, במדינות העולם השונות, והרבה אנשים נושעו בזכות הקבלות שקיבלו על עצמם: יום אחד דרשתי בישיבה אחת בנושא של זהירות מדיבורי חולין בבית הכנסת, ולאחר הדרשה ניגש אלי בחור אחד. "יש לי בעיה בלב", הוא אמר. "מה אני צריך לעשות?" אמרתי לו, "לשמור על הפה בזמן התפילה בבית הכנסת..." כמה זמן אני אצטרך להקפיד על זה? "כל החיים." הבחור קצת הודעזע מהרעיון. "כל החיים להקפיד על זה? מה, תמיד אני אצטרך להיזהר לא לדבר...?" ניסח לעמוד איתי על המיקח. אמרתי לו: "אתה עושה משחקים עם הלב? זה נראה לך משחק ילדים? אתה יכול לעשות מה שתחליט, אבל רק תשמע לפני כן סיפור קצר." סיפרתי לו מה שהתרחש בהזדמנות אחרת, כאשר באתי לדרוש. לאחר דרשה ניגש אלי אברך, וסיפר שבגו התעלף ארבע פעמים בתלמוד תורה. עשו לו בדיקות, וגילו ליקוי נדיר של שני וורידים הסמוכים ללב. מאחר שסוג הבעיה הזה מאד נדיר, אין הרבה ידע בנושא, ואין כמעט ניסיון מעשי בטיפול. עסקנים מנוסים אמרו להורים המיוסרים, שיש רק רופא אחד בעולם, שיכול לטפל בבעיה ע"י סוג של צנתור. נסע האברך עם בנו לרופא הזה, אך הטיפול לא הצליח. נסעו אליו ההורים פעם שנייה ושלישית, אך הורפא ללא כל הצלחה. בפעם הרביעית הם חיכו ליד חדר הטיפולים, אך הרופא הודיע להם בצער, שגם בפעם הזאת לא נחל הצלחה. הרופא עוד הוסיף ואמר לאב, שעליו להתכונן נפשית לגרוע מכל, כי עלול להיות דום לב בכל רגע. מיד לאחר ששמע את הבשורה הקשה, אמר האב לאשתו, שהוא מקבל על עצמו לא לדבר בשעת התפילה. עמדו שניהם ובכו, וביקשו מהבורא יתברך רחמים. פתאום, פתח הרופא חלון קטן, וצעק "מול טוב!! מול טוב!!" הם הביטו בו המומים ומבולבלים. מול טוב!! מה קורה כאן?? רגע, עוד כמה דקות ותכולו להיכנס אל הילד", אמר הרופא. כאשר קרא להם הרופא להיכנס, פניו האירו מרוב שמחה. "כאשר שמעתי את הבכיות שלכם", הוא אמר, "החלטתי להתקשר לרופא אחד, שהוא מומחה גדול ביותר, ואני הייתי בעבר תלמיד שלו. התייעצתי איתו, והוא אמר שיש אפשרות לעשות צנתור באופן אחר. עשיתי כפי שהציע, ובה"ה זה הצליח! ומאחר שזה הצליח, יש לילד שלכם לב חדש, ואתם יכולים לחזור הביתה בלי דאגות! את כל זה סיפר לי האברך בשמחה גדולה. שאלתי אותו, "אתה יודע, מה הקשר בין לב לבין זהירות מדיבור. בשעת התפילה?" והשבתי בעצמי: "מדברי האר"י הקדוש הוא, שאם אדם עובר על מצווה ח"ו, הוא פוגם באיבר שכנגד המצווה. כאשר מתקנים את האיבר הרחוק, מתרפא האיבר הגשמי. כתוב במהרש"א, ש"אנוכי ה' אלוקיך" - זה הלב של כל המצוות. מי שחפץ לקיים כראוי מצווה זו של "אנוכי ה' אלוקיך" - שלא ידבר בשעת התפילה. והוספתי: "אתה תיקנת את הלב שלך. קיבלת על עצמך שלא לדבר בשעת התפילה - שזה הלב של כל המצוות - והקב"ה נתן לבנך לב חדש!!" עד כאן הסיפור, האמיתי עד הפרט האחרון, שסיפרתי לבחור הישיבה, ש"עמד על המקח". הבחור שמע את הסיפור, שם את ידו על פיו, ואמר: "אני לא מדבר יותר בשעת התפילה" הוא ידע, שאסור לו לשחק עם הלב. הבעיה שלו היתה מאד לא פשוטה. הרופא אמר, שהריאות שלו מתכווצות באופן חריג, והלב גדל באופן חריג, והוא עלול לקבל דום לב בכל רגע נתון. רגע אחד אולי הוא ילך בשלווה ברחוב, וברגע הבא יהיה מוטל חסר הכרה על המדרכה... השיחה איתו התקיימה ביום חמישי בשבוע. ביום שלישי שלאחר מכן הלך הבחור לבדיקות. "היי, בחור, מה קורה לנו כאן???" שאל הרופא בתמיחה. "עברת טיפולים שלא ידועים לי? אני לא מבין, הכל תקין אצלך" איך זה?? איך זה? - הוא תיקן את הלב של כל המצוות, וקיבל על עצמו שלא לדבר בשעת התפילה, והקב"ה נתן לו לב חדש, תקין. (כבוד בית ה')

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

תחילת המחשבה, סוף המעשה. (ר' יהודה הלוי)

השתיקה בעת המריבה, אות הוא על שורש טוב. (עומר השכחה)

מידות מגונות, סוגרות דלתי החכמה, ונועלות שערי בינה. (חזון איש)

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה"

פרק כ"א "איומים ברקע"

תקציר מורחב בשל ההפסקה הגדולה שנכפתה עקב המצב האיום ונורא, יה"ר שבורא עולם אב הרחמן ישל לנו את הישועה בקרוב ממש ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותנו די.

חיים שלום פינקלשטיין יליד אמשינוב עילוי נדיר מאד, הוא התארס בגיל 14 וחצי לצארטיל הויזמן בתו הבכורה של רבי משה יוסף הויזמן מחשובי חסידי אמשינוב. כאשר החלו הנאצים להגביר את מסע השנאה בעולם, הסיק רב משה יוסף כי מלחמה עולמית עומדת לפרוץ בקרוב והיהודים יהיו השעיר לעזאזל. באמצע שנת תרצ"ט נמלט יחד עם משפחת פינקלשטיין לארץ ישראל, בירושלים עיר הקודש נעשו חיים שלום יחד וגיסו אפרים זלמן תלמידים של יהודי מחר בשם רב משה כהן גאון עצום אך אדם מוזר ביותר. הוא לימד אותם בביתו משך כל היום, מסכתות בבא בתרא זבחים ובכורות, אחת לכמה זמן היה נעלם אותו רב לכמה זמן, התברר שהוא לומד אצל חכם תימני נסתר בשכונת נחלאות, חיים שלום שסקרן בטבעו עקב אחריו והממצאים שגילה עוררו בתוכו הרבה שאלות, אך רב משה כהן לא היה מוכן לדבר על הנושא. חיים שלום החל להתבלט בירושלים בשל גאונותו המיוחדת ובה משך אש, הוא הספיק להסתכסך עם בחורי ישיבת מאה שערים בה למד בסדר שלישי, כמו כן היה בכל ליל שישי משותף בשיעורים של המו"צ הגר"ז מינצברג רבה של העיר העתיקה ותוך תקופה קצרה נעשה ראש וראשון לכולם.

אצל רב משה יוסף מתעורר חשק רב לערוך את החתונה ומעורר בזה תגובות קשות בשל המצב הקשה ששורר בעולם, הוא חושב להתיעץ עם רבו, בטרם הגיע אליו קיבל מכתב עלום מאיזה גורם שמתריע כי עליו לעקוב אחרי חתנו חיים שלום שהוא עומד בעוד בטרם יפציע היום למקום שצ"ע. רב משה יוסף מקבל מרבו הודאה לעקוב אחרי חתנו עם כל הקושי שבדבר ומתגלה שאכן הוא מבקר בשכונה בקרבת העיר העתיקה שגרים בה הרבה אנשי פשע, הוא מביא את הממצאים לרבו ששולח את אחד מנאמניו לעקוב מקרוב, הלה מגלה שכל אלו שמגיעים למקום הם אנשים תימהוניים שמחפשים לקרב את הגאולה בכל מחיר. דבר זה מעורר את המו"צ לתהות על קנקן החתן אם חלילה וחס לא הקדיח את תבשילו. בפרק שלפנינו נראה באלו אמצעים עושה זאת המו"צ החכם בלי שיעלה על דעתו של חיים שלום כי הוא חשוד בעיניו.

ברקע יש גם את ארגון "שומרי החומות" שדואג לאידישקייט של ירושלים הם עוקבים אחרי כל אלו שפחלים לכיוון המחנות ועושים דין לעצמם בלי לבדוק האם האמצעים כשרים לחלוטין.

לאחר השיעור ניגש חיים שלום אל המו"צ שנראה היה מותש במיוחד ולמרות זאת נכנס יחד עמו אל החדר, רב וועלוויל הוציא את חידושי הרשב"א מהארון וביקש את חיים שלום לעיין בפנים ולהסביר אותו בניחותא, חיים שלום גילה שהקושיא ששאל נשאלה על ידי הרשב"א בכבודו ובעצמו וישב אותה בשתי תירוצים.

"למה לא אמר לי הרב לעיין ברשב"א, הרי הייתי רואה זאת בעצמי?!" תמה חיים שלום גלויות.

"לא רציתי לביישך בשיעור, רשב"א כזה צריך כל צורך צעיר להכיר, הראיתי לך זאת כעת, כדי שתראה שצריכים לעמוד לפני השיעור על הסוגיא הנלמדת ולשלוט במפרטים היסודיים כרשב"א וכו'."

חיים שלום הסכים עם המו"צ, הוא הודה לו מעומק הלב על שהעמידו על העניין ועמד לעזוב את החדר.

ברם המילים הבאות ששמע מפי המו"צ הממו אותו לחלוטין, אלמלי היה בחור חריף מהיר הבנה והסתגלות, יתכן שהיה פגוע מאד ויותר לא היה דורך בשיעורו של הרב.

"אם המרחק מביתך למקום מגורי לא היה גדול והדרך לא הייתה מסוכנת, הייתי רוצה לעשות איתך שיעור קבוע, אך זה לא מציאות, אבל תלמידי המובהק רב ברוך עקשטיין שיחי' גר ליצח ויכול לעשות את זה כמוני, הוא למד אצלי משך עשרות שנים ומכיר את דרכי בלימוד, כך יחשב הדבר שלמדת איתי.

ולמה אני אומר לך זאת? לדעתי אתה לומד טוב, אבל חסרה לך ישירות, זה בא בגלל שלא למדת בישיבה בשנות הבחורות, כיום מגידי השיעורים מנחילים את הפשט הנכון כך הראש לא מתעקם. יש לך ראש עילויי מאד ונוטה אתה אל החריפות מטבעך, בשל זה מרחפת עליך סכנה גדולה שתלמד בדרך שתגביר אצלך את החריפות ותעקם את הפשט לחלוטין. לפיכך סבורני שאם רב ברוך ילמד איתך 4 ימים בשבוע לפנות בקר, הלימוד עמו יביא לך תועלת מרובה, אתה תרכוש בקיאות

מספורי המגיד

עצומה בראשונים ובאחרונים מבפנים ולא דרך שמיעה, זה שלב חשוב בבנייתך בלימוד ובעיקר ברכישת הבנה נכונה בלי נטיה לעקמומיות".

חיים שלום היה המום, ההצעה נפלה עליו בפתאומיות רבה והביאה אותו שבשרו נעשה חידודים.

"מה, אני עקום?! תמה לעצמו, פעם ראשונה שהוא שומע מאדם גדול שהוא עקום, תמיד שמע הפך, שיש לו סברא ישרה ונכונה, חמיו לעתיד שהוא לא "קטלא קניא" אמר לו פעם שהוא ישר כסרגל ועל פיו אפשר לקבוע מחדד לישרות, והנה המו"צ אומר עליו שהוא עקום מאד, היתכן?! האם בגלל שלא ידע רשב"א זו הסיבה להיחשב עקום? מה זה שיק לעקמומיות? אולי זה מעיד על חוסר למדנות, אבל בשום פנים לא קשור לעקמומיות? הוא גם אינו מצליח להבין למה לא אמר לו ק' עד כה, הרי דיבר איתו בלימוד עשרות פעמים במשך שנתיים ימים והנה סר חינו בעיניו בפעם אחת?!

אבל אולי באמת התעקם באחרונה, תמיד אפשר לפתע להתעקם, הוא מציע לו להתיישר ע"י קביעת חברותא עם רב ברוך עקשטיין שמפורסם לגאון אדיר, זה מחמיא לו מאד, אבל...הוא אפילו לא יכול להוציא מהפה. מה עושים?

רב וועלויל עוקב בעיון רב אחרי חיים שלום, הוא רואה אותו שרוי במבוכה עמוקה ומבין כי הוא נתון בפלונטר רגשות עז.

"אני מבין שקשה לך בשעות לפנות בוקר, כנראה שאתה גם את שנתך לאחר יגיעה יומית, אתה צודק, קשה לבחור צעיר לעשות חצאי משמרים, אבל מאיך תדע לך שכל מה שזכיתי לו הוא בזכות אותן שעות מוקדמות. לא רק אני, אלא כל מי שרק הכרתי, גדל בזכות אותם "פארטוגס" (לימוד שלפנות בקר) על כן עצה טובה קמ"ל לבחור טוב כמון, להשקיע את הימים והלילות בלימוד, בזכות זאת תוכל לגדול ולהיות ת"ח מופלג ביותר" אמר לו רב וועלויל בנועם וברכות.

"האם אין לך חלום כמוס להיות אחד מגדולי הדור הבא? זוהי נגיעה כשרה ביותר, מותר לך ללמוד כדי שתוכל להגיע לגדלות אמיתית בתורה, ראיתי כישורניים יותר ממך שלא רצו להשקיע בלימוד מעבר לכוחותיהם, סופם היה שלא הגיעו לדרגת תלמיד חכם בינוני. על כן עצה טובה אני נותן לך, לקבוע עם רב ברוך ד' ימים בשבוע לימוד לפנות בוקר, סדר לימוד שאתווה במיוחד בשבילך, ובעזה"י תגיע לדרגות עילאיות". סיים המו"צ את דבריו בקול נמוך ושקט מאד.

חיים שלום היה במבוכה קשה, בסוף מלמל למו"צ שהוא רוצה לחשוב ולהתייעץ, האם הוא בר יכולת ללמוד כל ק' הרבה שעות בלי שבריאותו תיפגע.

רב וועלויל הסכים עמו בעניין, הוא נתן לחיים שלום את הזמן שלו לחשוב ולתת תשובה מתאימה.

כשיצא חיים שלום גנח רב וועלויל מעומק הלב "אוי וועה דער יצר הרע כאפט איהם שטארק, אובער מ'טאהר זק נישט מייאש זיין פון איהם" (אבוי שהיצר הרע תופס אותו חזק מאד אבל אסור להתייאש ממנו).

חיים שלום יצא ממקום השיעור של המו"צ כולו נרעש, הוא הרחרר בדבריו ולא הצליח להבין, מה קרה שקיבל כזה שפכטל, תמיד היה הרב מקלס אותו ומשבח את סברותיו, והנה לפתע בגלל שלא הסתכל ברשב"א נעשה עקום? האם זו סיבה מספיק חזקה להיות עקום?! הוא טוען שלא למד בישיבה, אמת, אבל הוא לומד כמה שנים אצל אחד מגדולי הגאונים שבעולם, אדם שכמעט ואינו צריך להסתכל בשום ספר, כדי לומר את כל הנעשה בסוגיא ישר והפך, הוא הספיק אצלו את כל מסכת ב"ב עם כל הרשב"ם הארוכים כולל תוס' ומפרשים, הוא שולט על פה בכל פינה כמו בפנים, האם יש עוד איזה בחור ברמה כזו בישיבות הירושלמיות למיניהן אותם הוא רואה בקביעות בשיעור של המו"צ שידע להתמודד כמוהו עם כל הסוגיות המפרכות? מלבד זאת הוא שולט במסכתות זבחים ובכורות עם מהר"ט אלגאז, כבר באמשינוב בעת שלמד עם אביו ז"ל היה קולע אל הדברים שנמצאים בקצה"ח וש"ש, אביו הראה לו זאת בפנים, אם היה לו ראש עקום איך הגיע לכל זאת?

"לא, אני לא עקום בכלל! זועק הוא מתוך קירות לבו הפגוע, אין לי מושג למה השפיל אותי המו"צ, רק בשל אי ידיעתי את הרשב"א ושני תירוציו, האם זו סיבה מספקת?

...מאיך המו"צ שיח' איננו אדם פשוט, הוא גאון עצום ושיש שראה הרבה בעולם, הוא בונה כל ק' הרבה אנשים מהמסד עד הטפחות, וודאי שהתכוון לטובתו, כנראה שעיקר כוונתו להביע ביקורת על ק' שלומד בעל פה ולא מסתכל בספרים.

כשבאה אליו תובנה זאת, התחיל לתמוה על שיטת הלימוד של רבו שלא טורח ללמד אותם איך מסתכלים במפרשים, הכל רק בעל פה, יש לו מהלכים מדהימים, אבל חוץ מלהסתכל בגמ' ובתוס' לא הביא להם ספרים, הגמ' שלהם הייתה הוצאה מיושנת מאד, בלי מהרש"א ומפרשים, מלבד דפי הגמרא לא היה שם כלום, ניתן היה להשיג אם היו מתאמצים, גמרא מהרש"א ומהר"ם. גם חידושי הרשב"א ניתן להשיג בדוחק, היו באזור מספר ישיבות שהחזיקו את הספרים הללו, כגון ישיבת חברון תורת אמת ושפת אמת, אמנם בימים אלו היו מעט עותקים של כל ספר טוב וצריכים להתאמץ על ק' יותר,

מספורי המגיד

אבל היה על רב משה להדריך אותם להשיג את הספרים ולעיין בהם בפנים ולא רק לסמוך על מה שאומר בעל פה, מי יודע, האם הוא באמת מדייק בדברים, אמנם בתוס' שמצויים בפניהם הם רואים שהוא מחזיק היטב, אבל אין די בכך, הם צריכים לדעת ללמוד עוד מפרשים, זו לו הפעם הראשונה שיושב ומעיין ברשב"א בפנים ולומד אותו יחד עם הרב מינצברג כמו שלומדים את הסוגיא בעין.

אבל מה עושים, אם יקבע חברותא עם אותו רב ברוך לפנות בוקר, מה יהיה עם השיעור שיש לו זה תקופה? האם השיעור הזה פחות חשוב? לא ודאי שלא! אבל אי אפשר לסרב להצעתו של המו"צ. רעיון מבשיל במוחו, למה לא לעשות את השיעור הזה בימי שישי שבת, הרי ימים אלו פנויים להם לחזרות על השיעורים של רב משה, ב"ה יש לו ראש פנומנלי, הוא לא צריך להשקיע הרבה על חזרות, אולי הוא יסדר חלק גדול מהזמן בימי שישי שבת והנה לך שני שיעורים מתוך ארבעה, ויש גם שני ימים בשבוע שהוא לא הולך לשיעור ההוא, אמנם אין בזה סדר מדויק אבל הוא יכול לסרג, הוא יודע בכל שבוע לרב ברוך באלו ימים הוא יכול.

הוא היפך בזה מספר ימים עד שהדברים נראו לו מיושרים וקרובים אל הלב.

מיון שלא היה הולך לשיעור של רב וועלוויל רק בלילי שישי היה לו זמן רב לחשוב על כל הנושא בלי לשתף איש.

בלילי שישי הבא לאחר השיעור בא אל המו"צ ומסר על החלטתו, הרב שמע את דבריו בחצי חיוך, "אז מ'ווייל ווייסט מען ווי זך אנעמיצה געבן?" (אם רוצים יודעים אך להסתדר) סתם ולא פירש.

לאחר שיצא הוציא רב וועלוויל אנחה כבידה מקרבו: צריכים לחפש דרך אחרת אך להביא אותו למאור שבתורה. השיעור עם רב ברוך חשוב מאד, אבל לא יצמצם את הנזק הגדול שעלול להיות, כשישהה עם אותם מהרסים רח"ל. אם כך צריכים לדבר איתו אולי על העניין בצורה יותר ברורה, אבל צריכים לעשות זאת בזהירות, כדי שחלילה וחס לא יבעט.

מספר שבועות למד חיים שלום עם רב ברוך לפי הנחיותיו של רב וועלוויל, הלימוד היה מאד מרומם, חיים שלום הרגיש את עצמו ממש בעננים, איכות לימודו עלתה מאד, הוא כבר למד אך לומדים ראשונים בפנים ולפרשם, הוא נעשה גם "בן בית" ברמב"ם, הוא למד עם רב ברוך כסדר את שיטת הרמב"ם על הסוגיא עם נושאי הכלים. וגם התחיל ללמדו אליבא דהלכתא, ר"ף רא"ש טור שו"ע.

רב וועלוויל רמז לרב ברוך ללמוד איתו גם נושאי "אגדתא" שמרחיבים את הדעת, הוא נתן לו מספר נושאים ללמוד איתו וביקש שיעמוד היטב על התשובות של חיים שלום, מה זה משליך על מהותו הפנימית.

למרות שרב ברוך לא קיבל רמיזה אחת מרבו על חשדותיו, הבין היטב את כוונתו, כי לא בחינם קבע רב וועלוויל את החברותא עם חיים שלום, לא רק כדי ללמדו תורה, אלא כנראה גם לתהות על קנקנו, לדעת את האמת הפנימית שבתוכו.

חיים שלום היה אריה בכל שטח, הוא נתפס אל הלימוד הזה בשני ימים, לרגע קט לא חשב שהוא עומד במבחן, הנושאים החלו קמעה להתרחב ונגעו גם לענייני בית הבחירה גלות וגאולה, וחיים שלום יש לו "משנת חיים" שלמה בנושא, רב ברוך תמה לא אחת, מהיכן הוא לוקח את הסברות העקומות, שאין להם כל מקור במשנת רבותינו מאורי הגולה ומצוקי ארץ, הוא היה סותר את הבניינים שבנה חיים שלום ולא מותיר בהן אבן אחת שלמה ומעמיד מולו את האמת הנצחית. ברם חיים שלום נהיה נצחן, מעת שהתמודד עם בחורי מאה שערים החלה לחלחל בתוכו מידת הנצחנות, להיות תמיד הצדק ולא לנסות לוותר במאומה, הוא ידע להתמודד אפילו עם ארי רב כוח כרב ברוך שהיה מבוגר ממנו עשרות שנים וגאונותו רבת ממדים, הוא לא ויתר על עמדתו, וכשנצרך הוסיף לעמדתו ראיות על פי שיטת הנסתר, לפתע התגלה שלבחור יש גם ידע מקיף בחכמה זו, דבר שמאד לא מצוי גם בין אנשים מבוגרים יותר.

רב ברוך החליט כי עתה עליו להעמיד את חיים שלום במקומו הנכון, לפני שיפליג כברת דרך ארוכה לתוך התהום.

"חיים שלום, אני רוצה לציין לך שהזמירות שאתה משמיע לי באחרונה, יש להם מקור מסוג מסוים ביותר, אמור לי את האמת, האם אתה מתקרב לחוגי שוחרי הגאולה ושותפיהם המשחיתים? תדע לך שהם אנשים מסוכנים מאד, ראשית הם לומדים את התורה בצורה לא נכונה ומגלים בה פנים שלא שערום אבותינו ורבותינו זצ"ל, הם מעקמים את מאמרי חז"ל ומתאימים אותם אל שיטתם, הם אווזים בלקרב את המשחית ואת הגאולה בצעדים דרסטיים ותומכים באנשים ריקים ופוחזים שמוכנים לעבור על ג' השבועות שהגמ' בסוף כתובות אומרת לנו שחלילה וחס כשעוברים עליהם זה עלול להמיט שואה נוראה על עם ישראל, עד שה' יתיר את בשרינו כצבאים ואיילות השדה רחמנא ליצלן, כל זה בגלל שאין להם כוח להמתין עד שנזכה לגאולה השלימה.

הם לא מבינים שבזה הם מסכנים את כל אחיזתנו בארץ ישראל, אנו מועטים מכל העמים ואין לנו את היכולת למוטט את הכוח הערבי שחזק עשרות מונים מאתנו, אפילו אם נתגייס כולנו לכוחות המחתרות, הרי זה פרומיל אחד מול מאות אלפי

מספורי המגיד

ברברים אכזריים שיוזעים לרצוח ולענות בצורה הסדיסטיית ביותר, מאורעות תרפ"ט הוכיחו לכולנו כי אפילו יחסי שכנות טובה נעלמים ברגע שהדם עולה לראשם. כל זה בגלל שהתגרו בהם ועוררו אותם לחשוש מאתנו כי רוצים אנו לזרוק אותם מהארץ.

לפני בואם היו הערבים בשקט, אמנם היו הצקות פה ושם, עוד בשנת תר"א זרקו פרחחים אבנים על מיטתו של קדוש עליון, כ"ק האדמו"ר רבי מוישל'ה מלעלוב זיע"א שרצה לקרב את המשיח דרך תפילות בכותל המערבי, אני לא עושה אותם צדיקים, גם הרמב"ם כותב באגרותיו שהגלות בין הישמעאלים היא הקשה שבגלויות, אבל כשאין מתגרים בהם הרשעות שלהם נסבלת, עובדה שחיינו בצילם מאות שנים והיו חיים שקטים יחסית, מפעם לפעם הם הציקו לנו אבל עדיין הכל ביחס שעוד יכולנו לשרוד, אבל ברגע שמתגרים בהם הם מסוגלים להשלים את מה שניסו בחברון ביפו ובצפת ובעוד מקומות.

אנו לא צריכים לעשות מעשים, רק תשובה ומעשים טובים הם התכלית האמיתית לקירוב הגאולה, כל אלו שניסו בדרכים אחרות המיטו עלינו שואה איומה. חלק גדול מהרדיפות בימי קדם, היו תוצר של אלו שהתעטפו בחזיונות ועשו מעשים שסיכנו את עם ישראל ומאות אלפים מאחינו שילמו על כך במיתות משונות ביותר.

אתה יכול לילך ולבדוק בספרי היסטוריה, מאז החלו המשיחיסטיים הראשונים, לפנות את פשוטי עמך שהם באים לגאול את עם ישראל, כמה אסונות היו מאז, מאות אלפים נשחטו ונטבחו בשל זה בידי הנוצרים והערבים ימ"ש, במשך עשרות השנים האחרונות, הלך מבקש אני ממך, לנתק את הקשר עם כל התימהוניים הללו, כיון שאתה מעמיד את כל הרחוניות שלך בסכנה איומה".

חיים שלום היה אחוז תדהמה, כזו ביקורת לא ציפה לשמוע, הוא העריך מאד את רב ברוך וידע שהוא תלמיד חכם משכמו ומעלה, אבל קשה היה להסכים עם שיטתו הקנאית. הוא קיבל רבות מהשיעורים שלו לפנות בקר, היה לו מורה מיוחד במינו שלא היה מוכן להציג את שמו המלא, רק אמר לו בפשטות: "קרא לי "איציק" אני לא אוהב את ההתהדרות בתארים". הוא חשף בפניו עולם ומלואו. סגנון מחשבה מדהים. בעיקר לימד אותו את כל הספירות ועולם הקבלה שכל כך השתוקק לדעת עליה, איך יוכל לוותר על החברות הזאת!?

רב ברוך הבין שהויכוח הוא עקר לחלוטין, ברגע שהסיק את המסקנות, פסק מלדבר איתו בדברי אגדה, הוא חזר ללמוד עמו רק בהלכה, שם אין התנצחויות והתגוששויות שסוטות מדך האמת. הוא עדיין את רבו כי לחיים שלום יש שיטה מאד עקומה וחושש הוא מאד שלא יעברו ימים רבים והוא יהיה "מורה הדך" של החוג ההוא, חיים שלום עם כישורנותו הנדירים יכול ה' ירחם להרוס כל חלקה טובה, השאלה מה עושים כדי לצמצם את הנזקים, חיים שלום הולך ממש בתמימות, אין לו מושג שנפל לבור עמוק ביותר, הוא עלול להיות "מורה דך" לבחורים צעירים שניהרו אחריו כמו מגנט, יש לו כוח דיבור נדיר ביותר, עד שיכול להמשיך את דרכם של ליבל טרוצקי ז'בוטינסקי שהיו נואמים בחסד עליון, בכישרון לא מבוטל מהם.

(הגאון מופניבז' הגר"ש כהנמן זצוק"ל סיפר כי פעם הגיע לייבל טרוצקי לעיר בה למד, חלק מהבחורים כולל אותו הלכו לשמוע את הנואם, בשל כושר הנאום המדהים שלו בשפת האידיש העסיסית, הגר"ש הרגיש באמצע הדרשה שאם יישאר עוד כמה דקות ילך עם הקבוצה אותה ייצג טרוצקי ["דער בונד" - האגודה קבוצה כופרת שהרסה כל חלקה טובה ומאות בחורים טובים נפלו דרכם לשאול תחית] הוא עזב את הנאום באמצע ולקח עמו חלק מחבריו לשיבה, אך היו שלא ויתרו ונותרו עד לסוף הנאום, אלו שנשארו בדרשה נעשו בונדיסטים נלהבים רח"ל. הגאון הצדיק רב שלום שבדרון זצוק"ל סיפר על זאב ז'בוטינסקי שהגיע פעם בשבת לשכונת זכרון משה לעורר להתגייס ל"גדוד העברי" שהיה חלק מהצבא האנגלי ועזר מאד במלחמה נגד הגרמנים ימ"ש בימי מלחמת העולם הראשונה, הוא הלהיב את הקהל מאד בדרשותיו שהיו מלאות פאתוס, הבחורים שנהרו אליו בהמוניהם נתקלו בתופעה חדשה, נאומים ברמה מעבר להשגותיהם, הנאומים הציתו בהם דמיון עז והתלהבות חסרת שליטה, כשביקש אותו דמגוג לחתום לו להתגייס לגדוד העברי נענו לו בלי הרהור, אחת הדרשות שלו נערכה בשבת אחה"צ לגודל הבושה והחרפה היו בחורים רבים ששכחו ששבת עוד לא יצאה, הבחורים חתמו בעיצומה של שבת לאותו מסית ומדיח כי הם מתגייסים למאמן, כה גדול היה כוח השכנוע שלו שיכול היה להשכיח את קדושת השבת גם בלב יראים ושלמים)

הוא דיווח לרבו בצער עמוק כי גילה אצל חיים שלום זרעים עמוקים של דעות כזבות, נראה שלמד את משנתו אצל אחד מחוגי מקרבי הגאולה, הלה הצליח לזרוע המון בלבול ומושגים מסולפים אך צריכים לקרב את המשיח ולקרב את בניין בית הבחירה בידיים. הוא סבור שעל עם ישראל מוטל תפקיד רציני בקירוב הגאולה מבחינה מעשית, ג' השבועות שייכות לזמן של ימי חז"ל, כשהגאולה הייתה חוקה ולא פשוט היה לזכות ל'אחישה' לפיכך סכנה עצומה הייתה למרוד באומות, אבל עתה זה "בעתה" לפי כל הסימנים אין עוד תקופה יותר מאוחרת לזה. וכיון שהגאולה חייבת להגיע, מפני מה מתמהמת

מספורי המגיד

היא? אלא זהו חלק מהניסיון הקשה שמעמידים בפנינו כדי לזכות בגאולה, לעשות משהו כדי לקרב את הגאולה, הוא חושב ששתי המחנות אצ"ל ולח"י תורמות רבות לקירוב הגאולה, אמנם מיצר על רבים שפרקו עול במחיצתם, זה החלק הקשה ביותר בניסיון הקשה. לפיכך אין הוא רוצה להתקרב אליהם ממשית, כל עוד שלא ימצא צעירים שיקימו גודד מושלם של יראים ושלמים על טהרת הקודש, אבל המחשבות על כך לא סרות ממנו, הוא חושב על כך מפעם לפעם.

רבי וועלוויל נדהם, אם כך הוא מציג את המצב, אז הוא הופך להיות מסוכן לשוב הישן, צריכים לראות להרחיקו מהשפעה על הציבור, אבל עם יד שמאל וברחמנות, מאיך צריכים לדאוג שמשפחתו לא תיפגע. דבר לא פשוט, דומה הדבר לשוב חבית ולשמור על יינה שלא ישפך.

כמדי בקר הולך רב משה יוסף למקוה בתי אורנשטיין לקראת תפילת שחרית בבית הכנסת המרכזי של "זכרון משה" רב משה יוסף טובל כחסידי קמאי, מטעמים שונים יש לו הרבה חשבונות בכל טבילה, הוא אוהב להחליף בין קר לחם וכן להיפך, השהייה הזו פעמים גורמת לו להפסיד את המניין שלו, בשל כך צריך ללכת למניין מאוחר יותר, אבל הוא אינו מוותר על מנהג שנהג כבר מקדמת דנא. גם בבוקרו של יום שישי עשה כן, למרות שלאחר הצהרים יך שוב לטבול לקראת שבת מלכתא, או אז יטבול ש"י טבילות ועוד שבע טבילות כנגד שבעת הימים, בכך הוא מכניס עצמו לתוך הילת השבת.

אותו בקר דמה לכל הבקרים, הוא יצא מהמקוה במצב רוח מאד מרומם ביותר, היום הצליח לטבול את כל הטבילות במהירות שלא תתואר, כך הרוויח כעשר דקות היום, ודאי יזכה להתפלל במניין הקבוע שם. כשהגיע לבית הכנסת מצא חצי מניין עטורים בטלית ותפילין, גם החזן הקבוע ר' יוסף קדיש קרישבסקי שהיה אבל על אמו ניצב על מעמדו, מחכה שיהיו לו מניין יהודים שיענו אמן בכוונה על הקדיש דרבנן.

רב משה יוסף מוציא את הטעורקישע טלית (טלית שנוהגים ללבוש אותה חסידים ואנשי מעשה) כדי להתעטף בה לפתע הוא מבחין כי מ'הטלית זעקיל' שלו (שקית הטלית) נשר דף מקופל על הרצפה. מה זה!? מעולם לא הכניס לשקית הטלית מה שאינו שייך, הוא התכופף אפים ארצה הרים את הדף ותחבו לכיס אפודתו, אין לו זמן לקרוא לפני התפילה, כדי לא לאבד את הריכוז הגבוה שיש לו בעת התפילה, הוא כבש את סקרנותו הגדולה, מי מצא עניין להסתיר בתיק טליתו פתק, שבביל מה עשה זאת ומתי הצליח להכניס זאת? כעת זמן תפילה וכל היתר דברים בטלים ומבוטלים.

לאחר התפילה כשגמר לקפל את הטלית ולהכניס את תפילין דרש"י ור"ת למקומם המיוחד, נזכר בפתק שמונח בכיסו, אך החליט לדחות זאת כי אולי יפרע לו לריכוז בלימוד, עדיף כעת לא לדעת, יש לו את הקביעות שלו ללמוד אחר התפילה, שני עמודי גמרא, עמוד חזרה על מה שלמד אתמול ועמוד הכנה לקראת הלימוד עם רב אלימלך פישמן, כדי ללמוד אתו צריכים להתכונן היטב, כי החברותא שלו הוא תלמיד חכם בעל שיעור קומה, אי אפשר למכור לו "לאקין" (אטריות, שטויות בעגה שלנו) לאחר מיכן יש ללמוד את "חוק לישראל" לפי סדר היום, רק לאחר מיכן יך לאכול פת שחרית ולפקוד את בית מסחרו לעקוב אחרי החשבונות השונים ולסייע קצת לאשת החיל שלו שכמעט כל עול ניהול החנות מוטל כל צווארה.

רק לאחר כל סידרי הלימוד, כשישב בביתו ברוגע מצא את הזמן המתאים לקרוא את הפתק המסתורי ששכב בניחותא בכיסו. הוא פתחו וראה שלא נכתב בכתב יד אלא הוקלד על ידי מכונת כתיבה דבר ששימש בעיקר מוסדות, כנראה שחלילה וחס לא ינסה לנחש מי כתב לו את המכתב המסתורי. המכתב נוסח בצורה לא עדינה, ולשם שינוי לא ב'אידיש' שפת ירושלים החרדית.

לכבוד ר' מ.י.ה. שיחי'

לצערנו הרב שמנו לב כי לא התייחסת ברצינות רבה למכתב הקודם שהוכנס לתיבת הדואר לפני מספר שבועות ב'מטרה קדושה' למנוע מחתק לעתיד לירד אל שאול תחתית, סברנו לתומנו כי כאדם ירא שמים תנקוט בכל האמצעים אחרי שנוכחת לדעת כי חתק אינו הולך בדוך טובה, מתחבר לאינשי דלא מעלי בלשון המעטה, כבר תקופה ארוכה. הוא סופג לתוכו דעות כחבות רח"ל שעלולות להיות מכשול לא רק לו אלא לכל הסביבה. אין צורך להסביר כי כיום המצב הרחוני של דורנו בשפל המדרגה, יש פיתויים קשים לבחורים צעירים לפרוש מזדכנו הטהורה ללך לרעות בשדות אחרים, כשיצטרף חתק אל חבורה נלוזה זאת יהיה זה חלילה וחס מכשול שיכול לגרום להשפעה רעה על הבחורים הצעירים שלנו בשל גאונותו הנדירה.

חשבנו שכאשר תראה שהדברים שמסרנו לך נכונים, תעמיד את חתק על המקום ותביא אותו לפרוש מאותו מקום רשע, ברם לצערנו לא הזהרת אותו, אלא רק ידעת אותו שעוקבים אחריו, דאגת אמנם שהמו"צ הגר"צ שליט"א יכנס לעניין, אבל בפועל לא נעשה דבר, הוא לומד מספר פעמים עם רב ברוך עקשטיין, אבל זה לא בא במקום ההשתתפות שלו בחבורה

{ אז נדברו }

פרשת תזריע מצורע תש"פ | עלון מספר: 461 | לסדר: "אני ד' רופאך"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ל"ג בעומר מתקרב... קדימה... להתחיל לאסוף קרשים למדורה...

כן... אני ממש נזכר בנוסטלגיה... תבין: בעשרים ושתיים שנה האחרונות... זכיתי כל שנה בל"ג בעומר לנסוע לרבי שמעון... אבל השנה... נכון לעכשיו איך שזה נראה... ככל הנראה אנחנו לא נזכה לנסוע להילולא דרבי שמעון... אז זהו!!! שפעם האחרונה ש"עשיתי" ל"ג בעומר בבית... זה היה כשהייתי עדיין ילד... ואז מי שזוכר... הילדים של פעם היו הרבה יותר אדוקים מהיום... ממוצאי שביעי של פסח היינו אוספים המון המון קרשים בקדחתנות... ומחביאים... ושלא יגנבו לנו רח"ל את הקרשים... ואז היו עושים מדורה גדולה... אז זהו!!! שפעם האחרונה שעשיתי מדורה זה היה לפני 22 שנים... והשנה כנראה שאנחנו שוב נחזור למדורה הזו... ובכן: יוצאים לדרך!!!! השנה... כבר עכשיו מתחילים לאסוף קרשים לל"ג בעומר

כלפי מה הדברים אמורים???

למי שלא יודע... כעת!!! בדף היומי של שבת... הסוגיה הכי דומיננטית זה סביב רבי שמעון!!! במסכת שבת יש שלוש מימרות של רבי שמעון שמדליקים את כל מסכת שבת... א. רבי שמעון לית ליה מוקצה ב. רבי שמעון סבר: דבר שאין מתכוין מותר. ג. רבי שמעון סבר: מלאכה שאינה צריכה לגופה פטורה! השלושה יסודות האלו של רבי שמעון יש להם השלכות כמעט בכל פינה בשבת ולכן השנה אנחנו מסודרים... השנה באמת לא צריך ללכת למירון... השנה יש לנו את רבי שמעון בכל פינה בדף היומי- שבת... השנה אתה מסודר בחניון הכי קרוב לציון!

אז קדימה!!! עכשיו... בדיוק בימים אלו... זה הסוגיות הכי כבדות... כן... בימים אלו מופיע בגמ' המשפט הכ"כ מפורסם: "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק"! אז שנה שעברה הגעתי למירון וחשבתי שרק שם אפשר לסמוך עליו בשעת הדחק... אבל השנה סו"ס אזכה להיות יהודי קצת יותר תורני... ואני אגלה שהמשפט- כדאי ר"ש לסמוך עליו בשעת הדחק זה משפט שבכלל נאמר לגבי מגו דאתקצאי בין השמשות אתקצאי לכולי יומא... אז אני מצידי אתייגע להבין באיזה מוקצה ר"ש מודה ואית ליה... ובאותה שעה אי שם במרומים "תורתו תגן עלינו... והוא ימליץ טוב בעדנו..." השנה אנחנו נשאיר את הריגושים לשמים... שם זה יותר קריתי... ואילו אנחנו נעסוק בתורת רבי שמעון בר יוחאי מידי יום ביומו בדף היומי...

אז קדימה... יוצאים לאסוף קרשים לקראת המדורה הגדולה... נו... יוצאים לחיפוש... איפה יש קרשים?? בבקשה... רק מהימים האחרונים... "רבי שמעון אומר גור אדם מטה כסא וספסל"... קח... יש לך פה מטה טובה וגם כסא וספסל למדורה... אוהו... את המימרא הזו אנחנו הולכים לפגוש הרבה במסכת שבת... הלאה... אין מוקצה לרבי שמעון אלא שמן שבנר בשעה שהוא דולק... אוהו... יש לי פה שמן מצויין להדלקה... קדימה... עכשיו!!! זה עכשיו בדף היומי... (עוד שבוע שבועיים זה כבר פחות מופיע...) הלאה... מה עם המשואה מעל הציון של רבי אלעזר?? בטח... ר"א סבר ליה כאבוה בחדא ופליג עליה בחדא... הוא סובר שמסתפק אדם מן הנר הכבה ומן השמן המטפף... (עיין שבת מד.) ואם אתה ספרדי ואתה רוצה להביא צימוקים לברכות... קדימה... אין מוקצה לרבי שמעון אלא גרוגרות וצימוקים... הנה לך בורא פרי העץ... ואם אתה רוצה לשחוט כבש... תעבור לעמוד הבא... אין שוחטים את המדבריות אלא את הבייתות... נידון שלם האם זה כרבי שמעון או לא... ואם אתה בכל זאת מרגיש פספוס כי הרי מקובלנו שיש צדיקים שפועלים אצלם ישועות כבר בנסיעה עצמה... ואת הנסיעה הרי הפסדנו... אז הנה... יש לך פה אוטובוס במקום (דף מה:) הגמ' מביאה את המשנה בכלים על המוכני- גלגל של כרכרה... שהמשנה הזו "אתיא כר"ש"... תאמין לי שהרבה יותר מהר וקל לנסוע למירון ולחזור מאשר להקיף את כל הסוגיה של מוכני בדעת רבי שמעון... אז צא לדרך... (אגב: עם הנסיעה הלך למירון הסתדרתי... אבל מה עם הנסיעה חזרה?? אז כן... גם זה מסוגר... כי דף לאחמ"כ הגמ' פתאום חוזרה בה ואומרת שהמשנה הזו היא לא כרבי שמעון... אז הנה לך נסיעה חזרה.)

נו... השנה באמת לא צריך להגיע למירון!!! יש פה במסכת שבת כזו הדלקה מרכזית לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון שמי שלא מגיע... זה הפסד כולו שלו... השנה אגד לא עושים בעיות... לא צריך כרטיסים... תורה מונחת בקרן זוית. כנו! אין לנו שיר אלא התורה הזאת!

כן... התחלתי לדמיין איך יראה ל"ג בעומר בלי רבבות אלפי ישראל... ואז פתאום נזכרתי... לרבי שמעון אין "בעיה" להישאר לבד במירון... רבי שמעון במשך שלוש עשרה שנים היה במערה לבד לבד ושם למד סתרי תורה והכל היה טוב... למי יש בעיה עם זה?? לנו!!!! אנחנו צריכים את התזמורת... את הממצב... אנחנו צריכים איזה רמקול מחריש אוזניים שיכניס לנו לתוך הראש שתורתו מגן לנו היא מאירת עינינו... אבל אליבא דאמת רבי שמעון לא צריך את ההגברה הזו... הוא הסתדר במערה לבד... והוא קורא לנו כעת... כשעדיין יש מגבלות מפני גזירת הקורונה... ר' שמעון פונה אלינו: התכבדו בבתים... תעסקו בתורה כמוני מתוך המערה ואני מבטיח לכם שהישועות יהיו לא פחות גדולות!!! הרמקול יהיה אמנם פחות חזק... המצב מסתמא יהיה פחות גדול... אבל כנראה שלא זה העיקר... מה שבטוח... זה מה שהרבש"ע רצה ללמד אותנו בימים אלו... לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבקות... ה' רוצה צניעות!!! ה' רוצה פנימיות... ההמוניות והחיצוניות מפריעים לנו לגלות את הפנימיות שלנו... נרוץ לחדרי תורה... משם תורתו מגן לנו!!!

להשתתפות בהוצאות
הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

- "קהילות"

בטלפון:

(מענה ממחשב)

0799-654321

תודה

מראש!!!

כל שותפות

שלכם מחזקת

אח ודווו

וה' נתן קולו לפני חילו... כי עצום עושי דברו... הקורונה!!

אני רוצה לשתף אותך בסודות מהחדר... תכנתי השבוע לכתוב במדור של הלכה בקרוב למעשה תיאור על תענית שעושים במקדש על מגיפה וכדו... התחלתי לכתוב ולתאר את זה... אבל פתאום זה היה נראה לי מוכר מידי... היה נדמה לי שכבר כתבתי את זה לא מכבר... התחלתי לנבון ולחפש אחורה... ומה התברר לזי? שכתבתי את זה לפני פחות מחצי שנה בפרשת תולדות... באזור ר"ח כסליו... עכשיו: תן נחוש למה כתבתי את זה??? כי הייתה עצירת גשמים!!! כן... השנה!!! לא תאמינו... השנה בראש חודש כסליו היינו על גבול העצירת גשמים... ואדון אז נדברו כבר כתב תיאור איך נראה "תקעו שופר בציון קדשו צום קראו עצרה..." והנה!!! לא יאומן כי יסופר... עומדים אנו מול כינרת מלאה... מול פריחה מלבלבת של האילנות... מי יתן וגם עכשיו יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת... שנוכל לספר שאמנם ב"ח אייר עדיין היינו תחת האיום של הקורונה אבל ישועתך ה' כהרף עין...

עכ"פ אז באותה פרשת תולדות... תיארתי מהנביא יואל איך נראית עצרת זעקה במקדש... אבל מי שיודע... אותה עצרת תפילה שהייתה בנביא יואל זה לא היה עצירת גשמים אלא **מכת ארבה!!!** ומי שקורא בימים אלו את הפסוקים שם בנביא יואל שמתארים את מכת הארבה... זה מאוד מזכיר את התיאור של הנגיף קורונה שפוקד אותנו כיום... **וה' נתן קולו לפני חילו- הארבה!!! כי רב מאוד מחנהו, כי עצום עושי דברו!!!** תחשוב... בא ניקח את הנגיף קורונה ונסה לתרגם אותו לצבא של חיילים... תנסה לדמיין איזה סדר גודל של צבא צריך בשביל לזרוע כזה הרס וחורבן בכל העולם כולו... ובכל החזיתות בבת אחת!! (להרוג ביום אחד 800 באיטליה... 500 בספרד... 400 בצרפת ו-900 בארה"ב... ובד בבד... להדביק ביום אחד מאות אלפי אנשים...) תאר לעצמך שהנגיף הזה היה חוליית מחבלים... איזה סדר גודל של צבא אדיר צריך להיות להם בשביל לשתק ככה את כל העולם ביחד... רק לשם השוואה... גם הצורך הנאצי שהשתלט בשעתו על רוב אירופה... הם לא יכלו להילחם ביותר מארבע או חמש חזיתות בבת אחת... וכאן האויב הזה ששמו קורונה... אין לו שום מוגבלויות... **כי רב מאוד מחנהו!!! כי עצום עושי דברו!!! כי גדול יום ה' ומי יכלו... עם רב ועצום כמוהו לא נהיה מן העולם ואחריו לא יוסיף...** הנביא ממשיך ומתאר את הצבא של הקב"ה!!! **גבורים ירצון כאנשי מלחמה יעלו חומה!!!** כן... הנגיף הזה הוא גיבור... הוא עמיד... יש לו כח הישרדות בלתי נתפס... הוא גם זריז מאוד... וכאן הנביא מוסיף עוד תיאור נוסף אודות הנגיף... שזה כבר נקודה חשובה שמומלץ לשנן את הפסוק הזה בעל פה כמה פעמים... **"ואיש בדרכיו ילכו ולא יעבטון אורחותם, ואיש אחיו לא ידחקו, גבר במסילתו ילכו"!!!** מה כתוב כאן?? שלמרות שמכת ארבה מדובר במלא מלא יצורים זעירים... אבל יש לכל אחד את המסלול שלו!! אף אחד לא מתנגש בשני!! (ראית פעם את המחזה המוכר של מלא מלא ציפרים שעפות במהירות לפני השקיעה?? שים לב שאף אחת לא מתנגשת בשניה... איש בדרכיו ילכו... ככה זה גם בכל הבעלי חיים הכי זעירים... ניתן לראות את זה בממלים וגם בחיידקים...) **גבר במסילתו!!!** לכל רסים רוק קורוני **יש מסילה ברורה!!! יש יעד ברורה!!!** הוא לא נכנס בטעות לנחיר של בן אדם שזה לא נגזר עליו משמים... לכל פרומיל קורונה יש את השליחות שלו והדרך שלו והמסלול שלו... והנשא שלו... והיעד המדויק שלו!!!

ושוב: הפסוק הזה אמנם מדבר על אותו ארבה שהיה אז... אבל זו נבואה לדורות שהיא עדכנית להפליא גם בייחס לקורונה... כן... אחרי שאנחנו מצינו מקפידים על ההוראות ונזהרים בחובת ההשתדלות מומלץ לנו לזכור ולשנן את הפסוק הזה שמתאר את חילו של הקב"ה שבעת משתיק את העולם: **איש אחיו לא ידחקו גבר במסילתו, בעיר ישוקו כחמה, ירצון בבתיים, יעלו בעד החלונים יבואו כגבב... כן...** הקורונה היא הגנב הכי מזדופלם שיכול להיות... היא נכנסת לבית ואף אחד לא יודע בכלל... מה שקרא **"מתחת הארץ"** או יותר מדויק **"בתוך הארץ"** ועד שאתה קולט שיש פה גנב... הוא כבר משתלט ונהיה בעה"ב... **נו... תכלים מה עושים מול החיל הגדול הזה שה' שילח בנוז??**

כאן מתחיל הנביא לתת את סדר התפילה במקדש!!! אז לא נאריך כעת בכל השלבים... אבל בקצרה ממש: שם בספר יואל יש שלב ראשון שהנביא מתריע שזה מה שהולך להיות... ואף אחד לא מקשיב... ואז פתאום מגיעים שמועות שיש!!! יש איזה נגיף... אבל הוא נמצא אי שם בסין... ואז מגיע שלב ב' שהנביא מתריע להזדרז לחזור בתשובה כי עוד מעט הוא מגיע לכאן... וגם אז אף אחד לא מקשיב... ואז!!! זה הגיע... ובגדול!!! וכאן אנחנו אוחזים... **הפסוקים שכעת הקראתי לך זה בשלב הזה!!!** אחרי שהנביא התריע בפעם השנייה שזה מתקרב ולא הקשיבו לו... ואז הנה זה הגיע... וכאן הנביא מתאר איך שזה נראה... כן... כעת זה כבר לא נבואה... אלא כבר סקירת נתונים בשטח... **ואז הנביא פונה לעם ישראל בפעם השלישית ואומר: וגם עתה נאום ה' שוב עדי בכל לבבכם, ובצום ובבכי ובמספד!!!** מה זה **וגם עתה???** נכון אמנם שנזכרתם מאוחר... נכון שכשהתריתי בכם בפעם הראשונה והשנייה לא הקשבתם ועכשיו הנה זה כבר הגיע וכבר מכה בנו... **אבל בכל זאת!!!** גם עתה!!! גם אחרי שהקורונה כבר בתוכינו ומכה בנו... **גם עתה שובו עדי וקרעו לבבכם ואל בגדיכם... מי יודע ישוב ויחם והשאר אחריו ברכה" כן!!!** הנביא מזכיר לנו שיש כזה דבר שקוראים לו צום ובכי ומספד!!! יש כזה דבר לחזור בתשובה... כמה שזה נשמע נדוש ומוכר... בינינו... בחודש האחרון כמה יצא לך לחשוב על תשובה?? כמה יצא לך לחשוב שאפשר בתפילה להחזיר את הגלגל אחורה??

אז הנה!! הנביא מגלה לנו שגם עתה!!! שובו עדי וקרעו לבבכם... **כן... צום ובכי ומספד!!!** אגב: אם כבר מדברים על מספד כעת יש תאריך מאוד מצומצם שמותר לעשות מספד!!! מא' באייר ועד ו' באייר... זהו!! יש לפנינו שבוע ימים של הזדמנות לחזור שוב לזעקות וללבב נשבו... לחזור לבחינה של **מספד...** סו"ס בחודש האחרון לא רצינו להעביר את המצב רוח... סו"ס חודש ניסן... אבל עכשיו יש לנו ששה ימים ממוקדים שבהם אפשר כן לשהות קצת בפסימיות של המצב... לשהות במספד ובדכדוך של אוי מה היה לנו... ולא ממקום של יאוש... אלא ממקום של זעקה ותפילה...

יהי רצון שיקיים בנו מקרא שכתוב אה"כ: **ויקנה ה' לארצו ויחמול על עמו... ואת הצפוני (הקורונה) ארחיק מעליכם והדחתיו אל ארץ ציה ושמהמה. אל תראי אדמה, גילי ושמיחי כי הגדיל ה' לעשות. יום אחד ה' יקח את הקורונה מאיתנו!!!** ורק הוא!! מי שבאמת מבין עניין יודע בוודאות שרק הוא יתברך יכול לקחת אותה... ואף אחד אחר לא!! כי רב מאוד חילו... זה צבא גדול מידי... גדול עלינו... אנחנו לא יכולים עליו... רק הרבש"ע... לכן חבל לבזבז זמן יקר... חבל על האשליה... **נא להזדרז להסדיר את זה מול הרבש"ע... נא להזדרז!!!**

הקרנן ציבור שקרב ובא...

עם סגירת הגיליון נזכרתי בנקודה מאוד מאוד חשובה וקריטית שצריך לייחד לה מאמר בפני עצמו... אבל אי אפשר לחכות עם זה!! חייבים לפחות לפתוח את הנושא הזה כבר עכשיו... היכונו!!! היכונו לקרנן הגדול שכלל ישראל הולכים להקריב בתקופה הקרובה!!!

מדובר בקרנן עם הרבה דם... והרבה צער... אבל אם רק נהיה חכמים... אם כבר עכשיו נתחיל להיערך לזה נפשית אז יהי רצון שנזכה להקריב את הקרנן הזה כהלכתו...

תנחש על איזה קרנן אני מדבר??

כן... אנחנו צריכים בתקופת חירום... הילדים עומדים על הראש ובהרבה מאוד בתי ישראל נאלצים לשחרר כל מיני מושגים שבמשך השנה לא שערם אבותינו!! כן... ההכרח לא יגונה... יש בתים שעד כה לא היה מחשב בבית... ועכשיו פתאום כן... יש בתים שעד כה לא היה בהם כל מיני משחקים של ילדים... (לא כ"כ בקי בשמותם) ועכשיו נאלצו להכניס אותם הביתה... (לא משנה כעת אם זה בסדר או לא)

כן... אנחנו באמת בתקופה לא פשוטה בכלל!!! הילדים צריכים תעסוקה וכאן לכל אחד יש לו את הרב שלו ואת הצורך החירום שלו... (כמובן שמדובר רק על תכנים נקיים)

אבל עדיין!!! כל זה נכון וקיים רק לשעת החירום הזו... אבל צריך כבר עכשיו להתחיל להיערך ליום שאחרי הקורונה!! ליום הזה שבו הילדים שוב יחזרו לחידו ואז כבר **לא נצטרך** את התעסוקה הזו... **דא עקא!!!** שאחרי שהילדים מתרגלים לזה... מאוד מאוד מאוד קשה להתנתק מזה... **ולקרנן הזה אנחנו צריכים להיערך כבר עכשיו!!!**

כן... בימים אלו שהילדים צמודים למחשב כל היום במשחקי מחשב... או צמודים לג'מבווי וכל שום וחניכה דאית ליה... **כבר עכשיו!!!** תכין אותם לתרחיש שעוד מעט ה' ירצה מאיתנו קרנן פסח שני... ובעזה"ש ביום שאנחנו חוזרים לחידו... אנחנו נעשה טקס חגיגי... טקס הפרידה מהמכשירים האלו... ואני מכין אותך מראש שזה לא יהיה פשוט בכלל!!! ועד כדי כך... שאני מטיל ספק אם תצליח בכלל...

שמעת?? אתה כעת מסתכל עלי מוזר... אבל אני אומר לך שזה לא פשוט!! ואם אתה לא מאמין... צא לסריקה היסטורית קצרה... יש מאות משפחות יקרות בעם ישראל שקנו מחשב בתקופה של מלחמת המפרץ... כי גם אז היה חופש והילדים טיפסו על הקירות... תברר בבקשה כמה משפחות **הוציאו** את המחשב מהבית לאחר טיל 39...

תברר ותחזור אלי!!! ישנם עשרות אלפי משפחות שאין להם מחשב בבית!!! זה ב"ה קיים!! אבל תביא לי עשרים משפחות בלבד **שהוציאו** מחשב מהבית... זה כבר קרנן פסח שבדמיך חייל!! ואין לך מושג כמה שזה קשה!!!

אבל זה אפשרי!!! נו... איך?? איך אפשרי??

בשביל זה אתה כבר מעכשיו מכין אותם לטקס הגדול!!! טקס המדורה... (אולי מדורת ל"ג בעומר...) תעצים להם את זה... תן להם את ההרגשה שאתה מבין כמה שזה קשה... תקדים אותם... תגיד להם שזה קשה עוד לפני שהם בכלל קולטים עד כמה שזה קשה... כבר כעת שהם כל היום שם ולא מבינים מה אתה רוצה מהם... כבר עכשיו תטפס להם שזה הולך לצאת מהבית... וה' מזמין מאיתנו את ההקרבה הזו וה' מאוד ישמח לקבל מאיתנו בחזרה את המכשירים האלו... תציע להם לעשות מידי פעם אימונים של כמה שעות שהם לא נוגעים בזה... בקיצור: תכשיר את הקרקע!!! כי... כי זה לא הולך להיות פשוט!!!

ראה הוזהרת!! זו קריאת חירום!! זכור זאת!!!

חפ"ק חירום לקראת החזרה לשגרה!!!

בימים אלו ישנם שני דברים שמזעזעים אותי! שתי נקודות שונות ומנוגדות מן הקצה אל הקצה... **הנקודה הראשונה שהכי מזעזעת אותי:** שבימים אלו מתחילים להכריז לאט לאט על חזרה לשגרה... זאת אומרת: שיתכן שעוד קצת זמן... (ולא משנה עוד כמה) אנחנו יום אחד נמצא את עצמנו חוזרים לאותה שגרה!!! לאאאאותו מקום שבו היינו יום לפני הקורונה... ו... ו... וזה לא בא בחשבון!!! לא שייך!!! נישט שייך!!! לא יתכן שיום אחרי הקורונה אנחנו נשאר באותו בלטה כמו יום אחד לפני!!! תסכים איתי שזה לא בא בחשבון!!! אין על מה לדבר!!!

בהתחלה דיברנו גבוהה גבוהה... היינו בטוחים שה' סוגר את העולם על מנעול וברית... היינו בטוחים שזהו... המשיח מגיע ורק צריך להכין חבילות... ופתאום לאט לאט העסק מתחיל להתאפס... ואוטוטו אני שוב חוזר לאותו ברור... לאותו מקום שבו אני תקוע בעשר שנים האחרונות... ולא שייך שזה יקרה!!! אין מממצב!!!

תבין: הקורונה הזו הייתה מספיק דרמטית ומספיק מטלטלת בשביל שמשו יזוז אצלנו!!! לפחות משהו!!! לא יתכן שנחזור לגמרי לגמרי לאותו מקום... תסכים איתי... צריך שזה יהיה ברור לנו!!!

תחשוב: הקב"ה שיבש את כל העולם... ידיו בגוים מלא גוויות מחץ ראש על ארץ רבה... הרעשתה ארץ פצמתה... הראית עמן קשה השקיתנו יין תרעלה... ואת כל זה הקב"ה עשה... בשביל מה?? בשביל שנחזור לאותו מקום?? **זה לא שייך!!! זה לא שייך!!! זה לא שייך!!!**

אי לכך ובהתאם לזאת!!! התייעצתי עם הגורמים הרלוונטיים... והחלטנו על פתיחת חפ"ק חירום פה!!! בגיליון אז נדבר!!!

ובכן: באופן חד פעמי אנחנו פותחים פה בגיליון זה אפשרות לקוראים להגיש רעיונות לקבלות טובות של חיזוק ושינוי חיובי בעבודת ה'!!! (אנחנו כעת לא מדברים על קבלות פרטיות שעל זה נאמר לב יודע מרת נפשו... אני מדבר בעיקר על קבלות בנושאים יותר כללים או חברתיים... מה שנקרא במרחב הציבורי שעד כה היינו מורחקים ממנו וכעת אנחנו רוצים לחזור אליו טובים יותר...) ובכן: בשבוע הקרוב אנחנו מחכים לרעיונות שלכם... ואי"ה לפי העניין נפרסם חלק מהם... (כמובן בלי התחייבות) אז קדימה... מחכים לכם...

אבל!!! תנאי אחד קודם למעשה!!!

אם אתה רוצה להגיש כאן רעיון לקבלה טובה... זה רק בתנאי שהקבלה הזו נוגעת בראש ובראשונה **אלך!!! ואתה הוא הראשון** שמקבל על עצמך ומכריז מעל במה זה שאתה מתכוין אכן להיות החלוץ שבצע את הקבלה הזו!!! כי תבין... להגיד לאחרים מה הם צריכים לתקן... זה הכי זול... בשביל זה אני לא צריך את העזרה שלך... בזה אני מומחה יותר מכולם... (אדון אז נדברו כבר כל השנה יושב על הקתדא ומטיף לאחרים במה הם עדיין צריכים להתקדם...) הבשורה המיוחדת שאנחנו כעת רוצים לעשות זה לתת במה לכל אחד להציע רעיונות ציבוריים ליעול בעבודת ה'... **אבל הוא החלוץ!!!** הוא הנחשון שמכריז אני עושה את זה!!! אני וביתי נעבוד את ה'... ומהמקום הזה הוא פונה לכל שאר חבריו וידידיו ואומר להם: בואו... תאמצו גם אתם את הרעיון הזה...

הרעיון ברור??? אז אנחנו מחכים לרעיונות שלכם...

אגב!!! אני רוצה לנצל את הבמה הזו לירות לכל הכיוונים ולהפנות את הזעקה הזו ואת הרעיון הזה גם לכל השבועונים החרדיים... **תאמצו את הכיוון הזה!!!** תשימו לרגע בצד את כל הכתבות ואת כל הראיונות ואת כל הסיקורים... תפנו לקוראים שלכם ברגע של אמת ותציעו להם להתחזק רגע לפני שאנחנו חוזרים לשגרה מהקורונה!!! ואסור לחזור ממנה בידיים ריקות!!! (אתם יודעים מה... יש לי בשבילכם רעיון... זה רעיון שכבר מתאים בול לשבועון חרדי... תציבו לפני הקוראים שלכם כמה קבלות מרכזיות וכלליות של חיזוק!!! תחלקו אותם כאילו לשמות של מפלגות... ותציעו לציבור הקוראים שלכם כמין קלפי... שכל אחד יש אפשרות לבחור באחת מהמפלגות... נניח מפלגת **הבית היהודי** זה יהיה חיזוק בנושא של צניעות או בשאר דברים שצריך להתחזק בהם בענייני הבית היהודי!!! ומפלגת **ש"ס** נניח זה יהיה תופסת של חיזוק בלימוד דף היומי (ש"ס) ומפלגת **שחר לבן** יהיה חיזוק נוסף ב"חוסן" ובהירות מול פגעי הטכנולוגיה... (לא איכפת לי שיקראו לזה **ש"עניד**... כי מה שבטוח הוא שאחרת... אחרת אין עתיד) וכן הלאה וכן הלאה... וקדימה!!! תפתחו קלפי... וכל אחד מהמנויים שלכם יקבל את זכות הבחירה להחליט על איזה חיזוק הוא מסתער כדי לצאת מהקורונה עם משהו טוב!!! אין ברירה!!! אסור לנו לצאת מהקורונה רק עם ערימות של עיתונים!! חייבים לצאת עם משהו אמיתי בידיים... קוראים יקרים: תעבירו... תעבירו את הרעיון הזה לגורמים הרלוונטיים... לאו דווקא בשמי... בשם הזעזוע האישי שאמור לפקוד כל אחד מאיתנו שמדמיון לעיני רוחו שעוד רגע אנחנו חוזרים לשגרה עם ידיים ריקות...!!!! היו לא תהיה!)

עכ"פ בתור מדגם והמחשה על מה אנחנו מדברים אני אציג כאן כמה הצעות חיזוק בודדים שכבר שמעתי מאנשים...

ובכן: מישהו הציע רעיון שכמו שבבית הכנסת יש כבר תאים לתפילין!!! ככה יהיו תאים

מיוחדים לפלאפונים... וכל אחד יקבל על עצמו כשהוא נכנס להתפלל להכניס את הפלאפון לתא הזה!!! זה אולי נשמע לך רעיון ילדותי... אבל רוצה הוכחה שלא??? נראה... נראה אותך...

אני כבר הודעתי שאני כנראה לא מסוגל... אבל אותו אחד שהציע את זה... הוא כבר הכריז בפה מלא שהוא מקבל על עצמו את זה!!! והוא בעזה"ש יעשה את זה בכל מחיר... אבל בינינו... בא נעזוב כעת את הלוגיטיקה של תאים וכו'... זה כבר מאוד תלוי באופי של הגבאי ובראש הפתוח שלו... אז עזבו... במקום להיות תלוי בשינוי סדרי עולם בבית הכנסת תקבל על עצמך מהיום: ברגע שאני נכנס לבית הכנסת אני עושה את הפלאפון על מצב **לא מקוון!!!** ואם אתה רוצה משהו שישמע קצת יותר טוב... תעשה את הפלאפון על מצב **טיסה!!!** כן... מצטער מאוד... אני בטיסה... אני כעת לא יכול לענות... זו קבלה פרקטית!!! ישומית!!! מוגדרת!!! ואני חושב שהיא אפילו מכבדת את הקורונה... כי שוב... בל נשכח... הקורונה היא משהו רציני... היא משהו שמצדיק איזה שינוי קצת דרמטי!!! יתכן שאפילו קצת יותר מהקבלה הקטנה שצריך לקבל בימים הנוראים... סו"ס הקורונה הזו הולכת להירשם בהיסטוריה!!! (אני מרחם על הנכדה שלי שהולכת להיבחן על זה בתו"ו... אבל אל דאגה... המשיח יגיע והנכדה שלי לא תבחן על חומר לימודי אלא מבחני שפרה ופועה...) מותר לתת לקורונה תשומת לב של קבלה דרמטית יותר שתוכל בעוד ארבעים שנה להגיד שאת זה קבלתי מאז הקורונה!!!

כן... אם שמת לב יש הרבה יהודים שיש להם קבלה מסוימת שהם קיבלו על עצמם ממלחמת ששת הימים ועד עכשיו הם אוחזים בזה בשיניים... מכיר את זה??? מכיר את המשפטים האלו?? מאז מלחמת המפרץ אנחנו אף פעם לא מוותרים על... מכיר את סוג המשפטים האלו?? מה עומד מאחורי המשפטים האלו?? שבגלל שמלחמת ששת הימים הייתה כ"כ דרמטית!!! לכן מי שכבר קיבל על עצמו קבלה בתקופה המכוננת הזו... היה לקבלה הזו תוחלת חיים עמידה הרבה יותר מכל קבלה אחרת!!! וצריך לתפוס את המומנטום הזה!!! לא לאבד את זה!!!

נעבור לעוד מדגם של רעיון שמישהו הציע... זה כבר רעיון של בן אדם באמצע החיים... אדם בגיל העמידה שכבר אוחז עמוק בבר מצוות של הילדים ואוטוטו מתחיל לחתן... והוא קיבל על עצמו לא פחות ולא יותר לעשות **שמחות יותר צנועות!!!** כן... אם אתם זוכרים... אז!!! בשלושה ימים שאחרי פורים שהכריזו לפתע שאי אפשר לערוך חתונות יותר מעשרה אנשים... זה היה כ"כ הזוי!!! שבהתחלה היה נדמה לי שהקידושין

ימים זה היה כ"כ זר ומנוכר לנו... זה היה כזה בלתי נתפס... ו... ומהר מאוד התרגלנו לזה... התמקמנו מאוד עמוק בנוף של מנייני המרפסות... (אני אפילו קבלתי שטעלע... הייתי בעל קורא... אפילו קניתי תיקון קוראים לצורך העניין... ואני כבר מוטרד מה אני אעשה עם השטעלע הזה אחרי שיתבטל המניין... האם אני אקבל חל"ת?) אז זהו!!! קח בחשבון שבכל דבר זה ככה!!! כל מציאות הכי הזויה בעולם שלפני חודש לא האמנת שתגיע לכזו סיטואציה... תוך שבוע... שבוע וחצי אתה כבר בקי ורגיל ומורגל לזה לגמרי... אז נקודה חשובה שצריך לדעת אותה!! לשמור אותה במגירה לעיתות חירום... שלא נצטרך אף פעם...

כל רעיון כרוך בהכרזה נחשנית מראש!!!

אם אתה זוכר בתחילת המאמר כתבתי שישנם שני דברים שמזעזעים אותי בתקופה זו... אז את הדבר הראשון כבר כתבתי... את זה שאנחנו הולכים לחזור לשגרה בידיים ריקות ח"ו והיו לא תהיה...

זה הדבר הראשון המזעזע!!! אבל יש עוד דבר מזעזע לא פחות!!!!

המהירות!!!! המהירות שבה התרגלנו למציאות החדשה... המציאות הכ"כ הזויה שהיינו בה בחודש האחרון... תפילה דרך מרפסות... צעקות של אמן יהא שמייה רבה מכל עבר... קריאת התורה מאולתר עם כל מיני קולות הלכתיות שלא שערם אבותינו... כמה שזה מוזר והזוי ברגע הראשון... אבל תוך ימים ספורים... זהו... נכנסתי לזה!! מהר מאוד התרגלתי לזה... ו... וזהו... זה המצב!! מידי יום התייצבתי על עמדי במרפסת בשעה הנקובה... אני מנופף לכמה שכנים... כן?? אתם איתנו?? קדימה... יוצאים לדרך... והתפילה מתחילה... ואל תשאל: סו"ס אני גר בעיר מעורבת... אז פתאום התחילו תלונות מהשכנים... ואחד הרוסים התחיל לעשות בעיות ומשטרות... ו... והוא רצה לבטל את הרמקול של המנין... **אין לך מושג אין זה עיצבן אותי!!!** מה... מה זה צריך להיות?? זה... זה הבית כנסת **שלנו**... זה המנין **שלנו**... הרגשתי כאילו איזה מתפלל ותיק שמישהו רוצה לזרוק אותי מהמקום הקבוע שלי בבית הכנסת מקדמת דנא... פתאום תפסתי את עצמי... ההלו... אתה התמקמת פה יותר מידי עמוק... פתאום הזעזעתי באיזה מהירות אנחנו מתרגלים לשינויים הכי הזויים!! והמסר העיקרי שמאוד חשוב להוציא מזה... ש... שלא נדע... יכול להיות בן אדם רציני ושקול... בן תורה וירא שמים... שברגע של חולשה היה לו איזה מעידה קטנה והוא נחשף לאיזה חומר קלוקל... והוא יכול למצא את את עצמו ברגע אחד מול קריסה רוחנית פתאומית... והוא כ"כ בהלם מעצמו מהמעידה הפתאומית הזו שברור לו כשמש בצהרים ש... שזה לא!!! לא בא בחשבון!!! אני מיד!!! מיד תופס את עצמי לידיים וחוזר לעצמי!!!

אבל המציאות בשטח אומרת **שאין לך מושג** באיזה מהירות בן אדם מתרגל לשינויים הכי הזויים באישיות שלו... כך שאם ח"ו קרתה לך כזו נפילה (וזה קורה...) **אל תחכה עם זה אפילו לילה אחד!!!** תחתוך באותו רגע!!! כי קח בחשבון שהמהירות שבה אתה עלול להתרגל למציאות ההזויה שכעת כ"כ זרה לך היא בלתי נתפסת...

הנה... המרפסות האלו יוכיחו... שעד לפני חודש

פשוט לא חלים... יש פה ממש אפקעינהו רבנן לקידושין מיניה... כי... כי איך אפשר?? איך?? אבל הוכח שאפשר... אז כמובן... כמובן שעשרה אנשים זה לא סימפטי... אבל מעשרה אנשים ועד חתונת ראווה בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו... יש משהו סולידי באמצע!!!! אז הנה!!! כעת שאנחנו לקראת חזרה לשגרה... קיבל על עצמו אותו יהודי לא לחזור ככלב ששב אל קיאוו!!! אותו אחד שלפי הרקע הכללי שלו היה אמור לעשות חתונות ראווה עם מאות מוזמנים... קיבל על עצמו לעשות חתונות צנועות ופשוטות מתוך נקודת הנחה שהאושר הגדול של הזוג לא יגיע מהמרחב הציבורי של החתונה אלא דווקא מהבידוד המבורך של השנה הראשונה שלהם... הוא כבר הודיע שהוא מאמץ את המתווה הזה!!! והוא פונה לכל חבריו שזה נוגע אליהם והוא ממליץ להם בחום לאמץ את החזרה לשגרה המסוייגת הזו!!!!

הנה לך דוגמא של קבלה שאמנם אותו יהודי קיבל על עצמו... והוא בעזה"ש יבלע את הרוק ויעמוד בה... אבל אם אתה- קורא יקר... אם תדאג שעוד כמה מאות חברים של אותו יהודי גם אם יאמצו את הקבלה הזו... אני חושב שיהיה לו וגם להם הרבה יותר קל לקיים אותה... לזה אני בעיקר חותר!!! לא כ"כ לקבלות אישיות פרטיות... אלא לקבלות במרחב היותר ציבורי!!! ישנם שינויים חיוביים שמאוד מאוד תלויים במוסכמות הציבוריות!!! שאם ציבור גדול ביחד יחליט לתפוס את עצמו בנושא הזה ולעשות לזה סוף זה יהיה מאוד מאוד קל... ואם הציבור ימשיך לחזור לתפאורה ולנשפים ולהמוניות (שה' הראה לנו בכל הקורונה הזו כמה שהוא סולד מזה) אז ליחיד מאוד מאוד קשה להיות שונה מהציבור... כאן צריך לקום ביחד ולהחליט בא נעשה היסטוריה!!!!

כן... הקורונה זו היסטוריה!!! וגם אנחנו נצא ממנה בחיזוק היסטורי!!!

שהנכדים שלנו יוכלו לספר שפעם היו עושים חתונות ראווה... עד שזה התבטל... ואז תשאל שאלה במבחן: מתי זה התבטל?? וכולם ידעו לענות... בקורונה!!! בטח... תשובה קלה... תאריך קל לזכרון...

אז הנה... הבאתי לך שתי דוגמאות לקבלות ולשינויי תפיסה מבורכים ואנחנו מחכים לכם קוראים יקרים ומוכנים לשמוע את הרעיונות שלכם... אבל שוב: לא לשכוח!!!!

הדמעות מתוך בית הסוהר והסגר בני ברק בערבי פסחים...

"ד בניסן... ערב חג הפסח... חצקל עומד בחלון ביתו בפרדס ברסן ועיניו זולגות דמעות ללא הרף... אשתו מנסה קצת להרגיע אותו... חצקל... ערב יום טוב... צריך להתכונן לליל הסדר... אבל חצקל לא!!! לא יכול לעזוב את החלון... הוא מסתכל מול האופק האין סופי הצופה להרי יהודה... כן... בשעות אלו מקריבים בבית המקדש קרבן פסח!!! ואני אנא אני בא... אני פה... השתא הכא!!!! מי האמין שאני אשאר בבית בערבי פסחים??? ר' חצקל גונג ייש לו תעוקה בלב... ורבקה כבר חוששת על הבריאות שלו... כן... כבר עשרות שנים... מאז שהייתי בגיל ארבע ולמדתי לאכול לאכול כזית בשר... מאז כל שנה אני עולה לירושלים להקריב קרבן פסח!!!! זה חלק מההווה שלי!!! והשנה?? לא יאומן כי יסופר... אני פה!!!

כן... עד הרגע האחרון לא האמנתי שזה יקרה... הכריזו סגר על בני ברק בגלל הקורונה ואני מאוד מאוד קיוויתי שה' יעשה נס ופתאום אני כל אוכל לעלות לירושלים ולהקריב קרבן פסח... לנגד עיני כל הזמן צפה ועלתה הגמ' בפסחים שכבר מזכירה אפשרות של בית סוהר בערב פסח!!! והגמ' אומרת: שמי שנמצא בבית הסוהר בערב פסח והבטיחו לו לצאת... אז תלוי!!! אם זה בית סוהר של עכו"ם אנחנו לא סומכים על ההבטחות שלהם ולא שוחטים עליו קרבן פסח (כי זה נחשב ש"לא לאכול") אבל אם זה בית סוהר של ישראל אז אנחנו סומכים על ההבטחות שלהם... וכאן הרי יהודים הכניסו אותנו לסגר... אז עד הרגע האחרון קיוויתי שתגיע איזה הבטחה... ואז מהר מהר ישחטו עלי קרבן פסח ואני אטוס לירושלים... אבל כנראה שזה היה גזירה משמים (לא בית סוהר... לא של עכו"ם ולא של ישראל... אלא גדר דרכי בגזית...) ואני פה!!!

במשך כל ערב פסח חצקל לא יכל להירגע... כשהגיע הרגע של הכנת הקערה של ליל הסדר... וחצקל ניגש בידים רועדים להניח את הזרוע- זכר לקרבן פסח... הוא לא נעמד בזה... הוא הלך שוב לחלון שצופה לירושלים והתייפח כמו תינוק במשך רבע שעה... ואז אמא הגיעה ולקחה מהר מהר את הקערה... רק זה חסר לה... שעוד מעט ר' חצקל יגיש לשים גם את הביצה זכר לחגיגה... ושוב יפתח סכר הדמעות...

אמא מחש נכנסה לחץ... חצקל פשוט לא עומד בזה... אמא ניגשה לילדים הגדולים... מה עושים?? בא נחשוב יחד איך מרגיעים את אבא??? אני חוששת עליו... יענקי ומוישי התחילו לחשוב יחד... איך?? איך מפסיים את דעתו של אבא... כן... גם להם מאוד קשה עם הגזירת שמים הזו... גם הם עוברים כעת משבר נוראי... אבל פתאום נפל להם רעיון מבריק בראש!!! אבא הרי עומד היום כל הזמן בחלון... לכיוון ירושלים... הרי בדיוק מול החלון הזה נמצא השדה אחוזה שלנו ששם אבא מגדל בדיוק השנה כרם רבעי... וגם יש לנו שם שדה חיטה גדולה... יענקי לקח מגרפה ומוישי לקח מזרה ויצאו לשדה... בהתחלה אבא היה שקוע באבלו... ולא ראה אף אחד... אבל פתאום הוא ראה שני "גנבים" עומדים בשדה ומתחילים לעבוד...

יענקי... מוישי... השתגעתם??? ערב פסח!!! אסור בעשיית מלאכה!! רק לאנשי יריחו חכמים התיירו להרכיב דקלים כל היום... אבל סתם ללכת לעבוד... אוהו... בדיוק לזה חיינו... אבא... אנחנו פשוט הולכים לבדוק את השדה... לראות אם החיטה כבר בשלה מספיק... שנוכל לעלות אותה ביכורים כבר לפסח שני... ונשאר אותה שם עד חג השבועות שרק מחג השבועות ואילך אפשר להקריב ביכורים...

פתאום ניצוץ של אור ניתץ בעיניו של אבא... מה... מה אמרתם? מה החשבון? אתם רוצים לעלות כבר בפסח שני עם הביכורי חיטה...?? מה... נראה לכם שיש סיכוי שהתבואה תהיה בשלה עד אז??

כן... אבא... אנחנו עכשיו בודקים את זה... ומקסימום נתפלל על זה...

אה... אז אתם רוצים לטעון שאנחנו כבר ניסע לפסח שני בירושלים... ונשאר שם כבר עד חג השבועות ולא נצטרך לחזור באמצע...?? **כן... בדיוק אבא! אנחנו בדיוק "חושבים" על זה עכשיו...**

פתאום משהו שם זז לחצקל... נכון... היום ערב פסח ואני רחוק מירושלים... ובשבילי זה סוף העולם!!! אבל הילדים מתחילים לדבר איתי על תכנית דווקא מאוד קוסמת... ש... שמפסח שני אנחנו נשארים בירושלים רצוף עד חג השבועות... חצקל פונה לאשתו ורבקה... שמעת את הרעיון שלהם?? רבקה עונה: **כן כן... אני בעד!!! אני עומדת מאחורי זה מאה אחוז!!! אני פוטרת אותך מכל העבודות...** אני ונתנת לך פיצוי על הסגר כעת... אני אעלה איתכם לפסח שני ואחזור הבייתה ואתם תשארו רצוף עד שבועות... אבל חצקל!!! אני מוכנה לזה בתנאי אחד... שאתה מונג כרגע את הדמעות ומתחיל להתכונן לליל הסדר עם הפנים קדימה. נתתי לך מתנת אפיקומן!!! מיום י"ב באייר אתה והילדים הולכים לשלוש שבועות בירושלים... אבל התשלום הוא שמחת יום טוב כאן... השתא הכא!! בני ברק!! לחודש הבא בירושלים...

התרגיל הצליח מעל ומעבר... חצקל התעורר לחיים... ולאט לאט חזר לעצמו... והתחיל להתכונן בסילודין לקראת החג... כמובן שלאורך ליל הסדר היו כמה נסיגות... היו כל מיני רגעים מכוּננים ש... שבשעה זו בירושלים מצביעים על הקרבן פסח ואומרים פסח זה שאנו אוכלים על שום מה... וחצקל נזכר ומתחיל להשתעל שיעול יבש... אבל מהר מאוד יענקי ומוישי מתחילים לדבר איתו על ביכורי התאנים שבעצה"ש השנה אנחנו עולים כבר בתחילת חודש תמוז ולא כמו שנה שעברה כי זה נראה שהתאנים מתקדמות יפה... וגם התפוחים נמצאים במצב טוב... ובחודש סיוון אנחנו מתחילים בהפרשת מעשר שני קדחתנית שתיניב לנו הרבה כסף שצריך לפדות אותו בירושלים... וככה נתקיים בחצקל מקרא שכתוב: סמכוני באישיות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני... חצקל איכשהו נרגע... היה איך להרגיע אותו...

אבל חצקל חצקל... איך תרגיע אותו?? גם אנחנו רחוקים מירושלים... אבל אלפי שנים!! גם אנחנו רצינו להקריב קרבן פסח בירושלים... אבל זה אבילות ישנה... ובלב מוכרסמת החזקה הישנה שמה שהיה הוא שיהיה... אף אחד מאיתנו לא בונה על הביכורים שאין לנו... ולא על פסח שני... כי את פסח שני אנחנו כנראה לא נוכל להקריב... (כי רק אם רוב ישראל עשו בראשון אזי המיעוט ידחים לשני... אבל כלי ישראל כולו לכאורה לא נדחה לפסח שני) ר' חצקל: אתה שנה אחת אמרת השתא הכא ואיך הרגשתי?? מה תגיד עליו שאנחנו כבר אלפיים שנה אומרים את זה?? אתה היית סגור בני ברק ונפטרת מקרבן פסח מפטור של דרך רחוקה... או יותר נכון מפטור של אונס של סגר!!! ואילו אנחנו פטורים מקרבן פסח... כי... כי אין אנחנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך ולעשות חובותינו מפני היד שנשתלחה במקדשך... האם יש לך חצקל מה נלחם אותו??

תזעק לרבש"ע!!! תתפלל שם בשמים לקב"ה שישבו וירחם עלינו ועל מקדשו ברחמי הרבים ויבנהו מהרה ויגדל כבודו... על חסותיך ירושלים הפקדתי שומרים כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו!!

מי יתן ובמהרה תיוושע יהודה... ופתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ובמהירות מסחררת כל אחד מאיתנו יקבל את אחוזת אבותיו... וכפי שהבטיח רשב"ג עתידים אילנות שיתנו פירות בכל יום... אז עוד בקיץ זה נזכה לדרוך את ולהקריב ביכורי ענבים ויין... ולדרוך את ולתת ביכורי שמן... וכמובן זה יהיה אפשרי רק למי שהאילן שלו כבר קיים כמה שנים והתברר שזה נמצא בנחלתו... אבל מי שיצטרך לנטוע יאלץ להתאזר בסבלנות שני ערלה... ובנתיים עד אז יגדל עדרים שיוכל להוציא מהם מעשר בחמה ובכור...

"למען לא נבוש..."
מושגים בסיסיים בהלכה.

ההלכה הכי חשובה בימים אלו זה פשוט לשמור על הבריאות!! האם קראת את מכתבו של מרן ר' גרשון שליט"א שכתב בימים האחרונה?? האם שמת לב מה כתוב שם בין בתרי הדברים?? כתוב שם במילים אחרות: שאי אפשר לסמוך על מערכת הבריאות! שמעתי? א"א לסמוך על הוראות של משרד הבריאות! **מה הכוונה?** במקרה... ממש במקרה... בחודש האחרון ההוראות של משרד הבריאות היו מאוד מחמירות... נו... זה בסדר... מקסימום משרד הבריאות קצת הגזים מידי לחומרא... נו... אז נוהרנו עוד קצת יותר... אבל עכשיו פתאום משרד הבריאות מיקל!! ואנחנו שרגילים לדרוש ב"ג מידות שהתורה נדרשת בהם... אוטומטית אנחנו עושים פה **קל וחומר**... אם משרד הבריאות שב"כ החמיר עלינו בתקופה האחרונה... אם הוא בכבודו ובעצמו משהרר אחיזה ונתן לנו הוראות מקילות... אז בטח אפשר לסמוך עליו בעניינים עצומות...

אז זהו שלא!!! אני אגיד את מה שלא כל אחד יכול להגיד בקול: אנחנו לא יכולים לסמוך על שום גוף שתלוי בפוליטיקה!!!!

גוף שתלוי בפוליטיקה הוא אף פעם לא יכול להיות אובייקטיבי... ושלא תבין: יש כאלו שחושבים שפוליטיקה מוכרחת להיות משהו מלוכלך... לא!! ממש לא!! פוליטיקה הכונה היא אוסף של תיקים חיוניים שמחולקים לכמה אנשים... שכל אחד מקבל תיק אחד ונדרש ממנו למושך עם כל הכח לכיוון שלו!! זה פוליטיקה במובן הנקי שלה!! אז פעם אחת משרד הבריאות מצליח להפעיל שיניים ולמשוך אליו את כל תשומת הלב... ומחר משרד הכלכלה מצליח להתגבר עליו ולקחת אליו בחזרה על הסדר יום... הצד השווה שבשניהם... ששניהם נישט דעת תורה!!! שניהם לא אובייקטיבים ולא ממקום של האשמה... זה לא שהם לא בסדר בזה... אלא זה... זה מה שיש... זה המבנה של מערכת כזו... אז מה הדבר היחיד שהוא כן אובייקטיבי?? דעת תורה!!!!

דעת תורה אומרת מה צריך לעשות!!!!

אם בחודש האחרון היה צריך להקפיד על כל ההוראות... זה לא בגלל שביבי אמר... זה היה נכון בגלל שהתורה אומרת שצריך להקפיד על ספק ספקא של פיקוח נפש!!! אז בס"ד היה נס מיוחד שבחודש האחרון בניסי ניסים משרד הבריאות ממש בטעות קלע לדעת תורה (פחות או יותר...) אבל עכשיו פתאום הופעל לחץ ציבורי חזק ממשרד הכלכלה להחזיר את המשק... ופתאום יש הוראות מקילות מצד משרד הבריאות?? ההלו... לא בטוח שזה מתואם עם דעת תורה!!!

לכן כותב לנו מרן הגר"ג שליט"א: שלא להקל ראש!! ולא להיות שפוטים בכל מחיר של משרד הבריאות... זה שעד עכשיו ההוראות היו לשמוע להוראות של משרד הבריאות... זה לא בגלל שהם לשכת הגזית... אלא בגלל הנס הזה שבי"ה הם בטעות כיוונו לדעת תורה... אבל לא כל יומא מתרחיש ניסא...

בקיצור: צריך להפעיל חוט שידרה תורני!!!

ויהודי בן תורה שידוע לקרא כתב רש"י בלי ניקוד... יודע את הסוגיה בסוף יומא ואת הסימנים בשולחן ערוך שמדברים על מצות "וחי בהם"!!! כולם עסקים בהסתה של החילונים למה החרדים לא שומרים על ההוראות של משרד הבריאות?? שטויות והבליים... ממתני חרדי סוכני על מילה שנאמרת ממערכת השלטון? ממתני חרדי לובש גרסאל כשביבי מוסר "שמועס"? מה אתם רוצים בכלל?? אבל כן!!! הטענה האמיתית עלינו!! איפה החוט שדרה ההלכתי שלך?? איך אתה לא יודע לקרא שו"ע ולהזכיר מספק פיקוח נפש?? למה אתה מחכה שהרבנים יראו שאתה לא מבין עניין ואז יזכירו לך שיש כזו הלכה?? התוכחה הזו נכונה ביחס לעבר!!! כשמשרד הבריאות בטעות גם כין להלכה... נהיא לא משתנת גם עכשיו כשמשרד הבריאות מיקל פתאום ואנחנו צריכים להמשיך להחמיר לגופי של עניין בהתאם לנתונים שעומדים לפנינו...

האם הקורונה זה אויב או שליח משמים??

המאמר הזה הוא פחות חובבני... יחסית עמוק... אבל מומלץ מאוד...
יש פה בהירות שמאוד נדרשת לתפוס את תפקידנו בימים אלו...

בימים אלו העולם כולו נלחם נגד האויב ששמו קורונה!!!! העולם הכריז על הקורונה כאויב!!!
העולם יוצא למאבק נגד האויב הזה ששמו קורונה... דא עקא שאנחנו יהודים! וליהודי מאמין יש
בעיה עם ההכרזה הזו... כי אנחנו מאמינים שאין עוד מלבדו!!! אין עוד מלבדו זה אומר שהקב"ה
עומד מאחורי כל דבר!!! ונמצא בכל דבר!!! גם בקורונה!!! (ס"ס הקורונה היא לא בעלת בחירה... על בעל
בחירה אפשר להכריז כאויב... גנב... רוצח... זה אדם בעל בחירה שבוחר לעשות רע... הוא יכול להיות אויב! אבל כל אסון
טבע... שהוא לא בעל בחירה הרי הכל בגזירת עליו!!!) ואם הקב"ה עומד גם מאחורי הקורונה ואתה מכריז
מלחמה על הקורונה... במילים אחרות אתה מכריז מלחמה על הרבש"ע... אין?? אין אפשר להגיד
כזה דבר??

... ואז לפי ההשקפה היהודית אין אהנו אמורים לגשת לקורונה??

מצד אחד להתייחס אליו כאויב... אין אפשר?? הרי אין עוד מלבדו... הקורונה היא גם משהו
אלוקי... אז מה?? לא להסתכל על הקורונה כמו אויב?? לחבק את הקורונה?? ברור שלא!!! ברור
שהקורונה זה אויב מר ונמנה שהורג ומשחית גדולים וטובים... נו... אז אין כן ניגשים לזה??

זו שאלת השאלות!!! זו שאלה מהותית ויסודית שנוגעת בנקודות הכי עמוקות ביהדות... (כמוכן
שהשאלה הזו נכונה ותקפה לאור דווקא בייחס לקורונה... אלא בייחס לכל דבר לא טוב שקרה בעולם... אין ניגשים אליו כמו
יהודים מאמינים??)

אז העניין בקצרה הוא כך:

הקב"ה ברא מציאות של רע בעולם!!!! והרע הזה הוא רע!! והקב"ה שהוא טוב - הפך בביטול
הרע!!! אבל לעת עתה גזרה חכמתו יתברך לתת לרע אפשרות להתקיים ולהתנהל (מכל מיני סיבות
ברורות שלא כאן המקום לפרט... בוודאי לא בעלון חובבני שכה...), עד שיום אחד הקב"ה יבא ויבטל את הרע
מן העולם וזה יהיה כשיגיע התיקון השלם...
אבל עד אז!!! עד שיגיע התיקון השלם... מה עושים?? הרי הרע הזה קיים וזרע הרס וחורבן... נו...
אז אין מתמודדים איתו??

אז ככה: כעת!!! כשהרע עדיין קיים!!! להילחם בו אי אפשר!!! מה כן אפשר?? לנטרל אותו!!! אני
חוזר: להילחם לא!!! לנטרל כן!!!

מה ההבדל בין להילחם לבין לנטרל??

אני אתן לך דוגמה: תאר לעצמך שאתה עומד מול רמקול רב עוצמה שמשמיע קולות צורמים
מחרישי אוזניים... ואתה רוצה לעצור אותו... מה עושים?? אין משתקים כזה רמקול מרעיש??
אז תלוי!!! אם יקלע לכאן אינדיאני פרמיטיבי שהכל אצלו מיכני ובחיים שלו הוא לא פגש את
המיכשור הטכנולוגי של הקידמה... אם הוא יראה מול עיניו כזה רמקול צעקני... הוא פשוט יקח
פטיש עשיר קילו וירדן לכיוון הרמקול בחמת זעם ויתחיל להכות עליו עד שהוא ינפץ אותו
לרסיסים... (ואח"כ כמוכן בעל הרמקול יתבע אותו לשלם על הציוד היקר שהוא השחית לו) זה מה
שהאינדיאני יעשה!!! אבל אם אני ואתה נרצה להשתק את הרמקול הזה... מה אנחנו נעשה??
אני בכלל לא אגש לרמקול... אני מיד אגש לבדוק איפה החיבורים שלו... אני עוקב אחרי החוט
מאריך שלו לאן הוא מתחבר... ואז אני פשוט שולף אותו... והופה!!! שקט!!! באותו רגע הרמקול
השתתק ובבת אחת הוא הופך לגוש מתכת שחור ודומם ואפרורי שלא הורג זבוב ולא מפריע לאף
אחד לישון...
הנה לך ההבדל בין להילחם לבין לנטרל!!! אינדיאני ילחם נגד הרמקול... יתן לו מכות... אבל אני לא
נותן מכות לרמקולים... אני בסה"כ מנטרל את החיבור שלו לנקודת חשמל...
זה בדיוק ההבדל בין יהודי לגוי!!! גוי הוא פרמיטיבי!!! כשגוי עומד מול קורונה שזורעת הרס
וחורבן בכל העולם... הוא מסתכל עליה כמו אינדיאני שעומד מול רמקול וכועס על הרמקול
שעושה לו רעש... ואם ככה אז כמו שהאינדיאני לקח פטיש ושבר את הרמקול... כך הגוי מכריז
מלחמה על הקורונה!!! לוקח פטיש ומתחיל לרדוף אחרי הקורונה...

אבל כאן מגיע היהודי המאמין ואומר לגוי!!!

טיפש: אל תנסה לשבור את הקורונה... הקורונה היא בשה"כ רמקול... גם אם רמקול עושה רעש...
זה לא הגוש מתכת הזה... **זה החיבורים שלנו!!!** אותו דבר כאן: לקורונה אין שום כח משלה... כל
המנוע האדיר של הקורונה שמשמקת כעת את כל העולם... מגיע רק מהחיבור והיניקה שלה
לנקודת חשמל אלוקית... אם אתה רוצה באמת לעצור את הקורונה... אל תרביץ לקורונה... אלא
מאיי?? תלך אחרי החיבור שלה... **ותשלוף לה את הדיסק!!!** תנתק מהקורונה את הנקודת חשמל
אלוקי שמפעילה אותה... ובאותו רגע כל הקורונה מנוטרלת להיות גוש מת!!! כמו רמקול דומם!!!
יהודי לא נלחם מול קורונה... אז מה כן?? יהודי לוקח מאבחנה ועושה לקורונה תהליך יולוגי של
פירוק חומריים!!! יהודי חודר לתוך הקורונה ולהצליח לנטרל ממנה את החיבור האלוקי שלה... (אגב:
זה לא סתירה לחובת השתדלות המוטלת עליו וזו כבר סוגיה בפני עצמה...)

עכשיו תכלס: אין?? אין שולפים את הדיסק של הקורונה?? אין מנתקים אותה מהחיבורים??

פשוט מאוד: כשיהודי עומד מול הקורונה כמות שהיא!!! מסתכל לקורונה בתוך העיניים!!! עומד
מול הכח הכביכול העצמאי והמרדני שהקורונה משרדת... יהודי עומד מול ההסתרת פנים
שהקורונה מחוללת בעולם... שכביכול נראה אין לה דין ואין לה דין והיא פועלת מעצמה...
(בדיוק כמו רמקול שנראה מרעיש מעצמו) וליהודי יש את העיניים היהודית החשמלאית והוא יודע
להסתכל לקורונה במבט הנכון ואומר לה: **לא!!! אני יודע שזה לא את!!!** אני יודע שהכל בגזירת
עליו!!! אין לך שום כח לפעול שום דבר!!! כל הכח ההרסני שלך מגיע רק מהחיבורים שלך לנקודת
חשמל אלוקית... כשיהודי מצליח לזהות בתוך ההסתרה של הקורונה את החוט מאריך... הוא פשוט
ניגש לחיבורים ומשם הוא יכול לשלוף את היוזבי ומנטרל את הקורונה...
זה בדיוק מה שהנפש החיים אומר שיש סגולה בדוקה ומונסה שאם אדם נמצא במצב של סכנה
מול אויב וכדו'... אם באותו רגע הוא יתחזק בבטחון גמור שאין עוד מלבדו ואף אחד לא יכול
לעשות כלום מבלעדיו יתברך הרי זו סגולה בדוקה להינצל... **מה פירוש??**

הנגיף... האויב... החיה רעה... מי שזה יהיה... הוא רמקול רב עוצמה!! אם אתה מצליח לעמוד מול
כל ההרס והחורבן שהוא עושה... ויש לך את האינטלגנציה היהודית המאמינה לזהות שכל הכח
שלו מגיע רק מהיניקה שלו מקודשא בריך הוא... באותו רגע אתה מקבל שליטה על החיבורים
ובשליפה אחת אתה יכול לעשות ממנו גל של עצמות...
וזה!!! זה לא נקרא להילחם בקורונה... זה בסה"כ לנטרל אותה!!!
זה לא לנפץ את הרמקול... אלא בסה"כ לשלוף את החיבור...

הבנת את הרעיון??

להכריז מלחמה על הקורונה זה במילים אחרות להכריז מלחמה על הרבש"ע... הרי
הקורונה היא אפס!!! היא כלום!! ואם יש לך בכל זאת כח זה הרי רק מקודשא בריך הוא...
אז מאיפה יש לך רשות להילחם נגד כח אלוקי?? איזה רשות יש לך לקחת רמקול ולנפץ
אותו??

אבל ברגע שאתה מזהה את הכח האלוקי שנמצא בתוך הקורונה!! כאן יש לך את
האפשרות לעשות פירוק חומרים!!! פשוט לשלוף את הדיסק ולהוציא את הכח האלוקי
שהוא המנוע של הקורונה... ובאותו רגע הקורונה מנוטרלת... זה כן אפשר לעשות!!!
ואיך?? על ידי בהירות!! עד ידי אמונה!! על ידי הכרה!! על ידי אמונה ובטחון שאין שום
כח בעולם חוץ מאבינו שבשמים...

אבל כאן יש עדיין פינה קצת עצובה שעדיין לא סגרנו אותה:

סיכמנו שלהילחם חזיתית מול הקורונה זה כאילו להילחם נגד הרבש"ע... אבל!!! לשלוף
לקורונה את החיבורים זה... זה בסדר... זה בסה"כ לנטרל אותה... סליחה: מי בכלל חיבר
אותה?? אם הקורונה כעת מחוברת לנקודת חשמל אלוקית... מישוהו חיבר אותה לשם...
מישהו נתן לה את הכח הזה... מי זה?? הרבש"ע... אם הרבש"ע חיבר אותה... אז אין
חוצפה זו לבא ולנתק רמקול שהקב"ה חיבר אותו?? שוב חזרנו לאותה שאלה: אמרתי
מקודם שלהילחם נגד הקורונה זה כמו להילחם נגד הרבש"ע... נו... ולנתק חיבורים
שהקב"ה חיבר זה לא להילחם נגד הרבש"ע?? אה... את הפינה הזו צריך לסגור!!!

ובכן: אם הקורונה הצליחה להתחבר לנקודת חשמל אלוקית!!!

את זה הרבש"ע אף פעם לא עושה!!! אף פעם!!! אף פעם!!! מפי עליון לא תצא הרעות!!
אם מישוהו לקח את הכח הרע ונתן לו נשק של חיבור אלוקי... היחיד שיכול לעשות את
זה--- זה אנחנו!!!

אנחנו אחראים על מחלקת ההשפעה של קודשא בריך הוא... הקב"ה מסר בידיים שלנו
את כל ההשפעה... ויש לנו חוטים מאריכים ומפצלים ואנחנו מחליטים מי יקבל שפע ולאן
הוא יגיע... אם הכינרת התמלאה זה בגלל שיהודים עשו רצון ה' והם חיברו את השפע של
הממטרות של קודשא בריך הוא לכיוון הטוב ביותר... ואם הקורונה התחילה להשתולל
כנראה שאנחנו במו ידינו לקחנו את הנגיף האכזרי הזה הזה וחיברנו אותו במו ידינו
לנקודת חשמל האלוקית...

ממילא אנחנו חיברנו!!! ואנחנו גם ננתק!!!

אין אנחנו חיברנו את הכח הרע הזה לנקודת החשמל האלוקית??

פשוט מאוד ועצוב מאוד: קדושת ישראל!!! כשיהודי שהוא לוח הבקרה של הקב"ה...
כשעיניו משוטטות איפה שלא צריך... כשהוא מחובר למה שצריך... בזה הוא לוקח נקודת
חשמל אלוקית ומחבר אליה דברים רעים!! עין של יהודי זה נקודת חשמל אלוקית!!
כשהעין הזה מחוברת לדברים לא טובים... יש פה נתינת אנרגיה ומצברים לכח רע... זה
נתינת נשק לכוחות הרע... את זה הרבש"ע לא עושה!!! רק אנחנו עושים!!!

ואת הנקודה העמוקה הזו אנחנו צריכים לקלוט!!!

מה ההבדל בין יהודי שעושה עבירה לגוי שעושה עבירה??

יהודי הוא כח!!! הוא נקודת חשמל אלוקית!!! כשיהודי גולש באינטרנט הוא נותן פה
אנרגיות לכח הרע... הוא בכיכול פותח נקודת חשמל לכח הרע... הסיני והפיני... גם אם הם
כל היום יעבדו ברע... בסדר... אבל הם לא נותנים לרע כח להתגבר... כי אין להם נקודת
חיבור להטענה למקור חשמל... אבל יהודי... ברגע שיהודי נכנס לאינטרנט... באותו רגע כח
הרע מקבל חיבור חיים ליניקה מהקדושה...

מפחיד לומר: אבל הכח העצום שיש כעת לקורונה לפעול!! זו הצטברות של מיליוני שעות
הטענה של כח הרע... ש... שמי נתן לו בנדיבות לך את הנקודת חשמל?? אנחנו!! כי רק
אנחנו יכולים למלאות לו את הבטרייה!! כי רק לנו יש חיבור לכח אלוקי שהוא היחיד
שמפעיל משהו בעולם...

כעת תבין את המשפטים המוכרים שכשיהודי עושה עבירה כאן זה מזיק לאדם אחר
בסוף העולם... למה?? כי כח של השחתה בעולם לא יכול לפעול בלי נקודת חשמל!!
ונקודת החשמל היחידה זה אין עוד מלבדו!! ממילא אם הקורונה מצליחה לעשות
קסטטרופה בעולם... את הבטרייה המלאה שלי היא קיבלה מאיטנו!! כי רק לנו יש נקודת
חשמל מול אין עוד מלבדו!! ואם כעת הקורונה משתוללת כמו חיה רעה... וכולם
משתוממים מהטנק המלא שלה שלא נגמר... זה זועק שאנחנו נדבנו לה הרבה הרבה
שעות של הטענה... וכאן כל יהודי צריך לעשות את החשבון נפש הפרטי שלו... איפה אני
פתחתי לכח הרע את הנקודת חשמל הזו... אם בעיניים הלא שמורית שלי או בטכנולוגיה
וכו'.

עכשיו תבין מה הסיבה שדווקא יהודי מקבל טומאה טמא בכל הטומאות וגוי לא... כי יהודי
הוא כמו נקודת חשמל באמצע שום מקום... מי לא רוצה להטעין את הפלאפון הדיק שלו...
אבל לגוי אין שום נקודת חיבור... אין לו שום השפעה... ממילא אף אחד לא צריך אותו...
הוא לא טמא כי אף אחד לא נטפל אליו... אף אחד לא יכול להטעין אצלו... אבל ברגע
שמגיע יהודי... כולם מתנפלים אליו... כולם רוצים להטעין אצלו... בשפה התורנית קוראים
לזה: שהחיצונים רוצים לניוק ממנו קדושה...

... סיכום: **א**, אנחנו לא נלחמים בקורונה!! כי הכל בגזירת עליון!!

ב, אנחנו כן עסוקים בנטרל את הקורונה!!! ועל ידי מה?? אמונה!!!

ג, אנחנו צריכים לחזור בתשובה על נקודת חיבור יוזבי שפתחנו לכח הרע. במעשים לא
טובים שלנו... ולנתק את נקודת חשמל הזו!!

יהודי שמתנתק בימים אלו מחיבור לאינטרנט... מה הוא עושה במילים אחרות?? הוא
מכחיש את הקורונה... הוא סוגר לה עוד תחנת דלק שממנה היא יצאה שוב עם טנק מלא
לעוד לקוח מרוצה... כל ניתוק כזה שאנחנו עושים... כל אחד מנקודת החיכוך שלו... אנחנו
פשוט מונעים את ההתפשטות של הרע... ובעיקר לא נותנים לו להמשיך לצבור כח...

מאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת א' אייר התש"פ

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:59	19:51	20:42
18:57	19:49	20:39
18:59	19:51	20:42
18:58	19:49	20:39

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבל דהאן נ"ו 050-4194600

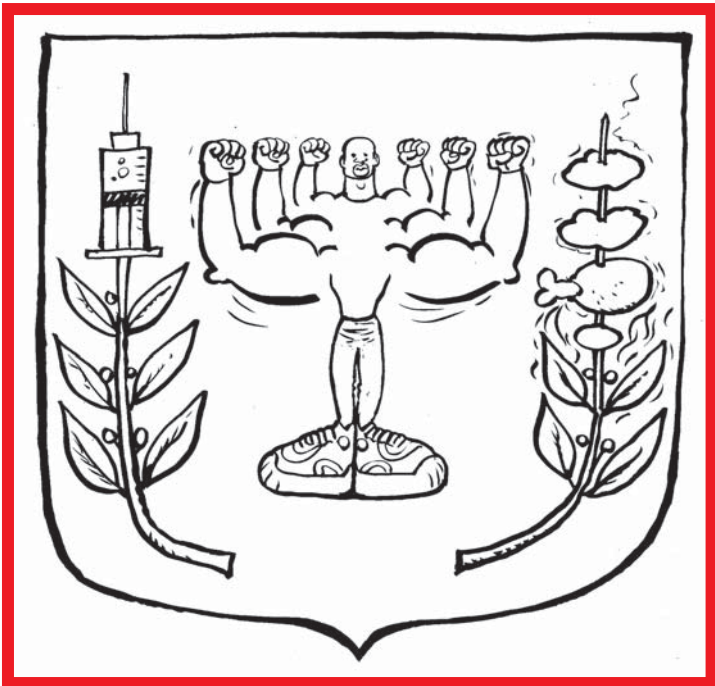
את החברים האמיתיים נדיר למצוא, קשה לעזוב, בלתי אפשרי לשכוח"

רבי יפת אברהם זצ"ל היה נמנה על חכמי ומקובלי תל אביב של אז ופעם בעת שהצדיק הנסתר רבי **חיים תודרוס** זצ"ל נכנס לביתו ישר התבונן בו רבי אברהם יפת ואמר למרות שלא הכירו מעולם, עליו נאמר את דברי הגמרא חניא רבי שמעון אומר מימי לא ראיתי צבי קיץ וארי סבל ושועל חנוני והם מתפרנסים שלא בצער והם לא נבראו אלא לשמשנו ואני נבראתי לשמש את **קוני**, וכך רימז שרואה את הוא את דוחקו של הרב תודרוס.
מרן ראש ישיבת המקובלים הרב **שרעבי** זצ"ל היה שולח לו מידי חודש בחודשו מעטפה עם סכום כסף.

כשמדובר היה בתלמידיו המקורבים, הידר רבי **חיים סגואני** זצ"ל להצמיד את ראש התלמיד אל ראשו, מצח נגד מצח, ובהיותם צמודים **הרעף עליו ברכת** לרפואה והצלחה וכדו'... כוונתו בזה היתה להמשיך שפע אלוקי לתלמיד, שהרי כלל נקוט הוא בדינו- ליד הצדיק עובר השפע, וככל שזוכה האדם להתקרב יותר לצדיק, לשהות במחיצתו ולדבקה בו, הריהו מושך לעצמו יותר שפע רוחני וגשמי מהמצוי אצל הצדיק.
לפעמים נהג רבי חיים לשים את **עשר אצבעותיו** על ראש המתברך ולהזיזו אנה ואנה, או ללטף בידיו הקדושות את כף ידו תוך שהוא מעיף מבט בתווי הידיים.
לפרקים נתן למתברך טפיחה קלה על הגב והכתף או משש את עמוד השרדה מכיוון מטה ללמעלה, עד שהגיע לעורף, ולעיתים נגע במצחו או בזרועותיו. תנועות אלו שלכאורה נרו כמבלי משים היו למעשה מכוונות מלכתחילה.

סיפר אחד מבניו: אחרי שאבא רבי **יוסף טולדנו** זצ"ל. התעררר מניתוח אמר לי אני אגלה לך סוד, כשעשו לי את הניתוח הייתי בתרדמה עמוקה. ראיתי בית דין שלמעלה שעסקו ביני, ושאלו האם מגיע לי לחיות? ששקלו דנו והתוכחו, הגיע מלאך אחד ואמר: מגיע לו לחיות הוא **כיבד את אימא שלו**. ישבו ודנו ואמרו: נכון, אבל זה לא מספיק. בסוף החליטו שהזכות הזאת תעמוד לי אפילו שזה לא מספיק.

"למקומות ששזה להגיע אליהם, אין קיצורי דרך"

קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים-סוף (פסחים קיא, א), **כשם שקריעת ים-סוף הייתה נס בלתי-צפוי, כך מזונותיו של אדם באים גם-כן ממקור בלתי-צפוי.**

כיצד זכה **יעקב** ל"איש וביתו באו"? כתיב "הושך שבטו שונא בנו ו אוהבו שחרו מוסר" ללמדך שכל המונע בנו מן המרדות, סוף בא לתרבות רעה כיצד יעקב זכה "לאיש וביתו באו", שכל יוצאי חלציו **באו בשלימות והלכו בדרך.**
אומר המדרש וכל זה ע"י המרדות. אברהם היה מייסר את יצחק, מלמדו תורה ומדריכו בדרךיו. כיוצא בו היה יצחק, מייסר את יעקב, ויעקב את בניו שלא יהיה בהן פסולת. וזהו שכתוב "איש וביתו באו" השווים כולם ליעקב, **שכולם צדיקים** כיוצא בו.

מעלה היא יתרון כאשר היא מביאה עלייה והתעלות, אך אם נשארים בה ומסתפקים בכך, היא הופכת לחיסרון.

רבי חיים מצאנז זצ"ל הבחין בעת הסעודה בביתו שאחד החסידים יושב ליד השולחן **ואינו אוכל** דבר. שאלו הרבי מדוע אינו אוכל. השיב החסיד כי לא בא אל הרבי כדי לאכול. השיב לו רבי חיים: "גם הנשמה לא באה לעולם כדי לאכול, אך כשמונעים ממנה אוכל היא **עלולה להסתלק** על-כן אוכל."

נקודת פתיחות
בסוף **מלחמת העולם השניה**, כאשר האמריקאים נכנסו למחנות הריכוז ונתנו אוכל ליהודים שהיו שם. היה רבי אליעזר סילבר זצ"ל ממונה שם לשמש כרב צבאי מטעם הממשל האמריקאי, ומיד בבואו התחיל להזהיר גם את היהדות בקרב הניצולים. והנה באחד המחנות **פגש יהודי אחד** אשר בשום פנים ואופן לא הסכים להשתתף במנין לתפילה. הוא טען: שוב אינני רוצה לדעת מאומה מהיהדות. שאל אותו הרב סילבר, מדוע, והוא סיפר שהיה במחנה יהודי אחד שהגניב לתוך המחנה סידור, וכל יהודי שביקש להתפלל מתוכו, הוצרך לתת לו חצי מנת לחם הזעומה שקיבל, תמורת עשר דקות שימוש בסידור.
בעל הסידור קיבל כל כך הרבה לחם, ומרוב שאכל הרבה נפח את נשמתו... סיכם אותו יהודי מסכן: אם יהודי מסוגל להיות כל כך אכזרי, לקחת חצי מנת לחם תמורת סידור לעשר דקות, אינני רוצה שום שייכות לא עם סידור, לא עם תפילה, ולא עם יהדות בכלל. הביט בוא הרב סילבר בחמלה וענה לו תשובה נפלאה: מדוע הנך מסתכל דווקא על אותו יהודי אחד שהתאכזר לתת את הסידור עבור חצי מנת לחם, ולא על כל אותם **יהודים קדושים** שנתנו חצי מנת לחם עבור עשר דקות של השתמשות בסידור?!

תלוי על מה אדם מסתכל. חכם! **חצי כוס מלאה**
בחיים הכל ענין יחסי ומשתנה על מה אתה מתבונן על מה שיש. על מה שאין? מי יותר עשיר אדם שיש לו 7 בנות? או זה שיש לו 7 מליון ש? מי שיש לו 7 בנות לא רוצה עוד בנות. מי שיש לו 7 מליון ש רוצה עוד אז הוא יותר עני כי חסר לו. קח משימה: הגדר את החיים שלך ב 2 מילים... (העורך)

ההכנה הראשונה "לקבלת התורה" - אחדות נפלאה עד כדי תחושה של "איש כאחד".

הרה"ק רבי שלמה מזועהיל זיע"א, היה מסביר את פשר הסבל שבני אדם עוברים בעולם: על עבירות שבין אדם למקום יש גיהנום, ובעולם הזה העיקר שסובלים הוא על עבירות **שבין אדם לחברו**. ועל מה יתבעו אנשים בשמים? הבה ונלמד על כך מתוך מעשה שהיה: נכדתו של רבנו התאוננה לפניו על בעלה שאינו נוהג בחומרה מסוימת שרבנו החמיר בזה מאוד. אמר לה שבשמים לא ישאלו על זה, בשמים ישאלו על שמירת עיניים ועל אי גרימת צער ליהודי. ואם קורה שיהודי עושה איזה עוולה, מחרף, מגדף ומזלזל. צריך לדעת **איך להסתכל על זה**: פעם באה לרבנו אישה קשת רוח ופתחה בצעקות ובדברי זלזול נגד רבנו, אמר רבנו לרבי אליהו ראטה זצ"ל מה שהיא צועקת בפני שכואב לה משהו. והתחיל מרן לשוחח ולדבר איתי עד שגילתה לו את צרותיה...

רבי מנחם-מנדל מרימנוב היה אומר: **אפילו מי שהוא שקרן בטבעו אינו יכול לסבול את השקר של חברו**

אם יעשה יצא מהעיר, לפי שהיתה מלאה גילולים מדוע בשאר מכות לא יצא? ברם, גילולי מצרים לא היו אלא הצאן אשר לו סגדו, אשר קום מרעיתו בשדות מחוץ לעיר, אם כן אדרבה אם משה רוצה להתפלל לא ליד אותם גילולים היה לו להתפלל בתוך העיר, אולם במכת ברד הכניסו רבים את הצאן לביתם בתוך העיר, ומה **שנשאר בשדות נהרגו**, ואם כן נעשתה העיר מלאה גילולים, ולכן היה צריך משה לצאת מן העיר.

דיני טומאה וטהרה וכדומה מורים על מחוקק בעל חוכמה ללא תכלית.

כוח הליצנות - הורס כל עניני המוסר והיראה.

המגיד מטריסק נהג לספק ארוחות לכל ההמונים שבאו לחצרו, וציווה שכל הבאים יאלכו על שולחנו ולא באכסניות. עקב כך שקע בחובות כבדים ונאלץ לשלוח שליחים לקבץ כספים מנדיבי-לב. מקורביו, שראו את המצוקה, באו והציעו שהרבי **יחדל לספק** ארוחות לחסידים, וממילא לא יצטרך אחר-כך לקבץ כספים כדי לשלם את החובות. אמר להם הצדיק: בזמן שבית-המקדש היה קיים, היה המזבח מכפר. עכשיו שולחנו של אדם מכפר. וכך אני מפרש את הפסוק "את קרבני לחמי לאישי", ריח ניחוח לה": "את קרבני - "הקרבן שלי הוא" לאישי - "מה שאני לה, " וסליחה וכפרה לי ולכל החסידים.

שלושה ילדים מתווכחים ביניהם על מי אבא שלו יותר מהיר. הילד הראשון אומר: אבא שלי כ"כ מהיר - הוא זורק לסל ותופס את הכדור לפני שהוא נוגע בטבעת. השני אומר: אבא שלי כ"כ מהיר - הוא משיג מכוניות נוסעות באוטוסטרדה. השלישי אומר: כולכם טועים אבא שלי הכי מהיר: הוא נגד. שואלים אותו למה? הוא עונה: הוא מסיים לעבוד כל יום בחמש אבל הוא **בשלוש כבר בבית**.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

אומות העולם מנסות להתגרות ב"עם סגולה", לאבדו ולכלותו, אם בכליון פיזי, ואם בכליון רוחני להורידו ממועלתו הגבוהה, מעליונותו הרוחנית. למען השג מטרדה זו מנסים הם כל דרך אפשרית.

נספר משל להמחשת עניין זה: השמש והרוח התערבו ביניהן מי מהם יעליח להוריד את כובעו של עובר אורח מסויים. נשבה הרוח במלוא תוקפה, סערה וגעשה אך ללא הועיל, האיש רק הידק את אחיזתו בכובע. ולא הניח לו לעוף, לשווא כילתה הרוח את כוחה.

לאחר מכן ניסתה השמש את מזלכה, היא יצאה מנרתיקה ושילחה גלי חום לעברו של האיש, אגלי זיעה החלו מבעבצים על מצחו, החום העיק לו והוא הסיר באחת את כובעו מעל ראשו.

רדיפת הדת הישלה את נאמנות היהודים לתורה, ההשמדות והגזירות הקשות הוסיפו חוסן לליבותיהם של ישראל והם נשבעו אמונים לתורה. ככל שגברו רדיפות הגויים כן גבר הקשר של ישראל לתורה הקדושה.

הסכנה לעזיבת התורה נמצאת דווקא ב"חסד לאומים" מדומה, חסד העלול להמיט עלינו חטאים ופריקת עול מלכות שמים. הגויים מראים לנו כאילו הם אוהבים אותנו, הם מנסים לחמם את לבנו ביחס חם ואוהב, ורבים מבני עמנו מתפתים לדבריהם, מתקרבים אליהם ולדרכיהם ונוטשים את תורת ישראל.

כדי לשמר את מעלתנו הרוחנית. חייבים אנו לשמור בכל כוחנו על ההבדל והמרחק שבין ישראל לעמים.

בואו נתאחד כולנו סביב תורתנו הקדושה

בת שמוס ומזרח לכל בית ישראל

שודד נכנס לבנק עם רובה צייד, ניגש לקופאית ודורש את כל הכסף. לאחר שאסף את הכסף פונה השודד ללקוח שעומד בתור ושואל אותו "ראית אותי שודד את הבנק?" "הלקוח עונה "כן אדוני" בתגובה יורה בו הורג אותו במקום. השודד פונה לזוג שעמד בתור ושואל אותם "האם ראיתם אותי שודד את הבנק?" עונה הבעל "אני לא ראית, אבל **אישתי כן ראתה**".

לעצמינו צריכים אנו לברר מה יש להשיב לטענות האפיקורסים.

כשכיהן הגאון רבי **שמעון שקוב** זצ"ל כראש ישיבה, פשתה ההשכלה בקרב יהודי רוסיה, והיו צעירים שהציעו **בספרות פסולה** ונפגעו. הסביר רבי שמעון לתלמידיו את ההשפעה השלילית של ספרים פסולים ואמר: "גם אם מישוה סבור שלא יזנק, **סופו לצאת נפסד**." והוכחה לכך, שכאשר נאבק יעקוב אבינו עם שרו של עשוי, כתוב: 'ותוכל', שהיה חזק ומחוסן, אבל סבל מתוצאות המלחמה - נשאר צולע על ירכו. ויתכן, הוסיף רבי שמעון, "שזה טעם האיסור לאכול גיד הנשה. להזכירנו שהתמודדות עם הנטרא אחרא **אינה מוסיפה בריאות**..."

הרב אליהו לופיאן היה מהבולטים ברבני תנועת המוסר במאה העשרים. נולד בעיירה גרייבא, שבפלך לומז'ה בליטא ולמד שם אצל רבי **חיים לייב** מישקובסקי זצ"ל (רבי חיים לייב סטביסקר). בהיותו בן 9 סירב לעבור עם משפחתו להשתקע בארצות הברית כיוון שכמעט ולא היו קיימים בה בומוני מוסדות חינוך תורניים, והוא נותר לבדו בעיר לומז'א. משם עבר ללמוד בקלם אצל **הסבא מקלם** זצ"ל והרב **איצלה בלוד** זצ"ל. עלה לארץ ישראל לאחר השואה. נודע כתלמיד חכם גדול בעל ידענות מקיפה בש"ס ונתפרסם בעיקר בזכות כשנפטר הסבא מקלם נהיה לופיאן ראש ישיבה בקלם, ביחד עם בנו והתנו, ובנוסף הם יסדו ישיבה קטנה בקלם.

ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש". לחם לאכול ולא לאגידה, בגד ללבוש ולא למלא את הארונות. יעקב ביקש שהקב"ה ייתן לו **כפי צרכי** בלבד.

מילדרוף, גרמניה, אחרי הימים הנוראים **תשיה** שוב נערכה "סלקציה" במחנה. החלשים נשלחו למחנה ההשמדה אושוויץ. יחד עימי במחנה היה בחור בשם ורצברגר, שלמד איתי בישיבת פאפא. בסלקציה זו הונסו אביו **לקבוצת החלשים**, שעמדה להישלח לאושוויץ.

לאחר שספרו את קבוצת האסירים, הוחלט להעבירם תחילה למחנה אחר. הבחור שלא רצה בשום אופן להיפירד מאביו הצטרף לקבוצה. בהגיעם למחנה, ממנו היו מעבירים את האסירים לאושוויץ, ספרו אותם שוב וראו **שיש אחד מיתר**.

כששאלו קציני ה.ס.ס. את הבחור מדוע הצטרף לקבוצה, ענה להם שאינו יכול לעזוב את אביו. שוב שאלוהו: "היודע אתה לאן לוקחים אתכם?" על כך השיב הבחור: "יודע אני שלוקחים אותנו לקרמטוריום באושוויץ, ואני מוכן להישרף, כי בלי אבא, חיי-אינם חיים." דבריו עשו רושם אפילו על קציני ה.ס.ס. האכזריים.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חרשית, דינה בת רובי, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, נחום חיים אוהנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. נחום בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אליעזר בן שמחה, יעקב בן אורית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בוגנים, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אוסיניה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאי **מזן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

לאחר שהתייעצו ביניהם, נתנו הוראה להוציא את האב ואת בנו מקבוצת האסירים החלשים **ולהחזירם למחנה**. כך ניצלו חייהם בזכות מסירותו של הבן לאביו, ובתום המלחמה חזרו יחד לביתם בהונגריה.

אוצרות אורחיה

מהגאון רבי חיים שמואל שליט"א
רב ביהמ"ד 'היכל צבי' צאנז רודניק וראש ישיבת 'חיי תורה'

2 מדורים חדשים בעמוד האחרון

מן האוצר

ההתבודדות מביא להתבוננות

התורה מצווה על המצורע, בדד ישב מחוץ למחנה, וכבר עוררו הרבה, הרי ידוע כי הצרעת מקורו במרה השחורה אשר יסודו בעצבון רוח, ומדוע אמרה תורה בדד ישב, לבד בלי משפחתו לבד בלי ידידים, והרי אדרבה היה הסברא לומר כי ישב בחברת אנשים וידידים וינעימו לו את מצוקתו. ובדד ישב זה נגד הטבע לרפואתו.

אלא ההתבודדות מסוגלת מאוד להתבוננות, כאשר יושב האדם לבדו ואין לו איש בלתי ה' לבדו, יגיע אל ההכרה כי אין עוד מלבדו, ואפס זולתו.

מסופר מעשה כי אצל הרה"ק מצאנו זי"ע הדברי חיים הגיעה אשה שבעלה היה חולה לב ל"ע, וביכתה את מצבו, אמר לו הרבי שתתן לו קפה שחור לשתות ויטב לו, האשה האמינה בצדיק ועשתה כדבר ה', למרות שידוע שקפה שחור הוא גרוע ורע ללב, וצדיק גוזר והקב"ה מקיים, לא נפל דבר מדבר איש האלוקים ויקם החולה ממיטת חוליו לאחר ששתה את הקפה.

אותה אשה דרה בשכנות עם שכנתה שגם בעלה היה חולה לב, ויהי כשמעה את הסיפור, מיד גם היא לקחה כוס קפה שחור ונתנה לבעלה, אלא דתיכף ומיד ניכר הרעה ניכרת במצבו ונלקח לבית החולים להחזיקו ולקיימו.

נסעה האשה לרבי ומיררה בבכי על מצבו, וסיפרה לו שהוא נתנה לו קפה שחור והורע מצבו מאוד, כששמע הרבי זאת הרים קולו וזעק היתכן ממש רציחה לתת לחולה לב קפה שחור, וביקש להוציאה, בנו הרה"ק מגארליץ ריחם עליה מאוד וביקש בתחנונים מאביו הדברי חיים שישפיע על החולה ברכת שמים. ציוה הרבי להכניסה, וציוה עליה לכו לביתכם ותנו לחולה כוס קפה שחור לשתות. וזאת האשה קיימה את דבריו, והנה הבריאה ונתקיים.

ללמדך כי דבר ה' לא יקום ריקם, וברכת צדיקים תעמוד לעד גם כשנוגד את הטבע.

כן ציוה תורה, בניגוד לדרך הטבע שיבריא המצורע כשיושב בבידוד, כן אמר ה' ותהי הוא ציוה ויעמוד, כאשר התבונן המצורע בבדידותו באין עוד מלבדו, וראה את האפס זולתו, או אז נמשכה רפואתו.

כולנו נכנסנו למצב של בדד ישב, הבה ננצל את הבדידות להתבוננות.

חולה שהדביק את חבריו ומת האם נחשב רציחה

צרעת האם הוא מחלה מדבקת

טרם לכל נקדים הקדמה קטנה לדעת האם צרעת הוא מחלה מדבקת, ונחלקו בזה הרבה, וראשונה נביא דברי המדרש (ויק"ר ט"ז ג') המצורע הוא מזוהם, ורבי יוחנן אומר אסור לילך במזרחו של מצורע ארבע אמות, ורבי שמעון בן לקיש אומר אפילו מאה אמה, ורבי מאיר לא אכל ביצה ממבוי שהיה שם מצורע, ורש"י לקיש כשראה מצורע במדינה זרק עליו אבנים ואמר לו שיצא חוץ לשוב שלא תזהם את הבריות, הרי שסברו הני רבנן דצרעת שאמרה תורה הוא מחלה מאוד מדבקת, וכן כתב בפירוש הטור על התורה (י"ג מ"ו), בדד ישב מחוץ למחנה מושבו, לפי שדרך זה החולי שכל מי שמשתדל עמו או אפילו מדבר עמו, החולי נאחז, ולכן צוהו הכתוב שיבדל מבני אדם, אמנם הרמב"ם כתב (טומאת צרעת פט"ז ה"י) צרעת אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע.

כידוע שישנן מחלות מדבקות שיכולות לגרום למיתה רח"ל, ונשאלת השאלה האם חולה שחלה במחלה מדבקת לא נזהר בהוראות הרופאים ועבר על ציווי כל המורים ויצא לרשות הרבים, ולדאבון לב הדביק את חבריו עד שחלה ומת, מה דינו של החולה המדביק, האם ממש כהורג אדם ועל כל פנים בשוגג, או דהוי גרמא בעלמא. ואולי אדרבה אם הוזהר שלא להיות בין אנשים והפר את האזהרות והדביק חבריו ומת, אפשר שדינו כשוגג קרוב למזיד.

מתי גלות מכפרת

ההורג בשוגג בזמן הבית היה צריך ללכת לגלות לאחד מערי המקלט שהיו, ורק כשמת כהן הגדול היה משתחרר מגלותו המר, שם בערי המקלט ישב בדד ללא משפחתו וקרוביו וידידיו, עד שלבו הנשבר עבר על גדותיו ורצה לבקש בתחנונים מהשי"ת שיקרב מיתת הכהן גדול ובא לציון גואל.

ולכן היו נשות הכהנים גדולים מוליכין מאכל ומשקה לערי המקלט כדי שלא יתפללו אלו תפילה זו.

המשך בעמוד הבא

ובהנה"ה מבן המחבר שם כתב דאין ראייה להיפוך מהא דקי"ל במשנה סנהדרין (ע"ו ע"ב) שיסה בו את הכלב או נחש ומת פטור, דהתם הוא רק סיבב מיתתו והכלב ונחש הם המיתו, משא"כ כאן שעל פיו ועל ידו לבד מת לאלתר, ואומר בפיו זה חמיר כעושה מעשה ממש.

והנה אם נאמר דהריגת אדם ע"י שם נחשב כרציחה הרי שצריך לומר דנחשב כפעולה טבעית, וכן באמת כתב החיד"א בספר דבש לפי (מערכת מ אות ה ד"ה אמנם) דמבאר שם בענין ההורג בשם דחשיב כהורג בחרב ממש, כיון שהאדם הוא בחירי וכך רצונו של הקב"ה דהמזכיר שם יוכל להרוג בודאי, ואף שהשני אינו חייב, יכולים להורגו בשם, כי כך הטביע הקב"ה חוק בטבע שביד האדם לעשות פעולות ע"י שם ואין מונע, ובזה ביאר נמי הא דאמרו חז"ל דאנשי דור המבול היו בקיאים בשמות, והיו אומרים שהם ישיביעו למלאכים לעשות רצונם ולעכב הפורענות, והקב"ה שינה את סדרי המלאכים והחליף את של זה בזה, וכשהיו קורין למשל לשר של מים, היה משיב איני ממונה על המים וכיו"ב, וכן אמרו חז"ל דהוה נמי בחורבן בית המקדש שנתחלפו המלאכים כדי שלא יוכלו לקרוא לעזרתם, ולכאורה אמאי הוצרך השי"ת להחליף את מינוי השרים, היה לו למנוע את האנשים כשיבואו לעשות פעולתם שלא יוכלו לכונן בשם או כל כיו"ב, אלא הוא כמבואר לעיל דכיון שהבחירה ניתנה ביד האדם וכך הוא הנהיג השי"ת בעולם שאם יבוא לעשות פעולה ע"י שם יוכל לעשותה באין מונע ועל כן אף שזה אינו חייב מיתה, יוכל להורגו.

בריאת אדם ע"י שם

ומה שאמרנו לדון האם מה שנתכוין לשמות הקודש נחשב כמעשה ממש דבר זה גם נידון לגבי עשיית מלאכה בשבת. אם מתחייב כשעשהו ע"י שם. ותליא במה שגם דנו בבריאת האדם ע"י ספר יצירה, דהנה בספר גזע ישי (למהר"ש אשכנזי זצ"ל מערכת א אות א) הסתפק בנוגע לבריאת אדם על ידי ספר יצירה בשבת, האם כיון שבריאתו אינו אלא אלא על ידי צירוף אותיות השם הקדוש והאדם או הבהמה נבראים ממילא אין בזה איסור, או כיון שעל ידי עקימת שפתיים נעשה מעשה גדול ונורא כזה, הוה כמעשה בידים ממש, ויעבור על איסור מלאכת בונה בשבת, ואפשר נמי שעוברים על איסור לש,

וכתב שלכאורה אין בזה איסור כיון שאינם עושים זאת אלא בדיבור בעלמא, וראיה לכך דאמרין בסנהדרין (דף קא ע"א) לוחשין לחיטת נחשים ועקרבין בשבת, ופירש"י בשביל שלא יזיקו, ואין בכך משום צידה, הרי שאע"פ שעל ידי דיבורו ניצוד הנחש והעקרב אין בזה משום צידה, והוא הדין בענינו שבונה בדיבורו אין בזה איסור מלאכה בשבת, אמנם לפי מה שכתב הלבוש (סימן שכח סעיף מה) הטעם שמותר ללחוש על נחשים ועקרבין שלא יזיקו, שאין זה דרך צידה, והיינו שכיון שהדרך לעשותו בדרך אחר, הוה הדיבור כלאחר יד ואסור

ובכל אופן היה השהות בערי מקלט מכפר בעד הנפש שגרמה הריגת יהודי בשוגג, אבל הגדרת שוגג שאז הגלות מכפרת בעדו כבר כתב הרמב"ם (הלכות רוצח פ"ד) שלשה הם ההורגים בלא כונה, יש הורג בשגגה והעלמה גמורה, וזהו שנאמר בו ואשר לא צדה, ודינו שיגלה לערי מקלט, ויש הורג ותהי' השגגה קרובה לאונס, והוא שיארע במיתת זה מאורע פלא שאינו מצוי ברוב מאורעות בני אדם, ודינו שהוא פטור מן הגלות, ויש הורג בשגגה ותהי' השגגה קרובה לזדון והוא שיהי' בדבר כמו פשיעה או שהיה לו ליזהר ולא נזהר, ודינו שאינו גולה, מפני שעונו חמור ואין גלות מכפרת לו,

אמנם בזמן הזה שאין לנו לא בית המקדש ולא כהנים בעבודתן ולויים בשירים ובזימרים, ולא ערי מקלט לכפר. כבר האריכו הפוסקים בדבר סדר התשובה למי שהרג נפש בשגגה, וגם מה הוא הגדרת השגגה,

הריגה באמצעות עיניים סגוליים

והנה צריך לדון באופן שאדם הרג בשוגג את חברו לא באמצעות דבר ממשי, כמו שהתורה מדברת שנידחה הגרזן בשגגה על חברו, אלא באופן סגולי כגון שנתן סגולה לחבירו החולה, אבל טעה ונתן לו סגולה שהזיקו וגרמה מיתתו, האם נחשב כהורג בשגגה, ומזה נדון האם הנגיף שעובר מהנדבק לחבירו נחשב כדבר ממשי או סגולי.

וכל האחרונים הביאו את ההלכות קטנות (ח"ב סי' צ"ה) דההורג את חברו ע"י שם, חייב מיתה, ומשום דנחשב רוצח גמור, דמה לי הורגו בחרב מה לי הורגו בחרב רוחני, ואם כי גוף הרציחה באה ע"י דבר סגולי מ"מ הוא בעל המעשה של הרציחה, וכן הביאו דבמעשה רוקח (פכ"ד שבת ה"ז) כתב שהרוצח ע"י שם הוא רוצח וחייב מיתה, ואם עשה כן בשבת הרי זה חייב גם משום חילול שבת.

וכן הוא בשו"ת יהודה יעלה (או"ח סימן ק') דכתב במי שהרג נפש מישראל ע"י שם או כישוף, פשיטא מילתא דחייב, והטעם כתב דקרא כתיב ומכה אדם יומת, והנה במרע"ה מצינו שהכה בשבט פיו ובשפתיו המית רשע, כמאז"ל ופירש"י הלהרגני אתה אומר כאשר הרגת כו' שהרגו בשם המפורש, וכתוב ביה לשון ויך את המצרי, א"כ גם אופן זה במשמע ובכלל מכה אדם יומת הוא, כיון דבדיבורי עביד מעשה היינו הורגו בידים וחייב עליו, וכתב עוד שם שגם האיסור לאשה לשתות כוס של עקרין כדי שתפיל ולדה נמי פשיטא מלתא דבכה"ג ע"י שם או כישוף נמי אסור, דמאי שנא הרי איבוד נפש אסרה תורה היכא דאסור בכל אופן שמאבדו, או מדרבנן, ואין לדחות מהא דכתיב קרא גם ענוש לצדיק לא טוב, דמשמע אבל חיובא ליכא למענש באופן זה ע"י תפלה או ע"י הזכרת שם עלי', זה אינו דהתם מיירי קרא במענש המחויב מיתה כבר, אשר הוא רשע למות קאמר קרא דעכ"ז גם ענוש צדיק לא טוב, אבל יבוא בעל הכרם כו' ע"כ.

דלא אסרה תורה מה שבכתה, אלא מה שיצא אל הפועל, ועי' מה שכתב בשו"ת פרי חיים (יור"ד סי' מ"ג) גבי בארות מים מתולעים, דהרה"ק מאמשינאו זצ"ל טען שאחר שסינן המים, אין צריך לראות במקרוסקופ, אע"פ שאם יסתכל במיקרוסקופ עדיין יראה שם תולעים.

בדיקת בהמה ברנטגן

והנה הערה קטנה, דאם נצטונו גם לבדוק באופן שאינו בהגדרת ראייה טבעית, יש לשאול דאם כן יחא עלינו כהיום הזה לבדוק במכונת צילום [רנטגן] בכל גוף בהמה, ולמה אמרו שסומכין על הרוב ואין צריך לבדוק אחר טריפות בבהמה כי אם בטריפות הריאה, הרי בזה שאפשר כהיום לבדוק במכונה הוי דאיכא לברורי מחיי הבהמה, וכן יחא נפק"מ להלכה בחלב שנחלב מבהמה ונמצאה טריפה, דאם אחר החליבה בדקו במכשיר צילום רנטגן ומצאה שלימה ללא מום, יחא החלב מותר בשתיה, רק שבכל אלו יש לומר שאין לנו לחפש בנסתרות ומה שלא נכלל בראיה הפשוטה לפי מה שאמרה תורה.

והראוני שכעין זה רק באופן הפוך הובא בקובץ תל תלפיות (שנת תרנ"ז סימן ק"ג) תשובת הגאון רבי יקותיאל קאמלהאר ז"ל בדבר ההמצאה החדשה שהמציאו קרני אור רנטגן אשר על ידו נוכל להביט בפנימיות הבעל חי שנסתפק אם יועיל גם כן לראות על ידי זה בבהמה בחייה אם אין בה טריפות המצויות ולשוחטה אחר כך ולאוכלה, בלי בדיקה.

והראה נפלאות מה דאיתא בתרגום יונתן (פרשת חוקת) שאלעזר הכהן בדק את הפרה האדומה מח"י טריפות, ושהקשה על זה בשו"ת בית יצחק (יור"ד סי' ל"ט) שהרי מבואר בש"ס חולין (י"א) שהיא נשרפת כשהיא שלימה, ואיך בדק אותה מבחוץ, וכתב ליישב ע"פ דברי התוספות בשבת (כ"ב ב' ד"ה וכי לאורה) שהיה הענן מאיר להם כל גוף חשוך ומסתכל בטפיח ויודע מה שבתוכו, מסתכל בחבית ויודע מה שבתוכה, והיינו שהיה מאיר כמו רנטגן בזמנינו, ועפ"י בדק אלעזר הכהן את הפרה האדומה מכל י"ח טריפות ע"פ ראייה מבחוץ, שוב כתב בשם ספר חסידים שיש חכמה אחת אשר על ידה היה יודע שלמה המלך אם הבהמה טריפה או לא, ועם כל זה לא רצה לסמוך על זה ולא רצה ללמדה לבני אדם.

ובכל אופן, גם אם נאמר דמי שהדביק חבירו אינו נחשב ממש כהורג, אבל גרמא ודאי הוי, וכבר האריכו האחרונים בחובת התשובה במי שגרם למיתת אדם, וגם באופן של אונס גמור.

רק מדרבנן, ולפי זה כתב הגזע ישי שבריאית אדם ובהמה על ידי ספר היצירה, כיון שאי אפשר לעשות מלאכה זו בדרך אחר אלא בצירוף שמות הקדושים, הרי זה דרך המלאכה, וא"כ חייב אף כשלא עשה מעשה בידים אלא על ידי דיבור.

והאחרונים דיברו גם בנוגע האם שאלו באורים ותומים בשבת, ותחילה נקדים האיך היה סדר הדברים בשאלת האורים ותומים דנחלקו בזה בגמ' יומא (ע"ג) אי היה על ידי שהאותיות בלטו אבל לא שנצטרפו לבוא אחד ליד השני, או שהיה על ידי שבלטו ונצטרפו האותיות לבוא אחד ליד השני בכדי לתת את התשובה הנצרכת.

ועתה לשיטת הסובר דהיה על ידי צירוף האותיות, כתב בספר נחלת בנימין (הישן מצוה ק"א) דבודאי לא היו רשאים לשאול בשבת באורים ותומים, משום חיוב כותב בשבת. דאפילו שכבר כתובים היו, מכל מקום בזה שבלטו ונצטרפו הרי זו כתיבה גמורה. והגם דהכהן לא עשה פעולה זו בעצמו אלא מאיליו נעשה, אכתי הקב"ה גם משמר שבת, ועוד דבר שנאסר לאדם גופא הרי גם אמירה נאסר לו, והמהרש"ם בדעת תורה (או"ח סימן שמ ס"ג) הביא משו"ת שערי דעה (ח"א סימן קצ"ד) שתמה על זה מהמבואר בסוגיין דמותר לשאול באורים ותומים בשבת, וכתב המהרש"ם דלא קשה דכיון דמותר לחלל שבת בעיר הסמוכה לספר, מכל שכן דמותר לישאל באורים ותומים ע"ש, ואמנם יעוי' שם בנחלת בנימין שכבר כתב דבר זה לגבי דוד שהיה אצלו פיקוח נפש.

ואמנם באורים ותומים כבר כתב שם הנחלת בנימין דלכן יש לדון להיתר לשאול באורים ותומים בשבת, כיון דהרי אינו מתקיים, והרי קיימא לן בשו"ע (או"ח סי' ש"מ) דמותר לרשום בצירוף על הספר כמו שרושמין לסימן, שאין זה דבר המתקיים, והכי נמי האותיות שעל החושן הצירוף הוא דבר שאינו מתקיים, דאחר שהשיב התשובה חזרו האותיות למצבן הקודם, אלא שהקשה שם, דאם כן הרי בזה גם הוי מחיקה גמורה בזה שהאותיות חזרו ממה שהיה בעת התשובה.

נגיפי מחלה אם נחשב כדבר ממשי

והנה בנידון דידן העברת נגיף של מחלה באמצעות הדבקת אדם, י"ל דהוי ענין סגולי ולא ענין ממשי, דהרי הנגיף הוא בלתי נראה לעין האדם וצריך ראיית מיקרוסקופ כדי לראותו, והרי ידוע דעת האחרונים דכל דבר שאינו נראה לעינים, לא נחשב להלכה, כגון מה שהביאו הפוסקים דברי ספר הברית שנתבאר בבינת אדם (כלל ל"ח סי' מ"ט), שאי אפשר ליין להיות חומץ עד שירום תולעים, והמסתכל בזכוכית מגדלת שנקראת מיקרוסקופ יראה כל החומץ מלא תולעים, ולכן אסור לאכול חומץ אפי' על ידי סינון דרך בגד דק מאוד,

וכתב ע"ז הבינ"א דאין לאסור מטעם זה, דאי הכי נאסור גם לאכול ביצים דהא בספר הברית עצמו כתב שבקשר הביצה נראה אפרוח, אלא מוכרח דכוונתו לאסור החומץ בנראים בו תולעים נגד השמש,

אוצר ההלכה

שמירת הגוף והנפש

האדם אינו בעלים על גופו, פקדון הוא מאת השי"ת, הנשמה לך והגוף שלך, ומבקשים חוסה על עמלך. ומכיון שכך, אין יכול לומר מותר לי להזיק את גופי, שכן כתב הרמב"ם (פי"א מה' רוצח ה"ד) כל מכוול שיש בו משום סכנת נפשות, מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה שנאמר השמר לך ושמור נפשך מאוד וכו'. הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות וכל העובר עליהן ואומר הריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך, או איני מקפיד בכך, מכין אותו מכת מרדות, והוא להלכה בשו"ע חו"מ (סי' תכ סעי' ז' וסעי' י')

והחתם סופר בחידושי למסכת ע"ז (ל). כתב דכל סכנתא הוא איסור דאורייתא מקרא ושמרתם מאד לנפשותיכם, ומוטל על החכמים להשיגח על זה, ושלא להקל גם בספיקות.

ונכתוב כמה כללים בדיני שמירת הגוף והנפש.

- א. **אסור** לאדם להביא עצמו לידי חולי, הן חולי הגוף והן חולי הנפש, ולכן בזמנינו שעל פי הידוע מחלה מדבקת עוברת מאדם לאדם באופנים שונים, על כן חייב לשמור על כל הזהירות שאומרים אנשי הרפואה, (פשוט מהדברי הרמב"ם הנ"ל).
- ב. **מאכל** שרופא ציוה על האדם לא לאכול מפאת ספק סכנה, האוכלו כאילו אכל מאכלות אסורות (כ"מ מדברי הגרע"א באגרות סופרים מכתב ל').
- ג. **מצוה** שאם יעשה אותו האדם הרי הוא נכנס לספק סכנה, כגון אם ציוה הרופא שלא לשתות יין לד' כוסות או שלא לאכול מצה בליל פסח, ועשה האדם את המצוה, לדעת הרבה פוסקים לא יצא ידי חובתו, וכל הפטור מדבר ועושהו נקרא הדיוט, (ויעו' ח"י סי' תע"ב סק"י), ובודאי היכא שאסור לו לקיימו מדין פיקוח נפש. (וספק פיקוח נפש גם כודאי פיקו"נ).
- ד. **הרבה** יש בדברי חז"ל ענינים שצריך האדם להיזהר ולהשמר מהם, גם ענינים סגוליים, כגון מאכל או משקה שהיה תחת המיטה ששורה עליהם רוח רעה (פסחים קי"ב), או לא יאכל שום ובצל קלוף וביצה קלופה שעברה עליהם לילה בלא קליפה ואם שייר בהם הצמח שבראש השום והבצל או מעט קליפתם מותר (נדה י"ז ועיין בשו"ת בית שלמה חיו"ד סי' קפ"ט יא ע"ד סוחרי ביצים ששבורים הקליפות ושופכין החלבונים בהרבה חביות לשלוח למרחקים, ובשו"ת דברי יציב חיו"ד גם האריך בזה הרבה).

אוצר הנשמות

הרבי ר' שמעלקע מניקלשבורג זי"ע

ב' אייר תקל"ח

בשבע הבעל"ט יחול יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' שמעלקע מניקלשבורג זי"ע אחי הרה"ק בעל ההפלאה זי"ע, נודע בקדושתו וטהרתו הגדולה והרוממה, תלמיד מובהק להמגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע. הסתלקותו בשנת תקל"ח ב' לחודש אייר.

העיד החוזה הק' מלובלין זי"ע על רבו רבינו הק' שהיה דבוק במחשבותיו הקדושות בה' יתברך ואפילו בעת שלמד, כשבא החוזה זי"ע ללמוד אצלו, בקש ממנו רבו שבשעה שיראה שמעמיק מאד בלימודו ומסיח דעתו מדבקותו, שיזכרהו על ידי שיגע בלבשו,

אמנם העיד החוזה שמעולם לא היה צריך להזכירו, כי ראה שלא סר מדבקותו אף לרגע, פעם כשראה שהעמיק מאד בלימודו חשב שמא נפרד מדבקותו, ורצה לנגוע בלבשו, באותו רגע אמר לו, בני הנה זכרתי בעצמי.

הגאון רבי שמאי גינזבורג זצ"ל מביא בספרו אמרי שמאי סיפור נפלא, לפני הכתרתו של רבינו זי"ע לרב בניקלשבורג, הסתגר בחדר, אנשים שהסתכלו דרך החור של המנעול שמעו שהוא אזמר לעצמו ישב כבוד הרב, יתכבד כבוד הרב, וכדומה. כששאלו אותו על מעשה זה, ענה כי ידע שיכבדו אותו ולא רצה ליהנות מהכבוד, לכן כיבד את עצמו בכל הכיבודים ולא הרגיש שום טעם בכך, עי"ז לא התרשם כבר כלל מהכיבודים שעשו לו אחרים, ואמר לפי זה ביאור המשנה יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, היינו כמו שהכבוד שאתה עושה לעצמך אינה שוה כלום, כך יהיה גם כבוד שניתן לך ע"י אחרים.

הוא היה אומר: כתב במליצי אש דבספר אורח לחיים כתב שאלו את הרה"ק מניקלשבורג זי"ע האיך אפשר לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך אם חבירו עשה לו רעה, והשיב לו כי כל ישראל הם כגוף אחד, ואם הכה אדם בשוגג בידו אחד את ידו השני, וכי יקח מקל ויכה על אותו יד שהכה בלי דעת את ידו השניה, חסר דעת יעשה כן, כך ממש כל אחד מישראל כאבר מגוף גדול של עם ישראל, וחברו שעושה לו רעה הוא מפני חסרון ידיעה, ועתה אם משלם לו רעה כגמולו, הרי יכאיב לעצמו, אלא יחשוב שהכל מהקב"ה וחברו רק שלוחא דרחמנא, ובספר מליצי אש כתב דזה הפירוש ואהבת לרעך כמוך, אפי' אם הוא רעך שעשה לך רעה, אהוב אותו ולא תשיב לו כגמולו, כי הוא ממש כמוך.

מיינו קייז!

הדלקת נרות: 18:57
יציאת השבת: 19:48
רבינו תם: 20:37
א' אייר התש"פ

טוב להסות בה'

681

בשורת הגאולה

תזריע מצורע התש"פ. ר"ח אייר

רבותיי היקרים, עברנו את חג הפסח ולא זכינו להיגאל, לצערנו. כששמענו כולנו כי בליל הסדר האחרון הולך להיות 'סגר' כללי על כל יושבי ארץ ישראל, אשר 'אין פרץ ואין יוצאת', וכי ההוראה המפורשת היא אשר לא יצאו איש מפתח ביתו עד בוקר, היתה באוויר תחושת התרגשות מיוחדת במינה.

היתה זו הרגשה של: "הנה, כעת, כשעם ישראל הולך בפעם הראשונה בחייו לעשות את ליל הסדר, איש איש בביתו ללא יציאה, בפעם הראשונה מאז יציאת מצרים", שהרי שוודאי שבחצות לילה, נשמע כולנו את שופרו של משיח אשר יכריז על סיום הגלות וביאתה של הגאולה. ובפרט שכתב בעל הטורים במפורש שכשם שבגאולה הראשונה התקיים: "לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר, כך עתיד להיות בגאולה האחרונה". מתקשרים אליי אנשים מיבנה, באר שבע וירושלים ומספרים לי כי בליל הסדר לקראת שעת חצות לילה, הם שמעו קולות עזים הדומים לשופר. 'נרגשים ובוכים משמחה רצנו אל הרחוב', הם מספרים לי, 'אך למרבה אכזבתנו היה זה רעש של אופנוע וקולות זעקה של כמה אנשים אשר היה דומה מאד לקול שופר המשיח'.

אבל לצערנו, עבר ליל הסדר ולא הגיע הגואל.

המשכנו לחול המועד, אך גם אז לא התבשרנו בבשורת הגאולה. עברנו את שביעי של פסח וחייכנו במתח עצום, זמן שיא הנס של קריעת הים, אך עדיין נותרנו עוזבים בגלות המר הזה. אך הולכים אנו לחשוף כעת בפניכם סוד עצום ומתנה אדירה מאין כמוה אותה מגלה הרמח"ל הקדוש לפני 300 שנה. אך לפני כן, הגם שלא זכינו עדיין לגאולה, אנו זוכים לדבר גדול לא פחות, והוא שאנו מקיימים בזמן זה את דברי חז"ל: "ציפית לישועה", ברמות שאין לתאר. אם עד לפני כחודשיים הסיפורים הללו של אנשים שמתרגשים מכל קול וחושבים אולי זה המשיח, היה מתואר רק בסיפורים על החפץ חיים, שמספרים עליו כי ערב שבת אחד כשהלך לטבול במקוה וציפה לאורחים שהיו אמורים להגיע אליו לשבת. והנה, בעודו בכניסה למקוה, ניגש אליו יהודי אחד שאמר לרב: "כבוד הרב, הוא הגיע". מיד התרגש הרב, ורץ במהרה לביתו בשמחה. ואז, כשראה הוא שהיה זה האורח שהוזמן לביתו, אכזבה רבה מילא את ליבו, ואמר: "מה אמרתם לי שהמשיח הגיע?!... כבר הייתי כל כך שמח!"

ואף על הבבא סאלי מספרים שהיה מקצר עד למאד בבית הכסא, שמא יתגלה בכל רגע המשיח והוא יהיה במקום כזה באותה עת. אם בעבר הסיפורים הללו היו על צדיקים שכאלו, הרי שכעת אין יהודי שלא מצפה ומתרגש שמא המשיח יתגלה בכל רגע. עשרות אנשים מספרים לי כמה האמינו בכל ליבם שהגאולה תגיע בליל הסדר האחרון, שהוא דבר נדיר שלא היה כמוהו רבות בשנים.

אם מישהו חושב שאם המשיח לא בא בפסח, אז פספסנו את הרכבת - הוא טועה בגדול!

אנו נמצאים בשיא תהליך הגאולה. אתם מכירים אותי שאינני מנבא תאריכים של הגאולה, ואינני אומר מתי יבוא המשיח - שהרי יתפח רוחן של מחשבי קייצין, אך רוצה אני שאם העם כולו יפקח את העיניים, הוא יתמלא בשמחה עצומה לאור מה שקורה פה. אנו נמצאים כעת בשיאו של אחד מצירי הלידה, אשר יתכן והוא הציר האחרון של הלידה לה חיכו כל הדורות וכל היהודים.

ראו מה קורה: העולם עובר הכשרה והכנה לבואה של הגאולה. אין שלטי חוצות, אין טומאה ופריצות ברחובות, אין נגיעה בין איש לרעהו, כל מקומות הטומאה סגורים, הטיסות מושבתות, אין ממשלה. העולם עובר ניקיון יסודי רגע לפני בואו של המלך הגדול.

ואם נשאל אז מדוע בתי הכנסת ובתי המדרש סגורים?, על כך חשבתי כי שמא ה' מוציא אותנו מבית מקדש מעט כדי להביא אותנו אל בית המקדש הגדול, עד שראיתי דבר מבהיל ונורא... ההמשך בעמוד 4 -

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה וב"ב וצאצאיהם. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה, חן בת דליה רבקה וב"ב. אביגיל בת קארין.

זשב"ק: שולמית בת ארייס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-גשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. אהובה בת טובה. שולמית בת חתון. ברוך בן גורג'יה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יהודה בן יחיא גריידי סאלם. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן פרחת. מנשה בן יקוט.

רוצה הקדשה מרכזית ומיוחדת לרגל יום השנה? לאחל מזל טוב? הקדשה להצלחה בעסק או במשפט? זכות התרומה לעלוך תעמוד למליץ ולזכות!

מה רצון ה' כעת?

הרב מנחם מנדל (2017)

כולנו רוצים לחזור לשגרה. רוצים לצאת לבני המשפחה, לטייל עם חברים, להתפלל וללמוד בבית המדרש, לצאץ שלי מסיכה וכפפות ועוד. לעיתים אנו מנסים לומר שרצון ה' זה לעשות היפך ההוראות, אך זוהי טעות מיסודה. כעת אנו מתנסים בניסיון לציות רצון ה' והחכמים, הגם שהוא נגד הטבע והרצון שלנו. מספרים על אחד מאדמו"ר משינאווא זצ"ל כי פעם חלה הוא בדלקת ריאות קשה והיה מרותק למיטה. מצבו של האדמו"ר לא היה בכי טוב, וכי הוא סבל מחום, חולשה, צמרמורות ותחושה רעה. למרות כל זאת, לא ויתר הוא על מנהגו בקודש לטבול בכל יום במקוה טהרה קר שהיה באותו זמן. בני ביתו של האדמו"ר הצעיר ניסו לבקש ממנו בכל לשון שיוותר בתקופת חוליו על כך, שכן יכול הדבר להוות סכנה למצבו, אך האדמו"ר התעקש ועמד על שלו. כששמע זאת אביו הקדוש שהיה עדיין בחיים, אמר לו: "דע לך, בני היקר, כי גם סביך הקדוש, האדמו"ר לבית שינאווא, סבל תקופה מסוימת מדלקת ריאות קשה, אך הוא לא טבל באותה עת במקוה ואמר לכולם: "בזמן הזה שאינני חש בטוב, ואף מרגיש אני בספק פיקוח נפש, ממשיך אני לטבול – אך לא במקוה, אלא טובל אני כעת בימים אלו במקוה של זנשמרתם מאד לנפשותיכם". שמע זאת הנכד הקדוש ואכן הפסיק בטבילות שסיכנו את חייו, עד שיצא מהסכנה לחיים טובים ולשלום. כי יש לזכור כי יש לעבוד את ה' לפי רצונו יתברך באותה עת, ואם כעת רצונו שלא אטבול במקוה עקב דלקת ריאות, אזי בזה שאינני טובל במקוה – בכך אני מקיים את מצות הטבילה הגדולה ביותר, והיא טבילה בזנשמרתם מאד מאד לנפשותיכם. על כך, פסק מרן השו"ע (סי' רלא'): "בכל דרכיך דעהו", אשר בכל מצב

בחיך, דע מה ה' יתברך רוצה ממך ומבקש מאיתך באותה שעה. אל תהיה 'מרובע', תגדיל ראש ותעשה את רצון ה' באותה עת, הגם שהוא נגד מנהגיך והרגליך. סיפר הרב מונה רוזנבלום שליט"א: "מספרים על האחים הקדושים רבי אלימלך מליזנסק ורבי זושא מאניפולי זת"ע, כי פעם אחת, הוכנסו הצדיקים אל בית האסורים, עקב שנאת ומזימת כמה רשעים ארורים. בית האסורים בימיהם, אינו כבימינו. בבית האסורים דאז, היו קרוב ל-20 אסירים בחדר גדול אחד, כשבמרכזו של החדר היה סיר של צרכים, חוץ מכבודכם, בה היו עושים כל האסירים באותו חדר את

צרכיהם. והנה, התעורר רבי אלימלך ממיטתו, ולהפתעתו הוא רואה את אחיו הקדוש, רבי זושא, כשהוא עצוב ושובר. "מה קרה אחי היקר? מדוע נפלה רוחך?", שאלו רבי אלימלך. "מה אומר לך אחי היקר, אני בצער גדול, שהרי ריח רע נודף מחבית השופכין המוטלת במרכז החדר, ובגלל כך הרי שע"פ ההלכה איני יכול להתפלל ולברך, ואיני לקיים רצון בוראי". מיד כששמע זאת רבי אלימלך, קפץ ממקומו בשמחה ואמר לאחיו: "מה קורה לך אחי הקדוש?... הרי דוקא כעת עליך לשמוח במצב זה, שהרי אם ה' יתברך עשה שיהיה בחדר זה חבית של צרכים שתוציא ריח רע, הרי שזהו רצונו יתברך – שלא נתפלל ונברך, ובכך שאיננו מתפללים בזה אנו מקיימים את מצות בוראנו, שאומר לנו: "כעת המצוה היא – לא להתפלל!". אמת, כי אנו רגילים שלא לבטל אף תפילה ביום, אך כעת שכך עשה ה', הוא מבקש מאיתנו שנעשה את רצונו על ידי שלא נתפלל.

ולכן עלינו לעשות את רצונו של ה' בהידור, ולשמוח על כך שאיננו מתפללים ולא להתעצבו". שמע זאת רבי זושא ושמחה עצומה נכנסה בתוך ליבו. מיד פתח הוא בריקוד עם אחיו על הזכות לעשות רצון ה' ולקיים את רצונו שלא להתפלל. האסירים באותו חדר שראו את השמחה הגדולה של האחים הקדושים, לא יכלו לעמוד מנגד, ותוך כמה דקות הצטרפו הם אל ריקודי השמחה, ומאותו תא מאסר פרצו קולות שמחה וצהלה. לאחר כמה דקות, שמעו הסוהרים את השמחה הרבה שפרצה מהמקום והחליטו לברר לפשר הדבר. מששמעו הסוהרים כי הכל נובע עקב סיר השופכין, החליטו להפסיק את החגיגות והוציאו מיד את הסיר כשקבעו: 'מהיום הסיר יהיה בחוץ, וכל מי שיצטרך להתפנות יצא החוצה, "הענישו" הסוהרים את האסירים. קם רבי אלימלך משמחה ואמר לאחיו ר' זושא: "ראה אחי היקר, כאשר שמחנו בעשיית רצון ה' על כך שאיננו מתפללים, מיד ראה ה' יתברך שעמדנו בניסיון ונשארנו בשמחה ברצונו, ותכף השיב לנו את המצוה להתפלל, וכעת עלינו לשמוח במצוות התפילה". זה היסוד בעבודת ה' – לעבוד את ה' זה לא כללים קבועים, אלא הכל תלוי לפי השו"ע 'החמישי' באותה שעה, שאם כעת רצון ה' שלא נתפלל – אז עלינו לשמוח בכך ולעשות זאת בהידור ובשמחה רבה, ולא לחפש קומבינות והתחכמויות לקיים מניינים וללמוד תורה מתחת עיני המשטרה, שהרי אין זה עניין כלל של המשטרה, אלא זהו רצון ה' ממש בשלמות שנשמור על נפשינו, ואם המומחים אומרים שתפילה ולימוד בבית מדרש ובבית כנסת הוא סכנה, וכן שאר שמירת כל הכללים הם בגדר סכנה – הרי שזה מגלה לנו שזה רצונו של ה' יתברך. ואם נשאל: וכי ה' רוצה שלא נהיה בבית כנסת ובבית מדרש? – כן, זהו רצונו כעת! שהרי 'לא מחשבותיי כמחשבותיכם', ומאד עמקו מחשבותיך! "בטל רצונך מפני רצונו".

כעת, בכך שאנו שומרים על כללי הסכנה ולא מתפללים בבית הכנסת ובמניין – זו המצוה וזה רצון ה'! אבל ה' ציוה אותנו להתפלל אליו 3 תפילות במניין וללמוד בבית המדרש... נכון, אמת באמת עובד אותו – תעשה את רצונו כרצונו, כי איננו מבינים חשבונות שמיים ועלינו לקבלם באהבה!

בשורת הגאולה

ה'תש"ע סיון ח'תש"ע

– ההמשך המרתק מעמוד 1 –

עד שהשבוע קיבלתי מידע מבהיל ומרגש מהרב פריזנט שליט"א, אחד מחשובי חסידי בויאן שאומר לי: 'אתה חייב לראות מה כותב הרמח"ל הקדוש בספרו 'דעת תבונות' במאמר על הגאולה". רצתי מהר לספריה ופתחתי ברמח"ל הקדוש, שכתב את הדברים לפני 300 שנה. אני קורא את הדברים שלו ועיניי זלגו דמעות של שמחה ואושר.

אם אחר הפסח הייתי קצת בצער ועצב שהמשיח לא הגיע, הרי שכאשר ראיתי את הרמח"ל הזה, חזרה לי כל השמחה ופרצתי בריקוד של אושר כמה גדולים הימים הללו (אמת שאנו בצער על כל יהודי שנפטר וחלה מכך, ויש להיזהר בכל ההוראות, אך זהו חלק מתהליך הגאולה רגע לפני תחיית המתים). דברי הקדוש מובאים בדעת תבונות, מאמר הגאולה, ד"ה 'זעתה אשוב אפשר': 'זעתה אשוב אפרש לך מה יהיה בסוף הדברים, בהגיע עת מועד קץ (סוף קץ הגלות, רגע לפני הגאולה). ועל זה הסוד אמר אדוננו משה רבנו: "בער לך ומצאוך כל הדברים האלו", ודוד המלך בהסתכלו בזה הזמן אמר: "למה ה' תעמוד ברחוק", והבן היטיב.

דע, כי הנה פתח גדול היה נפתח בראשונה על הארץ הקדושה, והוא השער שממנו היו יוצאים כל הברכה וכל השלום, בריווח ולא בצמצום. (כלומר, בתחילה היה לנו את בית המקדש, אשר הוא השער הגדול ממנו היה יורד לעולם כל השפע והברכה וכל ההבטחות הטובות). וכאשר גרמו העוונות והבית הקדוש חרב, אזי נסגר שער זה ונפתחו תחתיו חלונות קטנים. והאמת כי החלונות האלה הם ממשלות קטנות ממשלת השער מאד, ועליהם

נאמר: "משגיח מן החלונות, מציץ מן החרכים". (אומר הרמח"ל עד כה, כי מרגע שנחרב השער הגדול – בית המקדש, החל הקב"ה להסתתר ולהציץ על ישראל מן החלונות הקטנים, אשר הם בתי הכנסיות, בית מקדש מעט, משם שומע ה' אותנו ומשגיח עלינו ומביא לנו את השפע). וכעת שימו לב רבותיי להמשך דבריו: "והנה החלונות האלו (בתי הכנסיות) מאז נפתחו, ניתן להם חוק וגבול לעמוד פתוחים כל ימי הגלות ולא יסגרו (בכל תקופות

הגלות, ואף בזמנים הכי קשים כמו השואה, ישנו חוק בשמיים שבתי הכנסת לא יסגרו, ומדוע? ממשוך הרמח"ל: "פן יחרב העולם רגע אחד" (ח"ו אם בתי הכנסיות יסגרו, כל העולם יחרב, שהרי כיצד ירד השפע כעת).

"וכאשר תבוא גאולתנו, במהרה בימינו, הנה יפתח השער הסגור שנית (בית המקדש) והחלונות לא יזכרו (בתי הכנסת) והאמת כי כבר כלו פעולתם וחלכו להם (אין בהם כבר צורך) וכבר נאמר: "דבר (מנחיג) אחד לדור, ולא שני דברים (מנחיגים)" (אי אפשר גם בית כנסת וגם בית מקדש), ועל כן בבוא ממשלת השער (בית המקדש) – לא תעמוד ממשלת החלונות כלל (בתי הכנסת), וסוד העניין הוא כי אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימה.

ונמצא שכשיגיע זמן הגאולה יתחיל השער

ויתעורר להיפתח, ובהתעוררו יזרח האור הגדול ויצא דרך חלונות עצמם, כי אין מקום לממשלה אחרת בזמן ההוא. ומאותו היום והלאה יהיה השער הולך ונבנה בכל פרטיו ומשפטיו בניינו, והחלונות (בתי הכנסת) יהיו חולכים ומסתלקים, ונמצא שהשער יהיה נבנה למעלה (בית המקדש יבנה ויהיה מוכן בשמיים) ולא יהיה נודע ממנו למטה (כאן למטה לא ידעו שבית המקדש כבר מוכן ועומד לרדת). שהקב"ה פותח את השער הגדול וסוגר את הקטנים עד תום ממשלת החלונות כאשר ניתן להם בראשונה, והבן מאד כי הדברים עצומים ומושרשים בעמקי החכמה. ועל כן האור יהיה הולך ומחשיך, כי החלונות נסתמים ואור השער לא נגלה (בית הכנסת סגורים, ובית המקדש והגאולה עדיין לא התגלו).

והנה בשעה אחת ישלימו להיסתם החלונות ותתגלה מיד פתיחת השער, ונמצא שאין בין לזה לזה כלום, אלא זה נכנס וזה יוצא. (ומדוע? אולי תן מרווח קטן באמצע) "שאם לא כן יהיה העולם חרב. אך עם כל זה (כאשר יגיעו החלונות לסתימתם), נראית פעולתם למטה והיא עת חשיכה גדולה (אנשים רבים מתקשרים בצער מדוע בתי כנסיות סגורים) והוא לא יעמוד הרבה (לא יהיה זמן רב שבתי הכנסיות יהיו סגורים) כי בפתיחת השער יתחזקו ישוב האור חזק מבראשונה".

איזו עין נשארת יבשה אחר דברים גדולים ומרוממים אלו של רבנו הרמח"ל במאמר הגאולה, הכותב שחור על גבי לבן, כי רגע לפני הגאולה וחזרת בית המקדש השלישי, יסגרו החלונות הקטנים הן בתי הכנסיות ויהיה חושך ובלבול גדול. רבותיי, צריכים להתכונן, אנו בציר גדול של הגאולה. נשמח, מתכונן, נשוב בתשובה, ונחכה בשקיקה לביאתו של הגואל, משיח צדקנו במהרה בימינו. (כל המעוניין לקבל את השיחה השלימה והמרגשת ישלח בקשה למייל של העלון – תודה לניר אחיאיל)

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לבריאות, הצלחה, פרנסה: אבשלום בן ויולט, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, ניסים רוקח וב"ב. זיווג: מזל בת תמר. זשיק: חגית בת תמי תמר. לע"נ: יוריק בן אסנת, בוריס בן ברכה, מטוב בת יוכבד, אסתר אסתר בת מלכה, בכור יעקב בן אסנת.

חידה

איזו חיה מכל החיות הינה בעלת לשון חצויה ומדוע?

העלון מוקדש לע"נ תמר בת מלכה ויוסף ענבל"ע בע' בתשרי תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מודפס בלשון חצויה

דפוס אפי

לתגובות: 052-7 15 1858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מפ"א אחיאיל
daniel777achiel@gmail.com

העלון מוקדש לסמירה ורפואה עלימה לכל עם ישראל מהמגיפה, ועוזכה לראות בגאולה העלימה בקרוב!

קורונה מעז יצא מתוק לקט מצהיקים

שמתם לב שבפולניה יש רק מקרה קורונה אחד בכל המדינה? מסתבר שכשיושבים לבד בחושך יש גם יתרונות 😊

למורה שאמרה לי, ממך לא יצא כלום- אז תדעי לך, שאני קופאית בסופר!! אני עובדת חיונית-ואת-בבית!!

אחרי המון תהיות, התלבטויות ולילות ללא שינה לאור המצב החדש והקשה, החלטתי שאני מעכשיו זורקת זבל למה שרק בעלי יצא לבלות

הוציאו אותנו מבית הכנסת?! מה עושים? מקבלים קבלות! אחד מאיחוד הצלה מספר: קיבלתי קריאה דחופה על ילד שהתעלף ולא זז, הגעתי אחרי כמה דקות והתחלתי בהחייאה של הילד, אחרי כמה דקות הגיע אמבולנס ומנסים להחיות את הילד ולא מצליחים, אחרי חצי שעה הרופא אומר שאין מה לעשות! אני לא ויתרתי אני הראשון שהגעתי המשכתי במאמצים, פתאום נכנס לבית אדם מבוגר, עם זקן קטן, התקרב לילד ואמר: "מעולם לא דיברתי בבית כנסת הזכות הזאת תעמוד לנכד שלי" פתאום התחיל הילד לזוז, כולם קפצו עליו והחיו אותו זה קרה לפני שלוש שנים הילד חי וקיים

הנפיה חדשה מאגד ההיגיינות

נא לשמור מרחק של 2 מטר מהמקרר!!

אני מתחיל להבין את ההתרגשות של הכלב שלי כשאומרים לו "טיול"

אני רוצה להיות נחמד אבל אנשים מעצבנים אותי..

נוסע בבוקר בדרך לעבודה, ומקבל מבטים מאנשים... "פששש הזה מי זה החיוני הזה"???

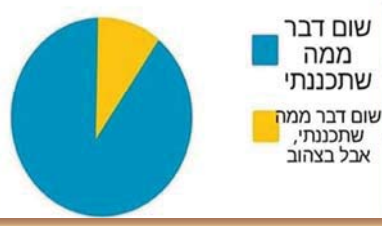
רשות הטבע והגנים מדווחת כי 4 מיליון ישראלים טיילו הבוקר בסופרמרקטים

הרגע הזה שאתה רואה שוטר ישר מעביר ת'פיצה לשקית של בית מרקחת

עוד יומיים שופרסל קונים את מייקרוסופט.

לחם לא היה להם זמן לעשות... אבל 450 חורים עם מזלג במצה זה כן!?

סדר היום שלנו עם הילדים בבית בעידן הקורונה

רוב שימעומו הוצאתי לתות את השורים

מי שקנה עליה בחג שלא ישכח להעביר את הכסף לוועד הבית!!

יצאתי לשוחח במרפסת ולפתע צעקה מלמעלה שההה לא לדבר בבית הכנסת

הסיוט

הלו, מד"א? אנחנו בבידוד משפחתי פה וכואב לי הגרון... מוקדנית: תפסיקי לצרוח על הילדים, זה יעבור.

תכנית טיול פסח 2020

מי היה מאמין... רצו לגייס את בני ברק לשרת בצה"ל, ובסוף צה"ל משרת בבני ברק.

תוכניות לשבת: אם יהיה יפה.... נעשה את המסלול של חולה מספר 46 | 77

ובנימה רצינית אם נישמר נעצור אותה!

נידת טיפול נמרץ

כל התימנים שמתאספים מול מלונות דן. אין לכם באמת קורונה, לכו הביתה.

תמיד היה נשמע לי רחוק כלכך עניין השמחה בל"ג בעומר על שפסקה המגפה. היום זה נשמע לי רלוונטי מתמיד...

עשיתי בדיקת קורונה התקשרו לתת תוצאות לא עניתי דפקו על הדלת בבית ולא היה לי כח לפתוח עכשיו יש הרבה נייזות מוזרות מתחת הבית שלי וכל מיני אנשים עם בגדים לבנים מוזרים על הגוף אני לא מבין מה דחוף להם לומר לי שאין לי כלום....

יודעים מה הקשר בין שני האביזרים? יופי אתם בקבוצת הסיכון לסיבוכים מקורונה
2:15

ולחשוב שעד לפני כמה חודשים הצרה הכי גדולה שלנו הייתה מחסור בחמאה

מה מתחיל באות ק' בגמר באותיות נ'ה' וגורם שיתרחקו ממך 2 מסר? לא, לא קורונה, קלמנטינה...

על 4 בנים דיברה השנה התורה 1 נדבך! 1 מדבך! 1 מודבך! 11 שאינו יודע שנדבך

פרסום ראשון:
לאור המצב שצה"ל מחלק אוכל לתושבים בבני ברק ראש העין מבקשת גם להיכנס להסגר

3 שנים למדתי תואר מי האמין שהמקצוע המבוקש ביותר ב2020 יהיה משלוחן וקופאית בסופר?

"מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה, ורבי עקיבא ורבי טרפון, שהיו מסבין בבני ברק..... עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, אסורה התכנסות של חמישה אנשים...."

כל שלא קנה ג' דברים אלו לסגר לא יצא ידי חובתו ואלו הן: נייר טואלט, מסכה וכפפות"

קריאת התהילים
תינוקות של בית דבן

"ואתא חולה 234, והדביק את חולה 235, שהדביק את חולה 236, שהדביק את חולה 237, דזבין אבא בתרי זוזי חד חדיא".

עכשיו הבנתי למה 2 מטר.. שיהיה לנו מקום להתרחב

בן אדם הולך לעבוד בסופר ויום אחד מגלה שכל המדינה על הכתפיים שלו

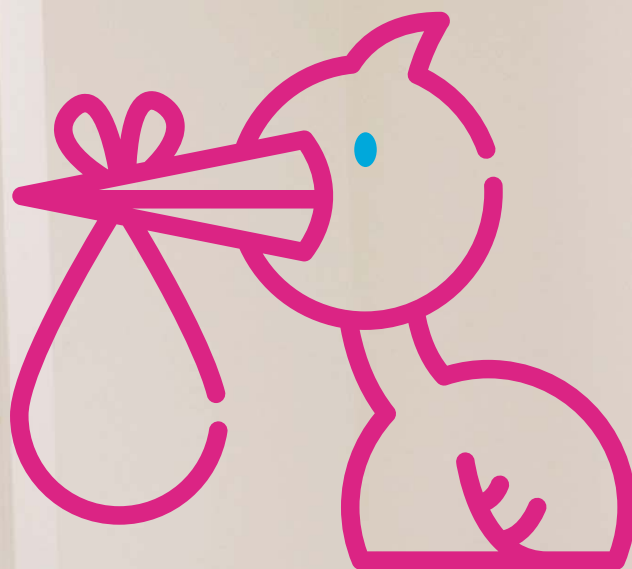

הבורסה ליהלומים עברה למשכנה החדש

"אם העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תשוקות של בנת רבן" אגרונון: 052-7656075

אין כמו הרגע
הזה שהעבודה
המוכנה נוחתת
אצלך בבית
במשלוח ישיר
ומהיר

לקוחות גרפומט

נהנים גם משירות משלוחים מהיר

בנוסף לשירות והיחס האישי
יש לכם אפשרות לקבל את החומרים
במשלוח מהיר עד הבית

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

גרפומט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00